

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Kodi Nr. 04/L-123

I PROCEDURES PENALE

Kuvendi i Republikës së Kosovës;

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton

KODIN E PROCEDURES PENALE

PJESA E PARË
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

KAPITULLI I
PARIMET THEMELORE DHE PËRKUFIZIMET

Neni 1

Fushëveprimi i këtij Kodi

1. Me këtë Kod përcaktohen rregullat e procedurës penale të cilat janë të detyrueshme për punën e gjykatave, prokurorisë së shtetit si dhe të pjesëmarrësve të tjerë në procedurën penale të paraparë me këtë Kod.
2. Me këtë Kod caktohen rregullat që garantojnë se asnjë person i pafajshëm nuk do të dënohet, ndërsa dënimi ose sanksioni tjetër penal mund t'i shqiptohet vetëm personit i cili ka kryer veprë penale sipas kushteve të parapara me Kodin Penal dhe me ligjet tjera të

Kosovës në bazë të të cilave janë paraparë veprat penale sipas procedurës së zbatuar në mënyrë të drejtë dhe të ligjshme para gjykatës kompetente.

3. Para marrjes së aktgjykimit të formës së prerë, liritë dhe të drejtat tjera të të pandehurit mund të kufizohen vetëm sipas kushteve të përcaktuara në këtë Kod.

Neni 2

Shqiptimi i sanksionit penal nga gjykata e pavarur dhe e paanshme

Vetëm gjykata kompetente, e pavarur dhe e paanshme mund t'i shqiptojë sanksion penal kryerësit të veprës penale në procedurë të filluar dhe të zbatuar sipas këtij Kodi.

Neni 3

Prezumimi i pafajësisë së të pandehurit dhe *in dubio pro reo*

1. Çdo person i dyshuar ose që akuzohet për veprë penale konsiderohet i pafajshëm derisa të vërtetohet fajësia e tij me aktgjykim të formës së prerë të gjykatës.

2. Mëdyshjet lidhur me ekzistimin e fakteve të rëndësishme për çështjen ose për zbatimin e ndonjë dispozite të ligjit penal interpretohen në favor të të pandehurit dhe të drejtave të tij sipas këtij Kodi dhe sipas Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

Neni 4

Ne Bis in Idem

1. Askush nuk mund të ndiqet dhe të dënohet për veprë penale nëse është liruar ose për të cilën është dënuar me vendim të formës së prerë, përkatësisht nëse procedura penale kundër tij është pushuar me vendim të formës së prerë të gjykatës ose aktakuza është refuzuar me vendim të formës së prerë të gjykatës.

2. Me përjashtim të rasteve kur me këtë Kod është paraparë ndryshe, vendimi gjyqësor i formës së prerë mund të ndryshohet me mjete të jashtëzakonshme juridike vetëm në favor të personit të dënuar.

3. Nenet 1 dhe 2 të Kodit Penal zbatohen përshtatshëmrisht.

Neni 5

Gjykimi i drejte, i paanshem dhe ne afat te arsyeshem

1. Çdo person i dyshuar ose i akuzuar për veprë penale ka të drejtë të kërkojë procedurë të paanshme penale të zbatuar në kohë të arsyeshme.

2. Gjykata detyrohet të kujdeset që procedura të zbatohet pa zvarritje dhe të pengohet çdo keqpërdorim i të drejtave që u përkasin pjesëmarrësve në procedurë.

3. Çdo heqje lirie, e sidomos kohëzgjatja e paraburgimit në procedurë penale, duhet zvogëluar në kohën sa më të shkurtër të mundshme.

4. Kushdo që është privuar nga liria me arrest menjëherë njoftohet në gjuhën që e kupton për arsyet e heqjes së lirisë. Kushdo që privohet nga liria pa urdhër të gjykatës sillet para gjyqtarit të gjykatës themelore në juridiksionin e arrestimit brenda dyzet e tetë (48) orëve. Gjyqtari vendos për caktimin e paraburgimit, në pajtim me Kapitullin X të këtij Kodi.

Neni 6

Fillimi i procedurës penale

1. Hetimet policore mund të fillohen nga zyrtari i policisë në pajtim me nenet 69-83.
2. Procedura penale fillohet vetëm me vendim të prokurorit të shtetit kur ekziston dyshim i bazuar se është kryer vepër penale
3. Prokurori i shtetit mund të fillojë procedurën penale në pajtim me paragrafin 2. të këtij neni pas marrjes së informacionit nga policia, institucioni tjetër publik, institucioni privat, qytetari, media, nga informacioni i marrë në një procedurë tjetër penale ose pas ankimit ose propozimit të të dëmtuarit.

Neni 7

Detyrimi i përgjithshëm për vërtetimin e plotë dhe të saktë të fakteve

1. Gjykata, prokurori i shtetit dhe policia të cilët marrin pjesë në procedurën penale detyrohen që saktësisht dhe tërësisht t'i vërtetojnë faktet të cilat janë të rëndësishme për marrjen e vendimit të ligjshëm.
2. Sipas dispozitave të parapara me këtë Kod, gjykata, prokurori i shtetit dhe policia që marrin pjesë në procedurë penale detyrohen që me vëmendje dhe me përkushtim maksimal profesional dhe me përkujdesje të njëjtë të vërtetojnë faktet kundër të pandehurit si dhe ato në favor të tij, dhe para fillimit të procedurës dhe gjatë zhvillimit të saj t'i mundësojnë të pandehurit dhe mbrojtësit të tij shfrytëzimin e të gjitha fakteve dhe provave që janë në favor të të pandehurit.

Neni 8

Parimi i pavarësisë së gjykatës

1. Gjykata në punën e saj është e pavarur dhe vendos në bazë të ligjit.
2. Gjykata merr vendim në bazë të provave që shqyrtohen dhe verifikohen në shqyrtim gjyqësor.

Neni 9

Barazia e palëve

1. Nëse me këtë Kod nuk parashihet ndryshe, i pandehuri dhe prokurori i shtetit në procedurë penale kanë pozitë të barabartë.
2. I pandehuri ka të drejtë të deklarohej dhe atij duhet t'i lejohet deklarimi për të gjitha faktet dhe provat që e ngarkojnë dhe t'i paraqesë të gjitha faktet dhe provat që janë në favor të tij. Ai ka të drejtë që të kërkojë nga prokurori i shtetit të thërret dëshmitarë në emër të tij. Ai ka të drejtë t'i marrë në pyetje dëshmitarët kundër tij dhe të kërkojë praninë dhe marrjen në pyetje të dëshmitarëve në favor të tij, në kushte të njëjta që vlejnë për dëshmitarët kundër tij.
3. I dëmtuari ka të drejtë dhe i lejohet të bëjë deklaratë për të gjitha faktet dhe provat që ndikojnë në të drejtat e tij dhe ka të drejtë për të bërë deklaratë mbi të gjitha faktet dhe provat. Ai ka të drejtë të marrë në pyetje dëshmitarët, t'u parashtrijë pyetje të tërthorta dëshmitarëve të palës tjetër dhe të kërkojë nga prokurori i shtetit që të thirrren dëshmitarët.
4. Nëse prokurori i shtetit vlerëson se gjatë hetuesisë janë mbledhur prova të mjaftueshme për të vazhduar në shqyrtim gjyqësor, prokurori i shtetit harton aktakuzën dhe paraqet faktet mbi të cilat ai e bazon aktakuzën dhe siguron provat për këto fakte.

Neni 10

Njoftimi për shkaqet e akuzës, mos detyrimi për vetëfajësim dhe ndalesa kundër imponimit për pranim të fajit

1. Gjatë arrestimit të tij dhe marrjes në pyetje për herë të parë, i pandehuri menjëherë njoftohet në hollësi për llojin dhe shkaqet e akuzës kundër tij në gjuhën që ai e kupton.
2. I pandehuri nuk ka detyrim të paraqesë mbrojtjen e vet ose të përgjigjet në ndonjë pyetje, dhe nëse mbrohet, nuk është i detyruar të akuzojë vetveten ose të afërmit e tij e as të pranojë fajësinë. Kjo e drejtë nuk përfshin rastin kur i pandehuri hyn vullnetarisht në marrëveshje për të bashkëpunuar me prokurorin e shtetit.
3. Nga i pandehuri ose personi tjetër që merr pjesë në procedurë ndalohet dhe dënohet që të imponohet pranimi i fajësisë ose ndonjë deklaram tjetër me anë të torturës, forcës, kanosjes apo nën ndikimin e drogës ose të masave të tjera të ngjashme.

Neni 11

Përshtatshmëria e mbrojtjes

1. I pandehuri ka të drejtë në kohë të mjaftueshme për përgatitjen e mbrojtjes së tij.
2. I pandehuri ka të drejtë të mbrohet personalisht ose me ndihmën e mbrojtësit i cili është anëtar i Odës së Avokatëve të Kosovës, sipas zgjedhjes së tij.
3. Në qoftë se i pandehuri nuk angazhon mbrojtës për të siguruar mbrojtjen, kurse mbrojtja është e detyrueshme, të pandehurit i caktohet mbrojtës i pavarur me përvojë dhe me

kompetencë në përputhje me llojin e veprës penale dhe sipas kushteve të parapara me këtë Kod.

4. Sipas kushteve të parapara me këtë Kod, të pandehurit i cili nuk mund t'i paguajë shpenzimet e mbrojtjes dhe për këtë arsye nuk mund të angazhojë mbrojtës, me kërkesë të tij i caktohet një mbrojtës i pavarur me përvojë dhe me kompetencë konform me llojin e veprës penale, që paguhet nga mjetet e buxhetit kur interesat e drejtësisë këtë e kërkojnë.

5. Gjykata ose organi kompetent i cili e drejton procedurën penale detyrohet ta njoftojë të pandehurin për të drejtën e tij në mbrojtës që nga marrja në pyetje për herë të pare, ashtu siç parashihet me këtë Kod.

6. Në pajtim me dispozitat e këtij Kodi, çdo person i privuar nga liria ka të drejtë në shërbimet e mbrojtësit që nga arresti e tutje.

Neni 12

Ligjshmëria e privimit nga liria dhe vendosja në procedurë të përshpejtuar

1. Askujt nuk mund t'i hiqet liria, përpos rasteve dhe në pajtim me procedurën e përcaktuar me ligj.

2. Çdo person i privuar nga liria me arrest ose me ndalim, sipas procedurës së paraparë me këtë Kod ka të drejtë të ndërmarrë masa sipas të cilave për ligjshmërinë e arrestimit ose ndalimit të tij vendos gjykata në procedurë të përshpejtuar ose urdhëron lirimin e tij kur ndalimi është i paligjshëm.

Neni 13

Të drejtat e personit të privuar nga liria

1. Çdo person i privuar nga liria menjëherë njoftohet në gjuhën që ai e kupton për:

1.1. arsyet e arrestit të tij;

1.2. të drejtën në mbrojtës sipas zgjedhjes së tij; dhe

1.3. të drejtën që lidhur me arrestin të njoftojë ose të njoftohet anëtari i familjes ose personi tjetër përkatës sipas zgjedhjes së tij.

2. Personi i privuar nga liria me dyshim se ka kryer veprë penale të sjellet menjëherë para gjyqtarit dhe jo më vonë se brenda dyzet e tetë (48) orëve nga arresti, ndërsa ai ka të drejtë në gjykim brenda një kohe të arsyeshme ose të lirohet në pritje të gjykimit.

3. Personi i privuar nga liria gëzon të drejtat e parapara me këtë nen gjatë gjithë kohës së heqjes së lirisë. Këto të drejta mund të hiqen vetëm nëse heqja dorë bëhet me shkrim në mënyrë vullnetare pasi të jetë informuar më parë për të drejtat e tij. Ushtrimi i këtyre të drejtave nuk varet as nga vendimi i mëparshëm i mundshëm i personit lidhur me heqjen dorë nga të drejtat e caktuara dhe as nga koha e njoftimit për këto të drejta.

Neni 14

Gjuhët dhe shkrimi

1. Gjuha dhe shkrimet që mund të përdoren në procedurë penale janë gjuha shqipe dhe serbe, përveç nëse parashihet ndryshe me ligj.
2. Personi që merr pjesë në procedurë penale i cili nuk e flet gjuhën në të cilën zhvillohet procedura, ka të drejtë të flasë gjuhën e vet dhe të jetë i informuar nëpërmjet përkthimit pa pagesë me faktet, provat dhe procedurën. Përkthimi sigurohet përmes një përkthyesi të pavarur.
3. Personi nga paragrafi 2. i këtij neni njoftohet për të drejtën e tij në përkthim. Ai mund të heqë dorë nga kjo e drejtë nëse e di gjuhën në të cilën zhvillohet procedura gjyqësore. Njoftimi për këtë të drejtë dhe deklarata e pjesëmarrësit shënohet në procesverbal.
4. Deklaratat, ankesat dhe parashtresat tjera mund të dorëzohen në gjykatë në gjuhën shqipe ose serbe, përveç nëse parashihet ndryshe me ligj.
5. Personit të arrestuar, të pandehurit që mbahet në paraburgim dhe personit që mban dënimin duhet siguruar përkthimin e thirrjeve gjyqësore, vendimeve dhe parashtresave në gjuhën të cilën ai e përdor në procedurë.
6. Shtetasi i huaj që ndodhet në paraburgim mund t'i dorëzojë gjykatës parashtresat në gjuhën e tij para, gjatë dhe pas shqyrtimit gjyqësor vetëm sipas kushteve të reciprocitetit.

Neni 15

E drejta në rehabilitim dhe kompensim

Çdo person i cili është dënuar, arrestuar, ndaluar ose paraburgosur në mënyrë të paligjshme ka të drejtë në rehabilitim të plotë, kompensim të drejtë nga mjetet buxhetore dhe në të drejta të tjera të parapara me ligj.

Neni 16

Detyrimi i gjykatës për të njoftuar palët

Gjykata detyrohet të njoftojë të pandehurin ose pjesëmarrësin tjetër në procedurë për të drejtat që i përkasin sipas këtij Kodi, si dhe për pasojat e mosveprimit të tij nëse ai, për shkak të mosdijes, nuk ndërmer veprimin e duhur në procedurë ose i nuk shfrytëzon të drejtat e tij.

Neni 17

Kohëzgjatja e pasojave që kufizojnë të drejtat

Kur dihet se fillimi i procedurës penale ka për pasojë kufizimin e disa të drejtave të caktuara dhe kur procedura penale zhvillohet për ndonjë vepër penale për të cilën është paraparë dënimi me më shumë se tre vjet burgim, pasoja e tillë hyn në fuqi nga momenti i hyrjes në fuqi të aktakuzës, po qe se me ligj nuk është përcaktuar ndryshe. Nëse procedura

penale zhvillohet për ndonjë vepër penale për të cilën është paraparë dënim me gjobë ose dënim me burgim deri në tre (3) vjet, pasoja e tillë hyn në fuqi nga dita kur aktgjykimi dënues merr formë të prerë, përveç nëse përcaktohet ndryshe me ligj.

Neni 18 **Çështjet prejudikuese**

1. Në qoftë se zbatimi i ligjit penal varet nga një vendim paraprak nga gjykata në ndonjë procedurë tjetër e cila është duke u zhvilluar apo nga organi tjetër publik, gjykata e cila ka kompetencë në çështjen penale vetë mund të marrë vendim për çështjen e tillë në pajtim me dispozitat e zbatueshme për provat në procedurë penale. Vendimi i tillë zbatohet vetëm për atë çështje penale që është duke u gjykuar nga kjo gjykatë.

2. Kur gjykata në ndonjë procedurë tjetër ose organi tjetër publik ka marrë një vendim mbi një çështje paraprake të këtij lloji, vendimi i tillë nuk është detyrues për gjykatën e cila gjykon çështjen penale për të vendosur nëse është kryer vepër penale.

Neni 19 **Përkufizimet**

1. Shprehjet e përdorura në këtë Kod të Procedurës Penale kanë këto kuptime:

1.1. **Zyrtari i autorizuar i policisë** – zyrtari i policisë apo cilido pjestar i Policisë së Kosovës apo pjestari i ndonjë shërbimi tjetër të autorizuar për të zhvilluar hetime penale ose për të ekzekutuar vendimin e prokurorit të shtetit apo të gjykatës.

1.2. **Çështje e ndërlikuar** - Çdo vepër penale që përfshin por nuk kufizohet në më shumë se dhjetë të pandehur, aktivitet të organizuar kriminal, korrupsion, ose hetimi i së cilës kërkon prova të shumta mjeko-ligjore, analiza kontabiliteti ose bashkëpunim ndërkombëtar. Një rast i ndërlikuar do të ishte një procedurë penale në të cilën hetohet apo gjykohet një rast i ndërlikuar.

1.3. **I dyshuar** - personi për të cilin policia ose prokurori i shtetit dyshojnë se ka kryer vepër penale, por ndaj të cilit nuk është filluar hetim.

1.4. **I pandehur** - personi kundër të cilit zbatohet procedura penale. Shprehja “i pandehur” po ashtu përdoret në këtë Kod edhe si shprehje e përgjithshme për të “pandehurin”, “akuzuarin” dhe “personin e dënuar”.

1.5. **I akuzuar** - personi kundër të cilit është paraqitur aktakuza dhe është caktuar shqyrtimi gjyqësor.

1.6. **Person i dënuar** - personi i cili me aktgjykim të formës së prerë të gjykatës është shpallur fajtor për kryerjen e veprës penale.

1.7. **I dëmtuar ose viktima** - personi të cilit çfarëdo e drejte personale ose pasurore i është shkelur ose i është rrezikuar me veprën penale.

1.8. **Dyshim i arsyeshëm** - njohuri për informacionin që do të bindte një vëzhgues objektiv që një veprë penale ka ndodhur, po ndodh ose ka mundësi të konsiderueshme që do të ndodhë dhe se personi në fjalë mund të kryejë ose mund të ketë kryer veprën penale. Se çfarë mund të konsiderohet si "e arsyeshme" do të varet nga të gjitha rrethanat.

1.9. **Dyshim i bazuar** - njohuri për informacionin që do të bindte një vëzhgues objektiv që një veprë penale ka ndodhur, po ndodh ose ka mundësi të konsiderueshme që do të ndodhë dhe se personi në fjalë ka më shumë gjasa që të ketë kryer veprën penale se sa që të mos e ketë kryer atë. Dyshimi i bazuar duhet të mbështetet në prova të artikulueshme.

1.10. **Shkak i bazuar** - njohuri për informacionin që do të bind një vëzhgues objektiv që një veprë penale ka ndodhur, po ndodh ose ka mundësi të konsiderueshme që do të ndodhë dhe se personi në fjalë ka gjasë të konsiderueshme të ketë kryer veprën penale. Shkaku i bazuar duhet të mbështetet në prova të artikulueshme.

1.11. **Gjasa reale** - baza për urdhër për kontroll ose për të justifikuar ndërhyrjen e qeverisë në privatësinë e ndonjë personi. Posedimi i provave të pranueshme që do të bindte një vëzhgues objektiv që një veprë penale ka ndodhur, po ndodh ose ka mundësi të konsiderueshme që do të ndodhë dhe se personi në fjalë ka gjasë të konsiderueshme të ketë kryer veprën penale.

1.12. **Dyshimi i bazuar mirë** - nënkupton ngritjen e aktakuzës. Posedimi i provave të pranueshme që do të bindte një vëzhgues objektiv që një veprë penale ka ndodhur dhe që është kryer nga i pandehuri.

1.13. **Kompensimi** - kompensimi i dëmeve nga personi i dënuar. Në fund të një procedure penale gjykata urdhëron të pandehurin i cili është shpallur fajtor për një veprë penale që të kompensojë të dëmtuarin apo të dëmtuarit për dëmet që rezultojnë drejtpërdrejt apo në mënyrë të tërthortë nga vepra penale.

1.14. **Dëmi** - dëmi që drejtpërdrejt apo në mënyrë të tërthortë rezulton nga një veprim kriminal, duke përfshirë humbjen e pronës, humbjen e fitimit, heqjen e lirisë, dëmtimin fizik, dëmtimin psikik apo humbjen e jetës së bashkëshortit ose anëtarit të familjes së afërme. Shuma e dëmit do të vërtetohet nga përfaqësuesi i të dëmtuarit, mbrojtësi i viktimave apo prokurori i shtetit. Gjykata mund të urdhërojë pagesën e dëmit bazuar në një vlerësim të arsyeshëm të vlerës monetare të dëmit të drejtpërdrejtë ose të shkaktuar në mënyrë të tërthortë si pasojë e veprës penale.

1.15. **Palë në procedure** - prokurori i shtetit, i pandehuri dhe i dëmtuari. I pandehuri nuk konsiderohet palë sipas nenit 392, të Kodit Penal të Kosovës.

1.16. **Fëmijë** – person që është nën moshën tetëmbëdhjetë vjet (18) , në pajtim me Kodin e Drejtësisë për të Mitur.

1.17. **I mitur** - person që është i moshës mes katërmëdhjetë (14) dhe tetëmbëdhjetë (18) vjet, në pajtim me Kodin e Drejtësisë për të Mitur,

1.18. **Organi publik** - një organ i Qeverisë së Republikës së Kosovës ose një organ njëjtë i autorizuar për të vepruar sipas Ligjit për Policinë apo Ligjit për Kompetencat, Përzgjedhjen e Rasteve dhe Caktimin e Lëndëve të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve të EULEX-it në Kosovë.

1.19. **Kontroll intim** - kontrolli i cili përbëhet nga kontrolli fizik i zgavrave të trupit të personit, pos gojës.

1.20. **Gjyqtari kompetent** - gjyqtari i cili sipas këtij kodi ka përgjegjësi për çështjen në fjalë. Në shumicën e rrethanave, ky do të jetë gjyqtari që mbikëqyrë fazën e procedurës penale.

1.21. **Kolegji shqyrtues** – kolegji i përbërë prej tre gjyqtarësh i cili formohet nga departamenti i njëjtë ose nga gjykata themelore për të shqyrtuar dhe gjykuar një kundërshtim kundër urdhrin të gjyqtarit të procedurës paraprake.

1.22. **Trupi gjykues** - trupi i përbërë prej kryetarit të trupit gjykues dhe dy gjyqtarëve profesional të cilën shqyrtojnë provat dhe gjykojnë gjatë shqyrtimit gjyqësor.

1.23. **Gjyqtari i procedurës paraprake** - gjyqtari i cili është caktuar në fazën e hetimit.

1.24. **Kryetari i trupit gjykues** - gjyqtari në departamentin e krimeve të rënda të gjykatës themelore i cili pranon aktakuzën, merr vendim për të gjitha propozimet paraprake dhe të provave në shqyrtimin fillestar dhe shqyrtimin e dytë, dhe kryeson trupin gjykues që gjykon në shqyrtimin gjyqësor.

1.25. **Gjyqtari i vetëm gjykues** - gjyqtari në departamentin e përgjithshëm të gjykatës themelore i cili pranon aktakuzën, merr vendim për të gjitha propozimet paraprake dhe të provave në shqyrtimin fillestar dhe shqyrtimin e dytë, dhe gjykon në shqyrtim gjyqësor.

1.26. **Fondi për kompensim të viktimave** - fond në të cilin depozitohen mjetet nga konfiskimi i dorëzimit dhe pasurive tjera të autorizuara më ligj. Pagesat nga fondi për kompensim të viktimave përdoren për kompensimin e viktimave të krimit, siç caktohet me ligj.

1.27. **Përmbledhja, transkripti, regjistrimi** - tri lloje të procesverbaleve. Përmbledhja është një përshkrim i saktë i asaj se çfarë ka thënë një person. Transkripti është regjistrim fjalë për fjalë i asaj çfarë ka thënë një person. Regjistrimi mund të jetë regjistrim audio apo video me anë të mjeteve elektronike që mundëson përsëritjen e saktë të fjalëve që ka thënë një person.

1.28. **Mbrojtësi kryesor** - kur një palë përfaqësohet nga më shumë se një mbrojtës, një dhe vetëm një mbrojtës përfaqëson palën para gjykatës ose gjatë procedurave penale. Kur mbrojtësit kryesor i dorëzohen dokumentet, përfshirë aktakuzat, kërkesat, përgjigjet, ankesat dhe dokumentet tjera të cilat duhet t'i zbulohen të pandehurit, konsiderohet se dorëzimi u është bërë të gjithë mbrojtësve që përfaqësojnë palën.

1.29. **Thelbësisht të pambështetshme** - prova apo informata është thelbësisht e pambështetshme nëse origjina e provës apo informatës është e panjohur, bazohet në thashetheme apo në dukje të parë prova apo informata është e pamundshme ose e pabesueshme.

1.30. **Artikulueshëm** - kur informata apo prova duhet të jetë e artikulueshme, pala e cila paraqet informacionin apo provën duhet të specifikojë në detaje informatën apo provën në të cilën mbështetet.

1.31. **Mbështetje e pohimit** - dokument i paraqitur nga pala në mbështetje të dëshmisë apo provës që nuk është drejtpërdrejtë e arritshme në shqyrtim gjyqësor. Mbështetja e pohimit cakton prova tjera të pranishme që mbështesin dëshminë apo provën në fjalë. Mbështetja e pohimit ka për qëllim të tregojë se prova në fjalë nuk do të ishte prova e vetme apo vendimtare në mbështetje të aktgjykimit me të cilin i pandehuri shpallet fajtor.

1.32. **Policia apo zyrtari policor** – cilido pjesëtar i Policisë së Kosovës apo shërbimit tjetër të autorizuar për zbatimin e hetimit penal.

KAPITULLI II KOMPETENCA E GJYKATAVE

1. KOMPETENCA LËNDORE DHE PËRBËRJA E GJYKATËS

Neni 20 Kompetenca e gjykatave

1. Kompetenca lëndore dhe kompetenca territoriale e gjykatës themelore për procedurë penale përcaktohet në nenin 11 të Ligjit për Gjykatat, Ligji nr. 03/L-199, ose me ligjin pasues.
2. Kompetenca lëndore e Gjykatës së Apelit për procedurë penale përcaktohet në nenin 18 të Ligjit për Gjykatat, Ligji nr. 03/L-199.
3. Kompetenca lëndore e Gjykatës Supreme për procedurë penale përcaktohet në nenin 22 të Ligjit për Gjykatat, Ligji nr. 03/L-199, ose me ligjin pasues.
4. Kompetenca lëndore dhe procedura e Gjykatës Kushtetuese për procedurë penale sipas nenit 113, paragrafi 7 i Kushtetutës përcaktohet në nenet 46-50 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Ligji Nr. 03/L-121, ose me ligjin pasues.

Neni 21

Caktimi i lëndëve brenda gjykatave

1. Procedura penale zhvillon dhe çështjen e gjykon në shkallë të parë në Departamentin e Përgjithshëm, Departamentin e Krimeve të Rënda apo ndonjë Divizion apo Departament të themeluar sipas nenit 8 të Ligjit për Gjykatat që ka juridiksion mbi veprat penale.
2. Kur një fëmijë është i pandehur në një rast penal, ai rast do të ndahet nga çdo rast tjetër dhe do të shqyrtohet vetëm nga Departamenti për të Miturit në kuadër të Gjykatës Themelore, sipas Kodit të Drejtësisë për të Mitur, nr. 03/L-193 apo ligjit pasues.
3. Departamenti i Përgjithshëm i Gjykatës Themelore zhvillon dhe çështjen e gjykon në të gjitha procedurat penale që nuk janë brenda juridiksionit të Departamentit për Krime të Rënda, Departamentit për të Miturit ose ndonjë Divizionit apo Departamentit të themeluar sipas nenit 8 të Ligjit për Gjykatat që ka juridiksion mbi veprat penale.
4. Departamenti i Krimeve të Rënda i Gjykatës Themelore zhvillon dhe çështjen e gjykon në çfarëdo procedure penale ku prokurori i shtetit pretendon apo ka ngritur akuzë për një ose më shumë vepra të mundshme penale sipas nenit 15 të Ligjit për Gjykatat në përgjithësi, dhe veçanërisht ato vepra penale të cekura në nenin 22.
5. Ndaj aktgjykimit të gjykatës themelore nuk mund të ushtrohet ankesë për arsye procedurale nëse ankuesi nuk e ka kundërshtuar në gjykatë themelore vendimin ligjor ose faktik mbi të cilin bazohet ankesa, përveç nëse ankuesi mund të demonstrojë rrethana të jashtëzakonshme që arsyetojnë një ankesë të tillë.

Neni 22

Veprat penale që konsiderohen krime të rënda për qëllime të këtij Kodi

1. Për qëllime të këtij Kodi, nenet në vijim të Kodit Penal konsiderohen krime të rënda në pajtim me nenin 15 të Ligjit për Gjykatat, Ligji nr. 03/L-199;
 - 1.1. Sulmi kundër rendit kushtetues të Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 121 të Kodit Penal;
 - 1.2. Kryengritja e armatosur, në pajtim me nenin 122 të Kodit Penal;
 - 1.3. Pranimi i kapitullimit dhe okupimit, në pajtim me nenin 123 të Kodit Penal;
 - 1.4. Tradhëtia ndaj vendit, në pajtim me nenin 124 të Kodit Penal;
 - 1.5. Rrezikimi i tërësisë territoriale të Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 125 të Kodit Penal;
 - 1.6. Vrasja e përfaqësuesve të lartë të Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 126 të Kodit Penal;
 - 1.7. Rrëmbimi i përfaqësuesve të lartë të Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 127 të Kodit Penal;

- 1.8. Dhuna ndaj përfaqësuesve të lartë të Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 128 të Kodit Penal;
- 1.9. Rrezikimi i rendit kushtetues me shkatërrimin apo dëmtimin e instalimeve dhe pajisjeve publike, në pajtim me nenin 129 të Kodit Penal;
- 1.10. Sabotimi, në pajtim me nenin 130 të Kodit Penal;
- 1.11. Spiunazhi, në pajtim me nenin 131 të Kodit Penal;
- 1.12. Zbulimi i informacioneve të klasifikuara dhe mosruajtja e informacioneve të klasifikuara, në pajtim me nenin 132 të Kodit Penal;
- 1.13. Veprat e rënda kundër rendit kushtetues dhe sigurisë së Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 133 të Kodit Penal;
- 1.14. Bashkimi për veprimtari kundër kushtetuese, në pajtim me nenin 134 të Kodit Penal;
- 1.15. Kryerja e veprës terroriste, në pajtim me nenin 136 të Kodit Penal;
- 1.16. Ndhurma në kryerjen e terrorizmit, në pajtim me nenin 137 të Kodit Penal;
- 1.17. Lehtësimi në kryerjen e terrorizmit, në pajtim me nenin 138 të Kodit Penal;
- 1.18. Rekrutimi për terrorizëm, në pajtim me nenin 139 të Kodit Penal;
- 1.19. Trajnimi për terrorizëm, në pajtim me nenin 140 të Kodit Penal;
- 1.20. Shtytja për kryerjen e veprave terroriste, në pajtim me nenin 141 të Kodit Penal;
- 1.21. Fshehja ose moslajmërimi i terroristëve dhe grupeve terroriste, në pajtim me nenin 142 të Kodit Penal;
- 1.22. Organizimi dhe pjesëmarrja në grup terrorist, në pajtim me nenin 143 të Kodit Penal;
- 1.23. Përgatitja e veprave terroriste ose veprave penale kundër rendit kushtetues dhe sigurisë së Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 144 të Kodit Penal;
- 1.24. Gjenocidi, në pajtim me nenin 148 të Kodit Penal;
- 1.25. Krimet kundër njerëzimit, në pajtim me nenin 149 të Kodit Penal;
- 1.26. Krimet e luftës në shkelje të rëndë të konventave të Gjenevës, në pajtim me nenin 150 të Kodit Penal;

- 1.27. Krimet e luftës në shkelje të rëndë të ligjeve dhe zakoneve që zbatohen në konfliktin e armatosur ndërkombëtar, në pajtim me nenin 151 të Kodit Penal;
- 1.28. Krimet e luftës në shkelje të rëndë të nenit 3 të përbashkët të konventave të Gjenevës, në pajtim me nenin 152 të Kodit Penal;
- 1.29. Krimet e luftës në shkelje të rëndë të ligjeve dhe zakoneve që zbatohen në konfliktet e armatosura që nuk janë të karakterit ndërkombëtar, në pajtim me nenin 153 të Kodit Penal;
- 1.30. Sulmet në konfliktet e armatosura që nuk kanë karakter ndërkombëtar kundër instalimeve që përmbajnë forca të rrezikshme, në pajtim me nenin 154 të Kodit Penal;
- 1.31. Rekrutimi ose regjistrimi i personave midis moshës pesëmbëdhjetë (15) dhe tetëmbëdhjetë vjet (18) në konfliktin e armatosur, në pajtim me nenin 155 të Kodit Penal;
- 1.32. Përdorimi i mjeteve ose i metodave të ndaluara të luftimit, në pajtim me nenin 156 të Kodit Penal;
- 1.33. Shtyrja e paarsyeshme e riatdhesimit të robërve të luftës ose e civilëve, në pajtim me nenin 157 të Kodit Penal;
- 1.34. Përvetësimi i kundërligjshëm i sendeve nga të vrarët ose të plagosurit në fushëbetejë, në pajtim me nenin 158 të Kodit Penal;
- 1.35. Rrezikimi i negociatorëve, në pajtim me nenin 159 të Kodit Penal;
- 1.36. Organizimi i grupeve për kryerjen e gjenocidit, krimeve kundër njerëzimit dhe krimeve të luftës, në pajtim me nenin 160 të Kodit Penal;
- 1.37. Shtytja për luftë agresive ose konflikt të armatosur, në pajtim me nenin 162 të Kodit Penal;
- 1.38. Keqpërdorimi i emblemave ndërkombëtare, në pajtim me nenin 163 të Kodit Penal;
- 1.39. Rrëmbimi i fluturakes, në pajtim me nenin 164 të Kodit Penal;
- 1.40. Rrezikimi i sigurisë së aviacionit civil, në pajtim me nenin 165 të Kodit Penal;
- 1.41. Rrezikimi i sigurisë së lundrimit detar, në pajtim me nenin 166 të Kodit Penal;
- 1.42. Rrezikimi i sigurisë së platformave fikse të vendosura në pragun kontinental, në pajtim me nenin 167 të Kodit Penal;
- 1.43. Piratëria, në pajtim me nenin 168 të Kodit Penal;

- 1.44. Skllavëria, kushtet e ngjashme me skllavërinë dhe puna e detyruar, në pajtim me nenin 169 të Kodit Penal;
- 1.45. Kontrabandimi me migrantë, në pajtim me nenin 170 të Kodit Penal;
- 1.46. Trafikimi me njerëz, në pajtim me nenin 171 të Kodit Penal;
- 1.47. Shërbimet seksuale të viktimës së trafikimit, në pajtim me nenin 231 të Kodit Penal;
- 1.48. Rrezikimi i personave nën mbrojtje ndërkombëtare, në pajtim me nenin 173 të Kodit Penal;
- 1.49. Rrezikimi i personelit të Kombeve të Bashkuara dhe i personelit në marrëdhënie me to, në pajtim me nenin 174 të Kodit Penal;
- 1.50. Marrja e pengjeve, në pajtim me nenin 175 të Kodit Penal;
- 1.51. Përvetësimi i paligjshëm, shfrytëzimi, transferi dhe vendosja e materialeve nukleare, në pajtim me nenin 176 të Kodit Penal;
- 1.52. Kanosja për përdorimin ose kryerjen e vjedhjes apo të grabitjes së materialit nuklear, në pajtim me nenin 177 të Kodit Penal;
- 1.53. Vrasja e rëndë, në pajtim me nenin 179 të Kodit Penal;
- 1.54. Rrëmbimi, në pajtim me nenin 194 të Kodit Penal;
- 1.55. Tortura, në pajtim me nenin 199 të Kodit Penal;
- 1.56. Cënimi i së drejtës për të kandiduar, në pajtim me nenin 210 të Kodit Penal;
- 1.57. Kanosja e kandidatit, në pajtim me nenin 211 të Kodit Penal;
- 1.58. Parandalimi i ushtrimit të së drejtës për të votuar, në pajtim me nenin 212 të Kodit Penal;
- 1.59. Cënimi i përcaktimit të lirë të votuesve, në pajtim me nenin 213 të Kodit Penal;
- 1.60. Keqpërdorimi i detyrës zyrtare gjatë zgjedhjeve, në pajtim me nenin 214 të Kodit Penal;
- 1.61. Dhënia ose marrja e ryshfetit në lidhje me votimin, në pajtim me nenin 215 të Kodit Penal;
- 1.62. Keqpërdorimi i të drejtës së votimit, në pajtim me nenin 216 të Kodit Penal;
- 1.63. Pengimi i procesit të votimit, në pajtim me nenin 217 të Kodit Penal;

- 1.64. Cënimi i fshehtësisë së votimit, në pajtim me nenin 218 të Kodit Penal;
- 1.65. Falsifikimi i rezultateve të votimit, në pajtim me nenin 219 të Kodit Penal;
- 1.66. Asgjësimi i dokumenteve të votimit, në pajtim me nenin 220 të Kodit Penal;
- 1.67. Dhunimi, në pajtim me nenin 230 të Kodit Penal;
- 1.68. Blerja, posedimi, shpërndarja dhe shitja e paautorizuar e narkotikëve, substancave psikotrope dhe analoge, në pajtim me nenin 273 të Kodit Penal;
- 1.69. Prodhimi dhe përpunimi i paautorizuar i narkotikëve, substancave psikotrope, analoge apo veglave, pajisjeve apo materialeve narkotike, në pajtim me nenin 274 të Kodit Penal;
- 1.70. Kultivimi i bimës së hashashit, shkurreve të kokainës ose bimëve të kanabisit, në pajtim me nenin 278 të Kodit Penal;
- 1.71. Organizimi, drejtimi apo financimi i trafikimit të narkotikëve apo substancave psikotrope, në pajtim me nenin 279 të Kodit Penal;
- 1.72. Falsifikimi i parasë, në pajtim me nenin 302 të Kodit Penal;
- 1.73. Falsifikimi i letrave me vlerë dhe instrumenteve të pagesës, në pajtim me nenin 293 të Kodit Penal;
- 1.74. Pjesëmarrja ose organizimi i grupit kriminal të organizuar, në pajtim me nenin 283 të Kodit Penal;
- 1.75. Armëmbajtja pa leje në pajtim me nenin 374 të Kodit Penal;
- 1.76. Frikësimi gjatë procedurës penale për krimin e organizuar, në pajtim me nenin 395 të Kodit Penal;
- 1.77. Keqpërdorimi i pozitës apo autoritetit zyrtar, në pajtim me nenin 422 të Kodit Penal;
- 1.78. Keqpërdorimi i informatës zyrtare, në pajtim me nenin 423 të Kodit Penal;
- 1.79. Konflikti i interesit, në pajtim me nenin 424 të Kodit Penal;
- 1.80. Përvetësimi në detyrë, në pajtim me nenin 425 të Kodit Penal;
- 1.81. Mashtrimi në detyrë, në pajtim me nenin 426 të Kodit Penal;
- 1.82. Përdorimi i paautorizuar i pasurisë, në pajtim me nenin 427 të Kodit Penal;
- 1.83. Marrja e ryshfetit, në pajtim me nenin 428 të Kodit Penal;

- 1.84. Dhënia e ryshfetit, në pajtim me nenin 429 të Kodit Penal;
- 1.85. Dhënia e ryshfetit zyrtarit publik të huaj, në pajtim me nenin 430 të Kodit Penal;
- 1.86. Ushtrimi i ndikimit, në pajtim me nenin 431 të Kodit Penal;
- 1.87. Nxjerrja e kundërligjshme e vendimeve gjyqësore, në pajtim me nenin 432 të Kodit Penal;
- 1.88. Zbulimi i fshehtësisë zyrtare, në pajtim me nenin 433 të Kodit Penal;
- 1.89. Falsifikimi i dokumentit zyrtar, në pajtim me nenin 434 të Kodit Penal;
- 1.90. Arkëtimi dhe pagesa e kundërligjshme, në pajtim me nenin 435 të Kodit Penal;
- 1.91. Përvetësimi i kundërligjshëm i pasurisë me rastin e bastisjes apo ekzekutimit të vendimit gjyqësor, në pajtim me nenin 436 të Kodit Penal;

Neni 23

Gjyqtari i procedurës paraprake

1. Gjykata themelore do të mbikëqyr hetimet penale duke caktuar, nëpërmjet një procesi transparent e të drejtë për caktimin e çështjeve, një gjyqtar profesional nga departamenti i duhur për të shërbyer si gjyqtar i procedurës paraprake.
2. Gjyqtari i procedurës paraprake mbikëqyr procedurën penale gjatë fazës së hetimit. Me paraqitjen e aktakuzës, gjyqtari i procedurës paraprake nuk ka më kompetencë mbi të pandehurit e përmendur në aktakuzë.
3. Gjyqtari i procedurës paraprake është kompetent për të pranuar kërkesat nga prokurori i shtetit, i pandehuri, mbrojtësi i viktimave dhe i dëmtuari dhe të nxjerr vendime dhe urdhra bazuar mbi këto kërkesa, në pajtim me këtë Kod.
4. Gjyqtari i procedurës paraprake është kompetent për të përcaktuar në mënyrë të pavarur nëse shqiptimi apo vazhdimi i privimit të lirisë së të pandehurit është proceduralisht apo kushtetutshmërisht i lejuar. Gjyqtari i procedurës paraprake ka për detyrë që të urdhërojë lirimin e të pandehurit, heqja e lirisë të së cilit nuk është proceduralisht apo kushtetutshmërisht e lejuar.

Neni 24

Urdhrat dhe vendimet e gjyqtarit të procedurës paraprake

1. Gjyqtari i procedurës paraprake në Departamentin e Përgjithshëm apo në Departamentin e Krimeve të Rënda është kompetent për të nxjerr vendime apo urdhra siç parashihet me këtë Kod.

2. Urdhrat e gjyqtarit të procedurës paraprake në Departamentin e Përgjithshëm apo në Departamentin e Krimeve të Rënda mund të shqyrtohen nga kolegji shqyrtues i të njëjtit departament të asaj gjykate pas paraqitjes së kundërshtimit nga palët. Nëse nuk ka numër të mjaftueshëm të gjyqtarëve, kryetari i gjykatës mund të caktojë gjyqtarët nga ndonjë departament tjetër për të shërbyer në kolegjin shqyrtues.

3. Vendimi i gjyqtarit të procedurës paraprake mund të shqyrtohet pas ankesës së paraqitur në Gjykatën e Apelit.

4. Çdo urdhër i gjyqtarit të procedurës paraprake që prek të drejtat e të dëmtuarit mund të shqyrtohet nga kolegji shqyrtues i gjykatës themelore sipas paragrafit 2. të këtij neni brenda dyzet e tetë (48) orëve nga paraqitja e kundërshtimit. Prokurori i shtetit, mbrojtësi i viktimave mund të kërkojnë shqyrtimin e urdhrat të gjyqtarit të procedurës paraprake në emër të të dëmtuarit apo vetë i dëmtuari.

5. Afati për paraqitjen e kundërshtimeve kundër urdhrave të gjyqtarit të procedurës paraprake apo të kolegjit shqyrtues është dyzet e tetë (48) orë nga momenti kur pala pranon urdhrin, në pajtim me nenin 378.

6 Afati për paraqitje të ankesave kundër vendimeve të gjyqtarit të procedurës paraprake apo të kolegjit shqyrtues është pesë (5) ditë prej kur pala e pranon vendimin, në pajtim me nenin 378 të këtij Kodi.

Neni 25

Gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues dhe trupi gjykues

1. Me dorëzimin e aktakuzës nga prokurori i shtetit në Gjykatën Themelore, një gjyqtar i vetëm ose një kolegji gjyqtarësh me kryetarin e tij nga departamenti përkatës caktohet, nëpërmjet një procesi transparent e të drejtë për caktimin e çështjeve, për të gjykuar çështjen.

2. Në procedurën penale në kuadër të Departamentit të Përgjithshëm të Gjykatës Themelore, rasti vendoset nga gjyqtari profesional i cili shërben si gjyqtar i vetëm gjykues.

3. Në procedurën penale në kuadër të Departamentit të Krimeve të Rënda të Gjykatës Themelore, aktgjykimi merret nga tre (3) gjyqtarë profesional, njëri nga të cilët kryeson trupin gjykues.

Neni 26

Vendimet para shqyrtimit gjyqësor

1. Pas ngritjes së aktakuzës nga prokurori i shtetit në gjykatën themelore, gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues mban shqyrtimin fillestar dhe shqyrtimin e dytë, merr vendim mbi kërkesat për hudhje të aktakuzës, merr vendim mbi kërkesat për të përjashtuar dëshmitë, dhe merr vendim mbi kërkesën për caktim të paraburgimit apo masat tjera për të siguruar praninë e të pandehurit.

2. Shqyrtimi gjyqësor mbahet nga gjyqtari i vetëm gjykues apo nga trupi gjykues, siç përcaktohet me këtë Kod.

Neni 27
Procedura për të mitur

Procedura kur të miturit janë kryes, ose fëmijët janë viktima dhe dëshmitarë rregullohet me Kodin e Drejtësisë për të Mitur ose Ligjin përkatës.

Neni 28
Kolegjet gjyqësore gjatë ankesave

1. Gjykata e Apelit gjykon mbi ankesat penale në kolegji prej tre (3) gjyqtarësh.
2. Gjykata Supreme gjykon mbi ankesat penale në kolegji prej tre (3) gjyqtarësh.

2. KOMPETENCA TERRITORIALE

Neni 29
Caktimi i kompetencës territoriale

1. Kompetenca territoriale në parim i jepet gjykatës themelore, brenda territorit të së cilës është kryer ose është tentuar vepra penale ose brenda territorit ku është shkaktuar pasoja.
2. Kur një vepër penale është kryer ose është tentuar të kryhet apo pasojat e saj janë shkaktuar në territorin e më shumë se një gjykate ose në kufijtë e atyre territoreve, kompetente është ajo gjykatë e cila e para e ka filluar procedurën gjyqësore si përgjigje në kërkesën e prokurorit të autorizuar, por nëse procedura nuk është filluar, atëherë kompetente është gjykata në të cilën së pari është dorëzuar kërkesa për fillimin e procedurës.
3. Në rast se me ligj themelohet ndonjë departament i gjykatës themelore që ka kompetencë për hetimin dhe gjykimin e veprave të caktuara penale, departamenti i tillë do të ketë kompetencë mbi të gjitha procedurat penale për veprat e tilla penale.

Neni 30
Kompetenca territoriale për veprat penale të kryera në aeroplan

Nëse vepra penale kryhet në aeroplan, kompetente do të jetë Gjykata Themelore në Prishtinë.

Neni 31

Kompetenca territoriale për veprat penale të kryera përmes mediave

1. Në qoftë se një vepër penale është kryer nëpërmjet gazetës, kompetente është gjykata në territorin e së cilës është shtypur gazeta. Po qe se ky vend nuk dihet ose gazeta është shtypur në botën e jashtme, kompetente është gjykata në territorin e së cilës shpërndahet informacioni i shtypur.
2. Në qoftë se sipas ligjit përgjigjet autori i materialit të publikuar, kompetente është gjykata e vendit në të cilin autori ka vendbanimin e përhershëm ose gjykata në territorin e së cilës është zhvilluar ngjarja që ndërlidhet me materialin e publikuar.
3. Paragrafët 1. dhe 2. të këtij neni zbatohen përshtatshmërisht në rastin kur materiali është shpallur nëpërmjet radios, televizionit ose ndonjë lloji tjetër të publikimit.

Neni 32

Kriteret dytësore të kompetencës

1. Në qoftë se nuk dihet territori i përshkruar në paragrafin .1 të nenit 29 të këtij Kodi ose kur ky vend nuk është në territorin e Kosovës, kompetente është gjykata në territorin e së cilës i pandehuri e ka vendbanimin ose vendqëndrimin.
2. Në qoftë se gjykata në territorin e së cilës i pandehuri e ka vendbanimin ose vendqëndrimin e ka filluar procedurën, gjykata mbetet kompetente edhe nëse është mësuar vendi i kryerjes së veprës penale.
3. Në qoftë se nuk dihet vendi i kryerjes së veprës penale, as vendbanimi apo vendqëndrimi i të pandehurit ose nëse të dyja janë jashtë territorit të Kosovës, kompetente është gjykata në territorin e së cilës arrestohet i pandehuri ose në territorin e së cilës i pandehuri vetë u dorëzohet organeve.

Neni 33

Kompetenca për veprat penale ndërkufitare

Në qoftë se një person kryen vepër penale në Kosovë dhe jashtë saj, kompetenca bie mbi gjykatën e cila është kompetente për veprën penale të kryer në Kosovë.

Neni 34

Kompetenca territoriale e urdhëruar nga Gjykata Supreme

Në qoftë se sipas dispozitave të këtij Kodi nuk mund të vërtetohet se cila gjykatë ka kompetencë territoriale, Gjykata Supreme e Kosovës cakton njëri nga gjykatat me kompetencë lëndore në të cilën do të zbatohet procedura.

3. BASHKIMI I PROCEDURËS

Neni 35

Kompetenca territoriale lidhur me bashkimin e procedurës

1. Kur personi i njëjtë fajësohet për më shumë vepra penale të peshës së njëjtë, kompetente është gjykata në të cilën së pari është ngritur aktakuza, ndërsa, kur nuk është paraqitur aktakuzë, kompetente është gjykata, të cilës së pari i është dorëzuar aktvendimi i vulosur i hetimeve.
2. Kur i dëmtuari njëkohësisht ka kryer vepër penale ndaj të pandehurit, gjithashtu zhvillohet procedurë e përbashkët.
3. Në parim të bashkëpandehurit i nënshtrohen kompetencës së gjykatës, e cila ka kompetencë për njërin prej tyre dhe në të cilën së pari është ngritur aktakuza.
4. Në parim gjykata e cila është kompetente për kryerësin e veprës penale është kompetente edhe për bashkëkryerësit dhe ndihmësit, pas kryerjes së veprës penale dhe për personat të cilët nuk kanë njoftuar për përgatitjen e veprës, kryerjen e saj ose kryerësin.
5. Të gjitha çështjet nga paragrafi 1. deri 4. të këtij neni, në parim shqyrtohen në procedurë të bashkuar dhe për to merret një aktgjykim.
6. Kur disa persona fajësohen për disa vepra penale, gjykata mund të vendos të zbatojë procedurë të bashkuar dhe të marrë një aktgjykim, me kusht që veprat të jenë të ndërlidhura dhe provat të jenë të përbashkëta.
7. Gjkata mund të vendosë të zbatojë procedurë të bashkuar dhe të marrë një aktgjykim, po që se, para të njëjtës gjykatë zbatohen procedura të ndara, kundër të njëjtit person, për disa vepra ose kundër disa personave, për vepër penale të njëjtë.
8. Për bashkim të procedurës, vendos gjykata, e cila është kompetente për zbatimin e procedurës së bashkuar, në bazë të propozimit të prokurorit të shtetit ose sipas detyrës zyrtare. Kundër aktvendimit me të cilin caktohet bashkimi i procedurës ose refuzimi i propozimit për bashkim, nuk lejohet ankesë.

Neni 36

Veçimi i procedurës

1. Gjkata e cila sipas këtij Kodi është kompetente, për shkaqe të rëndësishme ose për arsye të efikasitetit, deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor mund të vendos veçimin e procedurave të zbatuara për disa vepra penale ose kundër disa të pandehurve dhe procedon ndaras ose çështjet e ndara ia dërgon një gjykate tjetër kompetente.
2. Aktvendimin për veçimin e procedurës e merr gjykata kompetente pas dëgjimit të palëve dhe mbrojtësit.

3. Kundër aktvendimit me të cilin lejohet veçimi i procedurës ose refuzimi i propozimit për veçimin e procedurës nuk lejohet ankesë.

4. KALIMI I KOMPETENCËS TERRITORIALE

Neni 37

Kompetenca e deleguar dhe konflikti i kompetencës

1. Gjykata themelore është e detyruar që të shqyrtojë kompetencën territoriale të saj dhe nëse konstaton se i mungon kompetenca, shpall veten jokompetente, dhe pasi që aktvendimi të merr formën e prerë i dorëzon rastin gjykatës e cila ka kompetencë territoriale.

2. Në qoftë se gjykata themelore kompetente për shkaqe juridike ose faktike është penguar të zbatojë procedurën pas dëgjimit të palëve, kryetari i gjykatës themelore mund të kalojë procedurën te një degë tjetër brenda gjykatës themelore kompetente.

3. Nëse kalimi nga paragrafi 2. i këtij neni nuk është i mundshëm, kryetari i gjykatës themelore kompetente duhet të konsultohet me një tjetër gjykatë themelore që ka kompetencë lëndore dhe të pajtohen për transferimin e procedurës.

4. Në qoftë se dy gjykatat themelore nuk mund të përmbushin paragrafin 3. të këtij neni brenda dhjetë (10) ditëve, cilado prej tyre e njofton menjëherë për këtë Gjykatën e Apelit, e cila do të caktojë njërën nga gjykatat për të zbatuar procedurën.

5. Para marrjes së aktvendimit mbi konfliktin e kompetencës lëndore, gjykata kërkon mendimin e prokurorit të shtetit i cili është kompetent për të vepruar para asaj gjykate, të dëmtuarit apo mbrojtësit të viktimave dhe të pandehurit apo mbrojtësit të tij.

6. Kundër aktvendimit nga ky nen nuk lejohet ankesë.

5. PASOJAT E MUNGESËS SË KOMPETENCËS

Neni 38

Kompetenca e nënkuptuar e gjykatave

1. Gjykata jokompetente detyrohet të ndërmarrë ato veprime procedurale për të cilat ekziston rrezik nga vonesa.

2. Pasi aktakuza të merr formë të prerë, gjykata nuk mund të shpall veten jokompetente në pikëpamje territoriale dhe palët nuk mund të paraqesin kundërshtim për shkak të mungesës së kompetencës territoriale.

KAPITULLI III PËRJASHTIMI

1. PËRJASHTIMI I GJYQTARËVE

Neni 39

Bazat për përjashtimin e gjyqtarëve

1. Gjyqtari përjashtohet nga ushtrimi i funksionit gjyqësor në rastin kur:

1.1. është dëmtuar me vepër penale;

1.2. është bashkëshort, bashkëshort jashtëmartesor, person në afri gjinie në vijë të drejtpërdrejtë të çfarëdo shkalle ose në vijë anësore deri në shkallën e katërt, person në afri krushqie deri në shkallën e dytë me të pandehurin, mbrojtësin e tij, prokurorin e shtetit, të dëmtuarin, përfaqësuesin e tij ligjor ose përfaqësuesin e autorizuar;

1.3. është kujdestar ligjor, nën kujdestari ligjore, fëmijë i adoptuar ose prind adoptues, prind birësues ose fëmijë i birësuar i të pandehurit, mbrojtësit të tij, prokurorit të shtetit ose të dëmtuarit;

1.4. në çështjen e njëjtë penale ka marrë pjesë në procedurë si prokuror, mbrojtës, përfaqësues ligjor apo përfaqësues i autorizuar i të dëmtuarit ose është pyetur si dëshmitar apo ekspert;

1.5. ekziston konflikti i interesit siç përcaktohet në nenin 6 të Ligjit për Parandalimin e Konfliktit të Interesit në Ushtrimin e Funksionit Publik.

2. Gjyqtari përjashtohet si gjyqtar i vetëm gjykues, kryetar i trupit gjykues, anëtar i trupit gjykues, anëtari i kolegjit të apelit apo kolegjit të Gjykatës Supreme nëse ka marrë pjesë në procedura të mëhershme në të njëjtin rast penal, përveç gjyqtarit që ka shërbyer në kolegjin e mundësisë hetuese të veçantë. Megjithatë, një gjyqtar nuk do të përjashtohet kur ai ose ajo ka qenë vetëm i përfshirë në procedurat e mëparshme në të njëjtën çështje penale, si një anëtar i një paneli shqyrtues.

3. Gjyqtari gjithashtu mund të përjashtohet nga ushtrimi i funksionit gjyqësor në rast konkret, nëse përpos rasteve nga paragrafi 1. dhe 2. i këtij neni, prezantohen dhe vërtetohen rrethana që e vënë në dyshim paanshmërinë e tij ose që duken të papërshtatshme.

Neni 40

Procedura për përjashtim

1. Gjyqtari posa të mësojë se ekziston ndonjë arsye për përjashtim nga neni 39, paragrafi 1. ose 2. i këtij Kodi ndërpret çdo aktivitet lidhur me çështjen dhe për këtë e njofton kryetarin e gjykatës, i cili sipas procedurave apo rregullave të brendshme të gjykatës cakton

zëvendësimin e tij. Në rastin e përjashtimit të kryetarit të gjykatës, ai kërkon drejtpërdrejt nga Kryetari i Gjykatës së Apelit që të caktojë zëvendësimin.

2. Në qoftë se gjyqtari konstaton se ekzistojnë rrethana të cilat arsyetojnë përjashtimin e tij nga neni 39, paragrafi 3. i këtij Kodi, ai për këtë e njofton kryetarin e gjykatës. Derisa të merret vendim për përjashtim, gjyqtari mund të ndërmerret vetëm ato veprime të cilat janë domosdo të nevojshme për të penguar shtyrjen ose vonesën e palejueshme të çështjes.

Neni 41 **Kërkesa për përjashtim**

1. Përjashtimin e gjyqtarit mund ta kërkojnë edhe palët.
2. Pala mund të kërkojë përjashtimin e gjyqtarit sapo të ketë mësuar për ekzistimin e arsyeve për përjashtim, dhe kete mund ta beje më së largu deri para përfundimit të shqyrtimit gjyqësor, ndërsa në rast të përjashtimit për arsyet e parapara në nenin 39, paragrafi 3. i këtij Kodi, përjashtimin e kërkon para fillimit të shqyrtimit gjyqësor.
3. Kërkesën për përjashtimin e gjyqtarit të Gjykatës së Apelit apo të Gjykatës Supreme pala mund ta bëjë në ankesë ose në përgjigje në ankesë.
4. Pala mund të kërkojë përjashtimin vetëm të gjyqtarit që e trajton çështjen.
5. Pala detyrohet që në kërkesë të shënojë rrethanat me të cilat e mbështet pretendimin për ekzistimin e bazës ligjore për përjashtim. Shkaqet e paraqitura në kërkesën e mëparshme për përjashtim e cila është refuzuar nuk mund të paraqiten përsëri në kërkesë.

Neni 42 **Vendimet mbi kërkesat për përjashtim**

1. Kërkesat për përjashtim sipas nenit 41 të këtij Kodi vendosen nga gjyqtarët në vijim:
 - 1.1. Kryetari i Gjykatës Themelore vendos mbi kërkesën për përjashtimin e gjyqtarëve të Gjykatës Themelore.
 - 1.2. Kryetari i Gjykatës së Apelit vendos mbi kërkesën për përjashtimin vetëm të Kryetarit të Gjykatës Themelore ose mbi kërkesën për përjashtimin e Kryetarit të Gjykatës Themelore dhe gjyqtarit tjetër të së njëjtës gjykatë.
 - 1.3. Kryetari i Gjykatës së Apelit vendos mbi kërkesën për përjashtimin e gjyqtarëve të Gjykatës së Apelit.
 - 1.4. Kryetari i Gjykatës Supreme të Kosovës vendos mbi kërkesën për përjashtimin e Kryetarit të Gjykatës së Apelit, kërkesën për përjashtimin e Kryetarit të Gjykatës së Apelit dhe gjyqtarit tjetër të së njëjtës gjykatë ose kërkesën për përjashtimin e gjyqtarit të Gjykatës Supreme të Kosovës. Kolegji i kryesuar nga Zëvendës kryetari i Gjykatës Supreme të Kosovës vendos mbi kërkesën për përjashtimin e kryetarit të

Gjykatës Supreme të Kosovës ose mbi kërkesën për përjashtimin e kryetarit të Gjykatës Supreme të Kosovës dhe gjyqtarëve tjerë të së njëjtës gjykatë.

2. Para marrjes së aktvendimit për përjashtim dëgjohej gjyqtari apo kryetari i gjykatës, e sipas nevojës zhvillohen edhe hetime të tjera.

3. Kundër aktvendimit me të cilin pranohet kërkesa për përjashtim nuk lejohet ankesë. Aktvendimi me të cilin kërkesa për përjashtim refuzohet mund të kundërshtohet me ankesë të posaçme, e kur një aktvendim i tillë është marrë pas ngritjes së aktakuzës, atëherë mund të kundërshtohet vetëm me ankesë kundër aktgjyqimit.

4. Në qoftë se kërkesa për përjashtim është në kundërshtim me dispozitat e nenit 41, paragrafët 4. dhe 5. të këtij Kodi ose kërkesa për përjashtim nga neni 39, paragrafi 3. i këtij Kodi është parashtruar pas fillimit të shqyrtimit gjyqësor, kërkesa hudhet në tërësi ose pjesërisht. Kundër aktvendimit me të cilin hudhet kërkesa nuk lejohet ankesë. Aktvendimin me të cilin hudhet kërkesa e merr kryetari i gjykatës, kurse në shqyrtim gjyqësor atë e merr trupi gjykues. Gjyqtari, përjashtimi i të cilit kërkohet, mund të marrë pjesë në marrjen e aktvendimit nga trupi gjykues.

Neni 43

Ndërprerja e ushtrimit të veprimeve pas kërkesës për përjashtim të gjyqtarit

Kur gjyqtari mëson se është bërë kërkesë për përjashtimin e tij, ai detyrohet që menjëherë të ndërpresë çdo veprim në atë çështje, e kur kemi përjashtim nga neni 39, paragrafi 3. i këtij Kodi, ai deri në marrjen e aktvendimit mbi kërkesën mund të kryejë vetëm ato veprime për të cilat ekziston rrezik nga vonesa.

2. PËRJASHTIMI I PROKURORËVE TË SHTETIT

Neni 44

Bazat për përjashtimin e prokurorëve të shtetit

1. Prokurori i shtetit përjashtohet kur:

1.1. është dëmtuar me vepër penale;

1.2. Është bashkëshort, bashkëshort jashtëmartesor, person në afri gjinie në vijë të drejtpërdrejtë të çfarëdo shkalle ose në vijë anësore deri në shkallën e katërt, person në afri krushqie deri në shkallën e dytë me të pandehurin, mbrojtësin e tij, të dëmtuarin, përfaqësuesin e tij ligjor ose përfaqësuesin e autorizuar;

1.3. është kujdestar ligjor, nën kujdestari ligjore, fëmijë i adoptuar ose prind adoptues, prind birësues ose fëmijë i birësuar i të pandehurit, mbrojtësit të tij ose të dëmtuarit;

1.4. në çështjen e njëjtë penale ka marrë pjesë në procedurë si gjyqtar, mbrojtës, përfaqësues ligjor apo përfaqësues i autorizuar i të dëmtuarit ose është pyetur si dëshmitar apo ekspert; ose

1.5. ekziston konflikti i interesit siç përcaktohet në nenin 6 të Ligjit për Parandalimin e Konfliktit të Interesit në Ushtrimin e Funkcionit Publik.

2. Prokurori i shtetit është përherë i detyruar që të përjashtojë veten me të mësuar se ekzistojnë arsye për përjashtimin e tij.

3. Nëse prokurori i shtetit kundërshton përjashtimin e tij, ai kërkon vendim nga prokurori i shtetit më i lartë sipas këtij paragrafi. Kryeprokurori i zyrës vendos mbi përjashtimin e prokurorit të shtetit të zyrës së tij, ndërsa Kryeprokurori i Shtetit jep vendimin përfundimtar mbi përjashtimin e një prokurori të shtetit sipas këtij paragrafi. Çdo vendim nga ky paragraf duhet të jetë me shkrim dhe i dorëzohet prokurorit të shtetit në fjalë dhe Këshillit Prokurorial të Kosovës. Për përjashtimin e Kryeprokurorit të Shtetit vendos Këshilli Prokurorial i Kosovës në seancë plenare.

3. PËRJASHTIMI I PJESËMARRËSVE TJERË

Neni 45

Bazat për përjashtimin e pjesëmarrësve tjerë në procedurë penale

1. Kryetari i trupit gjykues, gjyqtari i vetëm gjykues, gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i kolegjit shqyrtues apo kolegjit ankimor vendos për përjashtimin e procesmbajtësit, përkthyesit, specialistit dhe ekspertit dhe mbrojtësit të viktimave.

2. Në qoftë se zyrtari i autorizuar i policisë zbaton veprime hetimore në bazë të këtij Kodi, për përjashtimin e tij vendos prokurori i shtetit. Po që se me rastin e ndërmarrjes së këtyre veprimeve merr pjesë procesmbajtësi, për përjashtimin e tij vendos personi zyrtar i cili ndërmer veprimet.

3. Mbrojtësi i viktimave përjashtohet kur:

3.1. është dëmtuar me veprën penale;

3.2. është bashkëshort, bashkëshort jashtëmartesor, person në afri gjinie në vijë të drejtpërdrejtë të çfarëdo shkalle ose në vijë anësore deri në shkallën e katërt, person në afri krushqie deri në shkallën e dytë me të pandehurin, mbrojtësin e tij, prokurorin, të dëmtuarin, përfaqësuesin e tij ligjor ose përfaqësuesin e autorizuar;

3.3. është kujdestar ligjor, nën kujdestari ligjore, fëmijë i adoptuar ose prind adoptues, prind birësues ose fëmijë i birësuar i të pandehurit, mbrojtësit të tij, prokurorit ose të dëmtuarit;

3.4. në çështjen e njëjtë penale ka marrë pjesë në procedurë si gjyqtar, prokuror, mbrojtës, ose është pyetur si dëshmitar apo ekspert; ose

3.5. ekzistojnë rrethana të cilat krijojnë paraqitjen e konfliktit të interesit.

KAPITULLI IV PROKURORI I SHETIT

Neni 46

Kompetenca dhe struktura e prokurorive të shtetit

Kompetencat dhe struktura e Prokurorive Themelore, Prokurorisë Speciale, Prokurorisë së Apelit dhe Zyrës së Prokurorit të Shtetit për të hetuar dhe ndjekur çështjet penale përcaktohen me Kapitullin IV të Ligjit për Prokurorin e Shtetit.

Neni 47

Pavarësia e prokurorit të shtetit

Organet publike nuk mund të ndikojnë në mënyrë formale apo joformale, e as të drejtojnë veprimet e prokurorit të shtetit në trajtimin e çështjeve individuale penale apo në hetime.

Neni 48

Detyrimi i prokurorit të shtetit ndaj të pandehurit

Gjatë hetimit të veprave penale, prokurori i shtetit detyrohet të analizojë provat dhe faktet fajësuese dhe shfajësuese dhe të sigurojë që hetimi të kryhet duke respektuar në tërësi të drejtat e të pandehurit dhe që mbledhja e provave të mos bëhet në kundërshtim me Kapitullin XVI të këtij Kodi.

Neni 49

Detyrat dhe kompetencat e prokurorëve të shtetit

1. Detyrat dhe kompetencat themelore të prokurorit të shtetit janë të përcaktuara në nenin 7 të Ligjit për Prokurorin e Shtetit. Përveç këtyre detyrave dhe kompetencave, prokurori i shtetit ka edhe detyrat dhe kompetencat e mëposhtme:

1.1. prokurorët e shtetit janë të autorizuar për të përfaqësuar interesat publik para gjykatave të Republikës së Kosovës dhe të kërkojnë nga gjykata që të urdhërojnë masa në pajtim me këtë Kod të Procedurës Penale.

1.2. në lidhje me veprat penale të cilat ndiqen sipas detyrës zyrtare apo me propozimin e të dëmtuarit, prokurori i shtetit ka kompetencë që të negociojë dhe të pranojë marrëveshje vullnetare për bashkëpunim apo pranim të fajësisë me të pandehurin.

Neni 50
Kompetenca territoriale e prokurorëve të shtetit

Prokurori i shtetit ka kompetencë për të vepruar para gjykatës përkatëse në pajtim me Ligjin për Prokurorin e Shtetit.

Neni 51
Kompetenca e prokurorëve të shtetit në çështjet urgjente

Kur ekziston rrezik nga shtyrja, veprimet procedurale mund të ndërmerren edhe nga prokurori i shtetit që nuk është kompetent, me kusht që menjëherë të njoftohet prokurori i shtetit që është kompetent.

Neni 52
Tërheqja nga ndjekja penale

Prokurori i shtetit mund të tërhiqet nga ndjekja deri në përfundimin e shqyrtimit gjyqësor para gjykatës themelore, kurse në procedurat para gjykatës më të lartë, ai mund të tërhiqet nga ndjekja vetëm në rastet e parapara me këtë Kod.

KAPITULLI V
MBROJTËSI

Neni 53
E drejta e të pandehurit për të pasur mbrojtës

1. I dyshuari dhe i pandehuri kanë të drejtë të kenë mbrojtës gjatë gjithë fazave të procedurës penale.
2. Para çdo marrjeje në pyetje të të dyshuarit ose të pandehurit, policia ose organi tjetër kompetent, prokurori i shtetit, gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues udhëzon të dyshuarin ose të pandehurin për të drejtën e tij në angazhimin e mbrojtësit dhe se mbrojtësi mund të marrë pjesë gjatë marrjes së tij në pyetje.
3. Nga e drejta për të pasur mbrojtës mund të hiqet dorë, përveç në rastin e mbrojtjes së detyruar, nëse heqja dorë bëhet qartë dhe vullnetarisht pas informimit të plotë për të drejtën e tij në mbrojtje. Heqja dorë duhet bërë me shkrim dhe duhet nënshkruar nga i dyshuari apo i pandehuri dhe nga organi kompetent që e zbaton procedurën, ose mund të bëhet gojarisht në audio apo videokasetë, autenticiteti i të cilës verifikohet nga gjykata.
4. Në rastet e mbrojtjes së detyruar, mund të hiqet dorë nga e drejta për të pasur mbrojtës në pajtim me paragrafin 3. të këtij neni, në qoftë se një avokat mbrojtës mbahet për të vepruar si "avokat në gatishmëri" me përgjegjësi për të këshilluar të pandehurin gjatë procedurës, dhe në qoftë se i pandehuri tërheq heqjen dorë, avokati në gatishmëri bëhet mbrojtës.

5. Personat nën moshën tetëmbëdhjetë (18) vjet mund të heqin dorë nga e drejta për të angazhuar mbrojtës me pëlqimin e prindit, kujdestarit ose përfaqësuesit nga qendra për punë sociale, përveç rasteve të dhunës në familje në të cilat është përfshirë prindi ose kujdestari, raste këto tek të cilët prindi ose kujdestari i tillë nuk mund të jep pëlqim për heqjen dorë nga kjo e drejtë.

6. Personat të cilët tregojnë shenja të çrregullimeve ose të paaftësisë mendore nuk mund të heqin dorë nga e drejta në angazhimin e mbrojtësit.

7. Kur i dyshuari ose i pandehuri i cili ka hequr dorë nga e drejta në angazhimin e mbrojtësit më vonë e kërkon sërish këtë të drejtë, ai këtë mund ta ushtrojë menjëherë.

8. Po qe se vetë i dyshuari apo i pandehuri nuk angazhon mbrojtës, përfaqësuesi i tij ligjor, bashkëshorti apo bashkëshorti jashtëmartesor, personi i gjinisë së gjakut në vijë të drejtë, prindi adoptues, fëmija i adoptuar, vëllai, motra dhe prindi birësues mund të angazhojnë mbrojtës për të, por jo kundër vullnetit të tij.

Neni 54 **Kualifikimet e mbrojtësit**

1. Për mbrojtës mund të angazhohet vetëm avokati i cili është anëtar i Odës së Avokatëve të Kosovës, por të cilin mund ta zëvendësojë praktikanti i avokatisë. Kur procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme me së paku pesë vjet burgim, praktikanti i avokatisë mund ta zëvendësojë avokatin vetëm nëse e ka kaluar provimin e judikaturës. Pranë Gjykatës së Apelit dhe Gjykatës Supreme të Kosovës, të pandehurin mund ta përfaqësojë vetëm avokati i cili është anëtar i Odës së Avokatëve të Kosovës.

2. Mbrojtësi ia paraqet autorizimin e tij policisë, prokurorit të shtetit apo gjykatës pranë së cilës zbatohet procedura. I dyshuari ose i pandehuri gjithashtu mund t'i japin mbrojtësit autorizimin edhe gojarisht dhe kjo shënohet në procesverbalin e policisë, të prokurorit të shtetit apo gjykatës pranë së cilës zbatohet procedura.

Neni 55 **Kufizimet në përfaqësim nga mbrojtësi**

1. Në një procedurë penale, mbrojtësi nuk mund të mbrojë dy ose më tepër të pandehur në të njëjtën çështje. Një mbrojtës nuk mund të përfaqësojnë personin juridik dhe personin fizik në të njëjtin rast, përveç nëse personi fizik është i vetmi person që ka në pronësi, menaxhon dhe është i punësuar nga personi juridik.

2. I pandehuri mund të ketë deri në tre mbrojtës dhe e drejta për mbrojtje konsiderohet se është e mjaftueshme kur në procedurë merr pjesë njëri nga mbrojtësit.

3. Nëse i pandehuri ka më shumë se një mbrojtës, njëri nga ta caktohet si mbrojtës kryesor nga i pandehuri, e në rast se i pandehuri nuk bën një gjë të tillë, gjyqtari kompetent cakton mbrojtësin kryesor.

Neni 56
Përgjithësi i mbrojtësit

1. Mbrojtës nuk mund të jetë i dëmtuari, bashkëshorti apo bashkëshorti jashtëmartesor i të dëmtuarit, e as personi që është në gjini gjaku në vijë të drejtë në cilëndo shkallë, në vijë anësore deri në shkallën e katërt ose të krushqisë deri në shkallën e dytë me të dëmtuarin ose prokurorin.
2. Mbrojtës nuk mund të jetë as personi i cili është thirrur si dëshmitar në shqyrtimin gjyqësor, përveç nëse sipas këtij Kodi është liruar nga detyra e të dëshmuarit dhe ka deklaruar se nuk do të dëshmojë ose nëse mbrojtësi pyetet si dëshmitar në rastin nga neni 12, paragrafi 1. nën-paragrafi 1.2. i këtij Kodi.
3. Mbrojtës nuk mund të jetë as personi i cili në të njëjtën lëndë ka vepruar si gjyqtar ose prokuror i shtetit.

Neni 57
Mbrojtësi në rastet e mbrojtjes së detyruar

1. I pandehuri duhet të ketë mbrojtës në këto raste të mbrojtjes së detyruar:
 - 1.1. nga marrja në pyetje për herë të parë kur i pandehuri është memec, shurdh, i verbër ose shpreh shenja të çrregullimeve apo paaftësisë mendore dhe kështu është i paaftë që të mbrohet vetë me sukses;
 - 1.2. gjatë seancës për caktimin e paraburgimit dhe gjatë kohës derisa ai gjendet në paraburgim;
 - 1.3. nga ngritja e aktakuzës, kur aktakuza është ngritur kundër tij për vepër penale të dënueshme me të paktën dhjetë vjet burgim;
 - 1.4. në procedurë sipas mjeteve të jashtëzakonshme juridike kur i pandehuri është memec, shurdh ose shpreh shenja të çrregullimit apo të paaftësisë mendore ose është shqiptuar dënimi me burgim të përjetshëm; dhe
 - 1.5. në të gjitha rastet kur i pandehuri kërkon të hyjë në marrëveshje për pranimin e fajësisë për vepër penale për të cilën parashihet dënim me së paku një (1) vit burgim, i pandehuri duhet të përfaqësohet nga mbrojtësi.
2. Në qoftë se i pandehuri në rastin e mbrojtjes së detyruar nuk angazhon mbrojtës, e angazhimin nuk e bën askush nga personat në nenin 53. paragrafi 8. i këtij Kodi, gjykata ose një organ tjetër kompetent i cakton një mbrojtës sipas detyrës zyrtare me shpenzime publike. Kur mbrojtësi caktohet sipas detyrës zyrtare pasi të jetë ngritur aktakuza, i pandehuri njoftohet për këtë me rastin e dorëzimit të aktakuzës.
3. Në qoftë se i akuzuari në rastin e mbrojtjes së detyruar mbetet pa mbrojtës gjatë procedurës dhe nëse ai nuk angazhon mbrojtës tjetër, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues apo organi kompetent që e zbaton procedurën në fazën paraprake cakton një mbrojtës të ri sipas detyrës zyrtare në shpenzime publike.

4. Personi juridik nuk ka të drejtë në mbrojtës të caktuar me shpenzime publike.

Neni 58

Mbrojtësi me shpenzime publike, kur mbrojtja nuk është e detyruar

1. Kur nuk ekzistojnë kushtet për mbrojtjen e detyruar, të pandehurit i caktohet mbrojtës me shpenzime publike me kërkesën e tij, nëse:

1.1. nuk ekzistojnë kushtet për mbrojtje të detyrueshme e procedura penale zhvillohet për veprë penale për të cilën është paraparë dënimi me burgim me tetë (8) ose më shumë vjet, ose

1.2. këtë e kërkojnë interesat e drejtësisë pavarësisht nga dënimi parashikuar, të dyshuarit apo të pandehurit me kërkesën e tij i caktohet mbrojtësi, në qoftë se sipas gjendjes pasurore të tij nuk mund t'i përballojë shpenzimet e mbrojtjes së tij.

2. I pandehuri njoftohet për të drejtën e tij në mbrojtës me shpenzime publike sipas paragrafit paraprak para se të merret në pyetje për herë të parë.

3. Kërkesa për caktimin e mbrojtësit me shpenzime publike sipas paragrafit 1. të këtij neni mund të bëhet gjatë gjithë procedurës penale. Kryetari i gjykatës ose organi kompetent i cili zbaton procedurën në fazën paraprake vendos për kërkesën dhe cakton mbrojtës. Nëse policia ose prokurori i shtetit refuzon kërkesën e të pandehurit për t'i caktuar mbrojtës me shpenzime publike, i pandehuri mund t'i ankojë gjyqtarit të procedurës paraprake.

4. Para caktimit të mbrojtësit me shpenzime publike sipas këtij neni, i pandehuri duhet të plotësojë një deklaratë duke cekur pasuritë e tij dhe të deklarojë se nuk mund të përballojë shpenzimet e mbrojtësit ligjor.

Neni 59

Shkarkimi i mbrojtësit

1. Në vend të mbrojtësit të caktuar, i pandehuri mund të angazhojë vetë mbrojtës tjetër. Në rastin e tillë, mbrojtësi i caktuar shkarkohet.

2. Mbrojtësi i caktuar mund të kërkojë që të shkarkohet vetëm për shkaqe të arsyeshme.

3. Aktvendimi për shkarkimin e mbrojtësit në rastet e parapara në paragrafët 1. dhe 2. të këtij neni para shqyrtimit gjyqësor merret nga gjyqtari i procedurës paraprake, gjatë shqyrtimit gjyqësor merret nga gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues, kurse në procedurën e apelit merret nga kryetari i kolegjit të apelit të Gjykatës së Apelit apo Gjykatës Supreme. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë.

4. Në bazë të kërkesës së të pandehurit ose me pëlqimin e tij, kryetari i gjykatës mund të shkarkojë mbrojtësin e caktuar i cili nuk e ushtron si duhet detyrën. Në vend të mbrojtësit të shkarkuar, kryetari i gjykatës cakton një mbrojtës të pavarur me përvojë dhe kompetencë në

pajtim me natyrën e veprës penale. Oda e Avokatëve të Kosovës njoftohet për shkarkimin e mbrojtësit.

Neni 60 **Tërheqja e mbrojtësit**

1. Mbrojtësi i cili nuk pranon detyrën që i është besuar ose që tërhiqet prej saj duhet njoftuar menjëherë organin që zbaton procedurën dhe atë që e ka caktuar lidhur me mospranimin ose tërheqjen e tij.
2. Mospranimi ka efekt që nga çasti kur i komunikohet organit që zbaton procedurën.
3. Tërheqja nuk ka efekt derisa të pandehurit të mos i sigurohet një mbrojtës i ri sipas zgjedhjes së tij ose sipas detyrës zyrtare dhe deri në përfundim të afatit të caktuar që mund t'i jetë dhënë mbrojtësit zëvendësues për t'u njohur me shkresat dhe provat.
4. Paragrafi 3. i këtij neni zbatohet edhe në rastet nga neni 59, paragrafi 2. i këtij Kodi.

Neni 61 **Të drejtat e mbrojtësit si përfaqësues i të pandehurit**

1. Mbrojtësi gëzon të drejta të njëjta që ia nje ligji edhe të pandehurit, përveç atyre që shprehimisht i rezervohen të pandehurit personalisht.
2. Mbrojtësi ka të drejtë të komunikojë lirisht me të pandehurin gojarisht ose me shkrim sipas kushteve që garantojnë fshehtësinë.
3. Mbrojtësi ka të drejtë të njoftohet me kohë për vendin dhe kohën e zbatimit të veprimeve hetimore, të marrë pjesë në to dhe të shikojë shkresat dhe provat e çështjes në pajtim me dispozitat e këtij Kodi.

KAPITULLI VI **I DËMTUARI**

Neni 62 **Të drejtat e të dëmtuarit**

1. I dëmtuari ka këto të drejta:

- 1.1. i dëmtuari nga vepra penale duhet te trajtohet me respekt nga policia, prokurorët, gjyqtarët ose organi tjetër që zbaton procedurën penale .
- 1.2. nëse i dëmtuari nga vepra penale mund të identifikohet, policia dhe prokurori ose organi tjetër që zbaton procedurën penale duhet të kontaktojnë të dëmtuarin në mënyrë të arsyeshme dhe të informojnë atë që është palë e dëmtuar.

1.3. i dëmtuari ka cilësinë e palës në procedurë penale.

1.4. i dëmtuari ka të drejtë në kompensimin e arsyeshëm të urdhëruar nga gjykata prej të pandehurit ose të pandehurve që kanë pranuar ose janë shpallur fajtor për dëmin material, fizik dhe emocional të shkaktuar nga kryerja e veprës penale për të cilën i pandehuri ose të pandehurit janë shpallur fajtorë.

1.5. nëse gjykata nuk mund të urdhërojë kompensimin nga i pandehuri apo të pandehurit për shkak të pamundësisë së tyre për të paguar, mungesës së kompetencës së gjykatës ose vdekjes, i dëmtuari ka të drejtë që të kërkojë nga gjykata që të dërgojë urdhrin për kompensim te koordinatori i fondit për kompensimin e viktimave.

Neni 63

Përfaqësuesi i të dëmtuarit

1. I dëmtuari mund të përfaqësohet nga përfaqësuesi i cili është anëtar i Odës së Avokatëve të Kosovës;
2. I dëmtuari mund të përfaqësohet nga mbrojtësi i viktimave;
3. I dëmtuari mund të përfaqësojë veten.

KAPITULLI VII

MBIKËQYRJA E PROCEDURËS PENALE

Neni 64

E drejta e gjykatës për të gjobitur palët që zvarrisin procedurën penale

1. Gjkata gjatë rrjedhës së procedurës mund t'i shqiptojë gjobë deri në dyqindpesëdhjetë (250) Euro mbrojtësit, përfaqësuesit të autorizuar ose përfaqësuesit ligjor, të dëmtuarit ose mbrojtësit të viktimave, kur veprimet e tij janë të drejtuara qartë në zvarritjen e procedurës penale. Gjoha mund të caktohet për çdo veprim që ka për qëllim zvarritjen e procedurës sipas këtij paragrafi.
2. Oda e Avokatëve të Kosovës njoftohet për shqiptimin e gjobës ndaj anëtarit të saj ose praktikantit të avokaturës.
3. Në qoftë se prokurori i shtetit nuk i paraqet gjykatës propozimet me kohë ose veprimet tjera në procedurë të ndërmerr me vonesa të mëdha dhe kështu shkakton zvarritjen e procedurës, atëherë për këtë njoftohet kryeprokurori i asaj prokurorie.

Neni 65
Dërgimi i deklaratave të rreme prokurorit të shtetit

1. Nëse gjyqtari mëson se gjatë procedurës penale të cilën ai e kryeson ka pasur shkelje të neneve 391-401 të Kodit Penal, mund t'ia dërgojë rastin për hetim prokurorit përkatës të shtetit.
2. Gjyqtari i cili dërgon shkeljen nga nenet 391-401 të Kodit Penal sipas paragrafit 1. të këtij neni nuk merr pjesë në procedurën penale që rrjedh si rezultat i këtij dërgimi, por mund të vazhdojë të kryesojë procedurën penale e cila ka qenë duke u zbatuar.

KAPITULLI VIII
DETYRIMET E ORGANEVE PUBLIKE

Neni 66
Detyrimi i organeve publike që të ndihmojnë prokurorin e shtetit

Të gjitha organet publike detyrohen që prokurorit të shtetit, gjykatave dhe organeve të tjera kompetente që marrin pjesë në procedurë penale t'u japin ndihmën e nevojshme, sidomos për çështjet që kanë të bëjnë me hetimin e veprave penale ose vendndodhjen e kryerësve.

Neni 67
Nxjerrja e të dhënave konfidenciale

1. Me kërkesën e gjykatës, institucionet dhe personat përgjegjës për mbajtjen e bazave të të dhënave, qoftë edhe pa pëlqimin e personave përkatës, i sigurojnë gjykatës të dhëna nga baza e tyre e të dhënave që i mbajnë, kur të dhënat e tilla janë të domosdoshme për zhvillimin e procedurës penale.
2. Gjykata detyrohet të mbrojë fshehtësinë e të dhënave të siguruara në mënyrë të tillë.

PJESA E DYTË PROCEDURA PENALE

KAPITULLI IX FILLIMI I HETIMEVE DHE PROCEDURA PENALE

1. FAZAT E PROCEDURËS PENALE

Neni 68 Fazat e procedurës penale

Sipas këtij Kodi të Procedurës Penale, procedura penale ka katër faza të ndryshme: fazën e hetimit, fazën e ngritjes së aktakuzës dhe deklarimit, fazën e shqyrtimit gjyqësor dhe fazën e mjetit juridik. Procedurës penale mund t'i paraprijnë veprimet fillestare të policisë ose mbledhja e informatave sipas nenit 84 të këtij Kodi.

2. VEPRIMET FILLESTARE TË POLICISË

Neni 69 Hetimi nga policia

1. Policia heton veprat penale në pajtim me nenin 70 të këtij Kodi dhe ia raporton ato prokurorit të shtetit sa më shpejt që të jete e mundur.
2. Prokurori i shtetit dhe policia punojnë bashkërisht gjatë veprimeve fillestare nga neni 70 të këtij Kodi.
3. Pas autorizimit për zbatimin e masës nga neni 84 apo pas fillimit të procedurës penale nga neni 102 i këtij Kodi, prokurori i shtetit drejton dhe mbikëqyr punën e policisë apo organit tjetër që zbaton hetimin penal.
4. Prokurori i shtetit ka qasje në të gjitha informatat përkatëse të hetimit që policia ka në posedim gjatë veprimeve fillestare.

Neni 70 Veprimet hetimore të policisë

1. Pas pranimit të informatës për një vepër penale të dyshuar, policia heton nëse ka dyshim të arsyeshëm që një vepër penale e cila ndiqet sipas detyrës të jetë kryer.
2. Policia heton veprat penale dhe ndërmerr të gjitha masat e nevojshme që të zbulojë vendndodhjen e kryerësit, të ndalojë kryerësin ose ndihmësin e tij nga fshehja ose arratisja,

të zbulojë dhe të ruajë gjurmët dhe provat tjera të veprës penale dhe sendet të cilat mund të shërbejnë si prova, dhe të mbledhë të gjitha informacionet të cilat mund të përdoren në procedurë penale.

3. Për të kryer detyrat nga ky nen, policia është e autorizuar që:

- 3.1. të mbledhë informata nga personat;
- 3.2. të kryejë kontroll të përkohshëm të automjeteve, udhëtarëve dhe valixheve të tyre;
- 3.3. të kufizojë lëvizjen në zona të caktuara për kohën kur ky veprim është urgjentisht i nevojshëm;
- 3.4. të ndërmarrë hapat e nevojshëm për të vërtetuar identitetin e personave dhe të sendeve;
- 3.5. të organizojë kontrollimin për të zbuluar vendndodhjen e individit ose të sendit që kërkohet duke dërguar letërreshtimin;
- 3.6. të kontrollojë nën praninë e personit përgjegjës objektet e caktuara dhe lokalet e organeve publike dhe të shqyrtojë dokumentet e caktuara që u përkasin atyre;
- 3.7. të konfiskojë kontrabandën apo sendet të cilat mund të shërbejnë si prova në procedurë penale, përveç nëse për një gjë të tillë nevojitet urdhri nga neni 105 të këtij Kodi;
- 3.8. të sigurojë ekzaminimin fizik të të dëmtuarit, në pajtim me nenin 144 të këtij Kodi;
- 3.9. të zbulojë, mbledhë dhe ruajë gjurmët dhe provat nga vendi i ngjarjes për veprën penale të dyshuar dhe të urdhërojë testimin mjeko-ligjor të atyre provave nga laboratori i mjekësisë ligjore në pajtim me nenin 71 të këtij Kodi;
- 3.10. të merr në pyetje dëshmitarët apo të dyshuarit e mundshëm në pajtim me nenin 73 të këtij Kodi;
- 3.11. të ndërmerë hapat e nevojshëm për të parandaluar një rrezik të menjëhershëm për publikun;
- 3.12. të ndërmerë të gjithë hapat e nevojshëm për të gjetur kryerësin dhe për të parandaluar kryerësin ose ndihmësin e tij nga fshehja ose arratisja; dhe
- 3.13. të ndërmerë hapa dhe veprime tjera të nevojshme siç përcaktohet me ligj.

3. Për veprimet të cilat i ndërmarrin dhe për faktet dhe rrethanat e konstatuara nga hetimet e tyre, policia përpilon procesverbal, fotografi ose shënim zyrtar.

4. Posa policia të ketë dyshim të arsyeshëm se është kryer një veprë penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare, policia është e detyruar që brenda njëzet e katër (24) orëve t'i

dorëzohet një raport policor prokurorit të shtetit që është kompetent, i cili pastaj vendos nëse duhet filluar procedurën penale.

Neni 71

Mbledhja e provave nga vendi i ngjarjes

1. Policia me kujdes mbledhë provat që gjenden në vendin e ngjarjes për veprën e dyshuar penale dhe i ruan ato në mënyrë të përshtatshme që lejon provat të testohen nga laboratorit kompetent.

2. Me përjashtim të shenjave të gishtërinjve, për provat që merren nga trupi i një individi të cilat mund t'i nënshtrohen testimi mjeko-ligjor, policia duhet të ketë pëlqimin me shkrim të individit që provat e tilla të merren ose me urdhrin e gjykatës sipas nenit 143, 144 apo 145 të këtij Kodi që autorizon marrjen e provave.

Neni 72

E drejta e policisë për të ndaluar për kohë të shkurtë

Policia ka të drejtë t'i ndalojë dhe të mbledhë informacione nga personat që gjenden në vendin e kryerjes së veprës penale, të cilët mund të japin informacione të rëndësishëm për procedurën penale, nëse ka gjasa që mbledhja e informacionit nga këta persona më vonë do të ishte e pamundur ose do të zvarriste në mënyrë të konsiderueshme procedurën apo do të shkaktoje vështirësi të tjera. Ndalimi i personave të tillë nuk mund të zgjasë më shumë se sa është e nevojshme për të marrë emrat, adresat dhe informacionet e tjera që kanë lidhje me këtë dhe në asnjë rast nuk mund të zgjasë më shumë se gjashtë orë. Ndalimi i tillë mund të bëhet vetëm nëse nuk ka mjete të tjera për të arritur deri tek informacioni. Policia e trajton personin e ndaluar me dinjitet dhe nuk e ndalon personin në qendër të paraburgimit dhe nuk i vë pranga.

Neni 73

Marrja në pyetje nga policia

1. Policia ka të drejtë të merr pjesë në biseda me persona të cilët mund të jenë dëshmitarë ose të dyshuar të mundshëm për vepra penale vetëm gjatë hetimit të fshehtë të autorizuar. Gjatë këtyre bisedave, policia mund të bëjë pyetje në lidhje me veprën penale. Nëse është e mundur, këto biseda duhet të regjistrohen. Nëse këto biseda nuk mund të regjistrohen, zyrtari i policisë duhet sa më parë në një raport të përmbledhë saktë bisedat dhe të shpjegojë arsyen përse bisedat nuk janë regjistruar.

2. Policia ka të drejtë të marrë në pyetje personat të cilët mund të jenë dëshmitarë të një vepre penale dhe për këtë përpilon raportin policor të marrjes në pyetje. Raporti duhet të përmbajë saktë pyetjet dhe përgjigjet gjatë marrjes në pyetje, të identifikojë zyrtarin e policisë që ka marrë në pyetje dëshmitarin, kohën, datën dhe vendin e mbajtjes së marrjes në pyetje dhe të identifikojë dëshmitarin.

3. Policia ka të drejtën e intervistimit të personave që mund të jenë të dyshimtë për kryerje të një vepre penale, por së pari duhet të informojë të dyshuarin për veprat penale, për të

cilat dyshohet se ai i ka kryer dhe për të drejtat e tij, në bazë të nenit 125, paragrafi 3. Policia duhet të hartojë një raport policor nga intervista. Raporti duhet të përmbledhë në mënyrë të saktë pyetjet dhe përgjigjet gjatë intervistës, duhet të jep identitetin e zyrtarit policor që e interviston të dyshuarin, kohën, datën dhe vendin e mbajtjes së intervistimit.

4. Gjatë intervistës, sipas paragrafit 3. të këtij neni, i dyshuari duhet të ketë të drejtën për një përkthyes gojor ose përkthimin e dokumenteve relevante pa pagesë.

Neni 74

Ndalesat në marrjen në pyetje nga policia

Neni 257 i këtij Kodi zbatohet për mbledhjen e informacioneve prej personave nga nenet 72-73 të këtij Kodi.

Neni 75

Kontrolli i përkohshëm për siguri

1. Nëse ekziston rreziku se një person është i armatosur ose ka mjet të rrezikshëm i cili mund të përdoret për sulm apo për vetëlëndim, policia mund të kryejë një kontroll të përkohshëm sigurimi ndaj personit të tillë për të kontrolluar për armë ose për sende tjera të rrezikshme.

2. Kontrolli i përkohshëm për siguri nuk përbën kontrollin e personit dhe është i kufizuar në kontroll për armë në rrobat e jashtme të personit dhe përjashtimisht me anë të kontrollit të përkohshëm të valixheve ose automjetit nëse ato janë nën kontrollin direkt të personit të tillë.

3. Kontrolli i përkohshëm për siguri kryhet nga zyrtari policor i gjinisë së njëjtë me personin që kontrollohet, përveç rasteve kur për shkak të rrethanave të veçanta një gjë e tillë nuk është e mundur.

4. Kur gjatë zbatimit të kontrollit të përkohshëm për siguri zyrtari policor gjen sende që mund të përdoren si provë në procedurë penale, ai duhet të veprojë në pajtim me dispozitat që e rregullojnë kontrollin e personit sipas këtij Kodi.

Neni 76

Masat për identifikimin e të dyshuarit

1. Policia mund të fotografojë personin dhe të marrë shenjat e gishtave të tij, nëse ekziston dyshimi i arsyeshëm se ai ka kryer vepër penale.

2. Prokurori i shtetit mund të autorizojë policinë që ta publikojë fotografinë kur kjo është e nevojshme për përcaktimin e identitetit të të dyshuarit dhe në raste të tjera kur do t'i kontribuojë zbatimit efikas të procedurës.

3. Nëse është e nevojshme për të identifikuar se të kujt janë shenjat e gishtave të gjetur në objekte të caktuar, policia mund të marrë shenjat e gishtave të personave të cilët me gjasë mund të kenë pasur kontakt me objektet e tilla.

4. Policia, me ndihmën e një mjeku apo infermieri të kualifikuar, e në raste të jashtëzakonshme vetë, mund të mbledhë mostra nga neni 143, 144 ose 145 i këtij Kodi nga i dyshuari nëse kjo është e ngutshme. Prokurori i shtetit menjëherë informohet për mbledhjen e mostrave të tilla.

5. Policia mund të kërkojë nga i dyshuari t'i shtrohet alkotestit përmes mostrave të urinës ose të frymëmarrjes, ndërsa refuzimi i të dyshuarit për dhënien e këtyre mostrave përbën provë të pranueshme. I dyshuari duhet të njoftohet paraprakisht në lidhje me këtë. Asnjë mostër nuk duhet të merret me detyrim pa urdhrin e gjykatës.

Neni 77

Mbledhja e të dhënave nga policia prej të dëmtuarit

1. Me rastin e mbledhjes së të dhënave nga i dëmtuari, policia informon të dëmtuarin për të drejtat e tij nga neni 62 i këtij Kodi dhe me kërkesën e të dëmtuarit apo kur i dëmtuari i përket njëres prej kategorive nga neni 62, paragrafi 1. i këtij Kodi, njofton Njësinë për Mbrojtje të Viktimave.

2. Personi kundër të cilit është ndërmarrë ndonjë masë nga nenet 69-83 të këtij Kodi, ka të drejtë të parashtojë ankim tek prokurori kompetent i shtetit brenda tre ditëve nga ndërmarrja e këtyre veprimeve.

3. Prokurori i shtetit pa vonesë verifikon bazueshmërinë e ankesës nga paragrafi 2. i këtij neni dhe nëse vërteton se veprimet ose masat e zbatuara e shkelin ligjin penal apo kodin e sjelljes për policinë ose detyrimet e punës, atëherë vepron në pajtim me ligjin dhe duhet të njoftojë personin që ka parashtruar ankim.

Neni 78

Kallëzimi penal nga organet publike

1. Të gjitha organet publike detyrohen t'i paraqesin veprat penale që ndiqen sipas detyrës zyrtare për të cilat janë informuar ose për të cilat kanë marrë dijeni në ndonjë mënyrë tjetër.

2. Me rastin e paraqitjes së kallëzimit penal, organet publike nga paragrafi 1. i këtij neni paraqesin provat që janë të njohura për ta dhe ndërmarrin masa për t'i ruajtur gjurmët e veprës penale, sendet mbi të cilat ose me ndihmën e të cilave është kryer vepra penale dhe provat tjera.

Neni 79

Kallëzimi penal nga personat

1. Çdo person ka të drejtë të kallëzojë veprën penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare dhe detyrohet ta bëjë këtë në rastin kur moskallëzimi i veprës penale paraqet veprën penale.

2. Punëtori social, punëtori shëndetësor, mësuesi, edukatori ose personat tjerë që kryejnë punë në cilësi të ngjashme të cilët mësojnë ose zbulojnë se ekziston dyshim i arsyeshëm se fëmija është viktimë e veprës penale, e sidomos për vepra penale kundër integritetit seksual, këtë duhet ta kallëzojnë menjëherë.

3. Kur ndjekja për vepër të caktuar penale varet nga propozimi për ndjekje i të dëmtuarit apo nga leja paraprake e organit kompetent, prokurori i shtetit nuk mund të zbatojë hetimin, të ngritë aktakuzën pa dorëzimin e provave që dëshmojnë se është dhënë propozimi apo leja. Në raste të ngutshme, prokurori i shtetit mund të veprojë në bazë të propozimit gojor për ndjekje i cili duhet konfirmuar me shkrim brenda dyzet e tetë (48) orëve. Kallëzimi penal i nënshkruar nga i dëmtuari mjafton sipas këtij paragrafi.

Neni 80

Kallëzimi penal i paraqitet prokurorit të shtetit

1. Kallëzimi penal i paraqitet prokurorit kompetent të shtetit me shkrim, me mjete teknike të komunikimit ose gojarisht.

2. Nëse vepra penale është kallëzuar gojarisht, personi i cili bën kallëzimin paralajmërohet për pasojat e kallëzimit të rremë. Për kallëzimet penale gojore përpilohet procesverbal dhe për kallëzimet e pranuar nëpërmjet telefonit ose me mjete të tjera komunikimi bëhet shënim zyrtar.

3. Kallëzimi penal që i është paraqitur gjykatës, policisë ose prokurorit të shtetit që nuk është kompetent duhet të pranohet dhe pa vonesë t'i dërgohet prokurorit kompetent të shtetit.

Neni 81

Kallëzimi penal i policisë

1. Duke u bazuar në të dhënat dhe provat e mbledhura, policia përpilon kallëzim penal të policisë në të cilin paraqiten provat e zbuluara në procesin e mbledhjes së të dhënave.

2. Kallëzimi penal i policisë i dorëzohet prokurorit të shtetit së bashku me sendet, skicat, fotografitë, raportet e marra, procesverbalet e masave dhe veprimeve të kryera, shënimet zyrtare, deklaratimet e marra dhe materialet e tjera të cilat mund të kontribuojnë në zbatimin efektiv të procedurës.

3. Nëse pas dorëzimit të kallëzimit penal të policisë, policia mëson fakte të reja ose nxjerr prova apo gjurmë të veprës penale, ajo detyrohet që vazhdimisht të mbledhë informata të nevojshme dhe për këtë menjëherë duhet t'ia dorëzojë prokurorit të shtetit raportin plotësues të kallëzimit penal të policisë.

4. Nëse masat dhe veprimet e kryera nga policia, provat dhe të dhënat e mbledhura nuk sigurojnë bazë për kallëzim penal të policisë dhe nëse kjo nuk justifikon ekzistimin e dyshimit të arsyeshëm se është kryer vepër penale, policia megjithatë i dërgon për këtë raport të veçantë prokurorit të shtetit.

Neni 82
Hudhja e kallëzimit penal të policisë

1. Prokurori i shtetit me aktvendim e hudh kallëzimin penal të pranuar nga policia apo burime tjera brenda tridhjetë (30) ditëve, nëse nga raporti është e qartë se:

- 1.1. nuk ekziston dyshim i arsyeshëm se është kryer veprë penale;
- 1.2. ka kaluar afati i parashkrimit për ndjekje penale;
- 1.3. vepra penale është përfshirë me amnisti ose me falje;
- 1.4. i dyshuari gëzon imunitet dhe heqja e tij nuk është e mundur ose nuk është miratuar nga organi kompetent; ose
- 1.5. ekzistojnë rrethana të tjera të cilat e përjashtojnë ndjekjen.

2. Prokurori i shtetit menjëherë një kopje të aktvendimit sipas paragrafit 1. të këtij neni ia dërgon policisë.

3. Prokurori i shtetit brenda tetë (8) ditësh nga hudhja e kallëzimit njofton të dëmtuarin për hudhjen e kallëzimit dhe arsyet për këtë.

Neni 83
Të dhënat plotësuese të kallëzimit penal të policisë

1. Nëse prokurori i shtetit nga kallëzimi penal nuk mund të përcaktojë nëse pretendimet e përfshira në të janë të mundshme, ose të dhënat në kallëzim nuk sigurojnë bazë të mjaftueshme për fillimin e hetimit apo nëse prokurori vetëm ka dëgjuar se është kryer veprë penale, prokurori i shtetit, nëse nuk është në gjendje vetë të ndërmarrë këtë, kërkon nga policia që të mbledhë të dhënat e duhura. Policia detyrohet të veprojë sipas kërkesave të ligjshme të prokurorit.

2. Prokurori i shtetit gjithashtu mund të mbledhë vetë të dhëna të tilla ose nëpërmjet organeve të tjera publike, duke përfshirë bisedën me dëshmitarët, të dëmtuarit dhe përfaqësuesit e tyre ligjor. Prokurori i shtetit mund të marrë pjesë së bashku me policinë në çdo marrje në pyetje të të dyshuarit duke respektuar të drejtat e të dyshuarit sipas dispozitave të këtij Kodi.

3. Policia detyrohet t'i raportojë menjëherë prokurorit të shtetit mbi masat e ndërmarra nën udhëzimet e tij, e nëse ata nuk kanë mund t'i ndërmarrin ato, atëherë menjëherë i raportojnë prokurorit të shtetit për arsyet e pamundësisë së ndërmarrjes së masave të tilla.

4. Prokurori i shtetit mund të kërkojë të dhëna të nevojshme nga organet publike dhe për këtë qëllim mund ta thërret personin i cili e ka dorëzuar kallëzimin penal.

5. Prokurori i shtetit e hedh kallëzimin penal nga neni 79 i këtij Kodi brenda tridhjetë (30) ditësh nëse edhe pasi të jenë ndërmarr veprimet nga paragrafët 2., 3. dhe 4. të këtij neni vazhdojnë të ekzistojnë rrethanat nga paragrafi 1. i këtij neni.

6. Policia, prokurori i shtetit dhe organet tjera publike detyrohen të procedojnë me kujdes në mbledhjen ose në sigurimin e të dhënave, duke pasur kujdes që të mos cenohet dinjiteti dhe reputacioni i personit të cilit i referohen të dhënat e tilla.

3. MARRJA E INFORMATAVE

Neni 84

Masat e marra para fillimit të procedurës penale

1. Nëse prokurori i shtetit ka dyshim të bazuar se është kryer vepër penale nga neni 90 të këtij Kodi, po kryhet apo së shpejti do të kryhet, prokurori i shtetit mund të autorizojë apo të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake që të autorizojë masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit në pajtim me nenet 86-100 të këtij Kodi.

2. Për autorizimin e masave të fshehta dhe teknike të hetimit dhe vëzhgimit nga paragrafi 1, prokurori i shtetit ose gjyqtari i procedurës paraprake nuk është e domosdoshme të ketë dyshim të arsyeshëm për identitetin e të dyshuarit apo të dyshuarve të cilët kanë kryer, janë duke kryer ose së shpejti do të kryejnë vepër penale.

3. Nëse autorizimi për masa të fshehta dhe teknike të hetimit dhe vëzhgimit bazohet, tërësisht apo pjesërisht, mbi dyshimin e bazuar të siguruar përmes informatave të dhëna nga informator, dëshmitari apo dëshmitari bashkëpunues, prokurori i shtetit mund të marrë në pyetje atë informator, dëshmitar apo dëshmitar bashkëpunues.

4. Procedura penale nuk kërkohet që të jetë filluar për autorizimin nga prokurori i shtetit apo gjyqtari i procedurës paraprake të masave të fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit nga paragrafi 1; sidoqoftë, procedura penale fillohet posa prokurori i shtetit të ketë dyshim të arsyeshëm për identitetin e të dyshuarit apo dyshuarve që kanë kryer vepër penale.

5. Nëse masat e fshehta apo teknike të vëzhgimit apo hetimit janë autorizuar në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni prokurori i shtetit ndërmerr masa të arsyeshme për ruajtjen e privatësisë së personave që nuk janë të përfshirë në vepër penale.

6. Nëse procedura penale autorizohet pasi ndërmarrjes së masave të fshehta apo teknike të vëzhgimit apo hetimit nga paragrafi 1. të këtij neni, prokurori i shtetit i bashkëngjet në procesverbal të procedurës penale urdhrat për masat e fshehta apo teknike të vëzhgimit apo hetimit dhe provat që rezultojnë nga to.

7. Nëse prokurori i shtetit nuk autorizon procedurë penale pas ndërmarrjes së masave të fshehta apo teknike të vëzhgimit apo hetimit nga paragrafi 1. të këtij neni, prokurori i shtetit raporton tek gjyqtari i procedurës paraprake mbi masat e ndërmarra.

Neni 85
Fshehtësia e mbledhjes së informatave

1. Nëse prokurori i shtetit autorizon masat e fshehta apo teknike të vëzhgimit apo hetimit në pajtim me nenin 84, paragrafi 1. të këtij Kodi dosja mbyllet dhe mbahet e fshehur nëse prokurori i shtetit kërkon që të mbyllet dhe tregon se ka gjasa të konsiderueshme që bërja publike e hetimit paraprak do të pengonte hetimin ose do të paraqiste rrezik për dëshmitarët dhe hetuesit.
2. Nëse prokurori i shtetit kërkon nga gjyqtari i procedurës paraprake që të urdhërojë masat e fshehta apo teknike të vëzhgimit apo hetimit, gjykata e mbyllë dosjen dhe e mban të fshehur nëse prokurori i shtetit kërkon një gjë të tillë dhe nëse tregon se ka gjasa të konsiderueshme që bërja publike e hetimit paraprak do të pengonte hetimin ose do të paraqiste rrezik për dëshmitarët dhe hetuesit.
3. Dosja mbahet e mbyllur jo më shumë se dymbëdhjetë (12) muaj ose deri në fillimin e hetimit, me ç'rast referenti i gjykatës e hap dosjen.
4. Gjyqtari i procedurës paraprak mund të urdhërojë që dosja të mbetet e mbyllur edhe për gjashtë (6) muaj tjerë vetëm nëse prokurori i shtetit arrin të dëshmojë se ka gjasa të konsiderueshme që bërja publike e hetimit paraprak do të pengonte hetimin ose do të paraqiste rrezik për dëshmitarët dhe hetuesit.
5. Masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit

Neni 86
Kushtet për zbatimin e masave të fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe të hetimit

1. Masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit mund të autorizohen në pajtim me nenin 84 të këtij Kodi.
2. Pas fillimit të procedurës penale, ose në të njëjtën kohë me aktvendimin e prokurorit të shtetit për të filluar procedurën paraprake, prokurori i shtetit mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake që të autorizojë masat e fshehta dhe teknike të hetimit në pajtim me nenet 86-100 të këtij Kodi.

Neni 87
Përkufizimi i masave të fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit gjatë hetimit paraprak

Për qëllime të këtij Kapitulli:

1. Masa të fshehta ose teknike të vëzhgimit dhe hetimit (“masa sipas këtij kapitulli”) do të thotë secila nga këto masa të mëposhtme:

1.1. vëzhgim i fshehtë fotografik ose me video;

1.2. monitorim i fshehtë i bisedave;

- 1.3. kontrollim i dërgesave postare;
- 1.4. përgjimi i telekomunikimeve dhe duhet të përdoret Lexuesi – IMSI – Identifikimi Ndërkombëtar i Shfrytëzuesit Mobil;
- 1.5. përgjim i komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik;
- 1.6. dërgim i kontrolluar i dërgesave postare;
- 1.7. shfrytëzim i mjeteve për përcjellje të vendndodhjes;
- 1.8. blerje e simuluar e ndonjë sendi;
- 1.9. stimulim i veprës së korrupsionit;
- 1.10. hetim i fshehtë;
- 1.11. regjistrim i thirrjeve telefonike; dhe
- 1.12. zbulim i të dhënave financiare.

2. Shprehja **“vëzhgim i fshehtë fotografik ose me video”** do të thotë monitorim, vëzhgim ose incizim i personave, i lëvizjeve të tyre ose i aktiviteteve të tjera nga zyrtari i autorizuar i policisë me anë të fotografimit ose me video mjete, pa dijeninë apo pëlqimin e së paku njërit prej personave që i shtrohen kësaj mase.

3. Shprehja **“monitorim i fshehtë i bisedave”** do të thotë monitorimi, incizimi ose transkriptimi i bisedave nga zyrtari i autorizuar i policisë me anë të mjeteve teknike, pa dijeninë ose pëlqimin e së paku njërit prej personave që i shtrohen kësaj mase.

4. Shprehja **“kontrollim i dërgesave postare”** do të thotë kontrollim i letrave dhe i dërgesave të tjera postare nga zyrtari i autorizuar i policisë, që mund të përfshijë edhe përdorimin e pajimeve rëntgen.

5. Shprehja **“përgjim i telekomunikimeve”** do të thotë përgjim i komunikimeve zanore, komunikimeve tekstuale ose komunikimeve tjera përmes rrjeteve të telefonive fikse apo mobile. Kjo përfshinë çfarëdo mjete apo sistemi tjetër të ngjashëm teknologjik që bartë të dhëna që kryesisht kanë për qëllim të jenë private.

6. Shprehja **“dërgim i kontrolluar i dërgesave postare”** do të thotë dërgim i letrave dhe i materialeve të tjera postare nga zyrtari i autorizuar i policisë.

7. Shprehja **“shfrytëzim i mjeteve për përcjellje të vendndodhjes”** do të thotë shfrytëzim nga zyrtari i autorizuar i policisë i mjeteve të cilat identifikojnë vendndodhjen e personit ose të objektit në të cilin është ngjitur.

8. Shprehja **“blerje e simuluar e ndonjë sendi”** do të thotë akt i blerjes së ndonjë sendi nga një person i dyshuar se ka kryer veprë penale që mund të shërbejë si provë në

procedurën penale, ose nga personi për të cilin dyshohet të jetë viktimë e veprës penale të “Trafikimit me njerëz”, siç përcaktohet në nenin 170 të Kodit Penal.

9. Shprehja **“simulim i veprës së korrupsionit”** do të thotë një veprim që është i njëjtë me veprën penale të ndërlidhur me korrupsion, por që ndryshon për shkak se kryhet me qëllim të mbledhjes së informacionit dhe provave gjatë hetimit penal.

10. Shprehja **“hetim i fshehtë”** do të thotë një ndërveprim i planifikuar i zyrtarit të autorizuar të policisë ose agjentit bashkëpunues të prokurorisë, i cili nuk është i identifikueshëm si zyrtar i autorizuar i policisë, ose i personit i cili vepron nën mbikëqyrjen e zyrtarit të autorizuar të policisë me personat e dyshuar se kanë kryer vepër penale.

11. Shprehja **“regjistrim i bisedave telefonike”** do të thotë sigurim i të dhënave të thirrjeve telefonike të bëra nga një numër i caktuar i telefonit.

12. Shprehja **“zbulim i të dhënave financiare”** do të thotë sigurim i informacionit nga banka apo ndonjë institucion tjetër financiar mbi depozitat, llogaritë ose transaksionet financiare.

13. Shprehja **“zyrtar i autorizuar gjyqësor”** do të thotë gjyqtar i procedurës paraprake ose prokuror i shtetit me autorizimin e të cilit është lëshuar urdhri sipas këtij kapitulli.

14. Shprehja **“person që i nënshtrohet urdhrit”** do të thotë person kundër të cilit është urdhëruar masa sipas këtij kapitulli.

Neni 88

Masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit

1. Vëzhgimi i fshehtë fotografik ose me video, monitorimi i fshehtë i bisedave në vende publike, regjistrimi i thirrjeve telefonike ose zbulimi i të dhënave financiare mund të urdhërohet kundër një personi apo vendi të caktuar, nëse:

1.1. ekziston dyshimi i bazuar se vendi është përdorur ose personi i tillë ka kryer vepër penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare, ose në rastet kur tentativa është e ndëshkueshme, ka tentuar të kryejë vepër penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare; dhe

1.2. informacioni i cili mund të merret nga masat e urdhëruara ka gjasë të ndihmojë në hetimin e veprës penale dhe nuk do të kishte mundësi të merrej me masa të tjera hetimore pa shkaktuar vështirësi të paarsyeshme ose rrezik potencial për të tjerët.

2. Regjistrimi i bisedave telefonike ose zbulimi i të dhënave financiare po ashtu mund të urdhërohet kundër personave, përpos të dyshuarit, kur kushti në nën-paragrafin 1.1. të paragrafit 1. të këtij neni vlen për të dyshuarin dhe kur plotësohet parakushti nga paragrafi 1., nën-paragrafi 1.2. i këtij neni dhe ekziston dyshim i bazuar se:

2.1. personi i tillë pranon ose transmeton komunikime që burojnë prej të dyshuarit ose që i dedikohen të dyshuarit apo që merr pjesë në transaksionet financiare të të dyshuarit; ose

2.2. i dyshuari përdor telefonin e personit të tillë.

3. Monitorimi i fshehtë i bisedave në vende private, kontrollimi i dërgesave postare, përgjimi i telekomunikimeve, ndërhyrja e komunikimeve me anë të rrjetit kompjuterik, dërgimi i kontrolluar i dërgesave postare, shfrytëzimi i mjeteve për përcjellje të vendndodhjes, blerja e simuluar e ndonjë sendi, simulimi i një veprë të korrupsionit apo hetimi i fshehtë mund të urdhërohen kundër një personi, vendi apo sendi konkret, nëse:

3.1. ekziston dyshim i bazuar se vendi apo sendi i tillë përdoret për kryerje të veprës penale ose personi i tillë ka kryer, apo në rastin kur tentimi ndëshkohet, ka tentuar të kryejë vepër penale nga neni 90 i këtij Kodi;

3.2. informacioni i cili mund të merrej nga masat e urdhëruara me gjasë do të ndihmonte në hetimin e veprës penale dhe nuk do të kishte mundësi të merrej me veprime të tjera hetimore pa shkaktuar vështirësi të paarsyeshme ose rrezik potencial për të tjerët.

4. Kontrollimi i dërgesave postare, përgjimi i telekomunikimeve ose përgjimi i komunikimeve me anë të rrjetit kompjuterik po ashtu mund të urdhërohen kundër personit, përpos të dyshuarit, kur kushti nga paragrafi 3. nën-paragrafi 3.1. i këtij neni vlen për të dyshuarin dhe kur plotësohet parakushti nga paragrafi 3. nën-paragrafi 3.2. i këtij neni dhe ekziston dyshim i bazuar se:

4.1. personi i tillë pranon ose transmeton komunikime që burojnë prej të dyshuarit ose që i dedikohen të dyshuarit; ose

4.2. i dyshuari përdor telefonin e personit të tillë ose ka qasje në sistem kompjuterik.

Neni 89

Standardet për urdhra nga neni 88

1. Masat nga neni 88, paragrafi 2. ose paragrafi 4. të këtij Kodi mund të urdhërohen, nëse:

1.1. ka dyshim të arsyeshëm se numri i telefonit, adresa elektronike apo llogaria financiare është përdorur për kryerjen e veprës penale, ose në rastet kur tentativa është e ndëshkueshme, është përdorur në tentativën për të kryer vepër penale nga neni 90 të këtij Kodi; dhe

1.2. pronari apo shfrytëzuesi i numrit telefonik, adresës elektronike apo llogarisë financiare nuk është i njohur, është person juridik ose ka dyshim të arsyeshëm se numri telefonik, adresa elektronike apo llogaria financiare po përdoret nga dikush tjetër e jo nga pronari.

Neni 90

Veprat penale për të cilat mund të lëshohen urdhrat sipas nenit 88

1. Urdhri nga neni 88 i këtij Kodi mund të përdoret vetëm për hetimin e së paku një nga këto vepra të dyshuara penale:

- 1.1. veprat penale të dënueshme me pesë (5) ose më shumë vjet burgim; ose
- 1.2. një apo më shumë nga veprat penale në vijim:
 - 1.2.1. dhuna ndaj përfaqësuesve të lartë të Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 127 të Kodit Penal;
 - 1.2.2. rrezikimi i rendit kushtetues me shkatërrimin apo dëmtimin e instalimeve dhe pajisjeve publike, në pajtim me nenin 128 të Kodit Penal;
 - 1.2.3. sabotimi, në pajtim me nenin 129 të Kodit Penal;
 - 1.2.4. spiunazhi, në pajtim me nenin 130 të Kodit Penal;
 - 1.2.5. fshehja ose moslajmërimi i terroristëve dhe grupeve terroriste, në pajtim me nenin 141 të Kodit Penal;
 - 1.2.6. përgatitja e veprave terroriste ose veprave penale kundër rendit kushtetues dhe sigurisë së Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 143 të Kodit Penal;
 - 1.2.7. rrezikimi i negociatorëve, në pajtim me nenin 158 të Kodit Penal;
 - 1.2.8. organizimi i grupeve për kryerjen e gjenocidit, krimeve kundër njerëzimit dhe krimeve të luftës, në pajtim me nenin 159 të Kodit Penal;
 - 1.2.9. rrëmbimi i fluturakes, në pajtim me nenin 163 të Kodit Penal;
 - 1.2.10. rrezikimi i sigurisë së aviacionit civil, në pajtim me nenin 164 të Kodit Penal;
 - 1.2.11. skllavëria, kushtet e ngjashme me skllavërinë dhe puna e detyruar, në pajtim me nenin 168 të Kodit Penal;
 - 1.2.12. kontrabandimi me migrantë, në pajtim me nenin 169 të Kodit Penal;
 - 1.2.13. trafikimi me njerëz, në pajtim me nenin 170 të Kodit Penal;
 - 1.2.14. fshehja e dokumenteve të identifikimit të viktimave të skllavërisë ose trafikimit me njerëz, në pajtim me nenin 171 të Kodit Penal;
 - 1.2.15. rrezikimi i personave nën mbrojtje ndërkombëtare, në pajtim me nenin 172 të Kodit Penal;
 - 1.2.16. rrezikimi i personelit të Kombeve të Bashkuara dhe i personelit në marrëdhënie me to, në pajtim me nenin 173 të Kodit Penal;
 - 1.2.17. marrja e pengjeve, në pajtim me nenin 174 të Kodit Penal;

- 1.2.18. kanosja për përdorimin ose kryerjen e vjedhjes apo të grabitjes së materialit nuklear, në pajtim me nenin 176 të Kodit Penal;
- 1.2.19. rrëmbimi, në pajtim me nenin 193 të Kodit Penal;
- 1.2.20. tortura, në pajtim me nenin 198 të Kodit Penal;
- 1.2.21. cenimi i së drejtës për të kandiduar, në pajtim me nenin 209 të Kodit Penal;
- 1.2.22. kanosja e kandidatit, në pajtim me nenin 210 të Kodit Penal;
- 1.2.23. keqpërdorimi i detyrës zyrtare gjatë zgjedhjeve, në pajtim me nenin 213 të Kodit Penal;
- 1.2.24. dhënia ose marrja e ryshfetit në lidhje me votimin, në pajtim me nenin 214 të Kodit Penal;
- 1.2.25. falsifikimi i rezultateve të votimit, në pajtim me nenin 218 të Kodit Penal;
- 1.2.26. asgjësimi i dokumenteve të votimit, në pajtim me nenin 219 të Kodit Penal;
- 1.2.27. dhunimi, në pajtim me nenin 229 të Kodit Penal;
- 1.2.28. shërbimet seksuale të viktimës së trafikimit, në pajtim me nenin 230 të Kodit Penal;
- 1.2.29. mundësimi ose detyrimi në prostitucion, në pajtim me nenin 240 të Kodit Penal;
- 1.2.30. transplantimi i kundërligjshëm dhe trafikimi i organeve dhe qelizave njerëzore, në pajtim me nenin 264 të Kodit Penal;
- 1.2.31. ndotja e ujit të pijshëm, në pajtim me nenin 269 të Kodit Penal;
- 1.2.32. ndotja e artikujve ushqimorë që përdoren nga njerëzit apo kafshët, në pajtim me nenin 270 të Kodit Penal;
- 1.2.33. blerja, posedimi, shpërndarja dhe shitja e paautorizuar e narkotikëve, substancave psikotrope dhe analoge, në pajtim me nenin 272 të Kodit Penal;
- 1.2.34. prodhimi dhe përpunimi i paautorizuar i narkotikëve, substancave psikotrope, analoge apo veglave, pajisjeve apo materialeve narkotike, në pajtim me nenin 273 të Kodit Penal;
- 1.2.35. organizimi, drejtimi apo financimi i trafikimit të narkotikëve apo substancave psikotrope, në pajtim me nenin 278 të Kodit Penal;

- 1.2.36. cenimi i barazisë në ushtrimin e veprimtarisë ekonomike, në pajtim me nenin 283 të Kodit Penal;
- 1.2.37. keqpërdorimi i autorizimeve ekonomike, në pajtim me nenin 289 të Kodit Penal;
- 1.2.38. falsifikimi i letrave me vlerë dhe instrumenteve të pagesës, në pajtim me nenin 292 të Kodit Penal;
- 1.2.39. organizimi i skemave piramidale dhe bixhozit të paligjshëm, në pajtim me nenin 299 të Kodit Penal;
- 1.2.40. falsifikimi i parasë, në pajtim me nenin 301 të Kodit Penal;
- 1.2.41. Prodhimi, furnizimi, shitja, posedimi ose dhënia në shfrytëzim e mjeteve për falsifikim, në pajtim me nenin 303 të Kodit Penal;
- 1.2.42. shpërlarja e parave, në pajtim me nenin 307 të Kodit Penal;
- 1.2.43. marrëveshjet për kufizimin e konkurrencës përmes ftesave për tender, në pajtim me nenin 308 të Kodit Penal;
- 1.2.44. mashtrimi në shkëmbimin e letrave me vlerë, në pajtim me nenin 309 të Kodit Penal;
- 1.2.45. marrëveshja dhe mashtrimi me letrat me vlerë të Qeverisë, në pajtim me nenin 311 të Kodit Penal;
- 1.2.46. shmangia nga tatimi, në pajtim me nenin 312 të Kodit Penal;
- 1.2.47. pranimiti i paarsyeshëm i dhuratave, në pajtim me nenin 314 të Kodit Penal;
- 1.2.48. dhënia e paarsyeshme e dhuratave, në pajtim me nenin 315 të Kodit Penal;
- 1.2.49. kontrabandimi i mallrave, në pajtim me nenin 316 të Kodit Penal;
- 1.2.50. shmangia nga pagesa e tarifave të detyrueshme doganore, në pajtim me nenin 317 të Kodit Penal;
- 1.2.51. zjarrvënia, në pajtim me nenin 333 të Kodit Penal;
- 1.2.52 . mashtrimi, në pajtim me nenin 334 të Kodit Penal;
- 1.2.53. mashtrimi me subvencione, në pajtim me nenin 335 të Kodit Penal;
- 1.2.54. mashtrimi lidhur me pranimin e fondeve nga Komuniteti Evropian, në pajtim me nenin 336 të Kodit Penal;

- 1.2.55. keqpërdorimi i sigurimit, në pajtim me nenin 337 të Kodit Penal;
 - 1.2.56. hyrja në sistemet kompjuterike, në pajtim me nenin 338 të Kodit Penal;
 - 1.2.57. mbajtja e paligjshme e substancave dhe e mbeturinave të rrezikshme, në pajtim me nenin 347 të Kodit Penal;
 - 1.2.58. importi, eksporti, furnizimi, transportimi, prodhimi, këmbimi, ndërmjetësimi ose shitja e paautorizuar e armëve apo materieve plasëse, në pajtim me nenin 371 të Kodit Penal;
- 1.3. një apo më shumë nga veprat e mëposhtme penale, nëse kryhen në lidhje me terrorizëm, korrupsion apo krim të organizuar:
- 1.3.1. kanosja, në pajtim me nenin 184 të Kodit Penal;
 - 1.3.2. ngacmimi, në pajtim me nenin 185 të Kodit Penal;
 - 1.3.3. sulmi, në pajtim me nenin 186 të Kodit Penal;
 - 1.3.4. Lëndimi i rëndë trupor, në pajtim me nenin 188 të Kodit Penal;
 - 1.3.5. shtrëngimi, në pajtim me nenin 194 të Kodit Penal;
 - 1.3.6. detyrimi, në pajtim me nenin 339 të Kodit Penal;
 - 1.3.7. shantazhi, në pajtim me nenin 340 të Kodit Penal;
 - 1.3.8. shkaktimi i rrezikut të përgjithshëm, në pajtim me nenin 364 të Kodit Penal;
 - 1.3.9. asgjësimi, dëmtimi ose heqja e instalimeve publike, në pajtim me nenin 365 të Kodit Penal;
 - 1.3.10. asgjësimi, dëmtimi ose heqja e pajisjeve mbrojtëse dhe rrezikimi i sigurisë në vendin e punës, në pajtim me nenin 366 të Kodit Penal;
 - 1.3.11. dërgimi apo transportimi i kundërligjshëm i lëndëve eksplozive ose lëndëve ndezëse, në pajtim me nenin 368 të Kodit Penal;
 - 1.3.12. përdorimi i armës apo mjetit të rrezikshëm, në pajtim me nenin 374 të Kodit Penal;
 - 1.3.13. pengimi i të provuarit apo procedurës zyrtare, në pajtim me nenin 393 të Kodit Penal;
 - 1.3.14. frikësimi gjatë procedurës penale për krimin e organizuar, në pajtim me nenin 394 të Kodit Penal;

- 1.3.15. keqpërdorimi i pozitës apo autoritetit zyrtar, në pajtim me nenin 421 të Kodit Penal;
- 1.3.16. keqpërdorimi i informatës zyrtare, në pajtim me nenin 422 të Kodit Penal;
- 1.3.17. konflikti i interesit, në pajtim me nenin 423 të Kodit Penal;
- 1.3.18. përvetësimi në detyrë, në pajtim me nenin 424 të Kodit Penal;
- 1.3.19. mashtrimi në detyrë, në pajtim me nenin 425 të Kodit Penal;
- 1.3.20. marrja e ryshfetit, në pajtim me nenin 427 të Kodit Penal;
- 1.3.21. dhënia e ryshfetit, në pajtim me nenin 428 të Kodit Penal;
- 1.3.22. dhënia e ryshfetit zyrtarit publik të huaj, në pajtim me nenin 429 të Kodit Penal;
- 1.3.23. ushtrimi i ndikimit, në pajtim me nenin 430 të Kodit Penal;
- 1.3.24. zbulimi i fshehtësisë zyrtare, në pajtim me nenin 431 të Kodit Penal;

2. Provat e siguruara në pajtim me masën e urdhëruar ligjërisht sipas nenit 88 të këtij Kodi janë të pranueshme në shqyrtim kryesor, pa marrë parasysh nëse janë apo jo të përfshira në aktakuzë për veprat penale të cekura në këtë nen.

Neni 91

Personat kompetent për të urdhëruar dhe zbatuar masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit

1. Prokurori i shtetit mund të urdhërojë përkohësisht njërën nga masat e përcaktuara në paragrafin 2. të këtij neni vetëm në procedura penale urgjente, ose në procedura penale, të cilat janë duke u hetuar nën kapitullin XXIV ose kapitullin XXXIV të Kodit Penal, ose rasteve të shpëlarjes së parasë në raste të nevojshme, nëse pritja do të rezultonte nga lëshimi i urdhrit prej gjyqtarit të procedurës paraprake sipas paragrafit 2. të këtij neni do të rrezikonte sigurinë e hetimeve ose jetën dhe sigurinë e palës së dëmtuar, dëshmitarit, informatorit ose anëtarëve të familjes së tyre. Urdhri i tillë i përkohshëm pushon të ketë efekt nëse nuk konfirmohet me shkrim nga gjyqtari i procedurës paraprake brenda tri (3) ditëve nga lëshimi i tij. Me rastin e vërtetimit të urdhrit të përkohshëm të prokurorit të shtetit, gjyqtari i procedurës paraprake, sipas detyrës zyrtare, do të bëjë vlerësim me shkrim të ligjshmërisë së tij.

2. Gjyqtari i procedurës paraprake, me kërkesë të prokurorit të shtetit mund të urdhërojë secilën nga masat e mëposhtme:

- 2.1. fotografim të fshehtë ose vëzhgim me video në vende publike;
- 2.2. monitorim të fshehtë të bisedave në vende publike;

- 2.3. hetim të fshehtë;
 - 2.4. regjistrimi i bisedave telefonike.
 - 2.5. fotografim të fshehtë ose vëzhgim me video në vende private;
 - 2.6. monitorim të fshehtë të bisedave në vende private;
 - 2.7. kontrollim të dërgesave postare;
 - 2.8. përgjim të telekomunikimeve, përfshirë tekstet e mesazheve ose mesazhet e tjera elektronike;
 - 2.9. përgjim të komunikimeve me anë të rrjetit kompjuterik;
 - 2.10. dërgim i kontrolluar të dërgesave postare;
 - 2.11. shfrytëzim i mjeteve për përcjellje të vendndodhjes;
 - 2.12. blerje të simuluar të ndonjë sendi;
 - 2.13. simulim të një vepre të korrupsionit; ose
 - 2.14. zbulim i të dhënave financiare.
3. Kërkesa për marrjen e urdhrit për ndonjë nga masat e përcaktuara në paragrafët 1., 2. ose 3. të këtij neni bëhet me shkrim dhe përfshin të dhënat e mëposhtme:
- 3.1. identitetin e zyrtarit të autorizuar policor, zyrtarit të organit të autorizuar për të zbatuar ligjin penal ose prokurorit të shtetit që bën kërkesën;
 - 3.2. arsyet dhe faktet që mbështesin kërkesën dhe përmbushin kushtet nga neni 88; dhe
 - 3.3. të dhënat lidhur me çfarëdo kërkesë paraprake të njohur për paraqitësin e kërkesës që ka të bëjë me personin e njëjtë dhe veprimet e ndërmarra nga zyrtari i autorizuar gjyqësor lidhur me kërkesën e tillë.

Neni 92

Urdhrat për masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit

1. Urdhri për ndonjë masë të caktuar nga ky kapitull i cili nuk duhet ta kalojë periudhën prej gjashtëdhjetë (60) ditëve nga data e lëshimit të këtij urdhri i cili bëhet me shkrim dhe përmban:
- 1.1. emrin dhe adresën e personit ose të personave që i nënshtrohen urdhrit, nëse dihet numri i personave të prekur nga të dhënat dhe vendi i ngjarjes;
 - 1.2. emërtimi zyrtar i masës dhe baza ligjore e saktë e saj;

1.3. në veçanti gjetjet e tanishme dhe gjasat reale sipas nenit 19 nën-paragrafi 1. 11. të këtij Kodi;

1.4. masa dhe koha e saktë e fillimit dhe përfundimit të saj nëse zbatohet, dhe

1.5. personin e autorizuar për zbatimin e masës dhe zyrtarin përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të tillë.

2. Për urdhrin e lëshuar për ndonjë masë nga ky kapitulli, nga zyrtari i autorizuar i policisë kërkohet t'i paraqesë raport zyrtarit të autorizuar gjyqësor mbi zbatimin e urdhrin brenda pesëmbëdhjetë ditëve nga dita e lëshimit të urdhrin.

3. Urdhri për vëzhgim të fshehtë fotografik ose me video në vende private, monitorim të bisedave në vende private, përgjim të telekomunikimeve, përgjim të komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik ose shfrytëzim i mjeteve për përcjellje të vendndodhjes mund ta autorizojë zyrtarin e autorizuar të policisë të hyjë në lokale private, nëse gjyqtari i procedurës paraprake vlerëson se hyrja e tillë është e domosdoshme për të aktivizuar ose pamundësuar mjetet teknike për zbatimin e masave të tilla. Kur zyrtarët e autorizuar të policisë hyjnë në lokale private në pajtim me urdhrin nga ky paragraf, veprimet e tyre në lokalet private duhet të kufizohen në veprimet e nevojshme për të aktivizuar apo çaktivizuar pajisjet teknike.

4. Urdhri për regjistrimin e bisedave telefonike ose përgjimin e komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik duhet të përfshijë të gjitha elementet për identifikimin e secilit telefon ose secilës pikë të qasjes në rrjetin kompjuterik që duhet të përgjohet. Përpos rasteve të parapara në paragrafin 5. të këtij neni, urdhri për përgjim të telekomunikimeve duhet të përmbajë të gjitha elementet për identifikimin e secilit telefon që duhet të përgjohet.

5. Me kërkesën e prokurorit të shtetit, urdhri për përgjimin e telekomunikimeve mund të përfshijë vetëm një përshkrim të përgjithshëm të telefonave që mund të përgjohen, kur gjyqtari i procedurës paraprake të gjykatës themelore kompetente çmon se ekziston dyshim i bazuar që:

5.1. i dyshuari shfrytëzon telefona të ndryshëm me qëllim të shmangies nga vëzhgimi i zyrtarit të autorizuar të policisë; dhe

5.2. një telefon apo telefonat e paraqitur në urdhër shfrytëzohen ose do të shfrytëzohen nga i dyshuari.

6 Kur urdhri për përgjimin e telekomunikimeve është lëshuar nga gjyqtari i procedurës paraprake të gjykatës themelore, në pajtim me paragrafin 5. të këtij neni:

6.1 zyrtarët e autorizuar të policisë, pas zbatimit të urdhrin për një telefon të caktuar, menjëherë informojnë me shkrim gjyqtarin e procedurës paraprake mbi faktet e rëndësishme, duke përfshirë edhe numrin e telefonit;

6.2. urdhri nuk mund të shfrytëzohet për të përgjuar telekomunikimet e personit i cili nuk është i dyshuar; dhe

6.3. kohëzgjatja e urdhrimit është e kufizuar deri në pesëmbëdhjetë (15) ditë dhe mund të ripërtërihet deri në nëntëdhjetë (90) ditë nga dita e lëshimit të urdhrimit.

7. Urdhri për kontroll të dërgesave postare ose dërgim të kontrolluar të dërgesave postare duhet të përfshijë adresën në dërgesat postare që duhet të kontrollohen ose dërgohen. Adresa e tillë duhet të përputhet me atë të personit ose të personave të përfshirë në urdhër.

8. Urdhri për përgjimin e telekomunikimeve, përgjimin e komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik, regjistrimin e thirrjeve telefonike, kontrollin e dërgesave postare, dërgimin e kontrolluar të dërgesave postare ose zbulimin e të dhënave financiare duhet të përfshijë si shtesë udhëzimin e veçantë me shkrim për personat, përveç zyrtarëve të autorizuar të policisë, ndihma e të cilëve mund të jetë e nevojshme për zbatimin e urdhrimit. Udhëzimi i tillë me shkrim duhet t'i dërgohet drejtorit ose zyrtarit përgjegjës të sistemit të telekomunikimeve, rrjetit kompjuterik, shërbimit postar, bankës ose institucioneve të tjera financiare dhe duhet të përfshijë vetëm informacionin që kërkohet për ndihmë në zbatimin e urdhrimit.

Neni 93

Zbatimi i urdhrimit për masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit

1. Zyrtari i autorizuar i policisë fillon zbatimin e urdhrimit për zbatimin e ndonjë mase nga ky Kapitull jo më vonë se pesëmbëdhjetë ditë nga dita e lëshimit.

2. Zbatimi i urdhrimit kryhet në atë mënyrë që të minimizojë përgjimin e komunikimeve të cilat në të kundërtën nuk i nënshtrohen përgjimit sipas këtij kapitulli.

3. Nëse ndonjë prej kushteve për urdhërimin e masave pushon të vlejë, zyrtari i autorizuar i policisë duhet të pezullojë zbatimin e urdhrimit dhe të njoftojë me shkrim zyrtarin e autorizuar gjyqësor. Nëse urdhri është lëshuar nga gjyqtari i procedurës paraprake, zyrtari i autorizuar i policisë duhet po ashtu ta njoftojë prokurorin e shtetit. Me pranimin e njoftimit me shkrim, prokurori i shtetit ose gjyqtari kompetent duhet të sjellë vendim me shkrim për ndërprerjen e urdhrimit.

4. Zyrtari i autorizuar i policisë shënon kohën dhe datën e fillimit dhe të përfundimit të secilit veprim të ndërmarrë për zbatimin e urdhrimit. Në procesverbal shënohen emrat e zyrtarëve të autorizuar të policisë të cilët kanë ndërmarrë cilindo veprim dhe funksion. Procesverbalit të tillë i bashkëngjiten raportet që i dorëzohen prokurorit të shtetit apo gjyqtarit kompetent sipas nenit 92, paragrafi 2. i këtij Kodi.

5. Me rastin e zbatimit të urdhrimit për përgjimin e telekomunikimeve, përgjimin e komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik, kontrollin e dërgesave postare, dërgimin e kontrolluar të dërgesave postare dhe regjistrimin e thirrjeve telefonike, personat përgjegjës për punën me telekomunikimet, rrjetat kompjuterike ose shërbimet postare duhet të lehtësojnë zbatimin e urdhrimit nën mbikëqyrjen e drejtorit ose të zyrtarit përgjegjës për sistemin e telekomunikimeve, rrjetin kompjuterik ose shërbimin postar.

6. Me rastin e zbatimit të urdhrimit për zbulimin e të dhënave financiare, punonjësit e institucionit financiar duhet të lehtësojnë zbatimin e urdhrimit të tillë nën mbikëqyrjen e drejtorit ose të zyrtarit përgjegjës të institucionit financiar.

7. Zyrtari i autorizuar i policisë ose personi i cili vepron nën mbikëqyrjen e zyrtari të autorizuar të policisë mund të bëjë blerje të simuluar të sendit ose simulim të një vepre të korrupsionit.

8. Me rastin e zbatimit të urdhrin për hetime të fshehta, simulim të blerjes së një sendi ose simulim të një vepre të korrupsionit:

8.1. personi i cili zbaton urdhrin nuk mund të nxisë personin tjetër të kryejë vepër penale të cilën personi nuk do ta kryente sikur të mos ishte intervenimi i personit i cili zbaton urdhrin; dhe

8.2. personi, i cili në pajtim me dispozitat e këtij Kapitulli zbaton urdhrin e tillë, nuk kryen vepër penale.

9. Procedura penale nuk fillohet për vepër penale e cila është nxitur me shkeljen e paragrafit 8. të këtij neni.

10. Me rastin e zbatimit të urdhrin për përgjimin e telekomunikimeve, përgjimit të komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik ose kontrollimit të dërgesave postare, urdhri i tillë nuk mund të zbatohet për komunikimet ndërmjet të dyshuarit dhe mbrojtësit të tij, përveç nëse ekziston dyshim i bazuar se i dyshuari dhe mbrojtësi i tij janë angazhuar së bashku në veprimtari kriminale që përbën bazën e urdhrin.

Neni 94

Zgjatja e urdhrin për masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit

1. Prokurori i shtetit apo gjyqtari kompetent nuk mund të lëshojë urdhër tjetër me shkrim për zgjatjen e urdhrin sipas këtij Kapitulli, përveç nëse parakushtet për urdhërimin e masës sipas këtij Kapitulli, siç është paraparë në nenin 88 të këtij Kodi, vazhdojnë të vlejné dhe ka shpjegim të arsyeshëm për dështimin në sigurimin e disa të dhënave apo të të gjitha të dhënave të kërkuara sipas urdhrin të mëparshëm.

2. Urdhri për vëzhgim të fshehte fotografik ose me video në vende publike, monitorim të fshehtë të bisedave, kontroll të dërgesave postare, përgjim të komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik, dërgim i kontrolluar i dërgesave postare, shfrytëzim i mjeteve për përcjellje të vendndodhjes, hetim të fshehtë, regjistrim të thirrjeve telefonike ose zbulim të të dhënave financiare mund të zgjatet më së shumti deri në gjashtëdhjetë ditë, i cili urdhër mund të ripërtërihet brenda afatit prej treqindgjashtëdhjetë (360) ditësh nga dita e lëshimit të urdhrin.

3. Urdhri për vëzhgim të fshehte fotografik ose me video në vende private apo përgjimi i telekomunikimeve mund të zgjatet deri në gjashtëdhjetë (60) ditë, por mund të ripërtërihet edhe për gjashtëdhjetë (60) ditë të tjera.

4. Urdhri për blerje të simuluar të sendit ose për simulim të veprës së korrupsionit autorizohet vetëm për një blerje të sendit ose për një vepër të simuluar të korrupsionit. Zyrtari i autorizuar gjyqësor mund të lëshojë urdhër tjetër për personin e njëjtë kur parakushtet për urdhërimin e masës sipas këtij Kapitulli, siç parashihet në nenin 88 të këtij

Kodi, vazhdojnë të zbatohen dhe ka shpjegim të arsyeshëm për dështimin në sigurimin e ndonjë ose të gjitha të dhënave të kërkuara me urdhrin e mëparshëm.

5. Zyrtari i autorizuar gjyqësor në çdo kohë mund të ndryshojë urdhrin kur ai çmon se ndryshimi i tillë është i nevojshëm për të siguruar se parakushtet për urdhërimin e masës sipas këtij Kapitulli, siç parashihet në nenin 88 të këtij Kodi, vlejné edhe më tutje.

6. Zyrtari i autorizuar gjyqësor në çdo kohë mund të pushojë urdhrin kur çmon se parakushtet për urdhërimin e masës, siç është paraparë në nenin 88 të këtij Kodi, pushojné të vlejné.

7. Vazhdimi i urdhrin për masën e urdhëruar nga gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërohet vetëm me propozim të prokurorit të shtetit.

Neni 95

Materialet e siguruar me masa të fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit

1. Pasi të përfundojë zbatimin e masës sipas këtij kapitulli, zyrtari i autorizuar i policisë duhet t'ia dërgojë prokurorit të shtetit të gjitha materialet e mbledhura, ku bëjnë pjesë të gjitha shkresat, shiritat dhe sendet tjera lidhur me urdhrin dhe zbatimin e tij.

2. Materialet mund të mbyllën dhe të mbahen në fshehtësi nëse prokurori i shtetit konsideron që bërja publike e tyre do të pengonte hetimin e mëvonshëm ose do të paraqiste rrezik për të dëmtuarit, dëshmitarët, hetuesit ose personat tjerë.

3. Dërgesat postare të cilat nuk përmbajnë të dhëna që do të ndihmonin hetimin e një veprë penale menjëherë duhet dërguar marrësit.

Neni 96

Të drejtat e personave ndaj të cilëve zbatohet urdhri sipas nenit 88

1. Përderisa nuk përcaktohet ndryshe, masat në bazë të nenit 86 deri 100 të këtij Kodi do t'i nënshtrohen këtyre kushteve:

2. Vendimet dhe dokumentacioni tjetër lidhur me masat, konform neneve 86 deri 100 të këtij Kodi do të depozitohen në zyrën e prokurorisë së Shtetit. Ato do t'i shtohen dosjeve vetëm nëse plotësohen kërkesat për njoftim në kuptim të paragrafit 5. të këtij neni

3. Të dhënat personale të cilat janë marrë me anë të masave në kuptim të neneve 86-100 të këtij Kodi duhet të etiketohen siç duhet. Pas bartjes së shënimeve tek Agjencia tjetër, etiketimi bëhet nga ajo agjenci.

4. Personat vijues do të njoftohen për masat në bazë të neneve 86 deri 100 të këtij Kodi:

4.1. në rastin e nenit 87 nën-paragrafit 1.1. dhe 1.7. të këtij Kodi personi i synuar dhe personat e tjerë që janë prekur ndjeshëm me këtë;

4.2. në rastin e nenit 87 nën-paragrafit 1.2. të këtij Kodi nëse ka pasur monitorim të fshehtë të bisedave në vende private, personi i synuar dhe personat e tjerë që janë prekur ndjeshëm në këtë mënyrë.

4.3. në rastin e nenit 87 nën-paragrafit 1.2. të këtij Kodi nëse ka pasur monitorim të fshehtë të bisedave në vende private:

4.3.1. personi i akuzuar, kundër të cilit është drejtuar masa;

4.3.2. personave tjerë nën vëzhgim;

4.3.3. personat që kanë poseduar ose jetuar në lokale private nën vëzhgim në kohën kur masa ka hyrë në fuqi;

4.4. në rastin e nenit 87 nën-paragrafit 1.3. të këtij Kodi dërguesi dhe i adresuari i dërgesave postare;

4.5. në rastin e nenit 87 nën-paragrafit 1.4. të këtij Kodi pjesëmarrësit në telekomunikime nën vëzhgim, ose, nëse është përdorë ndonjë lexuesi IMSI, personi i synuar.

4.6. në rastin e nenit 87 nën-paragrafit 1.11. të këtij Kodi pjesëmarrësit në telekomunikacionin përkatës;

4.7. në rastin e nenit 87 nën-paragrafit 1. 10. të këtij Kodi:

4.7.1. personi i synuar;

4.7.2. personat të prekur ndjeshëm në këtë mënyrë;

4.7.3. personat, lokalet private të të cilëve përgjithësisht nuk kanë qasje të publikut regjistrohen nga hetuesi i fshehtë. Në njoftim, duhet përmendet opsioni i pastajmë i shkarkimit gjyqësor të gjykatës, në pajtim me paragrafin 7. të këtij neni dhe afatit të zbatueshëm kohor. Njoftimi përjashtohet kur interesat thelbësore të një personi të prekur, i cili e meriton mbrojtjen përbëjnë pengesë me këtë. Hetimet për përcaktimin e identitetit të ndonjë personi të radhitur në fjalinë e parë duhet të zbatohen vetëm nëse kjo paraqitet e nevojshme duke pasur parasysh shkallën pushtimit të masës lidhur me personin përkatës, orvatja e shoqëruar me vërtetimin e identitetit të tyre, si dhe dëmin rezultues ndaj personave të tillë ose personat e tjerë.

5. Njoftimi bëhet sa më shpejt që mund të fuqizohet pa e rrezikuar qëllimin e hetimit, jetën, integritetin fizik dhe lirinë personale të tjetrit, ose pasuritë e rëndësishme, në rastin e nenit 87 nën-paragrafët 1.1. dhe 1.10. të këtij Kodi përfshirë edhe mundësinë e shfrytëzimit të vazhdueshëm të hetuesit të fshehtë. Nëse njoftimi vonohet në kuptim të fjalisë së parë, arsyet duhet të dokumentohen në dosje.

6. Nëse njoftimin vonohet në kuptim të paragrafit 5. të këtij neni dhe se nuk është bërë brenda dymbëdhjetë (12) muajve pas përmbushjes së masës, çdo vonesë tjetër e njoftimit duhet t'i nënshtrohet miratimit të gjykatës. Gjykata vendos për kohëzgjatjen e vonesave të

tjera. Gjykata mund ta aprovojë lejimin e përhershëm më njoftim nëse ka mundësi që kufizon sigurinë që kushtet për njoftim nuk do të përmbushën, madje edhe në të ardhmen. Nëse janë zbatuar disa masa brenda një periudhe të shkurtër kohore, afati kohor i përmendur në fjalinë e parë fillon pas përfundimit të masës së fundit. Në rastin e nenit 87 paragrafët 1. dhe 2. afati kohor i përmendur në fjalinë e parë do të jetë gjashtë (6) muaj.

7. Vendimet gjyqësore, në kuptim të paragrafit 6. të këtij neni, merren nga gjykata kompetente për ta urdhëruar masën. Në të gjitha rastet e tjera, Gjykata e cila shtrihet në vendin ku gjendet edhe zyra e prokurorisë së Shtetit do të jetë kompetente. Madje edhe pas përfundimit të masës dhe deri në dy (2) javë, pas njoftimit të tyre, personat e emëruar në paragrafin 4. të këtij neni, fjalja e parë, mund të paraqesin kërkesë në gjykatën kompetente, në pajtim me fjalinë e parë, për rishikimin e ligjshmërisë së masës, si dhe mënyrës dhe mjeteve të zbatimit të saj. Në ankesë e menjëhershme kundër vendimit është e pranueshme. Nëse akuzat publike janë parashtruar dhe se personi i akuzuar është njoftuar, gjykata që ka marrë rastin vendos për kërkesën në vendimin e saj përfundimtar.

8. Të dhënat personale të marra me anë të masës e cila nuk është më e nevojshme për qëllimin e ndjekjes penale ose të një rishqyrtimit nga gjykata e masës fshihet pa ndonjë vonesë. Fakti i shtyrjes duhet të dokumentohet. Përderisa fshirja e të dhënave është shlyer thjesht për qëllimet e rishikimit të masës nga ana e gjykatës, shënimet nuk do të përdoren për qëllime të tjera pa pëlqimin e personit në fjalë; qasja në të dhëna duhet të kufizohet në mënyrën e duhur.

9. Prokurori shtetëror duhet ta njoftojë me përpikëri me shkrim me anë të postës me rekomandë çdo person të ndonjë urdhri, në pajtim me paragrafin 4. të këtij neni se ai ose ajo ka qenë subjekt i atij urdhri dhe se ka të drejtë të parashtrorë padi në gjykatën kompetente brenda gjashtë (6) muajve nga data e njoftimit.

Neni 97

Pranueshmëria e provave të siguruara me anë të urdhrimit për masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit

1. Prova e marrë nëpërmjet masës nga ky kapitull është e papranueshme nëse urdhri për masën dhe zbatimin e saj është i kundërligjshëm.

2. Prova e cila është marrë nga monitorimi i fshehtë i bisedave në vende private, kontrollimi i dërgesave postare, përgjimi i telekomunikimeve, përgjimi i komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik, dërgimi i kontrolluar i dërgesave postare, shfrytëzim i mjeteve për përcjellje të vendndodhjes, simulimi i blerjes së ndonjë sendi, simulimi i një veprë të korrupsionit ose hetimi i fshehtë lejohen vetëm në procedurë penale lidhur me veprën penale të përcaktuar në nenin 88, paragrafi 3. i këtij Kodi.

3. Pas ngritjes së aktakuzës, gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues vlerëson kundërshtimet e të pandehurit lidhur me pranueshmërinë e provave të mbledhura, nëse kundërshtimi paraqitet para shqyrtimit të dytë. Kundër vendimit mbi kundërshtimin nga ky paragraf mund të paraqitet ankesë.

4. Në çdo kohë para se aktgjykimi të merr formën e prerë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues sipas detyrës zyrtare mund të shqyrtojë pranueshmërinë e

materialeve të mbledhura nga neni 88 i këtij Kodi për shkelje të të drejtave kushtetuese të të pandehurit nëse ka indikacione se materialet janë mbledhur në mënyrë të kundërligjshme.

5. Kur aktvendimi për paligjshmërinë e urdhrin ose të zbatimit të tij merr formën e prerë, gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues i cili drejton procedurën heq tërë materialin e mbledhur nga procesverbali dhe materialet e tilla ia dërgon Panelit për Shqyrtimin e Vëzhgimit dhe Hetimit nëpërmjet kryetarit të gjykatës themelore për vendim mbi kompensim.

Neni 98

Paneli për Shqyrtimin e Vëzhgimit dhe Hetimit

1. Paneli për Shqyrtimin e Vëzhgimit dhe Hetimit duhet të:

1.1. marrë vendim mbi ankesën e ushtruar sipas paragrafit 5 të këtij neni lidhur me masën ose urdhrin për masë sipas këtij kapitulli dhe të vendosë mbi kompensimin përkatës; ose

1.2. vendos mbi kompensimin për personin ose personat që i nënshtrohen urdhrin sipas këtij kapitulli kur gjyqtari ka marrë aktvendim të formës së prerë sipas nenit 97, paragrafi 3 i këtij Kodi se urdhri ose zbatimi i tij është i kundërligjshëm.

2. Paneli për Shqyrtimin e Vëzhgimit dhe Hetimit përbëhet nga tre gjyqtarë të cilët emërohen nga kryetari i gjykatës themelore për të vendosur mbi ankimin konkret ose kompensimin ndaj aktvendimit konkret nga neni 97, paragrafi 3. i këtij Kodi. Asnjëri prej tre anëtarëve Panelit për Shqyrtimin e Vëzhgimit dhe Hetimit nuk duhet të jetë profesionalisht i lidhur me personin që i nënshtrohet ankesës ose me materialet e mbledhura që i nënshtrohen aktvendimit nga neni 97, paragrafi 3. i këtij Kodi.

3. Zyrtarët e autorizuar të policisë dhe prokurorët e shtetit i sigurojnë Panelit për Shqyrtimin e Vëzhgimit dhe Hetimit dokumentet të cilat ky panel i kërkon për kryerjen e funksioneve të tij dhe, sipas kërkesës së këtij paneli, i siguron edhe deklarime gojore.

4. Kur merr formën e prerë aktvendimi i gjyqtarit sipas të cilit urdhri për masën apo zbatimin e saj sipas këtij kapitulli është i kundërligjshëm, aktvendim i tillë është detyrues për Panelin për Shqyrtimin e Vëzhgimit dhe Hetimit.

5. Kur personi konsideron se i është nënshtuar një mase të kundërligjshme sipas këtij kapitulli apo një urdhri të kundërligjshëm për një masë nga ky kapitull, ai mund të paraqesë ankesë tek kryetari i gjykatës themelore, i cili, nëse pretendohet ndonjë shkelje e ligjit, emëron Panelin për Shqyrtimin e Vëzhgimit dhe Hetimit për të vendosur

6. Kur me rastin e vendosjes mbi ankesën, Paneli për Shqyrtimin e Vëzhgimit dhe Hetimit konstaton se masa nga ky kapitull është e kundërligjshme ose urdhri për masën e tillë është i kundërligjshëm, mund të vendos që:

6.1. të pushojë urdhrin nëse ende është në fuqi;

6.2. të urdhërojë asgjësimin e materialeve të mbledhura; dhe

6.3. të kompensojë personin ose personat që i janë nënshtruar urdhrin.

Neni 99

Ndihma nga organet tjera për zbatimin e masave

Policia, sipas nevojës, mund të kërkojë ndihmën e organeve të tjera përgjegjëse për zbatimin e ligjit, sigurimin e rendit dhe të një ambienti të sigurt në Kosovë lidhur me zbatimin e masave nga ky kapitull.

Neni 100

Vëzhgimi dhe hetimi për shërbime doganore dhe shërbime tjera të ngjashme

Dispozitat e këtij kapitulli, pa paragjykuar kompetencat e personave zyrtarë sipas ligjit në fuqi, vlejné për zbatim të vëzhgimit dhe hetimit me rastin e ofrimit të shërbimeve doganore dhe shërbimeve të tjera të ngjashme.

4. FILLIMI I PROCEDURËS PENALE

A. Fillimi i fazës së hetimit formal

Neni 101

Fillimi i procedurës penale me fazën e hetimit formal apo ngritjen e aktakuzës

1. Kur policia apo ndonjë agjenci tjetër qeveritare bën kallëzim tek prokurori i shtetit për një dyshim të arsyeshëm për një vepër, prokurori i shtetit mund të fillojë fazën e hetimit të procedurës penale sipas nenit 102 të këtij Kodi.
2. Kur policia apo ndonjë person tjetër bën kallëzim tek prokurori i shtetit për një dyshim të arsyeshëm për një vepër penale ose për disa vepra penale, asnjëra nga të cilat nuk dënohet me më shumë se tre vjet burgim, dhe prokurori i shtetit vlerëson se ekziston dyshim i bazuar mirë për të mbështetur aktakuzën, prokurori i shtetit mund të ngrit aktakuzë sipas nenit 241 të këtij Kodi.
3. Në çdo kohë, i dyshuari nga ky nen mund të pranojë fajësinë për akuzën në pajtim me nenin 233 të këtij Kodi.

Neni 102

Fillimi i hetimit

1. Prokurori i shtetit mund të fillojë hetimin në bazë të kallëzimit të policisë apo burimeve tjera, nëse ka dyshim të arsyeshëm se po ndodh ose ka gjasë të ndodh në një të ardhme të afërt vepra penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare.

2. Hetimi paraprak fillohet me vendim të prokurorit të shtetit nga neni 104 të këtij Kodi.

Neni 103

Parimet e përgjithshme të fazës së hetimit

1. Gjatë fazës së hetimit, prokurori i shtetit çmon jo vetëm rrethanat dhe provat fajësuese por edhe ato shfajësuese, dhe siguron marrjen e provave të cilat mund të mos jenë të mundshme në shqyrtim gjyqësor.
2. Qëllimi i hetimit është që të mblidhen provat dhe të dhënat e nevojshme për të vendosur nëse duhet të ngritet aktakuza apo të pushohet procedura dhe për të mbledhur prova të cilat mund të jetë e pamundshme apo e vështirë që të riprodhohen në shqyrtim gjyqësor.
3. Çdo person për të cilin prokurori i shtetit ka dyshim të arsyeshëm se ka kryer veprë penale duhet të ceket si i pandehur në aktvendimin për fillimin e hetimit. Çdo i pandehur i cekur në vendim gëzon të gjitha të drejtat që i takojnë të pandehurit me këtë Kod.
4. Nëse prokurori i shtetit mëson për kryerjen e një veprë tjetër penale ose për një të dyshuar tjetër gjatë hetimit, prokurori i shtetit mund të fillojë një hetim të ri për veprën e re penale apo të dyshuarit, ose mund të zgjerojë hetimin ekzistues. Prokurori i shtetit njofton gjyqtarin e procedurës paraprake për aktvendimet e reja apo të ndryshuara.

Neni 104

Aktvendimi për fillimin e fazës së hetimit

1. Hetimi fillohet me aktvendim të prokurorit të shtetit. Aktvendimi përcakton personin kundër të cilit do të kryhet hetimi, kohën e fillimit të hetimit, përshkrimin e veprës e cila tregon elementet e veprës penale, emërtimin ligjor të veprës penale, rrethanat dhe faktet që e justifikojnë dyshimin e arsyeshëm për veprën penale, nëse masat e fshehta dhe teknike të vëzhgimit apo hetimit janë autorizuar dhe provat me të dhënat e mbledhura deri në atë moment. Një kopje e aktvendimit të hetimit i dërgohet pa vonesë gjyqtarit të procedurës paraprake.
2. Rezultatet e veprimeve fillestare të policisë dhe mbledhjes së provave janë pjesë e lëndës hetimore.
3. Pas nxjerrjes së aktvendimit nga ky nen, hetimi zbatohet dhe mbikëqyret nga prokurori i shtetit.
4. Prokurori i shtetit mund të ndërmerr veprime hetimore ose të autorizojë policinë që të ndërmerr veprime hetimore lidhur me mbledhjen e provave.
5. Hetimi kryhet vetëm lidhur me veprën penale dhe me të pandehurin e përcaktuar në aktvendimin mbi fillimin e hetimit apo në aktvendimin e ndryshuar.
6. Aktvendimit nga ky nen mund ti bashkëngjitet kërkesa për urdhër të gjykatës sipas nenit 105 të këtij Kodi.

7. Aktvendimit nga ky nen mund ti bashkëngjitet kërkesa për urdhër të gjykatës sipas Kapitullit XVIII të këtij Kodi.
8. Aktvendimit nga ky nen mund ti bashkëngjitet urdhri për ngrirjen e përkohshme të pasurisë në pajtim me Kapitullin XVII të këtij Kodi.

B. Kontrolli dhe konfiskimi

Neni 105 Kontrolli dhe sekuestrimi i përkohshëm

1. I pandehuri në mënyrë vullnetare mund të jap pëlqimin e tij me shkrim për kontrollin e pronës nga ky kapitull. Sendet e gjetura gjatë kontrollit nga ky paragraf mund të sekuestrohen përkohësisht dhe janë provë e pranueshme në shqyrtim gjyqësor dhe në procedurë tjetër.
2. Sendet e gjetura gjatë kontrollit për të cilin i pandehuri nuk ka dhënë pëlqimin nuk mund të sekuestrohen përkohësisht dhe janë provë e papranueshme, përveç nëse përcaktohet ndryshe me këtë nen.
3. Me kërkesë të prokurorit të shtetit, në çdo kohë gjatë fazës së hetimit, gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë kontrollin e një shtëpie, të lokaleve të tjera dhe të pronës së të pandehurit kur ekziston dyshim i bazuar se personi i tillë ka kryer veprë penale dhe kur ka shkak të bazuar që kontrolli do të rezultojë me arrestimin e personit të tillë ose me zbulimin dhe sekuestrimin e provave të rëndësishme për procedurën penale.
4. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë kontrollin e një shtëpie apo të lokaleve të tjera dhe të pasurisë së një personi që nuk dyshohet për veprë penale vetëm në rastet kur:
 - 4.1. ka gjasa reale se kontrolli do të rezultojë me arrestimin e të pandehurit; ose
 - 4.2. është e nevojshme të ruhen provat e veprës penale apo të konfiskohen sendet përkatëse të cilat nuk mund të ruhen apo të sigurohen pa zbatimin e kontrollit dhe kur ka gjasa reale se provat ose sendet e tilla ndodhen në lokalet apo në pasurinë që i nënshtrohet kontrollit.
5. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë kontrollin personal të një personi të caktuar kur ka gjasa reale se ky kontroll do të rezultojë në zbulimin e gjurmëve ose në konfiskimin e provave të një veprë penale.
6. Urdhërkontrolli lëshohet me shkrim në bazë të kërkesës me shkrim të prokurorit të shtetit, ndërsa në raste të ngutshme lëshohet në bazë të kërkesës me shkrim të zyrtarit të autorizuar të policisë

7. Urdhërkontrolli përfshin: identifikimin e vendit apo personit kundër të cilit lëshohet urdhri, përshkrimin e veprës penale për të cilën lëshohet urdhri, shpjegimin e arsyeve për shkak të bazuar në pajtim me këtë nen, përshkrimin e sendeve të kërkuara me kontroll, përshkrimin e veçantë të personit, të lokaleve apo të pasurisë ku zbatohet kontrolli dhe informacionin tjetër të nevojshëm për zbatimin e kontrollit.

8. Nëse ka shkak të bazuar për të kontrolluar pajisjet elektronike, përfshirë por pa u kufizuar në kompjutera, kamera, telefona celularë, pajisje elektronike mobile ose pajisje elektronike mobile për ruajtje, urdhërkontrolli duhet të autorizojë sekuestrimin e përkohshëm të pajisjes apo pajisjeve të tilla dhe duhet të përshkruajë llojin e të dhënave elektronike për të cilat zyrtari i autorizuar i policisë mund të kontrollojë dhe t'i kopjoj.

9. Dispozitat e këtij neni dhe të neneve të tjera që i referohen kontrollit të shtëpisë, lokaleve të tjera dhe pronës zbatohen përshtatshmërisht gjatë kontrollit të vendeve të fshehta në vetura ose në mjete të tjera të transportit.

Neni 106

Kufizimet në ekzekutimin e urdhërkontrollit

1. Urdhërkontrollin e ekzekutojnë zyrtarët e autorizuar të policisë me ndihmën e nevojshme të zyrtarëve të tjerë të policisë brenda dyzet e tetë (48) orëve nga lëshimi i urdhrit.

2. Në parim, zyrtarët e autorizuar të policisë e ekzekutojnë urdhrin e kontrollit brenda orës 06:00 dhe 22:00. Përgjatimisht, kontrolli mund të zbatohet jashtë kësaj kohe kur ka filluar brenda kësaj kohe e nuk është përfunduar në orën 22:00 ose kur ka arsye nga neni 110 i këtij Kodi, apo nëse gjyqtari i procedurës paraprake çmon që vonesa do të mund të çonte në arratisjen e personit të kërkuar ose në asgjësimin e gjurmëve ose provave të veprës penale dhe lejon kontroll jashtë orarit të paraparë nga ky paragraf.

Neni 107

Procedura para fillimit të kontrollit dhe të drejtat e të pandehurit

1. Para fillimit të kontrollit, zyrtari i autorizuar i policisë ia prezanton urdhrin personit të cilit i drejtohet ky urdhër dhe atë e njofton se ka të drejtë të kontaktojë me avokatin i cili ka të drejtë të jetë i pranishëm gjatë kontrollit.

2. Kur personi kërkon praninë e avokatit gjatë kontrollit, zyrtarët e autorizuar të policisë shtyjnë kontrollin derisa të arrijë avokati, por jo më shumë se dy (2) orë nga njoftimi i avokatit për kontroll. Ndërkohë, zyrtarët e autorizuar të policisë mund të kufizojë lëvizjen e personit përkatës dhe personave të tjerë në lokalet që do të kontrollohen. Në raste të ngutshme, zyrtarët e autorizuar të policisë mund të fillojnë kontrollin edhe para mbarimit të afatit kohor për ardhjen e avokatit.

3. Para fillimit të kontrollit, zyrtarët e autorizuar të policisë kërkojnë nga personi që vullnetarisht të dorëzojë personin ose sendet që kërkohen.

4. Përgjatimisht, kontrolli mund të fillojë pa prezantimin e urdhrit ose pa kërkesë të mëparshme për dorëzim të personit apo të sendeve të kërkuara, kur pritet rezistencë e

armatosur ose kur ka mundësi të dështojë efekti i kontrollit nëse ai nuk zbatohet menjëherë dhe pa paralajmërim ose kur kontrolli zbatohet në lokale publike.

Neni 108

Kufizimet në kontroll

1. Gjatë kontrollit të shtëpisë ose të lokaleve të tjera personi, shtëpia, lokalet ose pasuria e të cilit kontrollohen ose përfaqësuesi i tij kanë të drejtë të jenë të pranishëm.
2. Gjatë kontrollit të personit, shtëpisë ose lokaleve të tjera kërkohet të jenë të pranishëm dy persona të rritur si dëshmitarë. Para fillimit të kontrollit, dëshmitarët paralajmërohen që me kujdes të vëzhgojnë zbatimin e kontrollit dhe njoftohen mbi të drejtën e tyre për të bërë vërejtje, nëse kanë, për përmbajtjen e procesverbalit të kontrollit para se të nënshkruhet.
3. Kontrolli i një femre zbatohet vetëm nga zyrtarja policore femër dhe dëshmitarët duhet të jenë femra.
4. Kontrolli i lokaleve të banimit zbatohet me kujdes për të mos prishur qetësinë. Lokalet e mbyllura, mobilet ose sendet tjera mund të hapen me forcë vetëm kur pronari nuk është i pranishëm ose refuzon hapjen e tyre në mënyrë vullnetare. Gjatë hapjes së këtyre objekteve me kujdes duhet shmangur dëmtimeve të panevojshme.
5. Kontrolli i personit mund të përfshijë kontrollin intim, i cili zbatohet nga mjeku ose infermieri i kualifikuar, në pajtim me rregullat e shkencës së mjekësisë dhe me respektim të plotë të dinjitetit të personit.
6. Kur kontrolli zbatohet në lokalet e organit publik, kryesuesi i tij thirret të jetë i pranishëm gjatë kontrollit.
7. Për çdo kontroll të personit, të shtëpisë ose të lokaleve përpilohet procesverbali. Procesverbali i tillë nënshkruhet nga personi i kontrolluar ose nga personi, lokalet apo pasuria e të cilit është kontrolluar, avokati i tij nëse është i pranishëm gjatë kontrollit dhe personat, prania e të cilëve është e detyruar. Gjatë zbatimit të kontrollit mund të konfiskohen vetëm sendet dhe shkresat lidhur me qëllimin e kontrollit të caktuar. Sendet dhe shkresat e konfiskuara përfshihen dhe përshkruhen qartë në procesverbal dhe shënohen në vërtetimin që menjëherë i jepet personit sendet dhe shkresat e të cilit janë konfiskuar.
8. Sendet dhe shkresat e konfiskuara gjatë kontrollit mbahen në kontejnerët përkatës ose në qese transparente të plastikës dhe zyrtari i autorizuar i policisë dhe prokurori i shtetit mbajnë procesverbal mbi mbikëqyrjen për secilin send apo grup të shkresave.

Neni 109

Kontrabanda ose provat që nuk kanë lidhje me bazën e kontrollit

Nëse gjatë kontrollit të personit, shtëpisë ose lokaleve gjenden sende të cilat nuk kanë të bëjnë me veprën penale për të cilën është zbatuar kontrolli, por që tregojnë një veprë tjetër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare, këto sende gjithashtu përshkruhen në procesverbal, konfiskohen dhe menjëherë lëshohet vërtetimi për konfiskim. Prokurorit të shtetit

menjëherë i dërgohet njoftimi në mënyrë që të fillojë procedure penale apo të ndryshojë procedurën penale ekzistuese. Sendet e konfiskuara kthehen menjëherë kur prokurori i shtetit konstaton se nuk ka bazë për ndjekje penale, e as ndonjë bazë tjetër ligjore për konfiskimin e sendeve.

Neni 110

Arsyet për kontroll pa urdhër të gjykatës

1. Kur është e domosdoshme dhe në masë të nevojshme, zyrtarët policor mund të hyjnë në shtëpinë dhe lokalet tjera të personit dhe të zbatojnë kontrollin pa urdhrin e gjyqtarit të procedurës paraprake nëse:

1.1. personi përkatës me dije dhe me vullnet jep pëlqimin për kontroll;

1.2. Personi thërret për ndihmë;

1.3. kryerësi i kapur në flagrancë gjatë kryerjes së veprës penale duhet arrestuar pas ndjekjes;

1.4. arsyet për mbrojtjen e njerëzve dhe pasurisë e kërkojnë një veprim të tillë për mënjanimin e rrezikut të drejtpërdrejt dhe serioz për njerëzit dhe pronën;

1.5. personi kundër të cilit është lëshuar urdhërarrest nga gjykata gjendet në shtëpi apo në lokale të tjera.

2. Në rastet nga paragrafi 1. i këtij neni nuk shkruhet procesverbal nëse nuk është zbatuar kontrolli, por personit i jepet një shënim zyrtar për arsyen e hyrjes në shtëpi dhe në lokale të tjera.

3. Përjashtimisht, në rrethana të ngutshme, kur urdhri me shkrim për kontroll nuk mund të merret me kohë dhe nëse ekziston rrezik real për vonesë, që mund të rezultojë me humbjen e provave, ose rrezik ndaj jetës ose shëndetit të njerëzve, zyrtari i autorizuar i policisë mund të fillojë kontrollin në bazë të lejes gojore nga gjyqtari kompetent.

4. Përjashtimisht, kontrolli mund të zbatohet pa praninë e dëshmitarëve nëse prania e tyre nuk mund të sigurohet menjëherë dhe vonesa e fillimit të kontrollit do të ishte e rrezikshme. Arsyet për zbatimin e kontrollit pa praninë e dëshmitarëve shënohen në procesverbal.

5. Policia mund të zbatojë kontrollin e personit pa urdhër ose pa praninë e dëshmitarëve kur ekzekuton aktvendimin për sjelljen forcërisht të personit ose kur bën arrestimin e tij, nëse ekziston dyshim i bazuar se personi mban armë apo ndonjë mjet për sulm ose kur mund të mënjanojë, fshehë apo asgjësojë sendet të cilat nga ai duhet të merren si provë në procedurë penale.

6. Kur policia ndërmerr kontroll pa urdhër të shkruar gjyqësor, brenda afatit prej dymbëdhjetë (12) orësh pas kontrollit i dërgon raport lidhur me këtë prokurorit të shtetit dhe gjyqtarit kompetent nëse për këtë çështje është caktuar ndonjë gjyqtar në mënyrë që të merret aprovimi retroaktiv gjyqësor i kontrollit, në pajtim me dispozitat e Kushtetutës.

Neni 111
Pranueshmëria e provave të marra gjatë kontrollit

1. Provat e mbledhura nëpërmjet kontrollit janë të papranueshme nëse:

- 1.1. provat e marra gjatë kontrollit, pa lejen e gjykatës, janë të pa pranueshme, nëse kontrollimi nuk merr aprovim retroaktiv gjyqësor, në pajtim me dispozitat e Kushtetutës;
- 1.2. kontrolli është zbatuar pa urdhër të gjyqtarit kompetent në kundërshtim me dispozitat e këtij Kodi;
- 1.3. urdhri i gjyqtarit kompetent është lëshuar në kundërshtim me procedurën e paraparë me këtë Kod;
- 1.4. përmbajtja e urdhrit të gjyqtarit kompetent është në kundërshtim me kushtet e parapara me këtë Kod;
- 1.5. kontrolli është zbatuar në kundërshtim me urdhrin e gjyqtarit kompetent;
- 1.6. personat, prania e të cilëve është e detyrueshme, nuk kanë qenë të pranishëm gjatë kontrollit; ose
- 1.7. kontrolli është zbatuar në kundërshtim me nenin 108 të këtij Kodi.

Neni 112
Sekuestrimi i përkohshëm

1. Sendet që përkohësisht mund të sekuestrohen janë sende që mund të jenë prova gjatë një procedure penale, sende ose pasuri që kanë mundësuar kryerjen e veprës penale, ose sende që konsiderohen dobi pasurore e fituar me kryerjen e veprës penale dhe për të cilat ligji parasheh sekuestrimin.
2. Sendet, pasuria, provat apo paratë mund t'i nënshtrohen kufizimit të përkohshëm sipas urdhrit të prokurorit të shtetit që zgjat jo më shumë se pesë ditë nëse zyrtarët e autorizuar të policisë mësojnë për sendin, pasurinë, provat apo paratë e tilla gjatë kontrollit apo arrestit të ligjshëm. Prokurori i shtetit kërkon urdhër të gjykatës nga gjyqtari i procedurës paraprake që është në pajtim me paragrafin 3. të këtij neni.
3. Prokurori i shtetit mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake që të lëshojë urdhër për sekuestrimin e përkohshëm të sendeve, pasurisë, provave apo parave. Kërkesa e tillë duhet të cek me saktësi sendet, pasurinë, provat apo paratë dhe duhet të përshkruajë si mund të jenë këto sende prova të veprës penale, si këto sende, pasuri apo para mund të mundësojnë kryerjen e veprës penale, ose si këto sende, pasuri apo para përbëjnë dobi pasurore të fituar me vepër penale. Sendet, pasuria, provat apo paratë mund të sekuestrohen përkohësisht vetëm me urdhër të gjykatës.
4. Sendet e sekuestruara përkohësisht fotografohen dhe mbahen në kontejnerët përkatës apo në qeset transparente të plastikës dhe zyrtari i autorizuar i policisë ose prokurori i shtetit

mbajnë regjistër të fotografive dhe procesverbal mbi mbikëqyrjen për secilin send apo grup të shkresave.

5. Armët, automjetet, aeroplanët ose sendet tjera të mëdha të cilat janë sekuestruar përkohësisht, fotografohen dhe mbahen në zonat e sigurta përkatëse dhe zyrtari i autorizuar i policisë ose prokurori i shtetit mbajnë regjistër të fotografive dhe procesverbal mbi mbikëqyrjen për secilin send apo grup të shkresave.

6. Ndërtesat apo prona e paluajtshme që sekuestrohet përkohësisht vendosen njoftimet e vëna në atë ndërtesë apo pronë të paluajtshme që njoftojnë qytetarët se prona i është nënshtruar sekuestrimit të përkohshëm, që hyrja në të nuk është e lejuar dhe që ata që hyjnë pa leje mund t'i nënshtrohen arrestit.

7. Paratë apo monedhat të cilat sekuestrohen përkohësisht fotografohen dhe mbahen në kasafortë dhe zyrtari i autorizuar i policisë ose prokurori i shtetit mbajnë regjistër të fotografive dhe procesverbal mbi mbikëqyrjen për secilin send apo grup të shkresave.

8. Paratë e mbajtura në llogarinë bankare e cila është e sekuestruar përkohësisht do të mbahen në një llogari bankare e cila është nën autoritetin e gjykatës.

9. Sendet dhe pasuria e sekuestruar përkohësisht janë nën mbikëqyrjen dhe kontrollin e prokurorit të shtetit. Prokurori i shtetit mund t'ia delegojë mbikëqyrjen dhe kontrollin zyrtarit të autorizuar të policisë për sendet dhe pasurinë e sekuestruar përkohësisht nga paragrafët 5., 6. dhe 8. të këtij neni.

10. Kur sendet konfiskohen, duhet të tregohet se ku janë gjetur dhe ato sende duhet të përshkruhen. Nëse është e nevojshme, vërtetohet identiteti i tyre duhet të sigurohet në ndonjë mënyrë tjetër. Vërtetimi për sekuestrimin duhet të lëshohet për sendet e sekuestruara.

11. Nëse personi apo organi i cili ka nën mbikëqyrje sendin, pasurinë, provat apo paratë që i nënshtrohen urdhrit të gjyqtarit të procedurës paraprake nga ky nen refuzon t'ia dorëzojë sendin, pasurinë, provat apo paratë zyrtarit të autorizuar të policisë që është përgjegjës për ekzekutimin e urdhrit, personi apo organi i tillë mund të gjobitet nga gjyqtari i procedurës paraprake deri në pesëdhjetë përqind (50%) të vlerës së sendit, pasurisë, provave apo parave që janë objekt i kontestit. Personi apo organi ndaj të cilit shqiptohet gjoba e tillë mund të paraqesë ankesë kundër gjobës ose mund të shmangë gjobën duke iu bindur urdhrit të gjyqtarit të procedurës paraprake.

Neni 113

Sendet që nuk mund të sekuestrohen përkohësisht

1. Këto sende nuk mund të sekuestrohen përkohësisht:

1.1. komunikimet me shkrim ndërmjet të pandehurit dhe personave të cilët sipas këtij Kodi nuk mund të dëshmojnë nga neni 126 i këtij Kodi, ose janë të liruar nga detyrimi për të dëshmuar dhe kanë refuzuar të bëjnë një gjë të tillë në pajtim me nenin 127 të këtij Kodi;

1.2. shënimet nga personat e paraparë në nenin 126 të këtij Kodi lidhur me informacionin e fshehtë që u është besuar atyre nga i pandehuri; dhe

1.3. sende të tjera, të mbrojtura me të drejtat e personave nga nenet 126 dhe 127 të këtij Kodi.

2. Këto kufizime zbatohen vetëm nëse sendet e tilla janë nën mbikëqyrjen e personit që nuk mund të dëshmojë sipas nenit 126 të këtij Kodi ose që lirohet nga detyrimi për të dëshmuar dhe ka refuzuar dhënien e dëshmisë sipas nenit 127 të këtij Kodi. Sendet e mbrojtura nga e drejta e personave të paraparë në nenin 127, paragrafi 1., nën-paragrafi 1.5. i këtij Kodi gjithashtu nuk i nënshtrohen sekuestrimit nëse ato janë nën mbikëqyrjen e ndonjë spitali ose ndonjë instituti tjetër mjekësor. Kufizimet nuk zbatohen kur personat që nuk mund të dëshmojnë sipas nenit 126 të këtij Kodi ose që janë liruar nga detyrimi i dëshmitit dhe kanë refuzuar dhënien e dëshmisë sipas nenit 127 të këtij Kodi, dyshohen për nxitje apo bashkëpunim, për pengim të drejtësisë, për pranimin e mallrave të vjedhura ose kur sendet përkatëse janë marrë me vepër penale, janë përdorur ose janë paraparë të përdoren për kryerjen e veprës penale apo janë rezultat i veprës penale.

Neni 114

Kufizimet në zbulimin e shkresave

1. Organet publike mund të kërkojnë nga gjyqtari i procedurës paraprake që të shtyjë apo të rishqyrtojë urdhrin për zbulimin e dosjeve apo shkresave nëse konsiderojnë se zbulimi i përmbajtjes së tyre do të dëmtojë interesin e përgjithshëm. Gjyqtari i procedurës paraprake duhet të baraspeshojë dëmtimin e interesit të përgjithshëm me interesin publik për gjykim me kohë të procedurës penale, të drejtat e njeriut të të pandehurit ose të drejtat e të dëmtuarit. Duhet të ketë prezumim në favor të zbulimit të dosjeve apo shkresave të organeve publike. Organi publik mund të kundërshtojë tek paneli shqyrtues refuzimin e gjyqtarit të procedurës paraprake që të shtyjë apo të rishqyrtojë urdhrin e tij. Paneli shqyrtues merr vendimin përfundimtar.

2. Organizatat afariste dhe personat juridik mund të kërkojnë që të dhënat lidhur me afarizmin e tyre të mos publikohen nëse një gjë e tillë është e ndjeshme apo përmban të dhëna personale të palës së tretë.

Neni 115

Konfiskimi i përhershëm i sendeve të konfiskuara përkohësisht

1. Sendet, pasuria, provat apo paratë e sekuestruara përkohësisht sipas nenit 112 të këtij Kodi në fund të procedurës penale i kthehen pronarit apo poseduesit sipas nenit 116 të këtij Kodi, përveç nëse veprimet janë marrë sipas paragrafit 2. të këtij neni apo nëse ndonjë veprim tjetër i lejuar me ligj do të ofronte bazën për të mos kthyer sendet, pasurinën, provat apo paratë.

2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues urdhëron sekuestrimin e përhershëm të sendeve në pajtim me ligjin, nëse prokurori i shtetit:

2.1. përcakton në aktakuzë ato sende, pasuri, prova apo para të cilat i nënshtrohen sekuestrimit të përhershëm;

2.2. nëse gjatë shqyrtimit gjyqësor vërtetohet se sendet, pasuria, provat apo paratë e sekuestruara përkohësisht kanë mundur kryerjen e veprës penale ose përbëjnë dobi pasurore të fituar me kryerjen e veprës penale; dhe

2.3. ligji lejon konfiskimin e tyre.

3. Sendet, pasuria apo provat për të cilat është bërë sekuestrimi i përhershëm shiten dhe të ardhurat nga këto shitje përdoren për kompensimin e të dëmtuarve dhe pjesa e mbetur derdhet në buxhetin e shtetit.

4. Paratë për të cilat është bërë konfiskimi i përhershëm përdoren për kompensimin e të dëmtuarve dhe pjesa e mbetur derdhet në buxhetin e shtetit.

5. Armët dhe sendet e kontrabanduara shkatërrohen me përjashtim të sendeve që mund të përdoren nga shoqëria pasi të mos kenë më vlerë si prova në shqyrtim kryesor apo në procedurën e ankimimit, në pajtim me nenin 282, paragrafi 3. të këtij Kodi.

6. Me kërkesë të prokurorit të shtetit, automjetet apo aeroplanët për të cilët është bërë sekuestrimi i përhershëm mund t'i transferohen Qeverisë së Kosovës për shfrytëzim, nëse transferimi i tillë nuk e zbeh mundësinë e të dëmtuarit për të siguruar kompensimin.

Neni 116

Kthimi i sendeve të sekuestruara përkohësisht

1. Sendet e sekuestruara përkohësisht gjatë procedurës penale i kthehen pronarit ose poseduesit kur procedura pezullohet ose pushohet dhe kur nuk ka bazë për konfiskimin e tyre.

2. Kur pezullimi i procedurës penale bëhet për shkak të arratisjes së të pandehurit ose paaftësisë së tij mendore apo kur ka gjasa të arsyeshme që hetimi i pezulluar të rifillojë, prokurori i shtetit mund të kërkojë afat shtesë për sekuestrimin dhe gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues mund të lejojë për kthimin e sendit të sekuestruar kur ka arsye të forta

Neni 117

Sendet pronësia e të cilave nuk kërkohet

1. Kur sendi i gjetur tek i pandehuri i takon një personi tjetër i cili është i panjohur, organi i cili drejton procedurën penale e përshkruan sendin dhe e shpall përshkrimin në tabelën e njoftimeve të kuvendit të komunës në territorin e së cilës i pandehuri jeton dhe në territorin e së cilës është kryer vepra penale. Në njoftimin e tillë pronari thirret të paraqitet brenda një (1) viti nga dita e shpalljes së njoftimit ose në të kundërtën sendi shitet. Paratë e fituara nga shitja derdhen në buxhet.

2. Kur sendet kanë vlerë të konsiderueshme, njoftimi mund të shpallet edhe në shtypin e përditshëm.
3. Kur sendi mund të priset ose mirëmbajtja e tij kërkon shpenzime të konsiderueshme, atëherë shitet sipas dispozitave që vlejné për procedurën përmbarese dhe paratë e fituara transferohen për ruajtje në një llogari bankare që është nën kontrollin e gjykatës.
4. Paragrafi 3. i këtij neni zbatohet edhe për sendet që i përkasin të pandehurit i cili është arratisur ose një kryerësi të panjohur.

Neni 118 **Sendet që nuk kërkohen**

1. Nëse brenda një (1) viti askush nuk ka pretendime mbi sendin ose për të ardhurat nga shitja, gjykata merr aktvendim që sendi t'i kalohet organit publik kompetent ose fitimi nga shitja të derdhet në buxhet.
2. Pronari ka të drejtë që në kontest civil të kërkojë kthimin e sendit ose të fitimit nga shitja. Afati i parashkrimit të kësaj të drejte fillon të ecë nga dita e shpalljes së njoftimit.

C. Marrja e provave para ngritjes së aktakuzës

Neni 119 **Marrja e provave gjatë hetimit**

1. Pas fillimit të hetimit, prokurori i shtetit merr në pyetje dhe merr deklaratat nga dëshmitarët, autorizon marrjen e deklaratave dhe raporteve nga eksperti dhe mbledh prova tjera të lejuara me ligj.
2. Nëse gjatë hetimit i dyshuari apo i pandehuri bashkëpunon me prokurorin e shtetit, bazuar në atë bashkëpunim prokurori i shtetit mund të fillojë hetim të ri.
3. Gjatë hetimit, prokurori i shtetit mund të urdhërojë apo të kërkojë masat nga neni 88 të këtij Kodi, të cilat zbatohen përshtatshëmrisht.
4. Gjatë hetimit, i pandehuri apo mbrojtësi i tij mund të kërkojnë nga prokurori i shtetit që të merr apo të ruajë provat të cilat mund të jenë apo ka arsye të pritët që do të jenë shfajësuese.
5. Gjatë hetimit, i dëmtuari mund të kërkojë nga prokurori i shtetit që të merr ose të ruajë provat të cilat mund të tregonin apo ka arsye të pritët që provat e tilla do të tregonin dëmin e shkaktuar me vepër penale, dhembjen apo vuajtjen e pësuar nga viktima, apo shpenzimet tjera të ndërlidhura me vepër penale.

Neni 120
Identifikimi i personave apo sendeve

1. Kur është e nevojshme të vendoset se një dëshmitar a e nje personin ose sendin, nga dëshmitari i tillë së pari kërkohet të përshkruajë dhe tregojë tiparet dalluese të personit ose të sendit të tillë.
2. Dëshmitarit pastaj i tregohet personi me persona të tjerë të panjohur për dëshmitarin ose fotografitë e tyre apo sendi me sende të tjera të llojit të njëjtë ose fotografitë e tyre.
3. Dëshmitarit i bëhet me dije se nuk detyrohet të zgjedhë personin ose sendin apo ndonjë fotografi dhe se është po aq e rëndësishme për të treguar se nuk e nje personin, sendin ose fotografinë ashtu sikurse të thoshte se e nje.
4. Procesverbali mbahet për përshkrimin e marrë sipas paragrafit 1 të këtij neni, përfshirë kohën dhe datën e këtij përshkrimi dhe personat e pranishëm me rastin e këtij përshkrimi. Procesverbali mbahet edhe për përshkrimin sipas paragrafit 2. të këtij neni, përfshirë kohën dhe datën e identifikimit dhe fotografitë e personave apo sendeve tjera.
5. Identifikimi i peronit apo sendit nga ky nen mund të mbikëqyret nga policia apo nga prokurori i shtetit. Procesverbali nga paragrafi 3. të këtij neni futet në shkresat e lëndës.

Neni 121
Marrja e provave para marrjes së deklaratës në procedurë paraprake

1. Kur është e mundur, prokurori i shtetit ne pajtim me ligjin merr të gjitha dokumentacionet që janë prova relevante para marrjes së deklaratës në procedurë paraprake. Dokumentacionet e tilla përfshijnë, por nuk kufizohen në;
 - 1.1. pasaporta, letërnjoftime ose të dhënat kufitare të hyrjeve;
 - 1.2. të dhënat financiare;
 - 1.3. të dhënat ose fotografitë e vëzhgimit;
 - 1.4. të dhënat e pronësisë së tokës;
 - 1.5. të dhënat e pronësisë së automjeteve;
 - 1.6. të dhënat e korporatave ose të subjekteve afariste;
 - 1.7. dokumentet elektronike, siç janë emailat, mesazhet me tekst apo fotografitë;
 - 1.8. të dhënat mjekësore;
 - 1.9. shënime, ditarë ose kalendarë; ose
 - 1.10. çdo dokument tjetër që është marrë në mënyrë të ligjshme sipas këtij Kodi të Procedurës Penale.

2. Nëse është e mundur, prokurori i shtetit ligjërisht merr të gjitha provat materiale para marrjes së deklaratave përkatës në procedurë paraprake. Provat e tilla material përfshijnë, por nuk kufizohen në:

- 2.1. prova materiale të siguruara në vendin e ngjarjes;
- 2.2. prova materiale të siguruara nga kontrolli i lokaleve të të pandehurit;
- 2.3. prova materiale të siguruara nga kontrolli i të pandehurit para apo gjatë arrestimit të tij;
- 2.4. fotografitë apo raportet mjeko-ligjore lidhur me provat materiale; ose
- 2.5. çdo provë tjetër materiale e siguar në mënyrë të ligjshme, ekzistimi dhe forma e të cilave ofron prova të rëndësishme për hetimin sipas këtij Kodi të Procedurës Penale

Neni 122

Marrja dhe ruajtja e të dhënave apo provave nga dëshmitarët

1. Prokurori i shtetit mund të marrë në pyetje dëshmitarin nga neni 131 i këtij Kodi para marrjes së deklaratës në procedurë paraprake, ose mund të udhëzojë policinë që të zbatojë marrjen në pyetje.
2. Prokurori i shtetit mund të caktojë marrjen e deklaratës nga dëshmitari ose i pandehuri në procedurë paraprake sipas neneve 132-133 të këtij Kodi.
3. Nëse prokurori i shtetit dyshon se dëshmitari mund të mos jetë në dispozicion në të ardhmen, qoftë për shkak të sëmundjes, vdekjes së pashmangshme ose mundësisë së largimit nga Kosova, mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake që të zbatojë mundësinë hetuese të veçantë nga neni 149 të këtij Kodi.
4. Provat nga ekspertiza mund të paraqiten me raportin nga neni 138 i këtij Kodi ose mund të sqarohen me ekspertizën e procedurës paraprake.
5. Gjatë hetimit formal, i pandehuri ose mbrojtësi i tij mund të kërkojnë nga prokurori i shtetit që të merr apo të ruajë dëshmitë në procedurë paraprake që mund të jenë apo ka arsye të pritet që do të jenë shfajësuese.
6. Gjatë hetimit, viktimë, përfaqësuesi i viktimës apo mbrojtësi i viktimave mund të kërkojnë nga prokurori i shtetit që të merr apo të ruajë provat të cilat mund të tregojnë apo ka arsye të pritet që provat e tilla do të tregonin dëmin e shkaktuar me vepër penale, dhembjen apo vuajtjen e pësuar nga viktimë, apo shpenzimet tjera të ndërlidhura me vepër penale.

Neni 123

Marrja në pyetje në procedurë paraprake, deklarata në procedurë paraprake dhe mundësia hetuese e veçantë

1. Gjatë fazës së hetimit mund të merren prova nga dëshmitarët dhe ekspertët në njërin nga këto tri mënyra: marrja në pyetje në procedurë paraprake, deklarata në procedurë paraprake ose mundësia hetuese e veçantë.
2. Marrja në pyetje në procedurë paraprake zbatohet nga prokurori i shtetit. Procesverbali i kësaj marrje në pyetje vendoset në shkresat e lëndës. Provat e siguruara gjatë marrjes në pyetje në procedurë paraprake mund të përdoren si bazë për të forcuar urdhrat hetues në procedurë paraprake, vendimet për paraburgim dhe aktakuzën. Provat e siguruara gjatë marrjes në pyetje në procedurë paraprake nuk mund të përdoren si provë e drejtpërdrejtë gjatë shqyrtimit kryesor, por mund të përdoret gjatë marrjes së tërthortë në pyetje për vënien në dyshim të dëshmitarëve nëse dëshmitari ka dëshmuar ndryshe nga dëshmia e dhënë gjatë marrjes në pyetje në procedurë paraprake.
3. Deklarata në procedurë paraprake zbatohet nga prokurori i shtetit në pajtim me nenet 132-133 të këtij Kodi. Deklarata në procedurë paraprake audio incizohet, audio dhe video incizohet ose transkriptonet fjalë për fjalë. Provat e siguruara gjatë deklaratës në procedurë paraprake mund të përdoren si bazë për të forcuar urdhrat hetues në procedurë paraprake, urdhrat për paraburgim dhe aktakuzën. Deklarata në procedurë paraprake pranohet gjatë shqyrtimit kryesor për marrjen e tërthortë në pyetje të dëshmitarit të njëjtë dhe mund të përdoret si provë e drejtpërdrejtë gjatë shqyrtimit kryesor nëse dëshmitari nuk është në dispozicion për shkak të vdekjes, sëmundjes, privilegjeve apo mungesës së pranisë së tij në Kosovë, por nuk mund të përdoret si provë e vetme apo vendimtare fajësuese për dënimin e të pandehurit.
4. Mundësia hetuese e veçantë zbatohet pranë kolegjit prej tre gjyqtarësh që kryesohet nga gjyqtari i procedurës paraprake në pajtim me nenin 149 të këtij Kodi. Provat e siguruara nga mundësia hetuese e veçantë audio incizohen, audio dhe video incizohen ose transkriptonet fjalë për fjalë. Provat e siguruara gjatë mundësisë hetuese të veçantë mund të përdoren si bazë për të forcuar urdhrat hetues në procedurë paraprake, urdhrat për paraburgim dhe aktakuzën. Provat e siguruara nga mundësia hetuese e veçantë janë plotësisht të pranueshme gjatë shqyrtimit kryesor nëse së paku njëri nga gjyqtarët e kolegjit gjykues që ka dëgjuar dëshmitë është gjyqtar në trupin gjykues në shqyrtim kryesor dhe nëse dëshmitari nuk është në dispozicion për shkak të vdekjes, sëmundjes, privilegjeve apo mungesës së pranisë së tij në Kosovë. Nëse trupi gjykues në shqyrtim kryesor nuk përfshinë së paku një prej gjyqtarëve që ka shërbyer në Kolegjin për Mundësinë e Veçantë të Hetimit, provat trajtohen si prova të marra nga deklarata në procedurë paraprake nga paragrafi 3. të këtij neni.
5. Deklaratat e dhëna nga i pandehuri në çfarëdo konteksti, nëse janë dhënë në mënyrë vullnetare dhe pa shtrëngim, janë prova të pranueshme gjatë shqyrtimit kryesor kundër të pandehurit, por jo edhe kundër të bashkëpandehurve. Deklaratat e tilla nuk mund të shërbejnë si provë e vetme fajësuese apo vendimtare për dënimin e të pandehurit.
6. Pas ekspertizës, ekspertët mund të merren në pyetje, të japin deklarata në procedurë paraprake ose në mundësinë hetuese të veçantë.

Neni 124
Thirrja e dëshmitarëve

1. Si dëshmitar thirret personi për të cilin besohet se mund të jep informata për veprën penale, për kryerësin dhe për rrethanat e rëndësishme për procedurën penale.
2. I dëmtuari mund të merret në pyetje si dëshmitar.
3. Çdo person i thirrur si dëshmitar detyrohet t'i përgjigjet thirrjes, e kur me këtë Kod nuk është caktuar ndryshe, detyrohet edhe të dëshmojë.

Neni 125
Paralajmërimet të cilat duhet lexuar dëshmitarit, dëshmitarëve ekspert, të pandehurve dhe dëshmitarëve bashkëpunues

1. Në fillim të marrjes në pyetje në procedurë paraprake, seancës për deklaratë në procedurë paraprake ose mundësisë hetuese të veçantë, prokurori i shtetit i lexon dëshmitarit këtë paralajmërimin: "Ky është një hetim penal. Ju jeni i detyruar të dëshmoni. Ju jeni i detyruar të tregoni të vërtetën. Nëse ju nuk tregoni të vërtetën, mund të ndiqeni sipas nenit 390 ose 391 të Kodit Penal. Nëse besoni se ju mund të fajësoni veten si rezultat i përgjigjeve në pyetje, ju mund të refuzoni të përgjigjeni. Nëse besoni se keni nevojë për ndihmën e avokatit si rezultat i përgjigjes në një pyetje, ju mund të angazhoni dhe të këshilloheni me një avokat. Ky hetim penal kërkon të gjejë të vërtetën dhe kujtesën sa më të saktë të fakteve që ju mund të ofroni. Nëse ju nuk e kuptoni pyetjen që u është bërë, ju duhet të kërkonti që pyetja të ju bëhet ndryshe. Nëse besoni se ka një dokument ose prova të tjera që mund t'iu ndihmojnë për tu përgjigjur në pyetje sa më saktë apo t'iu kujtohen faktet më qartë, ju jeni të detyruar të na tregoni. Nëse keni nevojë për ndihmë, përkthim, apo pushim të shkurtër dhe të arsyeshëm nga kjo seancë, ju duhet të kërkonti atë. A i kuptoni këto të drejta?"
2. Në fillim të marrjes në pyetje në procedurë paraprake, seancës për deklaratë në procedurë paraprake ose mundësisë hetuese të veçantë, prokurori i shtetit i lexon ekspertit këtë paralajmërimin: "Ky është një hetim penal mbi veprimet për të cilat ju keni njohuri të specializuara. Ju jeni të detyruar të dëshmoni. Ju jeni të detyruar të tregoni të vërtetën. Nëse ju nuk tregoni të vërtetën, mund të ndiqeni sipas nenit 390 ose 391 të Kodit Penal. Ju jeni të detyruar të shpjegoni hapat që keni ndërmarrë për sigurimin e njohurive të specializuara që keni në këtë rast. Ky hetim penal kërkon të gjejë të vërtetën dhe kujtesën sa më të saktë të fakteve që ju mund të ofroni. Nëse ju nuk e kuptoni pyetjen që u është bërë, ju duhet të kërkonti që pyetja të ju bëhet ndryshe. Nëse besoni se ka një dokument ose prova të tjera që mund t'ju ndihmojnë për tu përgjigjur në pyetje sa më saktë apo t'iu kujtohen faktet më qartë, ju jeni të detyruar të na tregoni. Nëse keni nevojë për ndihmë, përkthim, apo pushim të shkurtër dhe të arsyeshëm nga kjo seancë, ju duhet të kërkonti atë. A i kuptoni këto të drejta?"
3. Në fillim të marrjes në pyetje në procedurë paraprake, seancës për deklaratë në procedurë paraprake ose mundësisë hetuese të veçantë, prokurori i shtetit i lexon të pandehurit këtë paralajmërimin: "Ky është një hetim penal i veprave që ju mund të keni kryer. Ju keni të drejtë të jepni deklaratë, mirëpo poashtu keni të drejtë të heshtni dhe të mos përgjigjeni në asnjë pyetje, përveç dhënies së informatave mbi identitetin tuaj. Ju keni

të drejtë të mos e fajësoni veten tuaj. Nëse ju zgjedhni të jepni deklaratë apo të përgjigjeni në pyetje, ju do të jeni nën betim. Informatat e dhëna mund të përdoren si dëshmi në gjykatë. Nëse keni nevojë për përkthyes, do t'iu sigurohet falas. Nëse besoni se ju mund të fajësoni veten apo të afërmin tuaj si rezultat i përgjigjeve në pyetje, ju mund të refuzoni të përgjigjeni. Ju keni të drejtë të keni mbrojtës dhe të konsultoheni me të para dhe gjatë marrjes në pyetje. Nëse ju nuk e kuptoni pyetjen që u është bërë, ju duhet të kërkoni që pyetja të ju bëhet ndryshe. Nëse keni nevojë për ndihmë, përkthim, apo pushim të shkurtër dhe të arsyeshëm nga kjo seancë, ju duhet të kërkoni atë. Nëse nuk i kuptoni këto të drejta, konsultohuni me mbrojtësin tuaj”.

4. Në fillim të marrjes në pyetje në procedurë paraprake, seancës për deklaratën në procedurë paraprake ose mundësisë hetuese të veçantë, prokurori i shtetit i lexon personit të shpallur dëshmitarit bashkëpunues këtë paralajmërimin: "Ky është një hetim penal i veprave për të cilat ju mund të keni njohuri të drejtpërdrejtë. Ju jeni pajtuar të bashkëpunoni në këtë hetim. Nëse shfrytëzoni të drejtën tuaj për të heshtur, ju nuk do të jeni më dëshmitarë bashkëpunues. Nëse ju nuk thoni të vërtetën, kjo mund të merret parasysht gjatë përcaktimit të dënimit tuaj dhe ju mund të ndiqeni sipas nenit 392 të Kodit Penal. Mbrojtësi juaj është i pranishëm. Nëse besoni se keni nevojë të këshilloheni me mbrojtësin tuaj, ju mund të bëni këtë. Ky hetim penal kërkon të gjejë të vërtetën dhe kujtesën sa më të saktë të fakteve që ju mund të ofroni. Nëse ju nuk e kuptoni pyetjen që u është bërë, ju duhet të kërkoni që pyetja të ju bëhet ndryshe. Nëse besoni se ka një dokument ose prova të tjera që mund t'iu ndihmojë për tu përgjigjur në pyetje sa më saktë apo të ju kujtohen faktet më shumë, ju duhet të na tregoni. Nëse keni nevojë për ndihmë, përkthim, apo pushim të shkurtër dhe të arsyeshëm nga kjo seancë, ju duhet të kërkoni atë. A i kuptoni këto të drejta?"

5. Paralajmërimet nga ky nen shënohen në procesverbalin e seancës për deklaratën në procedurë paraprake.

6. Paralajmërimet e bëra në bazë të këtij neni, duhet t'i dorëzohen edhe me shkrim të pandehurit në një gjuhë që ai e kupton, së bashku me thirrjen para marrjes në pyetje.

7. Paralajmërimet e bëra në bazë të këtij neni duhet të futen në regjistrin e seancës preliminare të dëshmisë.

Neni 126 **Dëshmitarët e privilegjuar**

1. Si dëshmitar nuk mund të merret në pyetje:

1.1. personi i cili me deklarinimin e vet do të shkelte detyrën e ruajtjes së fshehtësisë zyrtare ose ushtarake, derisa organi kompetent nuk e liron nga ky detyrim;

1.2. mbrojtësi, për atë që i pandehuri ia ka besuar atij në cilësi të mbrojtësit të vet, përveç kur kërkon vetë i pandehuri; dhe

1.3. i bashkëpandehuri derisa zbatohet procedurë e përbashkët.

Neni 127

Dëshmitarët e liruar nga detyrimi për të dëshmuar

1. Nga detyra e dëshmimit janë të liruar:

1.1. bashkëshorti ose bashkëshorti jashtëmartesor i të pandehurit, përveç kur procedura zbatohet për vepër penale për të cilën mund të shqiptohet dënimi me të paktën pesë (5) vjet burgim dhe ai është i dëmtuar me atë vepër penale;

1.2. personi i gjinisë së gjakut në vijë të drejtë me të pandehurin, bashkëshorti ose bashkëshorti jashtëmartesor: paraardhësit, pasardhësit, motrat, vëllezërit, axhët, dajët, tezet, hallat, fëmijët e motrave dhe vëllezërve; ose të afërmit: vjehrra, vjehri, dhëndri, nusja, motra e burrit/gruas, vëllai i burrit/gruas, kumbari, kumbarja, njerka, njerku; përveç kur procedura zbatohet për vepër penale për të cilën mund të shqiptohet dënimi me të paktën dhjetë (10) vjet burgim apo nëse është dëshmitar i veprës penale kundër fëmijës i cili bashkëjeton apo është i afërm me të apo me të pandehurin;

1.3. prindi adoptues ose fëmija i adoptuar i të pandehurit, përveç kur procedura zbatohet për vepër penale për të cilën mund të shqiptohet dënimi me të paktën dhjetë (10) vjet burgim, ose ai është dëshmitar i veprës penale kundër fëmijës që bashkëjeton ose është i afërt me të apo me të pandehurin;

1.4. personi fetar për atë çka i pandehuri apo një person tjetër i është rrëfyer;

1.5. mbrojtësi, mbrojtësi i viktimave, mjeku, punëtori social, psikologu ose ndonjë person tjetër për faktet që i kanë mësuar gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tyre kur detyrohen ta ruajnë si fshehtësi atë që e kanë mësuar me rastin e ushtrimit të profesionit; dhe

1.6. gazetari apo botuesi, i cili punon në media apo një ose më shumë nga bashkëpunëtorët e tij në pajtim me ligjin e zbatueshëm.

2. Personi i cekur në paragrafin 1., nën-paragrafët 1.4., 1.5. ose 1.6. të këtij neni nuk mund të refuzojë dëshmimin kur ekziston bazë ligjore për ta liruar nga detyrimi i mbajtjes së fshehtësisë.

3. Organi kompetent që zbaton procedurën detyrohet që personat e cekur në paragrafin 1. të këtij neni, para marrjes së tyre në pyetje ose sapo të mësojë për marrëdhënien e tyre me të pandehurin, t'i bëjë me dije për të drejtën e tyre për të mos dëshmuar. Paralajmërimi dhe përgjigjja shënohen në procesverbal.

4. Fëmija i cili, duke pasur parasysh moshën dhe zhvillimin intelektual, nuk është i aftë të kuptojë domethënien e të drejtës për të refuzuar dëshmimin nuk mund të pyetet si dëshmitar, përveç kur gjykata çmon se ata janë të aftë për të kuptuar se i nënshtrohen detyrimit për të treguar të vërtetën.

5. Personi i cili ka të drejtë të mohojë dëshmimin ndaj njërit nga të pandehurit, lirohet nga detyrimi i dëshmimit edhe ndaj të pandehurve të tjerë kur dëshmia e tij, duke marrë parasysh çështjen, nuk mund të kufizohet në të pandehurit tjerë.

Neni 128
Rrethanat kur deklarata është e papranueshme

1. Dëshmia e dëshmitarit është e papranueshme nëse:

1.1. personi nuk mund të pyetet si dëshmitar;

1.2. personi është i liruar nga dëshmimi, por nuk është vënë në dijeni për këtë ose shprehimisht nuk ka hequr dorë nga kjo e drejtë, apo kur udhëzimi dhe heqja dorë nuk është shënuar në procesverbal;

1.3. personi është fëmijë, i cili nuk kupton të drejtën e tij për të refuzuar dëshmimin; ose

1.4. dëshmia e dëshmitarit është marrë me forcë, me kanosje ose me ndonjë mënyrë tjetër të ndaluar.

Neni 129
Dëshmitari nuk është i detyruara për të fajësuar veten apo të afërmin

Dëshmitari nuk ka detyrim të përgjigjet në pyetje konkrete kur ka gjasa se me këtë e vë veten ose ndonjë person të afërm të tij para turpit të rëndë, dëmit të konsiderueshëm material ose ndjekjes penale. Gjykata apo prokurori i shtetit për këtë të drejtë e njofton dëshmitarin.

Neni 130
Kushtet e përgjithshme për marrjen në pyetje në procedurë paraprake, marrjen e deklaratës në procedurë paraprake ose mundësinë hetuese të veçantë

1. Dëshmitari pyetet ndamas dhe pa praninë e dëshmitarëve të tjerë. Dëshmitari detyrohet t'i jep përgjigjet gojarisht.

2. Pas kësaj, dëshmitari pyetet për emrin dhe mbiemrin, emrin e babait dhe të nënës, numrin e letërnjoftimit, profesionin, vendbanimin, vendlindjen, moshën dhe marrëdhënien e tij me të pandehurin dhe me të dëmtuarin. Dëshmitarit i bëhet me dije detyrimi i tij për të lajmëruar gjykatën për çdo ndryshim të vendbanimit ose vendqëndrimit.

3. Dispozita e paragrafit 2. të këtij neni nuk zbatohet kur është në kundërshtim me masat për mbrojtjen e të dëmtuarve dhe dëshmitarëve siç parashihet me këtë Kod.

4. Zyrtarët e policisë janë të detyruar që të japin të dhënat nga paragrafi 3. i këtij neni por informohen për të drejtën e tyre, që në vend të adresës së banimit të japin adresën e stacionit të tyre policor.

5. Me rastin e marrjes në pyetje të personit i cili nuk ka mbushur moshën tetëmbëdhjetë (18) vjet, sidomos kur ai është dëmtuar me veprën penale veprohet me kujdes që pyetja të mos ndikojë dëmshëm në gjendjen e tij mendore. Kur është e nevojshme, ai pyetet me ndihmën e psikologut për fëmijë ose pedagogut për fëmijë apo ekspertit tjetër profesional.

Neni 131
Marrja në pyetje në procedurë paraprake

1. Gjatë fazës së hetimit, prokurori i shtetit mund të thërret dëshmitarët, viktimat, dëshmitarët bashkëpunues, dëshmitarët e mbrojtur dhe ekspertët që të japin informata në marrjen në pyetje në procedurën paraprake që është relevante për procedurën penale.
2. Prokurori i shtetit mund të lejojë mbrojtësin, viktimën apo mbrojtësin e viktimave që të merr pjesë në marrjen në pyetje në procedurë paraprake.
3. Gjatë marrjes në pyetje, prokurori i shtetit mund të pyesë personin i cili merret në pyetje lidhur me provat materiale. Provat materiale duhet të identifikohen qartë në procesverbalin, transkriptin ose raportin mbi marrjen në pyetje.
4. Marrja në pyetje në procedurë paraprake mund të incizohet audio, të incizohet audio dhe video, të transkriptohet fjalë për fjalë ose të përmbliidhet në një raport. Incizimi, transkripti apo raporti janë në pajtim me Kapitullin XI dhe i bashkëngjiten shkresave të lëndës.
5. Personi i cili merret në pyetje nga ky nen mund të dëshmojë më vonë gjatë marrjes së deklaratës në procedurë paraprake ose në mundësinë hetuese të veçantë.

Neni 132
Marrja e deklaratës në procedurë paraprake

1. Gjatë fazës së hetimit, prokurori i shtetit thërret dëshmitarët, viktimat, ekspertët dhe të pandehurin apo të pandehurit për të dhënë deklaratë në procedurë paraprake lidhur me procedurën penale.
2. Gjatë fazës së hetimit, prokurori i shtetit merr në pyetje dëshmitarët e mbrojtur dhe dëshmitarët bashkëpunues duke siguruar sigurinë e përshtatshme për ta.
3. Dëshmitari thirret duke ia dërguar thirrjen me shkrim në të cilën shënohet emir, mbiemri dhe profesioni i dëshmitarit, koha dhe vendi ku duhet të paraqitet, lënda penale për të cilën thirret, shënimi se thirret si dëshmitar dhe paralajmërimi për pasojat e mungesës pa arsye.
4. Thirrja si dëshmitar e personit që nuk ka mbushur moshën gjashtëmbëdhjetë (16) vjet bëhet nëpërmjet prindërve të tij apo përfaqësuesit ligjor, përveç kur kjo nuk është e mundur për shkak të nevojës për veprim të ngutshëm ose për shkak të rrethanave të tjera.
5. Dëshmitari i cili për shkak të pleqërisë, sëmundjes ose të metave të rënda trupore nuk mund t'i përgjigjet thirrjes, mund të pyetet jashtë gjykatës.
6. Prokurori i shtetit e njofton me shkrim pesë (5) ditë më herët të pandehurin, mbrojtësin, të dëmtuarin dhe mbrojtësin e viktimave lidhur me datën, kohën dhe vendin ku do të merret deklarata në procedurë paraprake. Kopje e njoftimit i bashkëngjitet shkresave të lëndës.
7. Mospjesëmarrja e pajustificuar e të pandehurit, mbrojtësit, të dëmtuarit apo mbrojtësit të viktimave në seancën për marrjen e deklaratës në procedurë paraprake, pasi të ketë pranuar njoftimin nga paragrafi 6, ia mohon atij të pandehuri, mbrojtësi, të dëmtuari apo mbrojtësi

të viktimës që të kundërshtojë pranueshmërinë e dëshmisë në një fazë të mëvonshme të procedurës penale. Këto pasoja ceken në njoftimin nga paragrafi 6. të këtij neni.

Neni 133

Kushtet e seancës për marrjen e deklaratës në procedurë paraprake

1. Procesverbali i seancës për marrjen e deklaratës në procedurë paraprake mbahet në pajtim me Kapitullin XI të këtij Kodi. Nëse në procedurë penale hetohet vepra penale për të cilën parashihet dënimi maksimal me tre (3) apo më shumë vjet burgim, deklarata në procedurë paraprake audio incizohet, video incizohet ose transkriptonet. Nëse në procedurë penale hetohet vepra penale për të cilën parashihet dënim maksimal me më pak se tre (3) vjet burgim, deklarata në procedurë paraprake mund të audio incizohet, video incizohet, transkriptonet ose të përmbledhet në procesverbalin e hetimit paraprak.
2. Prokurori i shtetit së pari merr në pyetje dëshmitarët që i ka caktuar vetë.
3. Nëse mbrojtja ka kërkuar që të merret deklarata në procedurë paraprake nga dëshmitari, atëherë së pari mbrojtja merr në pyetje ata dëshmitarë.
4. Nëse viktima apo mbrojtësi i viktimave ka kërkuar që të merret deklarata në procedurë paraprake nga dëshmitari, atëherë së pari mbrojtësi i viktimave merr në pyetje ata dëshmitarë.
5. Secilës palë duhet t'i jepet mundësia që t'i shtrojë pyetje dëshmitarit të pyetur nga pala tjetër.
6. Gjatë marrjes në pyetje të dëshmitarit, neni 154 i këtij Kodi zbatohet përshtatshëm.
7. Dëshmitarët pyeten lidhur me provat materiale dhe dokumentuese të rëndësishme.
8. Dëshmitari mund të ballafaqohet në pajtim me nenin 334 të këtij Kodi.
9. I dëmtuari i cili merret në pyetje si dëshmitar pyetet nëse dëshiron të realizojë kërkesën pasurore juridike në procedurë penale.

Neni 134

Dëshmitarët me nevoja të veçanta

Në qoftë se marrja në pyetje e dëshmitarëve bëhet nëpërmjet përkthyesit, ose kur dëshmitari është shurdh ose memec, pyetja e tij bëhet në mënyrën e paraparë në nenin 153 të këtij Kodi.

Neni 135

Mosparaqitja e dëshmitarit

1. Kur dëshmitari i cili është thirrur me rregull nuk paraqitet, e mosparaqitjen nuk e arsyeton, ose pa leje dhe shkak të arsyeshëm largohet nga vendi ku duhet të pyetet, atëherë mund të detyrohet të paraqitet dhe mund të dënohet me gjobë deri dyqindpesëdhjetë (250) Euro për çdo herë që nuk paraqitet.
2. Nëse dëshmitari paraqitet kur është thirrur, por pasi të jetë bërë me dije për pasojat refuzon të dëshmojë pa arsyetim ligjor, mund të dënohet me gjobë deri në dyqindpesëdhjetë (250) Euro. Kur edhe pas kësaj refuzon të dëshmojë, atëherë mund të burgoset. Burgimi zgjat derisa dëshmitari nuk pranon të dëshmojë apo derisa dëshmimi i tij bëhet i panevojshëm, ose derisa procedura të përfundojë, por jo më shumë se një (1) muaj.
3. Për ankesë kundër aktvendimit me të cilin shqiptohet dënimi me gjobë ose me burgim vendos kolegji shqyrtues. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit. Dënimi nga paragrafët 1. dhe 2. të këtij neni shqiptohet nga gjyqtari.
4. Pjesëtarët e forcave ushtarake dhe pjesëtarët e policisë nuk mund të burgosen, por për refuzimin e dëshmimit të tyre njoftohet komanda e tyre përkatëse.

Neni 136

Ekspertimi

1. Për përdorimin e ekspertizës nga prokurori i shtetit:
 - 1.1. duhet të jetë në pyetje fajësia ose pafajësia e të pandehurit ose shkalla e dëmit të shkaktuar me vepër penale;
 - 1.2. përgjigja në pyetjen nga nën-paragrafi 1.1. të këtij paragrafi mund të jepet vetëm nga ekspertiza e specializuar ose teknike;
 - 1.3. eksperti duhet të ketë përvojë ose trajnim të specializuar që është relevant dhe aktual;
 - 1.4. eksperti duhet të ketë analizuar provat e siguruara në mënyrë të ligjshme;
 - 1.5. gjatë ekspertizës, eksperti duhet të ketë përdorur praktika përgjithësisht të pranuar në fushën e tij ose të ketë bazë shkencore apo teknike; dhe
 - 1.6. eksperti duhet të hartojë raport, në të cilin përmbledhen metodat e përdorura të analizës dhe përfundimet;
2. Eksperti nuk mund të shpreh mendimin e tij lidhur me fajësinë ose pafajësinë e të pandehurit.
3. I pandehuri ose mbrojtësi i tij mund t'i kërkojnë prokurorit të shtetit që të merr deklaratë nga eksperti.

4. Viktima ose mbrojtësi i viktimave mund të kërkojë nga prokurori i shtetit që të merr deklaratë nga eksperti.

Neni 137 **Vendimi për angazhimin e ekspertit**

1. Para angazhimit të ekspertit, prokurori i shtetit nxjerr vendim në të cilin:

1.1. i paraqet ekspertit pyetje specifike në të shkruar apo një sërë pyetjesh që janë të rëndësishme për fajësinë ose pafajësinë e të pandehurit ose shkallën e dëmit të shkaktuar me vepër penale;

1.2. e përcakton emrin e ekspertit dhe paraqet bazën për ekspertimin e specializuar të ekspertit, përfshirë shkollimin e tij, përvojën dhe shërbimin e mëparshëm si ekspert i gjykatës; dhe

1.3. i siguron ekspertit qasje në provat e duhura për ekspertimin e specializuar apo teknike.

2. I pandehuri, mbrojtësi, viktima ose mbrojtësi i viktimave mund të kundërshtojë përzgjedhjen e ekspertit bazuar në kualifikimet e tij apo konfliktin potencial të interesit duke paraqitur kundërshtim tek gjyqtari i procedurës paraprake. Gjyqtari i procedurës paraprake merr aktvendim mbi përzgjedhjen e ekspertit brenda dhjetë (10) ditëve prej momentit të caktimit të ekspertit.

3. Nëse ndonjë lloj i caktuar i ekspertizës i përgjigjet fushës së ndonjë institucioni profesional apo ekspertimi mund të bëhet brenda një organi publik të caktuar, kjo detyrë, posaçërisht nëse është detyrë e ndërlikuar, si rregull i besohet institucionit të tillë profesional apo organit publik. Institucioni profesional apo organi publik cakton një apo disa ekspertë për të kryer ekspertimin.

4. Po qe se është e mundur dhe nëse nuk krijohet konflikt interesi, ekspertët caktohen nga institucionet profesionale ose organet publike të cilat ofrojnë ekspertët e tyre kur një gjë e tillë kërkohet nga to.

5. Nëse eksperti në fjalë është i punësuar nga Qeveria e Kosovës në cilësinë e ekspertit të mjekësisë ligjore ose ekzaminuesit mjeko-ligjor, ai zbaton ekspertimin e specializuar siç përcaktohet me ligj, me urdhër të gjykatës apo me urdhër të prokurorit të shtetit.

6. Nëse në institucionin profesional apo organet publike nuk ekziston ekspertiza përkatëse, eksperti me ekspertimin përkatës angazhohet dhe kompensohet nga fondet publike. Shpenzimet e ekspertit i shtohen shpenzimeve të procedurës.

7. Eksperti zbaton ekspertimin pa vonesë dhe i dërgon prokurorit të shtetit me shkrim raportin e ekspertizës në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi.

Neni 138

Raporti i ekspertit

1. Raporti i ekspertit përmban:

- 1.1. të dhënat mbi identitetin e ekspertit dhe të dhënat mbi hetimin;
- 1.2. pyetjet e rëndësishme që kanë të bëjnë me fajësinë ose pafajësinë e të pandehurit apo shkallën e dëmit të shkaktuar me vepër penale;
- 1.3. përvoja dhe trajnimet e specializuara të ekspertit, arsyet pse këto janë relevante dhe sa është aktuale ajo përvojë apo ato trajnime;
- 1.4. përshkrimi i provave që janë analizuar;
- 1.5. përshkrimi i ekspertizës, përfshirë fotografitë relevante, vizatimet, tabelat përmbledhëse, radioskopinë, imazhet, rezultatet laboratorike ose të dhënat tjera shkencore apo teknike që janë të rëndësishme.
- 1.6. shpjegimin se praktikat analitike janë kryesisht të pranuar në fushën e ekspertit ose kanë bazë shkencore apo teknike; dhe
- 1.7. përfundimin që paraqet mendimin e ekspertit lidhur me pyetjet në paragrafin 2. të këtij neni, ose që shpjegon përse nuk është arritur të jepen përgjigje në ato pyetje.

2. Eksperti nuk shpreh ne raport mendimin e tij lidhur me fajësinë apo pafajësinë e të pandehurit.

3. Raporti i ekspertit i cili nuk është në pajtim me këtë nen nuk është i pranueshëm.

4. Raporti i ekspertit i bashkëngjitet shkresave të lëndës.

5. Raporti i ekspertit i zbulohet të pandehurit apo mbrojtësit të tij dhe të dëmtuarit jo më pak se pesë (5) ditë para fillimit të seancës për deklaratë në procedurë paraprake nga eksperti, por jo më vonë se dhjetë (10) ditë pasi që prokurori i shtetit të ketë pranuar raportin e ekspertit.

Neni 139

Urdhrat e nevojshëm për shqyrtimin e provave nga eksperti

1. Autopsia bëhet nga ekzaminuesi i kualifikuar mjekësor në bazë të urdhrit të prokurorit të shtetit. Autopsia nuk mund t'i besohet mjekut i cili e ka mjekuar të vdekurin. Ministria e Drejtësisë nxjerr udhëzime dhe standarde lidhur me autopsinë.

2. Analizat toksikologjike laboratorike të mostrave të viktimës mund të urdhërohen nga prokurori i shtetit.

3. Nëse i pandehuri nuk jep pëlqimin me shkrim për të dhënë mostrën e gjakut, indin trupor, ADN-në apo të ngjashme, ose nuk jep pëlqimin me shkrim për t'iu nënshtruar ekzaminimit

fizik të lëndimeve siç kërkohet në hetim, prokurori i shtetit kërkon nga gjyqtari i procedurës paraprake që të lëshojë urdhër për marrjen e mostrës që nevojitet apo për ekzaminimin në pajtim me nenin 144 të këtij Kodi.

4. Mostrat e marra në pajtim me urdhrin nga paragrafi 3. të këtij neni mund t'i nënshtrohen ekzaminimit molekular dhe gjenetik, për aq sa masat e tilla janë të nevojshme për të përcaktuar origjinën ose për të vërtetuar nëse gjurmët e gjetura janë të të pandehurit ose të dëmtuarit. Ekzaminimi i tillë molekular apo gjenetik mund të zbatohet vetëm sipas urdhrin të gjyqtarit të procedurës paraprake.

5. Nëse të dhënat mjekësore ka gjasë të përmbajnë informata relevante për procedurën penale, prokurori i shtetit kërkon nga gjyqtari i procedurës paraprake që të lëshojë urdhër që të dhënat t'i jepen prokurorit të shtetit.

Neni 140

Deklarata e ekspertit në procedurë paraprake

1. Eksperti mund të thirret për të dëshmuar në seancës për marrjen e deklaratës në procedurë paraprake nëse:

1.1. mendimi i dhënë në raportin e ekspertit mbështet përfundimin mbi fajësinë e të pandehurit;

1.2. mendimi i dhënë në raportin e ekspertit mbështet përfundimin mbi pafajësinë e të pandehurit;

1.3. mendimi i dhënë në raportin e ekspertit mbështet përfundimin që identifikon të pandehurin, viktimën ose personin tjetër që është i rëndësishëm për hetimin; ose

1.4. mendimi i dhënë në raportin e ekspertit mbështet një përfundim që është i rëndësishëm për hetimin.

2. I pandehuri ose viktima mund të pranojë përfundimet e raportit të ekspertit. Nëse të gjitha palët pranojnë përfundimet e raportit të ekspertit, një gjë e tillë shënohet në procesverbal dhe nuk merret deklaratë.

3. Deklarata e ekspertit në procedurë paraprake merret në pajtim me rregullat e cilëndo deklaratë të dhënë në procedurë paraprake nga dëshmitari.

4. Eksperti merret në pyetje nga prokurori i shtetit, mbrojtësi, viktima dhe mbrojtësi i viktimave.

5. Procesverbali, transkripti ose incizimi i deklaratës i bashkëngjitet shkresave të lëndës.

Neni 141
Angazhimi i ekspertit nga i pandehuri

1. I pandehuri mund të kërkojë nga prokurori i shtetit që të paraqes kërkesë për ekspertizë që është relevante për mbrojtjen e tij. Nëse prokurori i shtetit refuzon, i pandehuri mund të kundërshtojë këtë vendim tek gjyqtari i procedurës paraprake.

2. I pandehuri mund të merr dhe të paguajë vetë për ekspertizë. Eksperti duhet të veprojë në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi dhe prokurori i shtetit duhet të pranojë kopjen e raportit të ekspertit të mbrojtjes brenda katërmbëdhjetë (14) ditëve nga përfundimi i saj.

Neni 142
Kundërthëniet në mes të ekspertëve

Në qoftë se të dhënat në konstatimin e ekspertëve ndryshojnë thelbësisht, ose kur konstatimet e tyre janë të paqarta, jo të plota apo në kontradiktë me vetveten ose me rrethanat e shqyrtuara, e në rast se këto të meta nuk mund të mënjanoen me marrjen e sërishme në pyetje të ekspertëve, mund të kërkohet mendimi i ekspertëve tjerë.

Neni 143
Analizat toksikologjike

1. Çdo ekzaminim apo analizë nga ky nen i nënshtrohet rregullave të ekspertizës dhe deklaratës së ekspertit nga nenet 136-142 të këtij Kodi.

2. Kur dyshohet për helmim, prokurori i shtetit urdhëron që materiet e dyshimta të gjetura në kufomë ose në ndonjë vend tjetër të dërgohen në institutin për hulumtime toksikologjike për ekspertim.

3. Me rastin e analizave të materieve të dyshimta, eksperti përqendrohet në veçanti në përcaktimin e llojit, sasisë dhe efektit të helmit të gjetur. Kur materiet e dyshimta janë gjetur në trup, atëherë sasia e helmit të përdorur duhet të përcaktohet kudo që të jetë e mundur.

Neni 144
Ekzaminimi i lëndimeve trupore dhe ekzaminimi fizik

1. Çdo ekzaminim ose analizë nga ky nen i nënshtrohet rregullave të ekspertizës dhe deklaratës së ekspertit nga nenet 136-142 të këtij Kodi.

2. Nëse lëndimet trupore relevante për procedurën penale kanë qenë të trajtuara nga një mjek, ai mjek mund të thirret për të dhënë deklaratë në procedurë paraprake bazuar në të dhënat e marra në rrjedhën normale të trajtimit mjekësor, të cilat do të merren me urdhër të gjykatës apo me pëlqim. Nëse policia ka marrë fotografi të lëndimeve, mjeku trajtues mund të merret në pyetje në bazë të atyre fotografive dhe të ofrojë mendime të bazuara në arsimimin dhe përvojën e tij. Mjeku ose mjekët mund të nxjerrin një raport ekspertimi me

gjetjet e tyre në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi, por nuk janë të detyruar për ta bërë këtë.

3. Nëse lëndimet trupore apo gjendja fizike e personit nuk janë trajtuar apo të dhënat mjekësore nuk janë të plota, prokurori i shtetit mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake të urdhërojë të bëhet një ekzaminim fizik. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë ekzaminimin fizik nëse ka arsye të bazuara për të besuar se ekzaminimi fizik do të rezultojë me prova të rëndësishme për procedurën penale. Personi që do të ekzaminohet mund të jep pëlqimin për ekzaminimin fizik pa urdhër të gjykatës. Institucioni profesional, mjeku ose mjekët do të nxjerrin një raport ekspertimi me gjetjet e tyre në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi.

4. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë marrjen e mostrave të gjakut ose indeve apo mostra të tjera mjeko-ligjore ose mjekësore nga një i pandehur, vetëm nëse ka gjasa reale që i pandehuri ka kryer vepër penale dhe ka shkak të bazuar për të besuar se mostrat do të sigurojnë prova të veprës penale ose identitetin e kryerësit, apo ekzistojnë prova të tjera mjeko-ligjore që mund të krahasohen me mostrat e urdhëruara që të merren. Integriteti personal i të pandehurit do të respektohet gjatë ekzekutimit të urdhrit nga ky paragraf. Institucioni profesional, mjeku ose mjekët do të nxjerrin një raport ekspertimi me gjetjet e tyre në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi.

5. Kur është e nevojshme mostra e flokut dhe e folikulës, pështymës, urinës, sekretit të hundës, pjesës sipërfaqësore të lëkurës duke përfshirë edhe zonën e ijëve, thonjtë e mostra të pjesës së poshtme të thoit si dhe mostra të tjera të ngjashme, të cilat nuk përbëjnë ndërhyrje trupore, ato mund të merren gjatë ekzaminimit fizik pa urdhër të veçantë të gjykatës.

6. Ekzaminimi fizik që ndërlidhet me ndërhyrjet trupore, siç është marrja e mostrave të gjakut gjatë ekzaminimit fizik, mund të bëhet vetëm me urdhër të gjykatës ose me pëlqimin e vullnetshëm të personit në fjalë.

7. Ekzaminimi fizik nga ky nen zbatohet nga mjeku, infermieri ose nga tekniku i kualifikuar në pajtim me rregullat e shkencës së mjekësisë, duke pasur respekt të plotë për dinjitetin e personit dhe konsideratën ndaj ndikimeve fizike dhe psikologjike në lëndimin e tij.

8. Dispozita e nenit 139, paragrafi 2. i këtij Kodi zbatohet përshtatshëmrisht në rastet kur personi, përpos të pandehurit, refuzon që t'i shtrohet kontrollit të urdhëruar nga gjykata. Detyrimi mund të përdoret vetëm me urdhër të posaçëm të gjykatës.

9. Ministria e Drejtësisë mban të gjitha mostrat e marra si rezultat i urdhrave të gjykatës dhe pëlqimit vullnetar për një periudhë prej një viti pas marrjes së aktvendimit përfundimtar në procedurë penale, në të cilën kohë mostrat do të asgjësohen. Mostrat do të jenë në dispozicion dhe do të përdoren vetëm për ritestim të urdhëruar nga gjykata.

10. Ministria e Drejtësisë mban regjistër të të gjitha rezultateve mjeko-ligjore të marra në bazë të urdhrave të gjykatave apo me pëlqim vullnetar, vetëm kur personi i cili i shtrohet testimit mjeko-ligjor shpallet fajtor.

Neni 145

Analizat molekulare e gjenetike dhe analizat e ADN-së

1. Çdo ekzaminim ose analizë nga ky nen i nënshtrohet rregullave të ekspertizës dhe deklaratës së ekspertit nga nenet 136-142 të këtij Kodi.
2. Gjykata mund të urdhërojë që materiali i siguruar me masat nga neni 144 i këtij Kodi t'i nënshtrohet ekzaminimeve molekulare dhe gjenetike për aq sa masat e tilla janë të nevojshme për të përcaktuar prejardhjen ose për të vërtetuar nëse gjurmët e gjetura i përkasin të pandehurit apo të dëmtuarit.
3. Me qëllim të përcaktimit të identitetit në procedurë penale, indet qelizore mund të merren nga personi i pandehur për identifikimin e ADN-së në pajtim me nenin 144 të këtij Kodi.
4. Indi i marrur qelizor mund të përdoret vetëm për identifikimin e ADN-së, siç është paraparë në paragrafin 1. ose 2. të këtij neni; ai shkatërrohet pa vonesë kur më nuk është i nevojshëm për atë qëllim. Informacionet tjera, përveç atyre që kërkohen për të përcaktuar kodin e ADN-së, nuk përcaktohen gjatë ekzaminimit dhe janë të papranueshme.
5. Provat e gjetura, të siguruara apo të kapura në vendin e kryerjes së veprës penale apo që kanë lidhje me procedurën penale mund të ekzaminohen dhe mostrat mund t'i nënshtrohen ekzaminimit molekular dhe gjenetik sipas urdhrit të prokurorit të shtetit.
6. Rezultatet nga ekzaminimi molekular dhe gjenetik i mostrave të siguruara sipas paragrafit 5. të këtij neni të cilat nuk përputhen me të dyshuarin apo të pandehurin mund të ruhen nga Ministria e Drejtësisë deri në një kohë të tillë kur ato të përputhen me të dyshuarin apo të pandehurin dhe derisa ai i dyshuar apo i pandehur të lirohet apo të shpallet fajtor. Ministria e Drejtësisë lëshon rregullore mbi ruajtjen e rezultateve të ekzaminimit molekular dhe gjenetik sipas këtij paragrafi.

Neni 146

Analizat psikologjike

1. Çdo ekzaminim ose analizë nga ky nen i nënshtrohet rregullave të ekspertizës dhe deklaratës së ekspertit nga nenet 136-142 të këtij Kodi.
2. Nëse gjendja psikologjike që lidhet me procedurë penale ka qenë e vlerësuar ose trajtuar nga një psikolog apo mjek, ai psikolog apo mjek do të thirret nga prokurori i shtetit për të dhënë deklaratë në procedurë paraprake bazuar në të dhënat e marra në rrjedhën normale të trajtimit, të cilat do të merren në bazë të urdhrit të gjykatës apo me pëlqim. Psikologu apo mjeku mund të japë mendime bazuar në arsimimin dhe përvojën e tij. Psikologu apo mjeku mund të nxjerrë një raport ekspertimi me gjetjet e tyre në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi, por nuk është i detyruar për ta bërë këtë.
3. Personi i cili është vlerësuar mund të kundërshtojë thirrjen para gjyqtarit të procedurës paraprake nëse ka shqetësime të privatësisë që nuk tejkalojnë rëndësinë e procedurës penale.

4. Nëse gjendja relevante psikologjike e një personi nuk është trajtuar, prokurori i shtetit mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake të urdhërojë që të bëhet vlerësimi psikologjik. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë vlerësimin psikologjik nëse ka shkak të bazuar për të besuar se vlerësimi psikologjik do të rezultojë me prova relevante për procedurën penale. Personi që do të vlerësohet mund të jep pëlqimin për vlerësimin psikologjik pa urdhër të gjykatës. Institucioni profesional, psikologu apo mjeku do të nxjerrin një raport ekspertimi me gjetjet e tyre në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi.

5. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë vlerësimin psikologjik të të pandehurit vetëm nëse ka gjasa reale që i pandehuri ka kryer veprë penale, ka shkak të bazuar për të besuar se gjendja psikologjike e të pandehurit është paaftësuar ose ka qenë e paaftësuar në kohën e kryerjes së veprës penale, dhe që paaftësimi i tillë psikik është i rëndësishëm për procedurën penale ose për të drejtën e të pandehurit për një gjykim të drejtë. Psikologu apo mjeku do të nxjerrin një raport ekspertimi me gjetjet e tyre në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi.

6. Ekzaminimi psikologjik bëhet nga psikologët ose mjekët profesionistë të trajnuar në psikologji apo psikiatri. Ekzaminimet kryhen në një mënyrë që respekton të drejtën e privatësisë.

Neni 147 **Analiza kompjuterike**

1. Çdo ekzaminim ose analizë nga ky nen i nënshtrohet rregullave të ekspertizës dhe deklaratës së ekspertit nga nenet 136-142 të këtij Kodi.

2. Për pajisjet kompjuterike, pajisjet elektronike të ruajtjes apo pajisje të ngjashme që janë marrë në mënyrë të ligjshme nëpërmjet një urdhri të gjykatës ose me pëlqim, prokurori i shtetit mund të autorizojë zyrtarin e policisë apo ekspertin për të shqyrtuar, analizuar dhe kërkuar për informata ose të dhëna që gjenden brenda pajisjeve kompjuterike, pajisjeve elektronike për ruajtje ose pajisjeve të ngjashëm.

3. Zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër duhet të ketë arsimim, trajnim ose përvojë në analizat dhe kërkimin kompjuterik.

4. Zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër nxjerrë raport ekspertimi me gjetjet e tyre në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi, që do të përfshijë të dhënat e mëposhtme:

4.1. zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër përshkruan pajisjet kompjuterike, pajisjet për ruajtjen e të dhënave, ose dosjet e veçanta kompjuterike të ekzaminuara, përfshirë edhe ndonjë emër identifikimi, numra ose etiketa të provave.

4.2. zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër përshkruan se ku dhe si janë marrë nga policia pajisjet kompjuterike, pajisjet për ruajtje të dhënave ose dosjet e veçanta kompjuterike.

4.3. zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër përshkruan radhën e mbikëqyrjes së pajisjeve kompjuterike, pajisjeve për ruajtjen e të dhënave ose dosjeve të veçanta kompjuterike.

4.4. zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër përshkruan informacionin specifik faktik për të cilin ka qenë i autorizuar për të kërkuar në pajisje kompjuterike, pajisje për ruajtje të të dhënave ose dosje të veçanta kompjuterike.

4.5. zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër përshkruan hapat e ndërmarrë në përputhje me praktikatat më aktuale në fushën e forenzikës kompjuterike për të realizuar kërkimin në mënyrë të saktë dhe të besueshme, përfshirë por pa u kufizuar në hapat e ndërmarrë për të mbrojtur kundër humbjes së dosjeve, deshifrimit të dosjeve, rikthimit të dosjeve të fshira apo marrjen e të dhënave nga dosjet kompjuterike ose emailat.

4.6. zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër përshkruan rezultatet e kërkimit dhe i bashkëngjet kopjen elektronike të dosjeve kompjuterike që janë të rëndësishme për kërkimet.

Neni 148 **Analiza financiare**

1. Çdo ekzaminim ose analizë nga ky nen i nënshtrohet rregullave të ekspertizës dhe deklaratës së ekspertit nga nenet 136-142 të këtij Kodi.

2. Për të dhënat financiare që janë marrë në mënyrë të ligjshme nëpërmjet urdhrimit të gjykatës ose me pëlqim, prokurori i shtetit mund të autorizojë zyrtarin e policisë ose ekspertin për të shqyrtuar, analizuar dhe përmbledhur të dhënat financiare. Prokurori i shtetit specifikon nëse zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër do të përcaktojë:

2.1. nëse mjetet financiare janë dobi pasurore nga veprat e supozuara penale ose janë përdorur në kryerjen e veprave të supozuara penale;

2.2. lëvizja e mjeteve financiare që mund të jenë dobi pasurore nga veprat e supozuara penale ose mund të kenë qenë përdorur në kryerjen e veprave të supozuara penale;

2.3. nëse mjetet financiare mungojnë për shkak të veprave të supozuara penale dhe, nëse është e mundur, mjetet dhe metodat e përdorura;

2.4. dëmi material i shkaktuar nga veprat e supozuara penale;

2.5. përfitimi material nga veprat e supozuara penale;

2.6. shuma e tatimeve apo tarifave doganore që mund të ketë detyrim i pandehuri; ose

2.7. çdo çështje tjetër relevante për procedurën penale.

3. Zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër duhet të ketë arsimim, trajnim ose përvojë në analiza financiare apo në kontabilitet.

4. Zyrtari i autorizuar i policisë ose eksperti tjetër nxjerrë raport ekspertimi me gjetjet e tyre në pajtim me nenin 138 të këtij Kodi.

5. Nëse kërkohet kontroll auditimi i të dhënave financiare për shkak të shkallës së madhe të veprave penale financiare, llojit të madh apo të ndërlikuar të të dhënave financiare ose nëse të dhënat financiare duhet të rindërtohen ose të rregullohen, prokurori i shtetit kërkon nga gjykata që të autorizojë auditivin me ç' rast:

5.1. urdhri i gjykatës udhëzon ekspertin për qëllimin dhe fushëveprimin e auditimit dhe faktet e rrethanat të cilat duhet të konstatohen. Shpenzimet për këtë mbulohen nga ndërmarrja afariste ose personi juridik.

5.2. aktvendimin për rregullimin e kontabilitetit e merr gjykata në bazë të raportit me shkrim nga eksperti i caktuar për të kontrolluar librat afariste. Në aktvendim po ashtu saktësohet shuma që ndërmarrja afariste apo personi tjetër juridik detyrohet t'ia deponojë gjykatës si paradhënie për shpenzimet rreth rregullimit të kontabilitetit të tij. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë.

5.3. pas rregullimit të kontabilitetit, gjykata, në bazë të raportit të ekspertëve, merr aktvendimin me të cilin cakton lartësinë e shpenzimeve të krijuara për shkak të rregullimit të kontabilitetit dhe urdhëron që këtë shumë ta paguajë ndërmarrja afariste ose personi tjetër juridik. Ndërmarrja afariste apo personi tjetër juridik mund të ankohen për bazueshmërinë e vendimit lidhur me kompenzimin dhe shumën e shpenzimeve. Për ankesë vendos kolegji prej tre gjyqtarësh.

5.4. arkëtimi i shpenzimeve, po qe se shuma e tyre nuk ka qenë paradhënë, bëhet në dobi të organit i cili që më parë ka paguar shpenzimet dhe ka bërë pagesën për ekspertët.

Neni 149 **Mundësia hetuese e veçantë**

1. Përjashtimisht, prokurori i shtetit, viktimja, mbrojtësi i viktimave, i pandehuri ose mbrojtësi i tij mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake të merr dëshmi nga dëshmitari ose të kërkojë ekspertizë me qëllim të ruajtjes së provës kur ekziston një mundësi e veçantë për marrjen e provës së rëndësishme ose kur ka rrezik të konsiderueshëm se kjo provë nuk do të mund të merrej gjatë shqyrtimit gjyqësor.

2. Gjyqtari i procedurës paraprake miraton kërkesën nga paragrafi 1. i këtij neni vetëm kur procedura penale zbatohet për hetimin e veprave penale të përcaktuar në nenin 90 të këtij Kodi.

3. Gjyqtari i procedurës paraprake cakton dy (2) gjyqtarë tjerë në Panelin për Mundësinë Hetuese të Veçantë.

4. Nëse ngritet aktakuza në procedurë penale, së paku njëri prej dy gjyqtarëve nga paragrafi 3. të këtij neni caktohet si kryetar i trupit gjykues ose caktohet në trupin gjykues.

5. Kolegjit shqyrtues mund t'i paraqitet ankesë kundër mospranimit të gjyqtarit të procedurës paraprake për marrjen e dëshmisë së tillë.

6. Në rastet e Mundësisë Hetuese të Veçantë sipas këtij neni, gjyqtari i procedurës paraprake merr masat e nevojshme për të siguruar efikasitetin dhe tërësinë e procedurës, dhe në veçanti për të mbrojtur të drejtat e të pandehurit. I pandehuri, mbrojtësi i tij dhe prokurori i shtetit janë të pranishëm në seancën e dëgjimit për marrjen e dëshmisë. Viktima dhe mbrojtësi i viktimave njoftohen për seancën e dëgjimit dhe ata kanë të drejtë të jenë të pranishëm. Marrja e dëshmisë nga gjyqtari i procedurës paraprake zbatohet në pajtim me dispozitat që rregullojnë marrjen e dëshmive në shqyrtim gjyqësor.

7. Çdo deklaratë e marrë në Panelin e Mundësisë Hetuese të Veçantë audio incizohet ose audio dhe video incizohet, dhe ky incizim i bashkëngjitet shkresave të lëndës.

8. Dëshmia mund të merret me anë të teknologjisë që mundëson video-konferencat nëse dëshmitari nuk gjendet në Kosovë dhe ka gjasë që mos të kthehet në Kosovë, apo në pajtim me masën për mbrojtjen e dëshmitarëve.

Neni 150 **Këqyrja dhe rikonstruksioni**

1. Prokurori i shtetit mund të urdhërojë këqyrjen ose rikonstruksionin e vendit të ngjarjes për të shqyrtuar provat e mbledhura ose për të qartësuar faktet e rëndësishme për procedurën penale.

2. Këqyrjen ose rikonstruksionin e tillë të vendit të ngjarjes e kryen prokurori i shtetit ose policia. Prokurori i shtetit dhe policia mund të kryejnë këqyrjen ose rikonstruksionin e tillë për t'u njoftuar personalisht me gjendjen, e cila do t'u ndihmonte në përcaktimin e besueshmërisë ose gjetjen e fakteve, por në rastin e tillë, rezultatet për gjykatën janë të papranueshme, përveç nëse është në pajtim me paragrafin 3. ose 4. të këtij neni. Prokurori i shtetit mund ta përsërisë këqyrjen ose rikonstruksionin e tillë me njoftim, siç parashihet me këtë nen, me ç'rast rezultatet e tilla janë të pranueshme.

3. Nëse identiteti i tyre është i njohur, prokurori i shtetit njofton të dyshuarin, të pandehurin apo mbrojtësin e tij lidhur me këqyrjen dhe rikonstruksionin. Mbrojtësi i të pandehurit ka të drejtë të jetë i pranishëm në këqyrje ose në rikonstruksion të vendit të ngjarjes.

4. Nëse i dyshuari, i pandehuri apo mbrojtësi i tij janë të panjohur për prokurorin e shtetit, gjyqtari i procedurës paraprake merr pjesë dhe vëzhgon këqyrjen dhe rikonstruksionin.

5. Rikonstruksioni kryhet me rikrijimin e fakteve ose të situatave nën rrethanat e të cilave është zhvilluar ngjarja, bazuar në provat e mbledhura. Nëse faktet ose situatat paraqiten ndryshe në dëshmitë e dëshmitarëve konkretë, në parim, rikonstruksioni i ngjarjes zbatohet veçmas me secilin dëshmitar.

6. Gjatë rikonstruksionit të ngjarjes duhet pasur kujdes që të mos shkelet ligji dhe rendi, të mos fyhet morali publik apo të mos vihet në rrezik jeta ose shëndeti i njerëzve.

7. Këqyrja ose rikonstruksioni i vendit të ngjarjes mund të ndihmohet nga specialistët e mjekësisë ligjore, trafikut dhe lëmenjve të tjera që mund të angazhohen për të mbrojtur ose përshkruar provat, për të bërë matjet dhe incizimet e nevojshme, për të bërë skicat apo për të mbledhur informata të tjera. Dispozitat nga ky nen nuk prejudikojnë kompetencat e policisë për të ndërmarrë hapa fillestarë në mbledhjen e informatave, për të bërë matje, incizime, skica dhe për të mbledhur prova mjeko-ligjore nga nenet 70-77 të këtij Kodi.

8. Të dhënat e marra sipas neneve 70-77 të këtij Kodi në një raport që është përshtatshëm në pajtim me paragrafët 1. dhe 2. të nenit 138 të këtij Kodi mund të jenë të pranueshme bazuar në shqyrtimin e gjyqtarit të procedurës paraprake. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë këqyrje dhe rikonstruksion minimal të vendit të ngjarjes për të vërtetuar gjetjet në raportin nga ky paragraf. Gjyqtari i procedurës paraprake urdhëron që raporti të jetë i pranueshëm.

9. Eksperti gjithashtu mund të thirret që të jetë i pranishëm në këqyrje apo në rikonstruksion të vendit të ngjarjes kur prania e tij konsiderohet e dobishme nga prokurori i shtetit ose nga gjykata.

10. Pas ngritjes së aktakuzës, kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë rikonstruksionin e vendit të ngjarjes nga ky nen vetëm nëse fajësia apo pafajësia e të pandehurit kërkon që trupi gjykues të ketë njohuri të drejtpërdrejtë nga rikonstruksioni i vendit të ngjarjes apo nga vizita në vendin e kryerjes së veprës penale.

D. Marrja në pyetje e të pandehurit në procedurë paraprake

Neni 151

Marrja në pyetje e të pandehurit në procedurë paraprake

1. Para ngritjes së aktakuzës, i pandehuri merret në pyetje në seancën e marrjes së deklaratës në procedurë paraprake. Nëse i pandehuri hetohet për vepër apo vepra penale për të cilat dënimi maksimal i paraparë është jo më shumë se tre (3) vjet burgim, mjafton që të pandehurit t'i jepet mundësia që të përgjigjet me shkrim.

2. Pas thirrjes, i pandehuri detyrohet të paraqitet para prokurorit të shtetit. Neni 174, paragrafi 2. deri në 5. të këtij Kodi zbatohen përshtatshëm. I pandehuri mund të paraqesë ankesë te gjyqtari i procedurës paraprake për të vendosur mbi ligjshmërinë e detyrimit të tij për t'u paraqitur para prokurorit të shtetit.

Neni 152

Zbatimi i marrjes në pyetje të të pandehurit në procedurë paraprake

1. Të pandehurin e merr në pyetje prokurori i shtetit. Prokurori i shtetit marrjen në pyetje mund t'ia besojë policisë.

2. Para çdo marrjeje në pyetje, pavarësisht se a është i ndaluar ose në liri, të pandehurit i lexohet paralajmërimi nga neni 125, paragrafi 3. të këtij Kodi.

3. Para çdo marrjeje në pyetje, i pandehuri informohet për:

3.1. veprën penale për të cilën akuzohet; dhe

3.2. faktin se ai mund të kërkojë marrjen e provave për mbrojtjen e tij. Kur i pandehuri është në paraburgim, para çdo marrjeje në pyetje ai gjithashtu informohet për të drejtën e tij për të pasur mbrojtës, nëse nuk mund t'i paguajë shpenzimet për ndihmë juridike.

3.3. e drejta për të heshtur dhe të mos përgjigjet në asnjë pyetje, përveç se të japë informacion në lidhje me identitetin e tij / të saj.

4. I pandehuri ka të drejtë të këshillohet me mbrojtësin e tij para dhe gjatë marrjes në pyetje.

5. Kur vepohet sipas këtij neni, çdo marrje në pyetje e të pandehurit nga policia ose prokurori i shtetit incizohet audio ose video në pajtim me nenin 208 ose 209 të këtij Kodi. Në rastet kur praktikisht kjo është e pamundur, procesverbali me shkrim i marrjes në pyetje bëhet në pajtim me Kapitullin XI të këtij Kodi dhe në procesverbal shënohen arsyet pse marrja në pyetje nuk ka mund të incizohet audio ose video.

Neni 153

E drejta e të pandehurit në përkthim

1. I pandehuri merret në pyetje me ndihmën e përkthyesit në rastet e parapara nga ky Kod.

2. Kur i pandehuri është shurdh ose memec, pyetjet i bëhen nëpërmjet një përkthyesi të kualifikuar për gjuhën e shenjave ose me shkrim. Nëse marrja në pyetje nuk mund të zbatohet në këtë mënyrë, personi i cili di të komunikojë me të pandehurin ftohet në rolin e përkthyesit, por jo në rastet kur ka konflikt interesi.

3. Nëse përkthyesi nuk është betuar më parë, ai betohet se besnikërisht do të përkthejë pyetjet që i parashtrihen të pandehurit dhe deklaratimet e dhëna.

4. Përkthyesi vepron në pajtim me nenin 215 të këtij Kodi.

Neni 154

Marrja në pyetje e të pandehurit gjatë deklaratës në procedurë paraprake

1. Gjatë marrjes në pyetje për herë të pare, i pandehuri duhet të tregojë emrin dhe mbiemrin e tij dhe nofken nëse ka; emrin dhe mbiemrin e prindërve të tij; mbiemrin e vajzërisë së nënës; vendlindjen dhe vendbanimin e tij; ditën, muajin dhe vitin e lindjes; numrin e tij personal të identifikimit; kombësinë dhe shtetësinë; profesionin e tij dhe rrethanat familjare; a di shkrim e lexim; shkollimin e tij; a ka të ardhura personale edhe pozitën e tij materiale; a është ndonjë procedurë penale kundër tij për ndonjë vepër tjetër penale në zbatim e sipër; dhe nëse është i mitur, identitetin e përfaqësuesit të tij ligjor. Ai informohet për detyrimin e tij për të njoftuar për çdo ndryshim adrese ose për çdo qëllim ndryshimi të vendqëndrimit.

2. I pandehuri merret në pyetje gojarisht. Gjatë marrjes në pyetje atij mund t'i lejohet të mbajë shënime.
3. Marrja në pyetje zbatohet duke respektuar plotësisht dinjitetin e të pandehurit.
4. Të pandehurit pyetjet i parashtrohen në mënyrë të qartë, të kuptueshme dhe të përpiktë. Pyetjet të pandehurit nuk duhet parashtruar në bazë të supozimit që i pandehuri ka pranuar diçka që ai nuk e ka pranuar. Të pandehurit mund t'i kërkohej që të pohojë ose të mohojë fakte të caktuara.
5. Ndalesat nga paragrafi 4. i këtij neni zbatohen pavarësisht nga pëlqimi i të pandehurit.
6. Të pandehurit i parashtrohen pyetje bazuar në provat dhe shkresat që janë relevante për procedurën penale. Gjatë pyetjeve që kanë të bëjnë me prova apo dokumente, të pandehurit i paraqitet çdo provë ose shkresë relevante. Provat ose dokumentet identifikohen qartë në procesverbal.
7. Sendet të cilat janë të lidhura me veprën penale ose të cilat shërbejnë si provë, pas përkrahimit nga i pandehuri atij i prezantohen për njohje. Nëse këto sende nuk mund të sillen, i pandehuri dërgohet në vendin ku ato ndodhen.
8. Marrja në pyetje të pandehurit duhet t'i ofrojë mundësinë për t'i kundërshtuar arsyet e dyshimit kundër tij dhe për të nxjerrë në pah faktet që janë në favor të tij.

Neni 155

Pranueshmëria e deklaratave të të pandehurit

Nëse marrja në pyetje e të pandehurit është zbatuar në shkelje të dispozitave nga neni 257, paragrafi 4. ose neni 152 i këtij Kodi, deklaratimet e të pandehurit janë të papranueshme.

E. Shqyrtimi, pezullimi, pushimi dhe afatet kohore të hetimit

Neni 156

Shqyrtimi i detyrueshëm i lëndës

Çdo tre (3) muaj, prokurori i shtetit dhe kryeprokurori i zyrës së tij shqyrtojnë lëndën dhe konstatojnë nëse hetimi duhet të mbetet i hapur, të pezullohet, të pushohet apo të ngritet aktakuza.

Neni 157

Pezullimi i hetimit

1. Prokurori i shtetit mund të pezullojë hetimin me aktvendim nëse i pandehuri pas kryerjes së veprës penale vuan nga një çrregullim ose paaftësi e përkohshme mendore ose nga

ndonjë sëmundje tjetër e rëndë, nëse është arratisur ose ekzistojnë rrethana të tjera të cilat përkohësisht e pengojnë ndjekjen me sukses të të pandehurit.

2. Para se të pezullohet hetimi, mblidhen të gjitha provat e mundshme lidhur me veprën penale dhe përgjegjësinë penale të të pandehurit.

3. Prokurori i shtetit rifillon hetimin pas eliminimit të pengesave të cilat e kanë shkaktuar pezullimin.

4. Prokurori i shtetit bën një shënim në procesverbalin e hetimit lidhur me kohën dhe arsyet e pezullimit të hetimit dhe kohën e rifillimit të hetimit. Prokurori i shtetit pa vonesë e njofton gjyqtarin e procedurës paraprake për pezullimin.

5. Koha derisa hetimi është pezulluar nuk llogaritet në kohën për zbatimin e hetimit, e as në kohën për parashkrimin e veprës penale.

Neni 158 **Pushimi i hetimit**

1. Prokurori i shtetit e pushon hetimin kurdo që është vërtetuar nga provat e mbledhura se:

1.1. nuk ekziston dyshim i arsyeshëm që personi konkret e ka kryer veprën e tillë penale;

1.2. vepra e kryer nuk është vepër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare;

1.3. ka kaluar afati i parashkrimit;

1.4. vepra penale është përfshirë në falje ose në amnistinë e lëshuar para miratimit të Kushtetutës së Republikës së Kosovës; ose

1.5. vepra penale është përfshirë në amnistinë e lëshuar para miratimit të Kushtetutës së Republikës së Kosovës.

1.6. ekzistojnë rrethana të tjera të cilat përjashtojnë ndjekjen.

2. Prokurori i shtetit brenda tetë ditësh pas pushimit të hetimit e lajmëron të dëmtuarin për këtë fakt dhe arsyet për këtë. Prokurori i shtetit pa vonesë e njofton gjyqtarin e procedurës paraprake për pushimin e hetimit.

3. Hetimi pushon automatikisht me kalimin e afatit kohor nga neni 159 të këtij Kodi.

Neni 159 **Afatet kohore të hetimit**

1. Kur fillohet hetimi, hetimi përfundon brenda dy (2) viteve. Nëse brenda dy (2) viteve nga fillimi i hetimit paraparak nuk është ngritur aktakuzë, ose nuk është pezulluar hetimi sipas nenit 157 të këtij Kodi, hetimi menjëherë pushohet.

2. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të autorizojë një vazhdim deri në gjashtë (6) muaj të hetimit nga paragrafi 1. të këtij neni, në rastet kur hetimi penal është i ndërlikuar, përfshirë por pa u kufizuar kur ka katër apo më shumë të pandehur, janë identifikuar disa të dëmtuar, është bërë kërkesa për ndihmë juridike ndërkombëtare, apo ekzistojnë rrethana tjera të jashtëzakonshme.

3. Nëse i pandehuri është arrestuar dhe mbahet në paraburgim, gjyqtari i procedurës paraprake nuk urdhëron vazhdimin nga paragrafi 2. të këtij neni apo vazhdimin e paraburgimit përveç nëse prokurori i shtetit tregon se hetimi po zbatohet në mënyrë aktive dhe vonesat janë jashtë kontrollit të tij.

Neni 160 Vdekja e të pandehurit

Kur gjatë rrjedhës së procedurës penale vërtetohet se i pandehuri ka vdekur, prokurori i shtetit merr aktvendim për pushimin e procedurës penale.

KAPITULLI X HEQJA E LIRISË PARA NGRITJES SË AKTAKUZËS DHE MASAT PËR SIGURIMIN E PRANISË SË TË PANDEHURIT

1. PARIMET E PËRGJITHSHME

Neni 161 Parimi i interpretimit

1. Nenet nga ky kapitull interpretohen nga policia, prokurori i shtetit dhe gjykatat duke u mbështetur në këto parime:

1.1. e drejta e të pandehurit për liri dhe siguri përcakton prezumimin në favor të qëndrimit në liri.

1.2. privimi nga liria sipas këtij kapitulli urdhërohet nga gjykata vetëm nëse prokurori i shtetit paraqet prova nga ky kapitull që mbipeshojnë prezumimin nga nën-paragrafi 1.1. të këtij paragrafi;

1.3. kur urdhërohet heqja e lirisë nga ky kapitull, policia, prokurori i shtetit ose gjykata përdor kufizimet më të vogla të mundshme ndaj lirisë.

1.4. ky nen zbatohet për masat për heqjen e lirisë apo për sigurimin e pranisë së të pandehurit gjatë procedurës penale.

2. HEQJA E LIRISË PARA NGRITJES SË AKTAKUZËS

Neni 162

Arrestimi i përkohshëm dhe ndalimi policor

Kur një person kapet në flagrancë gjatë kryerjes së veprës penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare ose është në ndjekje për veprën e kryer penale, policia ose çdo person tjetër është i autorizuar ta arrestojë atë përkohësisht edhe pa urdhër të gjykatës. Personi të cilit i është hequr liria nga persona të tjerë përpos policisë, menjëherë i dorëzohet policisë, e kur kjo është e pamundur menjëherë njoftohet policia ose prokurori i shtetit. Policia vepron në pajtim me nenin 163 dhe 164 të këtij Kodi.

Neni 163

Kufizimet në arrestimin e përkohshëm dhe ndalimin policor

1. Policia nuk mund të privojë personin nga liria, përveç nëse:
 - 1.1. arrestimi lejohet sipas nenit 162 të këtij Kodi;
 - 1.2. ka urdhër të gjykatës për të arrestuar personin;
 - 1.3. ka urdhërarrest që duket të jetë i vlefshëm, të pranuar përmes INTERPOL-it apo rrugëve tjera diplomatike;
 - 1.4. arrestimi është i autorizuar nga neni 164 të këtij Kodi; ose
 - 1.5. privimi nga liria është i shkurtë dhe në pajtim me nenin 72 të këtij Kodi.
2. Çdo person i privuar nga liria me arrest sipas këtij neni duhet që pa vonesë ta sillet te gjyqtari i procedurës paraprake për të vendosur mbi paraburgimin. Vonesa nuk tejkalon dyzet e tetë (48) orë.

Neni 164

Arrestimi gjatë fazës së hetimit

1. Kur prokurori i shtetit autorizon hetimin, policia arreston dhe ndalon personin vetëm nëse:
 - 1.1. ka dyshim të bazuar se ai ka kryer vepër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare; dhe
 - 1.2. ka baza të artikulueshme për të besuar se:
 - 1.2.1. ka rrezik të arratisjes;

1.2.2. ai do të asgjësojë, fshehë, ndryshojë ose falsifikojë provat e veprës penale, ose kur rrethanat e posaçme tregojnë se ai do të pengojë rrjedhën e procedurës penale duke ndikuar në dëshmitarë, në të dëmtuarit apo në bashkëpjesëmarrësit; ose

1.2.3. kur pesha e veprës penale, mënyra ose rrethanat në të cilat është kryer vepra penale, karakteristikat e tij personale, sjellja e mëparshme, ambienti dhe kushtet nën të cilat ai jeton ose ndonjë rrethanë tjetër personale tregojnë rrezikun se ai mund ta përsërisë veprën penale, mund ta përfundojë veprën e tentuar penale ose ta kryejë veprën penale për të cilën është kanosur ta kryej.

2. Arrestimi dhe ndalimi nga ky nen autorizohet nga prokurori i shtetit që ka filluar hetimin, ose kur për shkak të rrethanave të ngutshme autorizimi i tillë nuk mund të merret para arrestimit, nga policia e cila menjëherë pas arrestimit duhet të informojë prokurorin e shtetit.

3. Personi i arrestuar sipas këtij neni gëzon të drejtat e të pandehurit.

4. Me rastin e arrestimit, personi i arrestuar informohet:

4.1. gojarisht për të drejtat e parapara në nenin 167 të këtij Kodi; dhe

4.2. me shkrim për të drejtat tjera të cilat ai i gëzon sipas këtij Kodi.

5. Ndalimi nga ky nen nuk mund të kalojë dyzet e tetë (48) orë nga koha e arrestimit. Pas kalimit të këtij afati, policia e liron të ndaluarin, përveç rasteve kur gjyqtari i procedurës paraprake ka urdhëruar paraburgimin.

6. Sa më shpejtë që është e mundur pas arrestimit dhe jo më vonë se gjashtë (6) orë nga koha e arrestimit, prokurori i shtetit i lëshon personit të arrestuar vendimin me shkrim mbi ndalimin, që përfshin emrin dhe mbiemrin e personit të arrestuar, vendin, ditën dhe kohën e saktë të arrestimit, veprën penale për të cilën dyshohet dhe bazën juridike për arrestim.

7. Brenda njëzetekatër (24) orëve pas arrestimit, prokurori i shtetit i paraqet gjyqtarit të procedurës paraprake kërkesën për caktimin e paraburgimit.

8. Kërkesa për caktimin e paraburgimit duhet të jetë në pajtim me nenin 165 të këtij Kodi.

9. I pandehuri përfaqësohet nga mbrojtësi në seancën dëgjimore për shqyrtimin e kërkesës për caktim të paraburgimit. Mbrojtësi ka qasje në shkresat e lëndës së të pandehurit për t'u përgatitur për seancën.

10. Sa më parë që të jetë e mundur, por jo më vonë se brenda dyzetetë (48) orëve nga arresti, gjyqtari i procedurës paraprake mban seancën dëgjimore për të vendosur nëse i pandehuri duhet të mbahet në paraburgim.

11. Sa më parë që të jetë e mundur, por jo më vonë se brenda dyzet e tetë (48) orëve nga seanca dëgjimore sipas paragrafit 10. të këtij neni, gjyqtari i procedurës paraprake nxjerr aktvendim lidhur me caktimin apo jo të paraburgimit të të pandehurit.

12. Gjyqtari i procedurës paraprake duhet të shqyrtojë nëse mund të urdhërohen masa më të buta për sigurimin e pranisë së të pandehurit nga neni 173 të këtij Kodi.

13. Ndaj aktvendimit të gjyqtarit të procedurës paraprake për caktim të paraburgimit mund të paraqitet ankesë në përputhje me dispozitat e nenit 189, paragrafi 3. të këtij Kodi.

Neni 165

Kërkesa për caktimin e masës për sigurimin e pranisë së të pandehurit

1. Nëse prokurori i shtetit beson se duhet masë më e butë për sigurimin e pranisë së të pandehurit sipas nenit 173 të këtij Kodi, ai paraqet kërkesë për masën më të butë për sigurimin e pranisë së të pandehurit.

2. Nëse prokurori i shtetit beson se duhet caktuar masën e paraburgimit, ai i paraqet gjyqtarit të procedurës paraprake kërkesë për caktim të paraburgimit, e cila përfshinë:

2.1. emrin dhe mbiemrin e personit të arrestuar;

2.2. vendin, datën dhe kohën e saktë të arrestimit;

2.3. veprën penale për të cilën dyshohet i pandehuri;

2.4. përshkrimin e provave që mbështesin dyshimin e bazuar se personi i arrestuar ka kryer veprën e dyshuar penale;

2.5. përshkrimin e provave që mbështesin bazat e artikulueshme për të besuar se:

2.5.1. ka rrezik të arratisjes;

2.5.2. personi i arrestuar do të asgjësojë, fshehë, ndryshojë ose falsifikojë provat e veprës penale, ose kur rrethanat e posaçme tregojnë se ai do të pengojë rrjedhën e procedurës penale duke ndikuar në dëshmitarë, në të dëmtuarit apo në bashkëpjesëmarrësit; ose

2.5.3. kur pesha e veprës penale, mënyra ose rrethanat në të cilat është kryer vepra penale, karakteristikat e tij personale, sjellja e mëparshme, ambienti dhe kushtet nën të cilat ai jeton ose ndonjë rrethanë tjetër personale tregojnë rrezikun se ai mund ta përsërisë veprën penale, mund ta përfundojë veprën e tentuar penale ose ta kryejë veprën penale për të cilën është kanosur ta kryej; dhe

2.6. përshkrimin e bazave të artikulueshme që bëjnë të besohet se masat më të buta për sigurimin e pranisë së të pandehurit janë të pamjaftueshme.

3 Nëse prokurori i shtetit në kërkesën për caktimin e paraburgimit nuk arrin të vërtetojë dyshimin e bazuar se personi i arrestuar ka kryer veprën e dyshuar penale, gjyqtari i procedurës paraprake e liron të pandehurin.

4. Nëse prokurori i shtetit në kërkesën për caktimin e paraburgimit nuk arrin të vërtetojë bazat e artikulueshme për të besuar cilindo nga tri elementet në paragrafin 2. nën-paragrafin 2.5. të këtij neni, gjyqtari i procedurës paraprake merr parasysh dhe urdhëron një masë më të butë nga neni 173 të këtij Kodi për të siguruar praninë e të pandehurit, e liron të pandehurin ose kërkon sqarime shtesë nga prokurori i shtetit.

5 Nëse prokurori i shtetit në kërkesën për caktimin e paraburgimit nuk arrin të vërtetojë bazat e artikulueshme që caktimi i masës më të butë për sigurimin e pranisë së të pandehurit është i pamjaftueshëm, gjyqtari i procedurës paraprake merr parasysh dhe urdhëron një masë më të butë nga neni 173 të këtij Kodi për të siguruar praninë e të pandehurit ose e liron të pandehurin.

Neni 166 **Të drejtat e personit të arrestuar**

1. Personi i arrestuar ka të drejtë në ndihmë të menjëhershme të mbrojtësit pas arrestimit sipas zgjedhjes së tij.

2. Kur personi i arrestuar nuk angazhon mbrojtës dhe askush nuk angazhon mbrojtës për të, atij i caktohet mbrojtësi me shpenzime publike.

3. Personi i arrestuar ka të drejtë të komunikojë në mënyrë konfidenciale me mbrojtësin e tij gojarisht dhe me shkrim. Komunikimi ndërmjet të arrestuarit dhe mbrojtësit të tij mund të vëzhgohet, por jo të dëgjohet nga zyrtari i policisë.

4. E drejta në ndihmën e mbrojtësit mund të hiqet në pajtim me nenin 53, paragrafët 3., 4. dhe 5. të këtij Kodi.

5. Kur personi i arrestuar dyshohet për terrorizëm ose krim të organizuar dhe ka arsye për të dyshuar se mbrojtësi i zgjedhur nga i arrestuari është i përfshirë në kryerjen e veprës penale ose se do të pengojë zbatimin e hetimeve, gjyqtari i procedurës paraprake me kërkesë të prokurorit të shtetit mund të urdhërojë caktimin e mbrojtësit tjetër që ta përfaqësojë të arrestuarin më së shumti shtatëdhjetë e dy (72) orë nga koha e arrestimit.

Neni 167 **Njoftimi i personit të arrestuar për të drejtat e tij**

1. Personi i arrestuar gëzon këto të drejta:

1.1. të informohet në gjuhën që ai e kupton për arsyet e arrestimit;

1.2. të heshtë dhe të mos përgjigjet në asnjë pyetje, përveç dhënies së informative mbi identitetin e tij;

1.3. t'i sigurohet përkthim falas nëse nuk e kupton ose nuk e flet gjuhën e policit;

1.4. të shfrytëzojë ndihmën e mbrojtësit dhe t'i caktohet mbrojtës nëse nuk ka mundësi të paguajë për ndihmë juridike;

1.5. për arrestimin e tij të lajmërojë ose të kërkojë nga policia ta lajmërojë anëtarin e familjes ose ndonjë person tjetër sipas zgjedhjes së tij; dhe

1.6. të ketë kontroll dhe trajtim mjekësor, duke përfshirë edhe trajtimin psikiatrik.

2. Kur personi i arrestuar është shtetas i huaj, ai ka të drejtë të njoftojë ose të kërkojë të njoftohet dhe të komunikojë gojarisht apo me shkrim me ambasadën, zyrën ndërlidhëse apo me misionin diplomatik të shtetit, shtetas i të cilit është ai, ose me përfaqësuesin e organizatës kompetente ndërkombëtare kur ai është refugjat ose është nën mbrojtjen e ndonjë organizate ndërkombëtare.

Neni 168 **Njoftimi për arrestimin**

1. Personi i arrestuar ka të drejtë që menjëherë pas arrestimit të lajmërojë ose të kërkojë nga policia që të lajmërojë anëtarin e familjes ose ndonjë person tjetër sipas zgjedhjes së tij për arrestimin dhe vendin e ndalimit dhe për çdo ndryshim të mëvonshëm të vendit të ndalimit menjëherë pas ndryshimit të tillë.

2. Kur personi i arrestuar nuk e ka mbushur moshën tetëmbëdhjetë (18) vjet, policia menjëherë pas arrestimit e lajmëron prindin ose përfaqësuesin ligjor të personit të arrestuar për arrestimin dhe vendin e ndalimit dhe për çdo ndryshim të mëvonshëm të vendit të ndalimit menjëherë pas ndryshimit të tillë. Kur lajmërimi i tillë është i pamundur ose do të ishte i dëmshëm për interesat e personit të arrestuar, apo shprehimisht refuzohet nga personi i arrestuar, policia e lajmëron qendrën për punë sociale.

3. Kur personi i arrestuar tregon shenja të çrregullimit mendor ose të paaftësisë mendore, policia menjëherë pas arrestimit njofton personin e caktuar nga personi i arrestuar dhe qendrën për punë sociale për arrestimin dhe vendin e ndalimit dhe për çdo ndryshim të mëvonshëm të vendit të ndalimit menjëherë pas ndryshimit të tillë.

4. Lajmërimi i anëtarëve të familjes dhe i personave të tjerë përkatës në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni mund të vonohet më së shumti deri në njëzet e katër (24) orë kur prokurori i shtetit çmon se kjo kushtëzohet me nevoja të jashtëzakonshme për hetimin e rastit. Vonesë të tillë nuk ka kur personi i arrestuar është nën moshën tetëmbëdhjetë (18) vjet ose tregon shenja të çrregullimit apo të paaftësisë mendore.

Neni 169 **E drejta e personit të arrestuar për kontrollim mjekësor**

1. Personi i arrestuar ka të drejtë që sipas kërkesës së tij të kontrollohet nga mjeku ose dentisti sipas zgjedhjes së tij sa më shpejtë që të jetë e mundur pas arrestimit dhe në çdo kohë gjatë ndalimit. Kur mjeku ose dentisti i tillë nuk mund të sigurohet, atëherë policia cakton një mjek ose dentist.

2. Personi i arrestuar ka të drejtë në trajtim mjekësor, duke përfshirë edhe trajtimin psikiatrik kurdo që është e nevojshme me kërkesë të personit të arrestuar ose të anëtarëve të familjes.

3. Policia gjithashtu cakton një mjek për të kryer kontrollin mjekësor ose siguron trajtim mjekësor në çdo kohë në rast të lëndimit fizik ose nevojave të tjera mjekësore. Kur personi i arrestuar refuzon t'i nënshtrohet kontrollit mjekësor ose të pranojë trajtimin mjekësor, mjeku merr vendim përfundimtar lidhur me domosdoshmërinë e këtij kontrolli ose trajtimi duke pasur parasysh të drejtat e personit të arrestuar.

4. Kur personi i arrestuar tregon shenja të sëmundjes mendore, policia menjëherë mund të urdhërojë kontrollin nga një psikiatër.

5. Rezultati i kontrollit mjekësor ose çdo trajtim mjekësor i kryer në pajtim me këtë nen sipas rregullit regjistrohet dhe shënimet e tilla i vihen në dispozicion personit të arrestuar dhe mbrojtësit të tij.

Neni 170

Të drejtat e personit të arrestuar gjatë ndalimit

1. Personi i arrestuar veçohet nga personat e dënuar ose nga personat e paraburgosur.
2. Personat e ndaluar të gjinive të ndryshme nuk mbahen në të njëjtën dhomë.
3. Personit të ndaluar për më shumë se dymbëdhjetë (12) orë i sigurohen tri racione ushqimi në ditë.
4. Brenda njëzet e katër (24) orëve, personi i arrestuar ka të drejtë në së paku tetë (8) orë pushim pa ndërprerje dhe gjatë kësaj kohe nuk merret në pyetje e as nuk trazohet nga policia lidhur me hetimin.

Neni 171

Të drejtat e personit të arrestuar gjatë marrjes në pyetje nga policia

1. Gjatë çdo marrjeje në pyetje nga policia, personi i arrestuar ka të drejtë në praninë e mbrojtësit. Nëse mbrojtësi nuk paraqitet brenda dy (2) orëve pas informimit për arrestimin, policia i cakton mbrojtës tjetër. Më tutje, nëse mbrojtësi tjetër nuk paraqitet brenda një ore pas informimit nga policia, personi i arrestuar mund të merret në pyetje vetëm nëse prokurori i shtetit ose policia çmon se shtyrja e mëtejshme do të rrezikonte seriozisht zbatimin e hetimit.
2. Me rastin e marrjes në pyetje të personit të arrestuar përshtatshëmrisht zbatohen nenet 152 deri 155 të këtij Kodi.
3. Gjatë marrjes në pyetje të personit të arrestuar bëhen pushime të shkurtra në intervale kohore përafërsisht dy (2) orëshe. Pushimi mund të shtyhet kur ka shkaqe të arsyeshme për të besuar se shtyrja do të:

- 3.1. shkaktonte rrezik për lëndim të personave ose humbje apo dëmtim të rëndë të pasurisë;
 - 3.2. shtynte pa nevojë ndalimin e personit ose përfundimin e marrjes në pyetje; ose
 - 3.3. prejudikonte rezultatin e hetimeve.
4. Gjatë marrjes në pyetje nuk kërkohet nga personi i arrestuar të qëndrojë në këmbë dhe nuk i mohohet ushqimi, uji dhe kujdesi i nevojshëm mjekësor.

Neni 172

Procesverbali i arrestimit dhe veprimeve të policisë

1. Policia mban një procesverbal të vetëm për të gjitha veprimet e ndërmarra lidhur me personin e arrestuar, duke përfshirë:

- 1.1. të dhënat personale të të arrestuarit;
- 1.2. arsyet e arrestimit;
- 1.3. veprën penale për të cilën dyshohet;
- 1.4. autorizimin ose njoftimin e prokurorit të shtetit;
- 1.5. vendin, datën dhe kohën e saktë të arrestimit;
- 1.6. rrethanat e arrestimit;
- 1.7. çfarëdo vendimi të prokurorit të shtetit lidhur me ndalimin;
- 1.8. vendin e ndalimit;
- 1.9. identitetet përkatëse të zyrtarëve të policisë dhe të prokurorit të shtetit;
- 1.10. njoftimin gojor dhe me shkrim të personit të arrestuar mbi të drejtat e tij të parapara në nenin 164, paragrafi 4. dhe nenin 167 të këtij Kodi;
- 1.11. informimin mbi ushtrimin e të drejtave të parapara në nën-paragrafin 1.10. të këtij paragrafi nga personi i arrestuar, veçanërisht e drejta në mbrojtës dhe e drejta për t'i lajmëruar anëtarët e familjes ose personat tjerë përkatës;
- 1.12. lëndimet e dukshme apo shenjat tjera që shtrojnë nevojën për ndihmë mjekësore;
- 1.13. ndërmarrjen e një ekzaminimi mjekësor ose sigurimin e trajtimit mjekësor; dhe
- 1.14. informacionin mbi kontrollin e përkohshëm të sigurisë së personit dhe përshkrimin e sendeve të marra nga personi në kohën e arrestimit ose gjatë ndalimit.

- 1.15. për daljen e personit të arrestuar nga objekti, përfshirë kohën dhe datën e saktë, nëse personi është liruar apo është dërguar para gjyqtarit, apo nëse është transferuar në qendrën e paraburgimit.
2. Policia mban procesverbal për çdo seancë të marrjes në pyetje të personit të arrestuar, duke përfshirë kohën e fillimit dhe të përfundimit të marrjes në pyetje, identitetin e zyrtarit të policisë i cili e ka marrë në pyetje dhe personat tjerë të pranishëm. Kur mbrojtësi nuk ka qenë i pranishëm, kjo shënohet në mënyrë të rregullt në procesverbal.
3. Procesverbalet nga paragrafi 1. i këtij neni nënshkruhen nga zyrtari përkatës i policisë dhe nga personi i arrestuar. Kur personi i arrestuar refuzon nënshkrimin e procesverbalit, organet policore shënojnë refuzimin e tillë dhe ia bashkëngjisin shpjegimin ose komentet eventuale me shkrim ose me gojë të personit të arrestuar.
4. Procesverbalet nga paragrafët 1. dhe 2. të këtij neni i vihen në dispozicion personit të arrestuar dhe mbrojtësit të tij me kërkesën e tyre, në gjuhë të kuptueshme për të arrestuarin.
5. Këto procesverbale ruhen në polici dhjetë (10) vjet nga koha e përfundimit zyrtar të procedurës penale ose nga lirimi i personit të ndaluar, nëse lirimi ka ndodhur më vonë se përfundimi i procedurës.

3. MASAT PËR SIGURIMIN E PRANISË SË TË PANDEHURIT

A. Kushtet e përgjithshme

Neni 173

Masat për sigurimin e pranisë së të pandehurit

1. Masat të cilat mund të përdoren për të siguruar praninë e të pandehurit, për pengimin e rikryerjes së veprës penale dhe për zbatimin e suksesshëm të procedurës penale janë:
- 1.1. thirrja;
 - 1.2. urdhërarresti;
 - 1.3. premtimi i të pandehurit se nuk do ta braktisë vendqëndrimin;
 - 1.4. ndalimi për t'iu afruar vendit ose personit të caktuar;
 - 1.5. paraqitja në stacionin policor;
 - 1.6. dorëzania;
 - 1.7. arresti shtëpiak

1.8. diversioni; dhe

1.9. paraburgimi.

2. Me rastin e vendosjes se cilën nga masat do ta zbatojë për të siguruar praninë e të pandehurit, gjykata detyrohet t'i merr parasysh kushtet e përcaktuara për masat konkrete dhe të sigurojë që të mos zbatojë masë më të rëndë kur mjafton masa më e butë.

3. Këto masa hiqen kur pushojnë shkaqet që i kanë shkaktuar, apo zëvendësohen me masa të tjera më të buta po qe se për këtë plotësohen kushtet.

4. Para ngritjes së aktakuzës vendimet lidhur me këto masa i merr gjyqtari i procedurës paraprake, kurse pas ngritjes së aktakuzës vendimet i merr kryetari i trupit gjykues, përveç nëse parashihet ndryshe me këtë Kod.

5. Shprehja “masë më e butë për të siguruar praninë e të pandehurit” apo “masa më të buta” për qëllim të këtij kodi nënkupton thirrjen, premtimin e të pandehurit se nuk do ta braktisë vendqëndrimin, ndalimi për t'iu afruar vendit ose personit të caktuar, paraqitjen në stacionin policor, dorëzimin, arrestin shtëpiak dhe diversionin.

B. Thirrja

Neni 174 Thirrja

1. Prania e të pandehurit në procedurë penale sigurohet nëpërmjet thirrjes. Thirrjen të pandehurit ia dërgon gjykata në pajtim me Kapitullin XXVII.

2. Të pandehurit thirrja i dërgohet në letër të mbyllur e cila përfshin: emrin dhe adresën e gjykatës e cila e dërgon thirrjen; emrin dhe mbiemrin e të pandehurit; përcaktimin e veprës penale për të cilën akuzohet; vendin, ditën dhe orën kur duhet të paraqitet i pandehuri, njoftimin se thirret në cilësi të të pandehurit; paralajmërimin se në rast të mosparaqitjes do të lëshohet urdhërarrest dhe do të silllet në gjykatë forcërisht; vulën zyrtare dhe emrin e gjyqtarit i cili lëshon thirrjen.

3. Kur i pandehuri thirret për herë të parë, në thirrje udhëzohet për të drejtën e tij për të angazhuar mbrojtës dhe se mbrojtësi mund të jetë i pranishëm gjatë marrjes së tij në pyetje.

4. I pandehuri duhet menjëherë ta njoftojë gjykatën për çdo ndryshim të adresës së tij ose për qëllimin e ndryshimit të vendqëndrimit. I pandehuri njoftohet për këtë detyrim në rastin e marrjes në pyetje për herë të parë ose me rastin e dorëzimit të aktakuzës dhe njëkohësisht paralajmërohet për pasojat e mospërbushjes së detyrimit siç është paraparë me këtë Kod.

5. Kur i pandehuri nuk është në gjendje t'i përgjigjet thirrjes për shkak të sëmundjes ose pengesës tjetër të paevitueshme, ai pyetet në vendin ku gjendet ose dërgohet në ndërtesën e gjykatës apo në vendin tjetër ku është duke u zbatuar procedura ose shtyhet marrja e tij në pyetje.

C. Urdhërarresti

Neni 175 Urdhërarresti

1. Gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues sipas detyrës zyrtare mund të lëshojë urdhërarrest me kërkesë të prokurorit të shtetit, ose në rrethana të ngutshme me kërkesë të policisë kur ekzistojnë kushtet nga paragrafi 1. i nenit 187 të këtij Kodi, ose kur i pandehuri i cili pasi është thirrur me rregull nuk paraqitet dhe nuk e arsyeton mungesën e tij ose kur thirrja nuk ka mundur t'i dërgohet sipas rregullit dhe kur sipas rrethanave është e qartë se i pandehuri i shmanget pranimit të thirrjes.

2. Urdhërarresti lëshohet me shkrim dhe përfshin: emrin dhe mbiemrin e të pandehurit dhe të dhëna të tjera personale të njohura për gjyqtarin, përcaktimin e veprës penale me të cilën ngarkohet duke iu referuar dispozitës përkatëse të Kodit Penal, bazën mbi të cilën lëshohet urdhri dhe vulën zyrtare dhe nënshkrimin e gjyqtarit që lëshon urdhërarrestin. Nëse nuk përcaktohet ndryshe në urdhërarrest, urdhërarresti skadon në mesnatën e ditës së treqind e gjashtëdhjetë e pestë (365) të nga dita e lëshimit.

3. Urdhërarrestin e ekzekuton policia.

4. Zyrtari i policisë i ngarkuar për ekzekutimin e urdhrin ia dorëzon urdhrin të pandehurit dhe kërkon që i pandehuri ta shoqërojë. Kur i pandehuri këtë e refuzon, atëherë dërgohet forcërisht.

5. Urdhri për paraqitje të detyrueshme të zyrtarëve të policisë ose të rojtarëve të institucionit ku personat mbahen në ndalim ekzekutohet nëpërmjet ndërmjetësimit të komandës ose eprorit të tyre.

6. Në kohën e arrestimit, personi informohet në gjuhën që e kupton për arsyet e arrestimit dhe për të drejtat nga neni 167 i këtij Kodi.

7. Menjëherë pas arrestimit, personi i arrestuar dërgohet para gjyqtarit i cili e ka lëshuar urdhrin.

D. Premtimi i të pandehurit se nuk do ta braktisë vendqëndrimin

Neni 176 Premtimi i të pandehurit se nuk do ta braktisë vendqëndrimin

1. Gjykata gjatë procedurës mund të kërkojë nga i pandehuri premtimin se nuk do të fshihet ose largohet nga vendqëndrimi pa lejen e gjykatës kur ekziston dyshim i bazuar se ai ka kryer veprë penale dhe ka arsye për dyshim se i pandehuri mund të fshihet, të shkojë në vend të panjohur ose të largohet nga Kosova. Premtimi i dhënë shënohet në procesverbal.

2. Dokumenti i udhëtimit të të pandehurit, i cili detyrohet me premtimin e dhënë nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të konfiskohet përkohësisht. Ankesa kundër aktvendimit për konfiskimin e dokumentit të udhëtimit nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit.
3. Me rastin e dhënies së premtimit, i pandehuri paralajmërohet se ndaj tij mund të caktohet paraburgim po qe se e shkel këtë premtim.

E. Ndalimi për t'iu afruar vendit apo personit të caktuar

Neni 177

Ndalimi për t'iu afruar vendit apo personit të caktuar

1. Gjykata mund t'ia ndalojë të pandehurit për t'iu afruar vendit ose personit të caktuar kur:
 - 1.1. ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer veprë penale;
 - 1.2. ekzistojnë rrethanat nga neni 187, paragrafi 1. nën-paragrafi 1.2.2. ose 1.2.3. të këtij Kodi; dhe
 - 1.3. ndalimi i tillë mund të zvogëlojë rrezikun që i pandehuri t'i asgjësojë provat e veprës penale, të ndikojë në dëshmitarë, në bashkëkryerës ose në bashkëpjesëmarrës pas kryerjes së veprës, në përsëritjen e veprës penale, në përfundimin e veprës penale të tentuar ose në kryerjen e veprës penale për të cilën është kanosur.
2. Gjykata vendos për një masë sipas këtij neni me aktvendim të arsyetuar. Aktvendimi duhet të përmbajë arsyetimin që përcakton se janë plotësuar kushtet nga paragrafi 1. i këtij neni dhe nevojën për masën e tillë.
3. Gjykata me aktvendim përcakton largësinë përkatëse nga vendi i caktuar ose nga personi të cilën i pandehuri duhet ta respektojë dhe nuk duhet ta kalojë me qëllim.
4. Aktvendimi i dërgohet të pandehurit dhe ku është e zbatueshme një kopje i dërgohet personit të mbrojtur nën masën e tillë.
5. Gjykata urdhëron paraburgim nëse i pandehuri shkel aktvendimin. I pandehuri gjithmonë njoftohet me kohë për pasojat e mosbindjes.
6. Nëse personi i mbrojtur me këtë masë qëllimisht cenon distancën të cilën i pandehuri detyrohet ta respektojë, gjykata mund ta dënojë personin e mbrojtur me gjobë siç parashihet në nenin 444 të këtij Kodi.
7. Përveç kur ky nen parasheh ndryshe, dispozitat e këtij Kodi lidhur me paraburgimin përshtatshmërisht zbatohen për caktimin, kohëzgjatjen, vazhdimin dhe pushimin e masës nga ky nen.
8. Për zgjatjen e masës nga ky nen para ngritjes së aktakuzës vendos gjyqtari i procedurës paraprake sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të prokurorit të shtetit.

F. Paraqitja në stacionin policor

Neni 178

Paraqitja në stacionin policor

1. Gjykata mund të urdhërojë që i pandehuri të paraqitet herë pas here në kohë të caktuar në stacionin policor, në rajonin ku i pandehuri e ka vendbanimin apo vendqëndrimin ose në vendin ku i pandehuri është ndodhur në momentin e urdhrit, nëse:

1.1. ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer vepër penale; dhe

1.2. ka arsye për të dyshuar se i pandehuri do të fshihet, do të shkojë në vend të panjohur ose do të largohet nga Kosova.

2. Gjykata vendos për një masë sipas këtij neni me aktvendim të arsyetuar. Aktvendimi duhet të përmbajë arsyetimin që përcakton se janë plotësuar kushtet nga paragrafi 1. i këtij neni dhe nevojën për masën e tillë.

3. Aktvendimi i dorëzohet të pandehurit dhe kopja i dorëzohet stacionit policor përkatës në territorin e së cilës masa duhet të zbatohet.

4. Gjykata mund të urdhërojë paraburgim nëse i pandehuri shkel aktvendimin. I pandehuri gjithmonë njoftohet me kohë për pasojat e mosbindjes.

5. Përveç kur ky nen parasheh ndryshe, dispozitat e këtij Kodi lidhur me paraburgimin përshtatshëmrisht zbatohen për caktimin, kohëzgjatjen, vazhdimin dhe pushimin e masës nga ky nen.

6. Për zgjatjen e masës nga ky nen para ngritjes së aktakuzës vendos gjyqtari i procedurës paraprake sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të prokurorit të shtetit.

7. Dokumenti i udhëtimit i personit i cili i nënshtrohet aktvendimit sipas këtij neni mund të konfiskohet përkohësisht. Ankesa kundër aktvendimit për konfiskimin e përkohshëm të dokumentit të udhëtimit nuk e pezullon ekzekutimin.

G. Dorëzania

Neni 179

Dorëzania

1. Gjykata mund të urdhërojë që i pandehuri të mbrohet në liri me dorëzani ose të lirohet nga paraburgimi me dorëzani kur:

1.1. ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer vepër penale;

1.2. baza e vetme për paraburgim është frika se i pandehuri mund të ikë; dhe

- 1.3. i pandehuri premtom se nuk do të fshihet ose pa leje nuk do të braktisë vendqëndrimin e tij.
2. Gjykata me aktvendim gjithashtu mund të urdhërojë që i pandehuri të mbrohet në liri me dorëzani ose të lirohet nga paraburgimi me dorëzani kur:
 - 2.1. ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer veprë penale;
 - 2.2. i pandehuri nuk dyshohet për veprë penale të dënueshme me të paktën pesë (5) vjet burgim sipas kapitujve XIV, XV, XVI, XVII, XX, XXI, XXIX, XXX dhe XXXIII të Kodit Penal;
 - 2.3. baza e vetme për paraburgim është rreziku se i pandehuri mund të përsërisë veprën penale, të përfundojë veprën e tentuar penale ose të kryejë veprën penale të cilën është kanosur ta kryejë; dhe
 - 2.4. i pandehuri ka premtuar se nuk do ta përsërisë veprën penale, nuk do ta përfundojë veprën e tentuar penale ose nuk do ta kryejë veprën penale të cilën është kanosur ta kryejë.
3. Dorëzania e urdhëruar nga gjykata jepet nga i pandehuri ose personi tjetër në emër të tij.

Neni 180 **Aktvendimi mbi dorëzanimë**

1. Gjykata me aktvendim të arsyetuar vendos mbi masën nga neni 179 i këtij Kodi. Aktvendimi duhet të përmbajë arsyetimin që përcakton se janë plotësuar kushtet nga neni 179 i këtij Kodi dhe nevojën për masën e tillë.
2. Para ngritjes së aktakuzës, aktvendimi mbi dorëzanimë merret nga gjyqtari i procedurës paraprake ndërsa pas ngritjes së aktakuzës nga gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues.
3. Aktvendimi me të cilin dorëzania pranohet dhe aktvendimi me të cilin ajo anulohet merren pas dëgjimit të mendimit të prokurorit të shtetit, nëse vepra penale ndiqet sipas detyrës zyrtare, dhe mendimit të të pandehurit ose mbrojtësit.
4. Aktvendimi i dorëzohet të pandehurit.
5. Personit që i nënshtrohet aktvendimit me dorëzani i konfiskohet përkohësisht dokumenti i udhëtimit, përveç nëse ka arsye bindëse për gjykatën që të mos konfiskojë dokumentin e udhëtimit. Ankesa ndaj aktvendimit për konfiskimin e përkohshëm të dokumentit të udhëtimit të personit nuk e pezullon ekzekutimin.

Neni 181

Përmbajtja e dorëzarisë

1. Dorëzania gjithmonë përkufizohet si shumë e parave e përcaktuar sipas peshës së veprës penale, rrethanave personale dhe familjare të të pandehurit dhe gjendjes materiale të personit që e jep dorëzantinë.
2. Dorëzania mund të jepet me para të gatshme, me letra me vlerë, sende të vlefshme dhe me pasuri të tjera të luajtshme me vlerë të konsiderueshme të cilat lehtë mund të shndërrohen në para dhe të ruhen, me vënien e hipotekës për shumën e dorëzarisë mbi vlerat e paluajtshme të personit që jep dorëzani ose me detyrim personal të një apo më shumë personave që në rast të ikjes së të pandehurit zotohen të paguajnë shumën e caktuar të dorëzarisë.
3. Nëse i pandehuri ik, me aktvendim të gjykatës caktohet që vlera e dhënë si dorëzani të derdhet në fondin për kompenzimin e viktimave.

Neni 182

Heqja e dorëzarisë

1. Kur urdhërohet dorëzani nga neni 179, paragrafi 1. i këtij Kodi, i pandehuri paraburgoset dhe dorëzania hiqet, nëse pas thirrjes me rregull ai nuk paraqitet dhe mungesën nuk e arsyeton, nëse përgatitet të ikë ose kur gjatë kohës sa është në liri paraqiten arsye të tjera ligjore për paraburgimin e tij.
2. Kur urdhërohet dorëzani nga neni 179, paragrafi 2. i këtij Kodi, i pandehuri paraburgoset dhe shuma e dhënë si dorëzani me aktvendim derdhet në buxhet, kur ai ka përsëritur veprën penale, ka përfunduar veprën e tentuar penale ose ka kryer veprën penale për të cilën ai është kanosur se do ta kryejë.
3. I pandehuri gjithmonë njoftohet me kohë për pasojat e mosbindjes.
4. Dorëzania hiqet kur procedura penale pushohet me aktvendim të formës së prerë ose me aktgjykim të formës së prerë. Kur i pandehuri dënohet me burgim, dorëzania hiqet vetëm pasi ai të ketë filluar mbajtjen e dënimit.
5. Me heqjen e dorëzarisë, paratë e gatshme të depozituara, letrat me vlerë, sendet me vlerë dhe pasuri të tjera të luajtshme me vlerë të konsiderueshme kthehen dhe hipoteka hiqet.

H. Arresti shtëpiak

Neni 183 Arresti shtëpiak

1. Gjykata mund të caktojë arrestin shtëpiak për të pandehurin nëse:
 - 1.1. ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer vepër penale; dhe
 - 1.2. plotësohen kushtet nga neni 187, paragrafi .1, nën-paragrafi 1.2. i këtij Kodi.
2. Gjykata me aktvendim të arsyetuar vendos mbi masën nga ky nen. Aktvendimi duhet të përmbajë arsyetimin që përcakton se janë plotësuar kushtet nga paragrafi 1. i këtij neni dhe nevojën për masën e tillë.
3. Gjykata me aktvendim vendos se i pandehuri nuk guxon të largohet nga lokalet ku ai e ka vendbanimin ose vendqëndrimin apo nga institucioni publik për trajtim ose përkujdesje. Gjykata mund ta kufizojë ose ndalojë kontaktin ndërmjet të pandehurit dhe personave me të të cilët ai nuk jeton apo të cilët nuk janë të varur nga i pandehuri. Përrjashtimisht, gjykata mund të lejojë të pandehurit që për kohë të caktuar të largohet nga lokalet ku mbahet arresti shtëpiak kur kjo është domosdo e nevojshme për përmbushjen e nevojave jetësore ose për kryerjen e ndonjë pune.
4. Aktvendimi i dorëzohet të pandehurit dhe një kopje i dorëzohet stacionit policor përkatës në territorin në të cilin duhet të zbatohet masa.
5. Gjykata mund të caktojë paraburgim nëse i pandehuri pa leje shkel aktvendimin. I pandehuri për këto pasoja gjithmonë duhet njoftuar me kohë.
6. Gjykata e mbikëqyrë zbatimin e masës së arrestit shtëpiak drejtpërdrejt ose nëpërmjet policisë. Policia ka të drejtë që në çdo kohë të verifikojë zbatimin e masës së arrestit shtëpiak dhe rastësisht verifikon praninë e të pandehurit në vendin e mbajtjes së arrestit shtëpiak. Policia e njofton gjykatën pa vonesë për çdo cenim të mundshëm të masës.
7. Përveç nëse ky nen parasheh ndryshe, dispozitat e këtij Kodi mbi paraburgimin përshtatshëmrisht zbatohen lidhur me caktimin, kohëzgjatjen, vazhdimin dhe pushimin e masës nga ky nen. Dispozitat e Kodit Penal mbi përfshirjen e ndalimit në dënimin e shqiptuar gjithashtu zbatohen përshtatshëmrisht për masën nga ky nen.
8. Pas ngritjes së aktakuzës, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues vendos në të gjitha rastet mbi vazhdimin e arrestit shtëpiak në bazë të propozimit të arsyetuar të prokurorit të shtetit. I pandehuri dhe mbrojtësi i tij, kur i pandehuri ka mbrojtës, duhet njoftuar për propozimin brenda tre ditëve nga kalimi i afatit të aktvendimit aktual mbi arrestin shtëpiak.
9. Personit në arrest shtëpiak përkohësisht mund t'i konfiskohet dokumenti i udhëtimit. Ankesa kundër aktvendimit mbi konfiskimin e përkohshëm të dokumentit të udhëtimit nuk e pezullon ekzekutimin.

I. Diversioni

Neni 184 Diversioni

1. I pandehuri i arrestuar për veprë penale për të cilën dënimi maksimal i paraparë është jo më shumë se një (1) vjet dhe i cili nuk ka dënime të mëparshme ose nuk ka marrë pjesë në diversion, mund t'i caktohet diversioni sipas urdhrorit të gjyqtarit të procedurës paraprake. I pandehuri ose prokurori i shtetit gjithashtu mund të propozojnë diversionin. Nëse prokurori i shtetit pajtohet ose i propozon gjykatës masën e diversionit, gjyqtari i procedurës paraprake mund të pezullojë procedurën penale për një (1) vit dhe liron të pandehurin nën kushtet e mëposhtme:

1.1. i pandehuri duhet të bëjë kompensimin e arsyeshëm ndaj viktimës së veprës penale, nëse ka ndonjë, siç përcakton gjyqtari i procedurës paraprake;

1.2. i pandehuri lajmërohet rregullisht në stacionin policor që është më së afërmi prej vendbanimit të tij, në intervalet e caktuara nga gjyqtari i procedurës paraprake;

1.3. i pandehuri merr pjesë dhe përfundon këshillimin, trajtimin psikologjik, trajtimin nga abuzimi me substanca narkotike, arsimimin, ose veprimet tjera të cilat konsiderohen të përshtatshme nga gjyqtari i procedurës paraprake.

2. Kur i pandehuri vepron në pajtim me kushtet e përcaktuara nga gjyqtari i procedurës paraprake, procedura penale kundër të pandehurit pushohet nga gjyqtari i procedurës paraprake gjatë muajit të dymbëdhjetë të diversitetit.

3. Nëse i pandehuri shkel kushtet e përcaktuara nga gjyqtari i procedurës paraprake, procedura penale rifillohet. Gjyqtari i procedurës paraprake, nëse është e nevojshme, mund të lëshojë urdhërarrest sipas nenit 175 të këtij Kodi.

J. Paraburgimi

Neni 185 Paraburgimi

1. Paraburgimi mund të caktohet vetëm nën kushtet dhe në pajtim me procedurat e parapara me këtë Kod.

2. Paraburgimi duhet të reduktohet në kohën sa më të shkurtër të mundshme. Kur i pandehuri mbahet në paraburgim, të gjitha organet që marrin pjesë në procedurën penale dhe organet që ofrojnë ndihmën juridike detyrohen të veprojnë me nguti të posaçme.

3. Paraburgimi hiqet dhe i paraburgosuri lirohet në çdo fazë të procedurës posa të pushojnë shkaqet e caktimit të tij.

4. Neni 166, paragrafët 2. dhe 3., neni 167 paragrafi 2., neni 168, neni 169, neni 170, paragrafi 3. dhe neni 171, paragrafët 3. dhe 4. të këtij Kodi gjithashtu zbatohen gjatë kohës së paraburgimit.

5. Me rastin e arrestimit, personi që i nënshtrohet paraburgimit informohet:

5.1. gojarisht dhe me shkrim për të drejtat nga neni 167 i këtij Kodi; dhe

5.2. me shkrim për të drejtat tjera që i gëzon sipas këtij Kodi.

Neni 186

Njoftimi i organit kompetent për mirëqenie sociale për arrestin, kur kjo është e nevojshme

Kur është e nevojshme të ndërmerren masa për mbrojtjen e fëmijëve dhe të anëtarëve të tjerë të familjes së personit të arrestuar të cilët janë nën kujdesin e tij, për arrestim njoftohet organi kompetent për mirëqenie sociale.

Neni 187

Kushtet e nevojshme për caktimin e paraburgimit

1. Gjykata mund të caktojë paraburgim ndaj një personi vetëm nëse në mënyrë të qartë ka gjetur se:

1.1. ekziston dyshim i bazuar se personi i tillë ka kryer veprë penale;

1.2. përmbushet njëri nga kushtet e mëposhtme:

1.2.1. kur ai fshihet, kur identiteti i tij nuk mund të vërtetohet ose kur ekzistojnë rrethana të tjera që tregojnë se ekziston rrezik i ikjes së tij;

1.2.2. kur ka arsye për të besuar se ai do të asgjësojë, fshehë, ndryshojë ose falsifikojë provat e veprës penale, ose kur rrethanat e posaçme tregojnë se ai do të pengojë rrjedhën e procedurës penale duke ndikuar në dëshmitarë, në të dëmtuarit apo në bashkëpjesëmarrësit; ose

1.2.3. kur pesha e veprës penale, mënyra ose rrethanat në të cilat është kryer vepra penale, karakteristikat e tij personale, sjellja e mëparshme, ambienti dhe kushtet nën të cilat ai jeton ose ndonjë rrethanë tjetër personale tregojnë rrezikun se ai mund ta përsërisë veprën penale, ta përfundojë veprën e tentuar penale ose ta kryejë veprën penale për të cilën është kanosur ta kryej.

1.3. masat më të buta për sigurimin e pranisë së të pandehurit të parapara në nenin 173 të këtij Kodi do të ishin të pamjaftueshme për të siguruar praninë e personit të tillë, të parandalojë përsëritjen e veprës penale dhe të sigurojë zbatimin e suksesshëm të procedurës penale.

2. Në rastin nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.2. i këtij neni, paraburgimi i caktuar vetëm për shkak të mosvërtetimit të identitetit të personit hiqet posa të vërtetohet identiteti i tij. Në rastin nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.2. i këtij neni, paraburgimi hiqet posa të merren ose sigurohen provat për të cilat është caktuar paraburgimi.

3. Nëse i pandehuri ka shkelur njëri prej masave më të buta për sigurimin e pranisë së të pandehurit të parapara në nenin 173 të këtij Kodi, gjykata në mënyrë të posaçme këtë e merr parasysh gjatë vërtetimit të ekzistimit të rrethanave nga paragrafi 1., nën-paragrafët 1.2 dhe 1.3. të këtij neni.

Neni 188

Procedura për urdhrin për paraburgim

1. Paraburgimin e cakton gjyqtari i procedurës paraprake i gjykatës kompetente në bazë të kërkesës me shkrim të prokurorit të shtetit pas seancës dëgjimore.

2. Pasi që personi i arrestuar të jetë sjellë te gjyqtari i procedurës paraprake, ai menjëherë e informon personin e tillë për të drejtat e tij nga neni 167 i këtij Kodi. Në procesverbal shënohet koha e saktë e arrestimit dhe koha kur është sjellur personi te gjyqtari i procedurës paraprake.

3. Pastaj, gjyqtari i procedurës paraprake zbaton seancën dëgjimore mbi paraburgimin. Prokurori i shtetit dhe mbrojtësi janë të pranishëm gjatë seancës dëgjimore.

4. Kur personi i arrestuar nuk angazhon mbrojtës brenda njëzet e katër (24) orëve nga koha e njoftimit për këtë të drejtë ose deklaron se nuk do të angazhojë mbrojtës, gjykata ia cakton mbrojtësin sipas detyrës zyrtare.

5. Në seancën dëgjimore për paraburgim, prokurori i shtetit paraqet arsyet për kërkim të paraburgimit. I pandehuri dhe mbrojtësi i tij mund të përgjigjen duke prezantuar argumentet e tyre.

6. Gjyqtari i procedurës paraprake vendos mbi propozimin e palëve pasi palët të jenë deklaruar për të gjitha çështjet të cilat mund të jenë të rëndësishme për zbatimin e masave nga ky kapitull.

Neni 189

Përmbajtja e aktvendimit për caktimin e paraburgimit dhe ankesa kundër tij

1. Paraburgimi caktohet me aktvendimin me shkrim i cili përfshin: emrin dhe mbiemrin e personit i cili paraburgoset dhe të dhënat e tij personale të njohura për gjyqtarin e procedurës paraprake; kohën e saktë të arrestimit; kohën e sjelljes te gjyqtari i procedurës paraprake; kohën e marrjes në pyetje për paraburgim; veprën penale për të cilën akuzohet; bazën ligjore për paraburgim; njoftimin për të drejtën në ankesë; dhe arsyetimin e të gjitha fakteve vendimtare që e kanë shkaktuar paraburgimin, duke përfshirë edhe arsyet për dyshim të bazuar se personi ka kryer veprë penale dhe faktet vendimtare nga neni 187, paragrafi 1, nën-paragrafi 1.2. i këtij Kodi.

2. Aktvendimi mbi paraburgimin i dorëzohet personit përkatës, mbrojtësit të tij dhe prokurorit të shtetit. Koha e dorëzimit të aktvendimit personit përkatës shënohet në shkresat e lëndës.

3. Secila palë mund të paraqesë ankesë brenda njëzet e katër (24) orëve nga koha e dorëzimit të aktvendimit. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit. Nëse ankohet vetëm njëra palë, gjykata ia dërgon ankesën palës tjetër e cila argumentet e veta mund t'ia paraqesë gjykatës brenda njëzet e katër (24) orëve nga dorëzimi i ankesës. Për ankesë vendoset brenda dyzet e tetë (48) orëve nga paraqitja e saj.

4. Kur gjyqtari i procedurës paraprake e refuzon kërkesën e prokurorit të shtetit për caktimin e paraburgimit, gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë cilëndo masë tjetër nga ky kapitull.

Neni 190

Afatet kohore të paraburgimit

1. I paraburgosuri mund të mbahet në paraburgim më së shumti një (1) muaj nga dita e arrestimit në bazë të urdhrit nga neni 188 të këtij Kodi. Pas kësaj kohe, ai mund të mbahet në paraburgim vetëm me aktvendim të gjyqtarit të procedurës paraprake, gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues me të cilin urdhërohet vazhdimi i paraburgimit.

2. Para ngritjes së aktakuzës, paraburgimi nuk mund të zgjasë më shumë se:

2.1. katër (4) muaj kur procedura zbatohet për veprë penale të dënueshme me më pak se pesë (5) vjet burgim;

2.2. tetë (8) muaj kur procedura zbatohet për veprë penale të dënueshme me më shumë se pesë (5) vjet burgim.

3. Në raste të jashtëzakonshme kur procedura zbatohet për veprë penale të dënueshme me së paku pesë (5) vjet burgim dhe kur rasti është i ndërlikuar siç përkufizohet në nenin 19 të këtij Kodi, e zvarritja e procedurës nuk mund t'i atribuohet prokurorit të shtetit, përveç afateve të parapara në paragrafin 2. të këtij neni para ngritjes së aktakuzës paraburgimi mund të vazhdohet më së shumti deri në katër (4) muaj për një maksimum të përgjithshëm të paraburgimit prej dymbëdhjetë (12) muaj.

4. Kur ka shkak të bazuar dhe bindës për të besuar se ekziston rrezik i përgjithshëm apo rrezik i dhunës nëse lirohet i pandehuri në procedurë paraprake, vazhdimi i paraburgimit nga paragrafi 3. të këtij neni mund të vazhdohet edhe për gjashtë (6) muaj tjerë për një maksimum të përgjithshëm të paraburgimit prej tetëmbëdhjetë (18) muaj.

5. Nëse aktakuza nuk ngritet para kalimit të afateve të parapara në paragrafët 2., 3. dhe 4. të këtij neni, i paraburgosuri lirohet.

Neni 191

Vazhdimi i paraburgimit

1. Paraburgimi mund të vazhdohet vetëm nga gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues në bazë të kërkesës së prokurorit të shtetit, i cili tregon se ka bazë për paraburgim nga neni 187 i këtij Kodi, se ka filluar hetimi dhe se janë ndërmarrë të gjitha veprimet e arsyeshme për të përsheptuar zbatimin e hetimit. I dëmtuari apo mbrojtësi i viktimave mund të kërkojë formalisht apo joformalisht nga prokurori i shtetit që të kërkojë vazhdimin e paraburgimit.

2. I pandehuri dhe mbrojtësi i tij informohen me propozimin jo më vonë se tri (3) ditë para skadimit të paraburgimit të caktuar me aktvendimin e fundit.

3. Ndaj çdo aktvendimi mbi vazhdimin e paraburgimit mund të ushtrohet ankesë. Neni 189, paragrafët 3. dhe 4., zbatohen përshtatshëm.

Neni 192

Mbikëqyrja e paraburgimit nga gjykata

1. Në çdo kohë, derisa hetimi është duke u zbatuar, gjyqtari i procedurës paraprake mund të ndërprejë paraburgimin sipas detyrës zyrtare, pasi të ketë paralajmëruar prokurorin e shtetit tre ditë më parë. Prokurori i shtetit mund të paraqesë ankesë te kolegji shqyrtues kundër aktvendimit të gjyqtarit të procedurës paraprake për të ndërprerë paraburgimin. Kolegji shqyrtues nxjerr aktvendim brenda dyzet e tetë (48) orësh nga pranimi i ankesës së prokurorit të shtetit.

2. I paraburgosuri ose mbrojtësi i tij në çdo kohë mund t'i ankohen gjyqtarit të procedurës paraprake, gjyqtarit të vetëm gjykues, kryetarit të trupit gjykues ose kryetarit të gjykatës themelore që të vendosë mbi ligjshmërinë e paraburgimit ose mbi ligjshmërinë e kushteve të paraburgimit.

3. Nëse i pandehuri ankohet për ligjshmërinë e paraburgimit, gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose kryetari i gjykatës themelore mund të zbatojë seancë dëgjimore në pajtim me neni 188, paragrafët 3., 4., 5. dhe 6. të këtij Kodi nëse në shikim të parë me ankesë vërtetohet se:

3.1. arsyet për paraburgim nga neni 187 i këtij Kodi që nga vendimi i fundit gjyqësor për paraburgim pushojnë së ekzistuari për shkak të ndryshimit të rrethanave ose zbulimit të fakteve të reja; ose

3.2. ndalimi për ndonjë arsye tjetër është i kundërligjshëm.

4. Nëse i pandehuri ankohet për ligjshmërinë e paraburgimit, gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose kryetari i gjykatës themelore në seancë dëgjimore urdhëron lirimin e menjëhershëm të të paraburgosurit kur:

4.1. pushojnë së ekzistuari arsyet e paraburgimit nga neni 187 i këtij Kodi;

4.2. ka kaluar afati i paraburgimit i urdhëruar nga gjykata;

4.3. afati i paraburgimit i caktuar nga gjykata kalon afatin e paraparë në nenin 190 të këtij Kodi; ose

4.4. ndalimi për ndonjë arsye tjetër është i kundërligjshëm.

5. Nëse i pandehuri ankohet për ligjshmërinë e kushteve të paraburgimit, gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose kryetari i gjykatës themelore mund të zbatojë një seancë dëgjimore ose vizitë në institucionin ku mbahet paraburgimi nëse ankesa në shikim të parë vërteton se kushtet e paraburgimit nuk plotësojnë kushtet e përcaktuara me këtë Kod ose nëse ekzistojnë kushte të cilat nuk janë në pajtim me Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe Liritë Themelore, siç interpretohet nga vendimet e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

6. Nëse i pandehuri ankohet për ligjshmërinë e kushteve të paraburgimit, gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose kryetari i gjykatës themelore në seancën dëgjimore apo gjatë vizitës në institucionin ku mbahet paraburgimi urdhëron ndryshimin e kushteve të paraburgimit nëse kushtet nuk janë në pajtim me interpretimin e arsyeshëm të kushteve të përcaktuara me këtë Kod ose nëse ekzistojnë kushte të cilat nuk janë në pajtim me Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe Liritë Themelore, siç interpretohet nga vendimet e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

7. Seancat dëgjimore ose vizitat nga ky nen mbahen brenda shtatë (7) ditëve nga pranimi i ankesës.

8. Ankesa e cila është substancialisht e ngjashme me ankesën e mëparshme menjëherë hudhet sipas detyrës zyrtare.

Neni 193

Caktimi i paraburgimit pas ngritjes së aktakuzës

1. Pas ngritjes së aktakuzës dhe deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, paraburgimi mund të caktohet, vazhdohet ose të hiqet vetëm me aktvendim të gjyqtarit të vetëm gjykues, kryetarit të trupit gjykues ose trupit gjykues në seancë. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues së pari dëgjon mendimin e prokurorit të shtetit kur procedura është filluar me kërkesën e tij dhe mendimin e të pandehurit ose mbrojtësit. Kundër aktvendimit palët kanë të drejtë ankese. Neni 189, paragrafët 3. dhe 4. të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht.

2. Pasi të kalojnë dy (2) muaj nga aktvendimi i fundit për paraburgim, gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues edhe pa propozimin e palëve shqyrton nëse ende ekzistojnë arsyet për paraburgim dhe merr aktvendim për vazhdimin ose heqjen e paraburgimit. Kundër aktvendimit palët kanë të drejtë ankese. Neni 189, paragrafët 3. dhe 4. të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht.

4. ZBATIMI I PARABURGIMIT

Neni 194

Trajtimi dhe kushtet për personat e paraburgosur

1. Personaliteti dhe dinjiteti i të paraburgosurit nuk guxon të fyhet gjatë mbajtjes në paraburgim. I paraburgosuri duhet të trajtohet në mënyrë humane dhe duhet mbrojtur shëndetin e tij fizik dhe psikik.
2. Ndaj të paraburgosurit mund zbatohen vetëm ato kufizime që janë të nevojshme për të penguar ikjen ose komunikimet që do të mund të ishin të dëmshme për zbatimin efektiv të procedurës.

Neni 195

Institucioni i paraburgimit

1. Pranimi në institucionin ku mbahet paraburgimi (në tekstin e mëtejshëm: “institucioni i paraburgimit”) bazohet në aktvendimin me shkrim të gjyqtarit.
2. Institucioni i paraburgimit detyrohet të mbajë evidencë për kohën e ardhjes së personit të paraburgosur në institucionin e paraburgimit dhe për kohën e skadimit të paraburgimit dhe të informojë të paraburgosurin dhe mbrojtësin e tij për datën e skadimit. Nëse institucioni i paraburgimit nuk e merr aktvendimin e gjykatës për vazhdimin e paraburgimit pasi të ketë skaduar afati nga aktvendimi, institucioni menjëherë duhet ta lirojë të paraburgosurin dhe për këtë të lajmërojë gjykatën kompetente.

Neni 196

Të dhënat lidhur me të paraburgosurit

1. Me qëllim të zbatimit të ligjshëm dhe të drejtë të paraburgimit, institucioni i paraburgimit mbledh, përpunon, ruan dhe mirëmban bazën e të dhënave për të paraburgosurit.
2. Baza e të dhënave nga paragrafi 1. i këtij neni përfshin të dhënat:
 - 2.1. mbi identitetin dhe gjendjen personale të të paraburgosurit;
 - 2.2. mbi aktvendimin e paraburgimit;
 - 2.3. mbi punën e kryer gjatë kohës së paraburgimit;
 - 2.4. mbi pranimin në institucionin e paraburgimit dhe kohëzgjatjen, vazhdimin apo heqjen e paraburgimit; dhe
 - 2.5. mbi sjelljen e të paraburgosurit dhe për masat disiplinore.

3. Informacionet nga baza e të dhënave ruhen dhe përdoren derisa zgjat paraburgimi. Pas heqjes së paraburgimit, të dhënat arkivohen dhe përgjithmonë ruhen.

4. Institucioni i paraburgimit ia dërgon të dhënat nga paragrafi 2. i këtij neni bazës qendrore të të paraburgosurve dhe të dhënat e tilla mund të përdoren vetëm nga persona të tjerë të autorizuar për përdorimin e bazës së të dhënave sipas ligjit apo lejes me shkrim ose kërkesës së personit të cilit i referohen të dhënat.

5. Ministria e Drejtësisë nxjerr urdhëresë administrative me të cilën më hollësisht do të definohen të dhënat nga paragrafi 2. i këtij neni dhe procedurat në pajtim me këtë nen.

Neni 197

Veçimi i të paraburgosurve

1. Paraburgimi mbahet në objekte të posaçme të paraburgimit ose në pjesë të ndarë të institucionit për mbajtjen e dënimeve me burgim.

2. Persona të gjinive të ndryshme nuk mund të mbahen në të njëjtën dhomë. Në parim, personat që kanë marrë pjesë në kryerjen e veprës së njëjtë penale nuk vendosen në dhomë të njëjtë dhe personat që mbajnë dënimin nuk vendosen në dhomë të njëjtë me të paraburgosurit. Po qe e mundur, personat që kanë përsëritur veprën penale nuk vendosen në dhomë të njëjtë me personat tjerë në paraburgim tek të cilët mund të ndikojnë negativisht.

3. Gjykata kompetente, me propozim të drejtorit të qendrës së paraburgimit në të cilën është vendosur i paraburgosuri, mund ta transferojë të paraburgosurin nga lokalet e një institucioni të paraburgimit në tjetrin për shkaqe sigurie, rendi dhe mbajtjeje të disiplinës ose për zbatim të suksesshëm dhe të arsyeshëm të procedurës penale.

Neni 198

Gjësendet të cilat të paraburgosurit kanë të drejtë të mbajnë dhe të shfrytëzojnë

Gjatë kohës së paraburgimit, i paraburgosuri mund të mbajë me vete dhe të shfrytëzojë sende për përdorim personal, për mbajtjen e higjienës, pajisje për dëgjimin e mediave publike, publikime, literaturë profesionale dhe literaturë tjetër, para dhe sende të tjera të cilat për nga masa dhe sasia mundësojnë jetë normale në hapësirën e qëndrimit dhe që nuk i pengojnë të paraburgosurit e tjerë. Gjatë kontrollit personal të të paraburgosurit sendet tjera konfiskohen dhe ruhen.

Neni 199

E drejta e të paraburgosurve në pushim, lëvizje dhe pagesë për punën e kryer

1. I paraburgosuri ka të drejtë në tetë (8) orë pushim pa ndërprerje brenda njëzet e katër (24) orëve. Përveç kësaj, atij i garantohet së paku dy (2) orë në ditë lëvizje në ambient të hapur.

2. I paraburgosuri mund të kryejë punë të nevojshme për mbajtjen e rendit dhe pastërtisë në ambientin e tyre. Të paraburgosurit mund t'i lejohet të punojnë në aktivitete që i përgjigjen

aftësive fizike dhe mendore brenda mundësive dhe kushteve me të cilat disponon institucioni dhe me kusht që të mos e dëmtojë procedurën penale. Gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues vendos për këtë në marrëveshje me drejtorinë e institucionit.

3. I paraburgosuri ka të drejtë pagese për punën e kryer. Ministria e Drejtësisë nxjerr urdhëresë administrative me të cilën përcakton mënyrën dhe shumën e pagesës.

Neni 200

Vizitat dhe e drejta për të komunikuar

1. Me leje të gjyqtarit të procedurës paraprake, gjyqtarit të vetëm gjykues apo kryetarit të trupit gjykues dhe nën mbikëqyrjen e tij ose nën mbikëqyrjen e ndonjë personi të caktuar nga gjyqtari i tillë, i paraburgosuri mund të vizitohet nga farefisi i afërm dhe me kërkesë të tij mund të vizitohet nga mjeku apo nga persona të tjerë, duke respektuar rregullat e institucionit të paraburgimit. Vizita të tilla mund të ndalohen nëse mund të dëmtojnë zbatimin e procedurës penale.

2. Me dijeninë e gjyqtarit të procedurës paraprake, gjyqtarit të vetëm gjykues apo kryetarit të trupit gjykues, përfaqësuesit e ambasadës, zyrës ndërlidhëse ose të misionit diplomatik kanë të drejtë të vizitojnë dhe të bisedojnë pa mbikëqyrje me të paraburgosurin që është shtetas i vendit të tyre. Përfaqësuesit e organizatave ndërkombëtare kompetente gëzojnë të drejta të njëjta të vizitojnë dhe të bisedojnë me të paraburgosurit të cilët janë refugjatë ose në ndonjë mënyrë tjetër janë nën mbrojtjen e organizatës së tillë ndërkombëtare.

3. Ombudspersoni i Kosovës ose zëvendësi i tij mund të vizitojë të paraburgosurit dhe të korrespondojë me ta pa paralajmërim paraprak dhe pa mbikëqyrjen e gjyqtarit të procedurës paraprake, gjyqtarit të vetëm gjykues apo kryetarit të trupit gjykues ose personave të tjerë të emëruar nga gjyqtari i tillë. Letrat e të paraburgosurit dërguar Zyrës së Ombudspersonit të Kosovës nuk mund të kontrollohen. Ombudspersoni i Kosovës dhe zëvendësi i tij mund të komunikojnë gojarisht ose me shkrim në mënyrë konfidenciale me të paraburgosurit. Komunikimi ndërmjet të paraburgosurit dhe Ombudspersonit ose zëvendësit të tij mund të shikohet nga zyrtari i policisë, por jo të dëgjohet.

4. Të paraburgosurit mund të korrespondojë ose të kenë kontakte të tjera me persona jashtë institucionit të paraburgimit me dijeninë dhe nën mbikëqyrjen e gjyqtarit të procedurës paraprake, gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues. Gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues, pasi të ketë konsultuar prokurorin e shtetit mund të ndalojë dërgimin dhe pranimin e letrave dhe të dërgesave të tjera ose vënien e kontaktit që është i dëmshëm për procedurën, por nuk mund t'ia ndalojë të paraburgosurit dërgimin e kërkesave, ankesave ose komunikimin me mbrojtësin e tij.

5. Kur gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues refuzon vizitën në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni ose e ndalon komunikimin në pajtim me paragrafin 4. të këtij neni, i paraburgosuri mund të kërkojë nga kolegji shqyrtues t'i jepet leje e tillë.

6. Pas ngritjes së aktakuzës deri te forma e prerë e aktgjykimit, gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues, vendos për çështjet nga paragrafët 1. deri 4., të këtij neni, ndërsa paragrafi 5. i këtij neni zbatohet përshtatshmërisht.

Neni 201 **Disiplina e të paraburgosurve**

1. Gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të shqiptojë dënim disiplinor të ndalimit ose kufizimit të vizitave apo korrespondencave ndaj të paraburgosurit që ka bërë shkelje disiplinore.

2. Shkelja disiplinore përfshin:

2.1. sulmin fizik ndaj të paraburgosurve të tjerë, ndaj punëtorëve të institucionit të paraburgimit ose personave të tjerë zyrtar;

2.2. prodhimin, pranimin ose futjen e sendeve për sulm ose arratisje;

2.3. prodhimin ose futjen e pijeve alkoolike dhe narkotikëve dhe shpërndarjen e tyre;

2.4. shkeljen e rregullave për mbrojtjen në punë, mbrojtjen nga zjarri dhe parandalimin e pasojave nga fatkeqësitë natyrore;

2.5. përsëritjen e shkeljes së rendit shtëpiak të institucionit të paraburgimit;

2.6. shkaktimin e qëllimshëm të dëmit të madh material ose nga pakujdesia e rëndë; ose

2.7. sjelljen fyese dhe të padenjë.

3. Kufizimi ose ndalimi i vizitës apo i korrespondencës nuk zbatohet ndaj vizitave ose korrespondencave me mbrojtësin, mjekët, Ombudspersonin e Kosovës, përfaqësuesit e ambasadës, zyrës ndërlidhëse ose të misionit diplomatik të shtetit, shtetas i të cilit është i paraburgosuri, ose të përfaqësuesve të organizatës kompetente në rastin e refugjatit ose të personit i cili në ndonjë mënyrë tjetër është nën mbrojtjen e asaj organizate ndërkombëtare.

4. Kundër aktvendimit mbi dënimin e shqiptuar nga paragrafi 1. i këtij neni mund t'i paraqitet ankesë kolegjit shqyrtues brenda afatit prej njëzet e katër (24) orëve nga pranimi i aktvendimit. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit.

5. Kolegji në afat brenda dyzetetë (48) orëve, të vendos për ankesën.

Neni 202 **Zbatimi i Ligjit për Ekzekutimin e Sanksioneve Penale ndaj të paraburgosurve**

Me përjashtim të rasteve kur ky Kod dhe ligjet tjera të nxjerra sipas këtij Kodi parashohin ndryshe, dispozitat ligjore të Ligjit për Ekzekutimin e Sanksioneve Penale, zbatohen

përshtatshëmrisht për monitorimin, përcjelljen, mbikëqyrjen, mbajtjen e rendit dhe disiplinës, përdorimin e forcës, kontrollin personal dhe kontrollin e lokaleve në rastin e të paraburgosurve.

Neni 203

Mbikëqyrja e trajtimit të të paraburgosurve

1. Kryetari i gjykatës themelore kompetente ka përgjegjësinë përfundimtare për mbikëqyrjen e trajtimit të të paraburgosurve.
2. Kryetari i gjykatës themelore kompetente ose gjyqtari i cili ka urdhëruar paraburgimin, në çdo kohë mund të vizitojë të paraburgosurit, të bisedojë me ta dhe të pranojë ankesat e tyre.
3. Detyrimet nga ky nen nuk ndikojnë në detyrimin e gjyqtarit kompetent nga neni 192 i këtij Kodi për të vlerësuar ankesat e të pandehurve të cilët paraqesin ankesa të vlefshme lidhur me kushtet e paraburgimit dhe t'i korrigjoj ato kushte të kundërligjshme

KAPITULLI XI PROCESVERBALET

A. Krijimi dhe mbajtja e procesverbaleve

Neni 204

Procesverbali i veprimeve në procedurë penale

1. Për çdo veprim të ndërmarrë gjatë procedurës penale shkruhet procesverbal në të njëjtën kohë kur ushtrohet veprimi, e kur kjo nuk është e mundur, atëherë shkruhet menjëherë pas kësaj.
2. Procesverbalin e shkruan procesmbajtësi i gjykatës, por kur veprimet ushtrohen nga prokurori i shtetit, procesverbalin e shkruan procesmbajtësi i zyrës së prokurorit të shtetit. Vetëm kur bëhet kontrolli i banesës apo i personave ose kur veprimi kryhet jashtë lokalit zyrtar të organit publik apo të autoritetit kompetent, e procesmbajtësi nuk mund të sigurohet, procesverbalin mund ta shkruajë personi i cili e kryen veprimin.
3. Kur procesverbalin e shkruan procesmbajtësi, atij i tregon gojarisht personi i cili kryen veprimin se çka duhet shënuar në procesverbal.
4. Personit që merret në pyetje i lejoheq që personalisht t'i jep përgjigjet në procesverbal. Në rast të keqpërdorimit kjo e drejtë mund t'i mohohet.
5. Kur marrja në pyetje në procedurë paraprake, marrja e deklaratës në procedurë paraprake ose mundësia hetuese e veçantë duhet të regjistrohen audio ose të regjistrohen audio dhe video, kopja e regjistrimit i bashkëngjitet procesverbalit.

Neni 205

Shënimet në procesverbal

1. Në procesverbal shënohet emërtimi i organit kompetent para të cilit ushtrohet veprimi, vendi ku ushtrohet veprimi, data dhe ora kur ka filluar dhe përfunduar veprimi, emrat e mbiemrat e personave të pranishëm dhe në çfarë cilësie janë të pranishëm, si dhe numri i lëndës penale në të cilën ushtrohet veprimi.
2. Me rastin e ushtrimit të veprimit konkret procedural në pajtim me ligjin, pala duhet të informohet për të drejtën që i takon sipas ligjit. Fakti se njoftimi i tillë është bërë duhet të shënohet në procesverbal, ashtu siç duhet të shënohet edhe nëse pala e ka shfrytëzuar atë të drejtë.
3. Faktin se i është mundësuar përdorimi i të drejtës e cila i takon me ligj, pala e vërteton me nënshkrim.
4. Procesverbali duhet të përmbajë të dhënat thelbësore për zbatimin dhe përmbajtjen e veprimit të ushtruar. Kur me rastin e zbatimit të veprimit janë konfiskuar sendet ose shkresat, kjo shënohet në procesverbal, kurse sendet e marra i bashkëngjiten procesverbalit ose shënohet se ku gjenden për t'u ruajtur.
5. Me rastin e ndërmarrjes së veprimit procedural, siç është këqyrja e vendit ku është kryer vepra penale, kontrolli i banesës, automjetit apo i personit, ose identifikimi i personave apo i sendeve, dhe të dhëna me rëndësi për natyrën e veprimit ose vërtetimin e identitetit të sendit (përshkrimi, përmasat dhe madhësia e objekteve ose e gjurmëve, e etiketave në objekte etj.), gjithashtu shënohen në procesverbal; e kur bëhen skica, vizatime, plane, fotografi, incizime filmike ose incizime të tjera teknike, ato po ashtu shënohen në procesverbal dhe i bashkëngjiten procesverbalit.
6. Shkresat ose sendet të cilat ceken gjatë marrjes në pyetje në procedurë paraprake, marrjes së deklaratës në procedurë paraprake ose mundësisë hetuese të veçantë identifikohen me numra të provave. Shkresat ose sendet ceken sipas numrave të tyre gjatë marrjes në pyetje në procedurë paraprake, marrjes së deklaratës në procedurë paraprake ose mundësisë hetuese të veçantë, dhe në procesverbal shënohen sipas numrit të tyre.

Neni 206

Ruajtja i procesverbalit

1. Procesverbali duhet të mbahet me rregull; në të nuk bën të shlyhet, të shtohet ose të ndryshohet asgjë. Vendet e vijëzuara duhet të mbeten të lexueshme.
2. Të gjitha ndryshimet, korigjimet dhe shtesat shënohen në fund të procesverbalit dhe ato duhet të vërtetohen nga personat që e nënshkruajnë procesverbalin.

Neni 207

Shqyrtimi i procesverbalit

1. Personi kundër të cilit zbatohet veprimi procedural, personat që duhet të jenë të pranishëm në veprimin hetimor, si dhe palët, mbrojtësi dhe i dëmtuari, po qe se janë të pranishëm, kanë të drejtë ta lexojnë procesverbalin ose të kërkojnë që t'u lexohet. Personi që ushtron veprimin hetimor detyrohet t'i paralajmërojë ata për këtë të drejtë, kurse në procesverbal shënohet se a është bërë paralajmërimi dhe a është lexuar procesverbal. Procesverbal i lexohet gjithmonë kur nuk ka pasur procesmbajtës dhe kjo shënohet në procesverbal.
2. Procesverbalin e nënshkruan personi që merret në pyetje. Kur procesverbal i përbëhet nga më shumë se një faqe, personi i pyetur nënshkruan secilën faqe.
3. Në fund, procesverbalin e nënshkruajnë përkthyesi, nëse ka pasur, dëshmitarët prania e të cilëve ka qenë e detyruar me rastin e kryerjes së veprimit hetimor, kurse me rastin e kontrollit atë e nënshkruan edhe personi që kontrollohet ose banesa e të cilit kontrollohet. Kur procesverbalin nuk e nënshkruan procesmbajtësi, procesverbalin e nënshkruajnë personat që marrin pjesë në procedurë. Kur nuk ka persona të tillë ose kur ata nuk janë në gjendje të kuptojnë përmbajtjen e procesverbalit, procesverbalin e nënshkruajnë dy (2) dëshmitarë, përveç kur nuk është e mundur të sigurohet prania e tyre.
4. Personi analfabet në vend të nënshkrimit vë shenjën e gishtit tregues të dorës së djathtë, kurse procesmbajtësi nën këtë shenjë shkruan emrin dhe mbiemrin e tij. Kur nuk ka mundësi që të vihet shenja e gishtit tregues të djathtë, vihet shenja e ndonjë gishti tjetër ose shenja e gishtit të dorës së majtë dhe në procesverbal shënohet se nga cili gisht dhe nga cila dorë është marrë shenja.
5. Në qoftë se personi i pyetur nuk i ka të dy duart, ai e lexon procesverbalin, e kur është analfabet, procesverbal i lexohet dhe kjo shënohet në procesverbal.
6. Kur veprimi hetimor nuk ka mund të kryhet pa ndërprerje, në procesverbal shënohet dita dhe ora kur është bërë ndërprerja si dhe dita dhe ora kur ka vazhduar veprimi hetimor.
7. Po qe se ka pasur vërejte rreth përmbajtjes së procesverbalit, në procesverbal shënohen edhe ato vërejtje.
8. Në fund, procesverbalin e nënshkruan personi që e ka ushtruar veprimin hetimor dhe procesmbajtësi.
9. Kur personi i cili sipas këtij Kodi duhet të nënshkruajë procesverbalin, kundërshton ta nënshkruajë atë ose të vendosë shenjën e gishtit, organi i procedurës shënon në procesverbal shkaqet e refuzimit.

Neni 208

Regjistrimi i seancave me incizim audio dhe me incizim audio dhe video

1. Seancat e zbatueshme të marrjes së deklaratës në procedurë paraprake ose të mundësisë hetuese të veçantë, apo marrja tjetër në pyetje sipas nevojës, regjistrohet me video ose audio në përputhje me procedurën vijuese:

1.1. personi që merret në pyetje njoftohet në gjuhën që ai e kupton dhe e flet se marrja në pyetje do të regjistrohet me incizim audio ose video.

1.2. incizimi duhet të përmbajë të dhënat nga neni 205, paragrafi 1. i këtij Kodi dhe njoftimin nga neni 125 i këtij Kodi, si dhe informatat e nevojshme për identifikimin e personave deklarimet e të cilëve incizohen. Kur incizohen deklarimet e më shumë personave, duhet siguruar që nga incizimi të mund të identifikohet se kush e ka dhënë deklarin.

1.3. në rast ndërprerjeje gjatë marrjes në pyetje, ndërprerja dhe koha e ndërprerjes regjistrohet para se të përfundojë incizimi audio ose video, si dhe rifillimi i marrjes në pyetje;

1.4. në fund të marrjes në pyetje, personit të pyetur duhet ofruar mundësinë që të sqarojë atë që e ka thënë ose të shtojë atë që dëshiron. Me kërkesën e personit të marrë në pyetje, incizimi menjëherë riprodhohet dhe incizohen korrigjimet apo shpjegimet e personit. Koha e përfundimit të marrjes në pyetje gjithmonë shënohet.

2. Në bazë të diskrecionit të prokurorit të shtetit apo sipas urdhrin të gjyqtarit të procedurës paraprake, gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupi gjykues, përmbajtja e kasetës mund të transkribohet. Në rast se transkribohet përmbajtja, transkripti bëhet sa më parë që të jetë e mundur pas përfundimit të marrjes në pyetje dhe me kërkesën e personit të pyetur një kopje e transkriptit i dërgohet atij.

3. Se paku katër (4) kopje të incizimit audio apo të incizimit audio dhe video nga ky nen kopjohen në CD ose DVD disqe, apo në mjet të ngjashme me to, dhe së bashku me procesverbalin me shkrim të marrjes në pyetje vihen në shkresat e lëndës. Një kopje origjinale mbetet gjithmonë në shkresat e lëndës, një kopje i jepet secilit mbrojtës kur ngritet aktakuza, një kopje i sigurohet mbrojtësit të viktimës apo përfaqësuesit të viktimës dhe një kopje mbahet nga prokurori i shtetit.

4. Procesverbali i shkruar i marrjes në pyetje përmban:

4.1. faktin se marrja në pyetje është incizuar në mënyrë audio ose video;

4.2. emrin e personit i cili e ka bërë incizimin;

4.3. emrin e personave të pranishëm gjatë seancës së incizimit;

4.4. faktin se personi që merret në pyetje është njoftuar më parë për vendimin e incizimit të marrjes në pyetje;

4.5. nëse incizimi është riprodhuar;

4.6. përmbledhjen e deklaratës;

4.7. kopjet e provave të cilat i janë treguar personit i cili është marrë në pyetje; dhe

5. Pas shumëzimit të kopjeve, procesmbajtësi e mbyll kopjen origjinale të incizimit dhe e nënshkruan, si dhe ia bashkangjet deklaratën se incizimi nuk është ndryshuar dhe së është incizim i vërtetë i seancës.

6. Nëse ndodh ndonjë gabim teknik gjatë incizimit audio ose incizimit audio dhe video, personi marrja në pyetje e të cilit është duke u incizuar njoftohet për këtë gabim teknik gjatë incizimit dhe rimerret në pyetje prapë lidhur me çështjet apo përgjigjet incizimi i të cilave është ndikuar nga gabimi teknik, ose lejohet që të bëjë korrigjime lidhur me çështjet apo përgjigjet incizimi i të cilave është ndikuar nga gabimi teknik.

7. Incizimi audio apo incizimi audio dhe video i seancës nuk mund të ndryshohet apo të redaktohet. Në rast se në procedurën penale lidhur me të cilën është incizuar seanca është ngritur aktakuzë, kryetarit i trupit gjykues mund të vendos që incizimi audio ose incizimi audio dhe video i seancës të jetë i papranueshëm kur ka shkak të bazuar për të besuar se incizimi është ndryshuar apo redaktuar. Shkaku i bazuar nga ky paragraf nuk mund të mbështetet vetëm në dallimet në deklaratat e dëshmitarit.

8. Të dhënat personale të të pandehurit, të dëmtuari apo dëshmitarit janë konfidenciale dhe mund të përdoren vetëm gjatë procedurës penale. Shkelja nga ky paragraf konsiderohet si shkelje e detyrimeve etike të profesionistit të përfshirë dhe mund të sanksionohet nga gjykata.

Neni 209

Regjistrimi i veprimeve me incizim audio ose incizim audio dhe video

Prokurori i shtetit, gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që, përpos marrjes në pyetje, të incizohen në mënyrë audio apo video edhe veprime të tjera hetimore. Neni 208 i këtij Kodi zbatohet përshtatshëmrisht.

Neni 210

Stenografimi me dorë apo me makinë dhe transkriptimi

Prokurori i shtetit, gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që veprimi hetimor në procedurë ose pjesë të tij të stenografohen me dorë apo me makinë stenografike. Procesverbali stenografik brenda dyzet e tetë (48) orësh transkriptohet, kontrollohet dhe i bashkëngjitet procesverbalit.

Neni 211

Incizimi nga të tjerët

1. Gjyqtari i procedurës paraprake mund t'u lejojë personave të tjerë që kanë interes legjitim të regjistrojnë në mënyrë audio ose video veprime të veçanta hetimore, nëse një gjë e tillë do të kishte ndikim të parëndësishëm mbi të drejtat, veçanërisht të jetës private të të pandehurit, të dëmtuarit, dëshmitarëve dhe pjesëmarrësve të tjerë në procedurë. Të dhënat personale për të pandehurin, të dëmtuarin ose dëshmitarin janë fshehtësi dhe mund të përdoren vetëm gjatë procedurës penale.
2. Me propozim të palës ose *ab initio*, kryetari i gjykatës përjashtimisht mund të lejojë incizime nga paragrafi 1. i këtij neni në ndonjë shqyrtim gjyqësor konkret.
3. Palët dhe mbrojtësit mund të bëjnë incizim audio të shqyrtimit gjyqësor të hapur. Të dhënat personale të regjistruara për të pandehurin, të dëmtuarin ose dëshmitarin janë fshehtësi dhe mund të përdoren vetëm gjatë procedurës penale. Dëgjimi i incizimit audio i bërë sipas këtij paragrafi nuk i lejohet dëshmitarit.
4. Kur lejohet incizimi i shqyrtimit gjyqësor, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues, për arsye të justifikueshme, mund të ndalojë incizimin e pjesëve të posaçme të seancës.

Neni 212

Shkresat e lëndës

1. Të gjitha procesverbalet, regjistrimet, transkriptet, provat, urdhrat, aktvendimet, kërkesat, ankesat, aktgjykimet apo shkresat tjera të rëndësishme për procedurën penale mbahen në shkresat e lëndës.
2. Shkresat e lëndës mbahen në mënyrë të rregullt nga procesmbajtësi përgjegjës.
3. Këshilli Prokurorial i Kosovës dhe Këshilli Gjyqësor i Kosovës janë kompetent për të përcaktuar rregulla mbi trajtimin e brendshëm të shkresave të lëndëve në kuadër të zyrave prokuroriale, respektivisht gjykatave.

B. Shikimi i procesverbalit dhe shkresave të lëndës

Neni 213

Qasja e të dyshuarit dhe të pandehurit në shkresat e lëndës

1. Gjatë hapave fillestarë të policisë, i dyshuari duhet të ketë qasje në dëshmitë që janë duke u mbledhur me kërkesë të tij, përveç rasteve ku paragrafi 6. ose 7. i këtij neni mund të aplikohet mutatis mutandis.

2. Me fillimin e hetimit, prokurori i shtetit është i detyruar që t'i sigurojë cilitdo të pandehur apo mbrojtësve të tyre qasje në shkresat e lëndës, përveç përjashtimeve të parapara me këtë nen.

3. Në asnjë fazë të hetimit mbrojtjes nuk mund t'i mohohet shikimi i shkresave lidhur me procesin e marrjes në pyetje të të pandehurit, shikimi i materialit të marrë nga i pandehuri apo materialit që i përket atij, shikimi i materialit lidhur me veprimet hetimore në të cilat është lejuar ose është dashur të lejohet pjesëmarrja e mbrojtësit ose shikimi i ekspertizave.

4. Pas përfundimit të hetimit, mbrojtja ka të drejtë të shikojë, të kopjojë ose t'i fotografojë të gjitha shkresat dhe provat materiale me të cilat disponon gjykata.

5. Pas ngritjes së aktakuzës, të pandehurit ose të pandehurve të cekur në aktakuzë mund t'u sigurohet kopja ose kopjet e shkresave të lëndëve.

6. Përveç të drejtave që i gëzon mbrojtja nga paragrafët 2., 3. dhe 4. të këtij neni, mbrojtjes i lejohet nga prokurori i shtetit që të shikojë, të kopjojë ose të fotografojë shkresa, libra, dokumente, fotografi dhe objekte të tjera materiale në posedim, ruajtje ose kontroll të prokurorit të shtetit, materiale të cilat shërbejnë për përgatitjen e mbrojtjes ose të cilat kanë për qëllim që të shfrytëzohen nga prokurori i shtetit si prova gjatë shqyrtimit gjyqësor, ose që janë marrë nga i pandehuri apo kanë qenë pronë e tij, varësisht nga rasti. Prokurori i shtetit mund t'i refuzojë mbrojtjes shikimin, kopjimin ose fotografimin e shkresave të caktuara, të librave, dokumenteve, fotografive dhe objekteve të tjera materiale në posedim, ruajtje ose nën kontroll të tij, nëse ka gjasa reale se shikimi, kopjimi ose fotografimi mund të rrezikojë qëllimin e hetimit, jetën ose shëndetin e njerëzve. Në rast të tillë, mbrojtja mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues që të lejojë shikimin, kopjimin ose fotokopjimin. Vendimi i gjyqtarit është përfundimtar.

7. Informacionet mund të redaktohet ose të shënjohen nga prokurori i shtetit me vijë të trashë të zezë për të fshehur të dhëna të caktuara në kopjet e shkresave të cilat përmbajnë të dhëna të ndjeshme. I pandehuri mund të kundërshtojë redaktimin te gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues brenda tre (3) ditëve nga pranimi i kopjes së redaktuar. Prokurorit të shtetit i jepet mundësia që të shpjegojë bazën ligjore të redaktimit pa zbuluar informacionin e ndjeshëm. Gjyqtari shqyrton informacionin e ndjeshëm dhe merr vendim brenda tre (3) ditëve nëse redaktimi është ligjërisht i arsyetuar.

8. Dispozitat e këtij neni varen nga masat për mbrojtjen e të dëmtuarve, dëshmitarëve dhe privatësisë së tyre si dhe për mbrojtjen e informacioneve konfidenciale, siç parashihet me ligj.

Neni 214

Qasja e të dëmtuarit dhe mbrojtësit të viktimës në shkresat e lëndës

1. I dëmtuari, përfaqësuesi i tij ligjorë apo përfaqësuesi i autorizuar, ose mbrojtësi i viktimës kanë të drejtë të shikojnë, kopjojnë ose fotografojnë shkresat dhe provat materiale që i disponon gjykata ose prokurori i shtetit nëse ka interes legjitim për të bërë një gjë të tillë.

2. Gjykata ose prokurori i shtetit mund të refuzojnë lejimin e shikimit, të kopjimit ose të fotokopjimit të shkresave ose provave materiale nëse interesi legjitim i të pandehurit dhe i personave të tjerë kalon interesin e të dëmtuarit, ose nëse ka gjasa reale që shikimi, kopjimi ose fotokopjimi mund të rrezikojë qëllimin e hetimit ose jetën dhe shëndetin e njerëzve apo do të zvarriste në mënyrë të konsiderueshme procedurën dhe nëse i dëmtuari ende nuk është pyetur si dëshmitar.
3. Nëse prokurori i shtetit refuzon shikimin e shkresave, i dëmtuari mund t'i paraqesë ankesë gjyqtarit të procedurës paraprake. Vendimi i gjyqtarit të procedurës paraprake është përfundimtar.
4. Nëse gjyqtari i procedurës paraprake refuzon shikimin e shkresave me të cilat disponon gjykata, atëherë mund të paraqitet ankesë në kolegjin shqyrtues.
5. Të dhënat mund të redaktohen apo të shënjoen nga prokurori i shtetit me vijë të trashë të zeze për të fshehur të dhëna të caktuara në kopjet e shkresave të cilat përmbajnë të dhëna të ndjeshme.
6. Dispozitat e këtij neni varen nga masat për mbrojtjen e të dëmtuarve, dëshmitarëve dhe privatësisë së tyre si dhe mbrojtjen e informacioneve konfidenciale siç parashihet me ligj, përfshirë Kapitullin XIII të këtij Kodi.

Neni 215

Kualifikimet e interpretëve ose përkthyesve

1. Personi i cili shërben si interpretë ose përkthyes nga ky Kod duhet të jetë i kualifikuar për të interpretuar ose përkthyer si në vijim:
 - 1.1. Nëse është në dispozicion, interpreti ose përkthyesi duhet të certifikohet si interpretë ose përkthyes në gjuhët përkatëse në pajtim me rregullat nga paragrafi 2. të këtij neni ;
 - 1.2. Nëse interpreti ose përkthyesi nga paragrafi 1, nën-paragrafi 1.1. i këtij neni nuk është në dispozicion, interpreti ose përkthyesi duhet të jetë i diplomuar në gjuhën ose gjuhët përkatëse dhe të ketë së paku dy (2) vjet përvojë si interpret ose përkthyes;
 - 1.3. Nëse interpreti ose përkthyesi nga paragrafi 1. nën-paragrafët 1.1. dhe 1.2. të këtij neni nuk është në dispozicion, interpreti ose përkthyesi duhet të ketë së paku katër (4) vjet përvojë si interpret ose përkthyes në gjuhën ose gjuhët përkatëse;
 - 1.4. Nëse interpreti ose përkthyesi nga paragrafi 1. nën-paragrafët 1.1., 1.2. dhe 1.3. nuk është në dispozicion, interpreti ose përkthyesi duhet të ketë treguar aftësi të mjaftueshme për të interpretuar ose përkthyer saktë dhe pa anim në gjuhët përkatëse.

2. Ministria e Drejtësisë ka kompetencë për të nxjerr rregullore mbi çertifikimin e interpretove ose përkthyesve që janë kompetent për të interpretuar ose përkthyer profesionalisht në procedura penale në ato gjuhë që kryesisht përdoren në procedura penale.

KAPITULLI XII PROVAT GJATE HETIMIT

A. Kërkesa e të pandehurit ose të dëmtuarit për marrjen apo ruajtjen e provave

Neni 216

Kërkesa e të pandehurit për marrjen apo ruajtjen e provave

1. Gjatë hetimit, i pandehuri mund të kërkojë nga prokurori i shtetit marrjen e ndonjë prove konkrete.
2. Prokurori i shtetit merr provën apo dëshminë e tillë nëse është e rëndësishme për procedurën dhe:
 - 2.1. kur ekziston rrezik për humbjen e provës apo dëshmisë ose kur ka gjasa që të mos jetë e mundshme në shqyrtim gjyqësor;
 - 2.2. kur prova e tillë arsyeton lirimin e të pandehurit nga paraburgimi;
 - 2.3. kur ka gjasa të arsyeshme që prova apo dëshmia që kërkohet të merret të jetë shfajësuese; ose
 - 2.4. kur ekzistojnë shkaqe të tjera të arsyeshme për marrjen e provës apo dëshmisë së tillë.
3. Nëse i pandehuri ose mbrojtësi i tij kërkon nga prokurori i shtetit që të merr prova të caktuara të cilat gjenden jashtë Kosovës, prokurori i shtetit mund të mbledh provat e tilla në pajtim me nenin 219 të këtij Kodi.
4. Nëse prokurori i shtetit refuzon kërkesën për marrjen e provës, ai merr aktvendim të arsyetuar dhe njofton të pandehurin. I pandehuri mund të ankohet te gjyqtari i procedurës paraprake ndaj aktvendimit të tillë.

Neni 217

Kërkesa e të dëmtuarit për marrjen apo ruajtjen e provave

1. Gjatë hetimit, i dëmtuari mund të kërkojë nga prokurori i shtetit marrjen e ndonjë prove konkrete.
2. Prokurori i shtetit merr provën apo dëshminë e tillë nëse është e rëndësishme për procedurën dhe:

- 2.1. kur ekziston rrezik për humbjen e provës apo dëshmisë ose kur ka gjasa që të mos jetë e mundshme në shqyrtim gjyqësor;
 - 2.2. kur prova e tillë mund të jetë e efektshme për t'u marrë së bashku me prova tjera nga prokurori i shtetit; ose
 - 2.3. kur është drejtpërdrejt e rëndësishme për kërkesën e paraqitur nga i dëmtuari në procedurë penale.
3. Nëse i dëmtuari kërkon nga prokurori i shtetit që të merr prova të caktuara të cilat gjenden jashtë Kosovës, prokurori i shtetit mund të mbledh provat e tilla në pajtim me nenin 219 të këtij Kodi.
4. Nëse prokurori i shtetit refuzon kërkesën për marrjen e provës, ai merr aktvendim të arsyetuar dhe njofton të dëmtuarin, përfaqësuesin e autorizuar të palës së dëmtuar ose mbrojtësin e viktimës. I dëmtuari, përfaqësuesi i autorizuar i të dëmtuarit ose mbrojtësi i viktimës mund të ankohet te gjyqtari i procedurës paraprake ndaj aktvendimit të tillë.

Neni 218 **Deklarimi i dëmit nga i dëmtuari**

1. Gjatë fazës së hetimit ose brenda gjashtëdhjetë (60) ditëve prej ngritjes së aktakuzës, i dëmtuari mund të paraqesë një deklaratë të thjeshtë të dëmit të shkaktuar nga vepra penale. Mbrojtësi i viktimave mund të ndihmojë të dëmtuarin në paraqitjen e deklaratës së dëmit. Zyra e mbrojtësve të viktimave mund të nxjerr një formë standarde për deklarinimin e dëmit që është në pajtim me këtë nen.
2. Deklarimi mund të paraqitet edhe në mënyrë anonime nëse lejohet nga gjykata dhe nëse identiteti i viktimës i zbulohet gjykatës.
3. Deklarimi i dëmit duhet të përmbajë:
 - 3.1. emrin e personit i cili ka shkaktuar dëmin;
 - 3.2. mënyrën se si ka ardhur deri te dëmi;
 - 3.3. si është shkaktuar dëmi nga vepra penale apo si ka qenë dëmi rezultat i parashikuar i veprës penale; dhe
 - 3.4. nëse ka pasur shpenzime të shkaktuara si rezultat i dëmit apo humbjeve të shkaktuara nga vepra penale, në deklaratë caktohet vlerësimi i arsyeshëm i shpenzimeve apo humbjeve.
4. Gjykata mund të mos urdhërojë kompensimin e të dëmtuarit i cili nuk paraqet deklaratën e dëmit në mënyrën e duhur.
5. I dëmtuari nuk konsiderohet nga gjykata si palë në procedurë penale nëse nuk ka paraqitur deklaratën e dëmit.

6. Nëse deklarata e dëmit përmban vlerësimin e shpenzimeve apo humbjeve, gjithashtu shërben si kërkesë pasurore.

Neni 219 **Kërkesat ndërkombëtare**

1. Prokurori i shtetit ose gjyqtari kompetent, sa më parë që është e mundur, fillon kërkesat për ndihmë juridike ndërkombëtare, kërkesat për ekstradime, kërkesat për transferimin e të burgosurve ose kërkesat për ekzekutimin e aktgjykimeve.

2. Të gjitha kërkesat ndërkombëtare bëhen në pajtim me Ligjin për Bashkëpunim Juridik Ndërkombëtar në Çështje Penale, Ligji nr. 04/L-31 ose me ligjet pasuese.

3. Prokurori i shtetit ose gjyqtari kompetent paraqet të gjitha kërkesat ndërkombëtare në konsultim dhe pajtim me Departamentin për Bashkëpunim Juridik Ndërkombëtar të Ministrisë së Drejtësisë, ose organin pasues.

4. Ministri i Drejtësisë ka të drejtën e miratimit përfundimtar të të gjitha kërkesave ndërkombëtare që i paraqiten qeverive të huaja.

5. Prokurori i shtetit ose gjyqtari kompetent nuk flasin për media lidhur me kërkesat ndërkombëtare që janë në procedurë e sipër por i drejtojnë mediat te Ministria e Drejtësisë.

6. Provat e siguruar përmes rrugëve joformale nga qeveritë e huaja, organet për zbatimin e ligjit, prokuroritë apo gjykatat janë të pranueshme nëse atyre provave u bashkëngjitet deklarata nga qeveritë e huaja, organet për zbatimin e ligjit, prokuroria apo gjykatat që tregojnë se provat janë të bazuara dhe janë marrë në pajtim me ligjin e atij shtetit të huaj. Provat e tilla nuk mund të jenë bazë e vetme apo vendimtare për gjetjen e fajësisë. Të dhënat e tilla në shqyrtim gjyqësor shoqërohen me mbështetje të pohimit nga neni 263 i këtij Kodi.

7. Nëse Departamenti për Bashkëpunim Juridik Ndërkombëtar pranon apo miraton kërkesën e qeverisë së huaj për ndihmë juridike, Departamenti për Bashkëpunim Juridik Ndërkombëtar i dërgon kërkesën prokurorit kompetent të shtetit, i cili fillon procedurën penale me qëllimin e kufizuar në sigurimin e informacioneve të kërkuara apo kryerjen e veprimit të kërkuar. Nëse kërkesa apo veprimi i kërkuar nuk lejohet me ligj ose nuk është e mundur të sigurohet apo të kryhet, prokurori i shtetit njofton Departamentin për Bashkëpunim Juridik Ndërkombëtar dhe pushon procedurën penale.

KAPITULLI XIII

MBROJTJA E TË DËMTUARVE DHE DËSHMITARËVE

Neni 220

Përkufizimet

1. Për qëllime të këtij Kapitulli, shprehjet e mëposhtme kanë këtë kuptim:

1.1. **“Rrezik serioz”** do të thotë frikë e justifikueshme për rrezikim të jetës, shëndetit fizik apo mendor, pronës së të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues, dëshmitarit ose anëtarit të familjes së të dëmtuarit apo të dëshmitarit, si pasojë që pritet për faktin se i dëmtuari, dëshmitari bashkëpunues ose dëshmitari ka dhënë prova gjatë marrjes në pyetje apo dëshmimit në gjykatë;

1.2. **“Anëtar i familjes”** është bashkëshorti, bashkëshorti jashtëmartesor, personi në gjini të gjakut në vijë të drejtë, prindi adoptues, fëmija i adoptuar, vëllai, motra ose prindi birësues;

1.3. **“Anonimitet”** do të thotë mungesa e informatave të dhëna për identitetin ose vendndodhjen e të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues apo të dëshmitarit, identitetin ose vendndodhjen e anëtarit të familjes së të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues apo dëshmitarit, ose identiteti i cilitdo personi që ka lidhje me të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues apo me dëshmitarin.

Neni 221

Kërkesa për masë mbrojtëse apo anonimitet

1. Prokurori i shtetit, i pandehuri, mbrojtësi, i dëmtuari, dëshmitari bashkëpunues apo dëshmitari, në cilëndo fazë të procedurës mund t’i paraqesin gjyqtarit kompetent kërkesë me shkrim për masën mbrojtëse ose urdhrin për anonimitet kur ka rrezik serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues, dëshmitarin apo anëtarët e familjeve të tyre.

2. Kërkesa përmban deklaratën e pretendimeve faktike. Gjyqtari kompetent evidencon kërkesën dhe deklaratën në një zarf të mbyllur dhe përmbajtjeve të tyre gjatë rrjedhës së procedurës kanë mundësi t’u qasen vetëm gjyqtari kompetent dhe prokurori i shtetit.

3. Pas marrjes së kërkesës, gjyqtari kompetent mund të urdhërojë masa të përshtatshme mbrojtëse për të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues ose dëshmitarin, e nëse ai e sheh të nevojshme para se të marrë vendim për kërkesën, thërret seancë dëgjimore të mbyllur për të dëgjuar informata shtesë nga prokurori i shtetit, i pandehuri, mbrojtësi, të dëmtuarit, dëshmitarët bashkëpunues ose dëshmitarët. Në rast të dorëzimit të kërkesës me të cilën kërkohet urdher në pajtim me nenet 223 dhe 224 të këtij Kodi, gjyqtari kompetent thërret seancë të mbyllur dëgjimore.

4. Gjyqtari mund të urdhërojë masën mbrojtëse për të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues ose dëshmitarin kur ai konstaton se:

4.1. ekziston rrezik serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues, dëshmitarin ose për anëtarin e familjes së tij; dhe

4.2. masa mbrojtëse është e domosdoshme për të parandaluar rrezikun serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues, dëshmitarin ose anëtarin e familjes së tij.

5. Prokurori i shtetit njoftohet menjëherë nga gjyqtari kompetent për çdo kërkesë të bërë nga i pandehuri, mbrojtësi, i dëmtuari, dëshmitari bashkëpunues ose dëshmitari dhe ai ka të drejtë të bëjë rekomandime e deklarata lidhur me faktet te gjyqtari kompetent në seancë dëgjimore, ose me shkrim nëse nuk është urdhëruar seancë dëgjimore nga gjyqtari kompetent.

Neni 222 **Urdhri për masa mbrojtëse**

1. Gjyqtari kompetent mund të jep urdhër për masa të tilla mbrojtëse kur e sheh të nevojshme, duke përfshirë por pa u kufizuar në:

1.1. lënien bosh ose shlyerjen e emrave, adresave, vendit të punës, profesionit ose ndonjë të dhëne apo informate tjetër që mund të përdoret për të identifikuar të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues ose dëshmitarin;

1.2. moszbulimin e ndonjë shkrese që identifikon të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues ose dëshmitarin;

1.3. përpjekjen për të fshehur veçoritë ose përshtkrimin fizik të të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues apo dëshmitarit që jep dëshminë, duke përfshirë dhënien e dëshmisë prapa një mburoje jo të tejdukshme apo përmes pajisjeve për ndryshimin e fotografisë ose të zërit, ose marrjen në pyetje të njëkohshme nga një vend tjetër që komunikon me gjykatoren me anën e qarkut të mbyllur televiziv, ose videoregjistrimin para seancës dëgjimore në praninë e mbrojtësit;

1.4. caktimin e pseudonimit;

1.5. seancën e mbyllur për publikun;

1.6. urdhrat ndaj mbrojtësit për të mos zbuluar identitetin e të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues apo dëshmitarit, ose për të mos zbuluar ndonjë material apo informacion që mund të shpie në zbulimin e identitetit;

1.7. largimin e përkohshëm të të pandehurit nga gjykatorja nëse dëshmitari bashkëpunues ose dëshmitari refuzon të dëshmojë në prani të të pandehurit apo nëse rrethanat ia bëjnë të ditur gjykatës se dëshmitari nuk do ta flasë të vërtetën në prani të të pandehurit; ose

1.8. cilido kombinim i metodave të përmendura më lart për të parandaluar zbulimin e identitetit të të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues ose dëshmitarit.

2. Dispozitat tjera të këtij Kodi nuk vlejnë atëherë kur janë në kundërshtim me masat mbrojtëse nga paragrafi 1. i këtij neni.

3. Urdhri për masë mbrojtëse bëhet me shkrim dhe nuk përfshin informata të cilat mund të çojnë në zbulimin e identitetit të të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues, dëshmitarit ose të anëtarit të familjes së tij, ose të cilat mund ta zbulojnë ekzistimin ose seriozisht të rrezikojë sigurinë e veprimeve hetimore të policisë dhe fshehtësinë e tyre.

4. Kur urdhërohet masa mbrojtëse për të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues apo dëshmitarin, pala që ka paraqitur kërkesën mund të kërkojë ndryshimin e masës mbrojtëse. Vetëm gjyqtari kompetent në këtë fazë të procedurës mund t'i ndryshojë apo anulojë urdhrat, ose të autorizojë dhënien e materialit të mbrojtur një gjyqtari tjetër për ta përdorur në procedura të tjera. Nëse në kohën kur bëhet kërkesa për ndryshim apo heqje gjykata fillestare nuk ka më kompetencë mbi rastin, gjyqtari kompetent i gjykatës që ka kompetencë mund të urdhërojë ndryshimin apo heqjen e tillë pasi të ketë njoftuar me shkrim dhe të ketë dëgjuar çfarëdo argumenti të prokurorit të shtetit.

Neni 223

Urdhri për anonimitet nga publiku

1. Kur masat mbrojtëse nga neni 222, paragrafi 1. i këtij Kodi janë të pamjaftueshme për të garantuar mbrojtjen e dëshmitarit i cili është propozuar nga mbrojtja, në rrethana të jashtëzakonshme gjyqtari kompetent mund të urdhërojë anonimitet, ku dëshmitari të cilin e ka propozuar mbrojtja mbetet anonim për publikun, të dëmtuarin dhe përfaqësuesit e tij ligjorë ose përfaqësuesit e autorizuar.

2. Para marrjes së urdhrat për anonimitet, gjyqtari kompetent mban seancë dëgjimore me dyer të mbyllura, në të cilën merren në pyetje dëshmitari përkatës dhe personat tjerë të nevojshëm, siç janë personeli policor dhe personeli ushtarak që kujdesen për sigurinë. Përveç këtyre personave, të pranishëm mund të jenë vetëm prokurori i shtetit, personeli i domosdoshëm i gjykatës e i prokurorisë dhe mbrojtësi.

3. Gjyqtari kompetent mund të nxjerrë urdhër për anonimitet vetëm kur ai çmon se:

3.1. ekziston rrezik serioz për dëshmitarin ose anëtarin e familjes së tij dhe anonimiteti i plotë i dëshmitarit është i nevojshëm për të parandaluar rrezikun e tillë serioz;

3.2. dëshmia e dëshmitarit është e rëndësishme për çështjen sa që e bën të padrejtë realizimin e mbrojtjes pa të;

3.3. besueshmëria e dëshmitarit është hetuar dhe zbuluar plotësisht për gjyqtarin në seancë të mbyllur; dhe

3.4. nevoja për anonimitetin e dëshmitarit është më e rëndësishme për vënien e drejtësisë se sa interesi i publikut apo të dëmtuarit për ta ditur identitetin e dëshmitarit në zbatimin e procedurës.

Neni 224

Urdhri për anonimitet prej të pandehurit

1. Kur masat mbrojtëse të parapara në neni 222, paragrafi 1. i këtij Kodi janë të pamjaftueshme për të garantuar mbrojtjen e të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues ose të dëshmitarit i cili nuk është propozuar nga mbrojtja, gjyqtari kompetent në rrethana të jashtëzakonshme mund të marrë urdhër për anonimitet me të cilin i dëmtuari, dëshmitari bashkëpunues ose dëshmitari mbetet anonim për të pandehurin dhe mbrojtësin.

2. Prokurori i shtetit kërkon urdhër për anonimitet prej të pandehurit vetëm me propozim me shkrim të mbyllur ku paraqiten fakte të cilat tregojnë se:

2.1. ekziston rrezik serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues ose dëshmitarin për të cilin kërkohet urdhri për anonimitet; dhe

2.2. anonimiteti do të parandalonte rrezikun serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues ose dëshmitarin.

3. Gjykata nuk lëshon urdhër nga ky nen bazuar në kërkesën nga paragrafi 2. i këtij neni e cila bazohet në përshkrim të përgjithshëm të rreziqeve që i kanosen dëshmitarëve në raste të ngjashme.

4. Para se të merret urdhër për anonimitet, gjyqtari kompetent zbaton seancë dëgjimore me dyer të mbyllura, në të cilën merren në pyetje i dëmtuari, dëshmitari bashkëpunues ose dëshmitari në fjalë dhe personat tjerë të nevojshëm siç është personeli policor ose ushtarak që kujdesen për rendin. Përveç këtyre personave, të pranishëm mund të jenë vetëm prokurori i shtetit, personeli i domosdoshëm i gjykatës dhe i prokurorisë.

5. Gjyqtari kompetent mund të nxjerrë urdhër të tillë për anonimitet vetëm kur ai çmon se:

5.1. ekziston rrezik serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin bashkëpunues ose dëshmitarin apo anëtarin e familjes së tij dhe anonimiteti i plotë i të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues ose dëshmitarit është i nevojshëm për të parandaluar rrezikun e tillë serioz;

5.2. dëshmia e të dëmtuarit, dëshmitari bashkëpunues ose dëshmitarit është e rëndësishme për çështjen sa që e bën të padrejtë realizimin e ndjekjes pa të;

5.3. besueshmëria e të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues ose dëshmitarit është hetuar dhe zbuluar plotësisht për gjyqtarin kompetent në seancë të mbyllur; dhe

5.4. nevoja për anonimitetin e të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues ose dëshmitarit është më e rëndësishme për vënien e drejtësisë se sa interesi i të pandehurit për ta ditur identitetin e të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues apo dëshmitarit në zbatimin e mbrojtjes.

Neni 225
Forma e urdhrimit për anonimitet

1. Urdhri për anonimitet duhet bërë me shkrim dhe nuk përmban ndonjë informacion që mund të çojë në zbulimin e identitetit të të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues, dëshmitarit apo anëtarit të familjes së tij, ose që do të mund të zbulonte ekzistimin ose do të ekspozonte ndaj një rreziku serioz sigurinë operacionale të hetimit të fshehtë të policisë.
2. Të dhënat nga procesverbali i seancës së mbyllur hiqen nga procesverbali, mbylLEN dhe ruhen si fshehtësi zyrtare menjëherë pas identifikimit dhe para marrjes në pyetje të të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues ose dëshmitarit.
3. Të dhënat e kufizuara mund të inspektohen dhe të përdoren nga prokurori i shtetit dhe gjyqtari kompetent vetëm në procedurën e ankimit kundër urdhrimit të shqiptuar nga neni 223 ose 224 të këtij Kodi. Ankesa kundër urdhrimit për anonimitet dhe përdorimi i metodave për të parandaluar zbulimin e identitetit ndaj publikut, të dëmtuarit, dëshmitarëve, mbrojtësit dhe të pandehurit mund t'i paraqitet kolegjit shqyrtues kur urdhri është dhënë nga gjyqtari i procedurës paraprake. Në të kundërtën, mund të ushtrohet ankesë vetëm kundër aktgjykimit.

Neni 226
Ndalimi i parashtrimit të pyetjeve që mund të zbulojnë identitetin

Gjykata ndalon të gjitha pyetjet, përgjigja e të cilave mund të zbulojë identitetin e të dëmtuarit, dëshmitarit bashkëpunues ose të dëshmitarit të mbrojtur me masa mbrojtëse apo të dhëna të kufizuara.

Neni 227
Mbrojtja e dëshmitarëve

Masat e veçanta dhe të jashtëzakonshme, mënyrat dhe procedurat për mbrojtje të dëshmitarëve dhe dëshmitarët bashkëpunues rregullohen me Ligjin për Mbrojtje të Dëshmitarëve, Ligji nr. 04/L-015.

Neni 228
Masat tjera mbrojtëse në rastet e dhunës në familje

Masat mbrojtëse në rastet e dhunës në familje para gjykatës themelore rregullohen me Ligjin për Mbrojtje nga Dhuna në Familje, Ligji nr. 03/L-182.

KAPITULLI XIV PROCEDURAT ALTERNATIVE

Neni 229 Procedurat alternative

Prokurori i shtetit shqyrton dhe shfrytëzon procedurat alternative nga ky kapitull ose diversionin nga neni 184 i këtij Kodi kur procedura e tillë apo diversioni është në pajtim me detyrat dhe kompetencat e prokurorit të shtetit nga neni 49 i këtij Kodi.

Neni 230 Pezullimi i përkohshëm i procedurës

1. Prokurori i shtetit, me pëlqimin e të dëmtuarit mund të pezullojë ndjekjen për veprë penale të dënueshme me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet, duke pasur parasysh natyrën, rrethanat dhe karakterin e veprës penale dhe të kryerësit, nëse i pandehuri zotohet se do të sillet siç është udhëzuar nga prokurori i shtetit dhe se do t'i përmbushë detyrimet e caktuara që pakësojnë ose mënjanojnë pasojat e dëmshme të veprës penale, duke përfshirë:

1.1. eliminimin ose kompensimin e dëmit;

1.2. pagesën e një kontributi ndaj një institucioni publik ose humanitar apo të fondeve për kompensimin e dëmit të viktimave të veprave penale; ose

1.3. kryerjen e punës në interes të përgjithshëm.

2. Nëse brenda një afati prej jo më shumë se gjashtë (6) muajsh i pandehuri i përmbush detyrimet, kallëzimi penal hudhet ose pushohet hetimi.

3. Kur i pandehuri nuk i ndërmer veprimet në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni, prokurori i shtetit mund të rifillojë ndjekjen e veprës penale.

4. Në rastet e dhunës në familje ose dhunës seksuale ky nen nuk zbatohet.

Neni 231 Kushtet kur ndjekja nuk është e detyrueshme

1. Prokurori i shtetit nuk detyrohet të fillojë ndjekjen penale ose mund të heqë dorë nga ndjekja:

1.1. kur ligji penal parasheh që gjykata mund ta lirojë nga dënimi kryerësin e veprës penale dhe prokurori i shtetit çmon se nga aspekti i rrethanave aktuale të çështjes vetëm gjykimi pa sanksion nuk është i nevojshëm; ose

1.2. kur kryerësi i veprës penale të dënueshme me gjobë ose burgim deri në një (1) vit sinqerisht pendohet për veprën penale dhe ndalon pasojat e dëmshme ose bën

kompensimin e dëmit, kurse prokurori i shtetit çmon se nga aspekti i rrethanave të çështjes sanksioni penal nuk do të ishte i arsyeshëm.

Neni 232 **Procedura e ndërmjetësimit**

1. Prokurori i shtetit mund ta dërgojë kallëzimin penal për një veprë penale të dënueshme me gjobë ose me burgim deri në tre (3) vjet për ndërmjetësim. Para se të veprëj kështu, prokurori i shtetit merr parasysh llojin dhe natyrën e veprës, rrethanat në të cilat ajo është kryer, personalitetin e kryerësit dhe dënimet e mëparshme të tij për të njëjtën veprë penale apo për vepra penale të ndryshme, si dhe nivelin e përgjegjësisë penale të tij.
- 2.. Ndërmjetësimi bëhet nga ndërmjetësi i pavarur. Ndërmjetësi detyrohet ta pranojë çështjen e dërguar nga prokurori i shtetit dhe të ndërmarrë masa për të siguruar se përmbajtja e marrëveshjes është në proporcion me seriozitetin dhe pasojat e veprës.
3. Marrëveshja mund të arrihet përmes ndërmjetësimit vetëm me pëlqimin e të pandehurit dhe të dëmtuarit.
4. Me marrjen e njoftimit për arritjen e marrëveshjes, prokurori i shtetit e hudh kallëzimin penal. Ndërmjetësi detyrohet të informojë prokurorin e shtetit për dështim në arritjen marrëveshjes dhe për arsyet e dështimit të tillë. Kohëzgjatja për arritje të marrëveshjes nuk mund të kalojë tre (3) muaj.
5. Procedura mbi zbatimin e ndërmjetësimit zbatohet përshtatshëm sipas dispozitave të Ligjit mbi Marrëdhëniet e Detyrimeve, dhe Ligjin për ndërmjetësim.

Neni 233 **Negocimi i marrëveshjes mbi pranimin e fajësisë**

1. Në çdo kohë para ngritjes së aktakuzës, prokurori i shtetit dhe mbrojtësi mund të negociojnë kushtet e marrëveshjes së shkruar për pranimin e fajësisë, në bazë të së cilës i pandehuri dhe prokurori i shtetit pajtohen për akuzat e përfshira në aktakuzë dhe i pandehuri pajtohet të pranojë fajësinë në shkëmbim për:
 - 1.1. pajtimin e prokurorit të shtetit që t'i rekomandojë gjykatës dënim më të butë, por jo nën minimumin e paraparë me ligj ose minimumin e përcaktuar në paragrafin 7. të këtij neni; ose
 - 1.2. konsiderime tjera në interes të drejtësisë, siç është lirimi nga dënimi sipas nenit 234 të këtij Kodi.
2. Në çdo kohë pas ngritjes së aktakuzës dhe para përfundimit të shqyrtimit gjyqësor, prokurori i shtetit dhe mbrojtësi mund të negociojnë kushtet e marrëveshjes së shkruar për pranimin e fajësisë, në bazë të së cilës i pandehuri pranon fajësinë në shkëmbim për:

2.1. pajtimin e prokurorit të shtetit që t'i rekomandojë gjykatës dënim më të butë, por jo nën minimumin e parashikuar me ligj ose minimumin e përcaktuar në paragrafin 7. të këtij nenin; ose

2.2. konsiderime tjera në interes të drejtësisë, siç është lirimi nga dënimi sipas nenit 234 të këtij Kodi.

3. Në rastet kur i pandehuri dëshiron të arrijë marrëveshje mbi pranimin e fajësisë, mbrojtësi i të pandehurit, ose i pandehuri nëse nuk përfaqësohet nga mbrojtësi, kërkon nga prokurori i shtetit një takim paraprak për të filluar negociimin për marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë. Në të gjitha negociatat e tilla, i pandehuri duhet të përfaqësohet nga mbrojtësi, në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni.

4. Pas pranimit të kërkesës për takim paraprak, prokurori i shtetit informon kryeprokurorin e zyrës së tij përkatëse, i cili jep autorizim me shkrim për mbajtjen e takimit për diskutimet mbi pranimin e fajësisë, në të cilin deklaratave të të pandehurit do t'i jepet imunitet i kufizuar, siç parashihet me paragrafin 11. të këtij neni. Të gjitha marrëveshjet mbi pranimin e fajësisë duhet të jenë në formë të shkruar dhe të pranuar nga kryeprokurori i zyrës përkatëse të prokurorisë para se formalisht t'i ofrohen të pandehurit.

5. Në rastet kur prokurori i shtetit dëshiron të arrijë marrëveshje mbi pranimin e fajësisë, prokurori i shtetit merr miratimin e kryeprokurorit të zyrës së tij përkatëse për të filluar negociatat për marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë. Pas miratimit nga kryeprokurori i zyrës së tij përkatëse, prokurori i shtetit:

5.1. i dërgon letër mbrojtësit të të pandehurit në të cilën përshkruhet marrëveshja e ofruar, përfshirë kushtet e përcaktuara në paragrafin 12. të këtij neni; ose

5.2. takohet me mbrojtësin dhe të pandehurin për të negociuar mundësinë dhe kushtet e marrëveshjes mbi pranimin e fajësisë. Paragrafi 4. i këtij neni zbatohet përshtatshëm.

6. Marrëveshja me shkrim mbi pranimin e fajësisë mund të përfshijë dispozitën që prokurori i shtetit, në pajtim me nenin 236 të këtij Kodi, do të kërkojë nga gjykata dhënien e urdhrin që të shpall të pandehurin si "dëshmitar bashkëpunues", siç përkufizohet në nenin 235 të këtij Kodi. Nëse i pandehuri i ndihmon si dëshmitar bashkëpunues, prokurori i shtetit do t'i rekomandojë gjykatës një dënim më të butë në pajtim me paragrafin 7. të këtij neni që reflekton nivelin e ndihmës dhe bashkëpunimit të dhënë nga i pandehuri, duke pasur parasysh shkallën e rrezikshmërisë së veprës penale.

7. Në pajtim me marrëveshjen me shkrim mbi pranimin e fajësisë, prokurori i shtetit mund të rekomandojë dënim më të butë nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.1., paragrafi 2. nën-paragrafi 2.1. dhe paragrafi 6. të këtij neni por vetëm deri në atë shkallë që lejohet sipas formulimit të mëposhtëm:

7.1. për marrëveshjet mbi pranimin e fajësisë të arritura në shqyrtim gjyqësor, i pandehuri mund të dënohet së paku 90% të minimumit të dënimit të përcaktuar me dispozitat përkatëse të Kodit Penal.

7.2. për marrëveshjet mbi pranimin e fajësisë të arritura para shqyrtimit gjyqësor, i pandehuri mund të dënohet së paku 80% të minimumit të dënimit të përcaktuar me dispozitat përkatëse të Kodit Penal.

7.3. për marrëveshjet mbi pranimin e fajësisë të arritura para shqyrtimit gjyqësor, në rastet kur i pandehuri merr pjesë si dëshmitarë bashkëpunues dhe siguron prova në procedurë penale, i pandehuri mund të dënohet së paku 60% të minimumit të dënimit të përcaktuar me dispozitat përkatëse të Kodit Penal.

7.4. për marrëveshjet mbi pranimin e fajësisë të arritura para shqyrtimit gjyqësor, në rastet kur i pandehuri merr pjesë si dëshmitarë bashkëpunues në hetim të fshehtë dhe siguron prova në procedurë penale, i pandehuri mund të dënohet së paku 40% të minimumit të dënimit të përcaktuar me dispozitat përkatëse të Kodit Penal.

8. I pandehuri dhe mbrojtësi i tij duhet të jenë të pranishëm gjatë takimeve mbi negocimin e pranimit të fajësisë dhe duhet të pajtohen me kushtet e marrëveshjes me shkrim mbi pranimin e fajësisë para se ajo ti paraqitet gjykatës. Kur i pandehuri nuk merr pjesë si dëshmitarë bashkëpunues, zbatohen kushtet e mëposhtme. Prokurori i shtetit informon të dëmtuarin për marrëveshjen e arritur, pasi që marrëveshja të jetë në formën përfundimtare. Kur i dëmtuari ka paraqitur kërkesë pasurore juridike që rrjedh nga vepra penale e cekur ne aktakuzë, marrëveshja mbi pranimin e fajësisë duhet ta adresojë kërkesën e të dëmtuarit dhe prokurori i shtetit duhet të njoftojë të dëmtuarin se i pandehuri kërkon të arrijë marrëveshje mbi pranimin e fajësisë. Të dëmtuarit duhet t'i jepet rasti që t'i paraqesë deklaratë gjykatës mbi kërkesën e tillë pasurore juridike para se gjykata ta pranojë marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë.

9. Kur i pandehuri merr pjesë si dëshmitar bashkëpunues, prokurori i shtetit siguron që kërkesa pasurore juridike e të dëmtuarit të trajtohet me marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë. Kur i dëmtuari ka paraqitur kërkesë pasurore juridike që rrjedh nga vepra penale e cekur ne aktakuzë, marrëveshja mbi pranimin e fajësisë duhet ta trajtojë kërkesën e të dëmtuarit. Të dëmtuarit duhet t'i jepet rasti që t'i paraqesë deklaratë gjykatës mbi kërkesën e tillë pasurore juridike para se gjykata t'i shqiptojë dënimin të pandehurit sipas marrëveshjes mbi pranimin e fajësisë.

10. Gjykata nuk merr pjesë në negocimin e pranimit të fajësisë, por mund të caktojë afat të arsyeshëm kohor, jo më të gjatë se tre (3) muaj, për përfundimin e negociatave në mënyrë që të pengohen zvarritja e procedurës.

11. Në çdo kohë para se gjykata të pranojë marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë, prokurori i shtetit ose i pandehuri mund të refuzojnë marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë dhe gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues do të caktojë shqyrtimin gjyqësor siç parashihet me Kapitullin XIX të këtij Kodi. Në qoftë se prokurori i shtetit dhe mbrojtësi apo i pandehuri nuk arrijnë marrëveshje mbi pranimin e fajësisë, ose nëse marrëveshja nuk pranohet nga gjykata, deklaratat e të pandehurit të dhëna gjatë negocimit të pranimit të fajësisë, siç parashihet në paragrafët 3., 4. dhe 5. të këtij neni janë provë e papranueshme në shqyrtim gjyqësor ose në procedurë tjetër të ndërlydhur.

12. Marrëveshja me shkrim mbi pranimin e fajësisë duhet të përmbajë të gjitha kushtet e marrëveshjes, e cila duhet të jetë e nënshkruar nga kryeprokurori i zyrës përkatëse,

mbrojtësi dhe i pandehuri, dhe është detyruese për të gjitha palët nënshkruese. Marrëveshja mbi pranimin e fajësisë duhet së paku të përfshijë:

- 12.1. pikat e aktakuzës për të cilat i pandehuri pranon fajësinë;
- 12.2. nëse i pandehuri pranon të bashkëpunojë;
- 12.3. të drejtat nga të cilat hiqet dorë;
- 12.4. përgjegjësia e të pandehurit për kompensimin e të dëmtuarit dhe konfiskimi i të gjitha pasurive të cilat i nënshtrohen konfiskimit nga Kapitulli XVIII i këtij Kodi.

13. Marrëveshja po ashtu mund të përfshijë dispozitën ku palët pajtohen për kufijtë e dënimit që do të propozohet nga ana e prokurorit të shtetit nëse i pandehuri bashkëpunon substancialisht, ndërsa nëse gjykata shqipton dënim jashta këtyre kufijve në dëm të ndonjëres prej palëve, ajo palë ka të drejtë ankese kundër vendimit mbi dënimin.

14. Marrëveshja me shkrim mbi pranimin e fajësisë i paraqitet gjykatës në seance dëgjimore të hapur për publikun, përveç në rastet e përcaktuara në paragrafin 16. të këtij neni.

15. Nëse marrëveshja me shkrim mbi pranimin e fajësisë negociohet para ngritjes së aktakuzës, kundër të pandehurit i cili ka arritur marrëveshje paraqitet aktakuzë e veçantë në të njëjtën kohë me marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë. Të dy këto mund të paraqiten në zarf të mbyllur dhe të vulosur. Shqyrtimi fillestar para gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues mund të shërbejë gjithashtu si seancë dëgjimore nga ky nen.

16. Gjykata zyrtarisht mund ta pranoj apo refuzoj marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë në pajtim me kushtet që duhet të merren parasysh nga paragrafi 18. i këtij neni. Marrëveshja mbi pranimin e fajësisë hyn në fuqi vetëm pasi që të evidentohet në procesverbal se është pranuar zyrtarisht nga gjykata.

17. Nëse i pandehuri pajtohet të jetë dëshmitarë bashkëpunues dhe kur masat e parapara në Kapitullin XIII të këtij Kodi i janë siguruar atij, pas kërkesës së cilësdo palë, gjykata mund të urdhërojë që seanca dëgjimore për shqyrtimin e marrëveshjes mbi pranimin e fajësisë të jetë e mbyllur për publik dhe mund të urdhërojë që marrëveshja me shkrim për pranimit të fajësisë të jetë e mbyllur.

18. Gjatë shqyrtimit se a duhet pranuar marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë, gjykata duhet të dëgjoj të pandehurin, mbrojtësin e tij dhe prokurorin e shtetit dhe të përcaktojë nëse:

- 18.1. i pandehuri ka kuptuar natyrën dhe pasojat e pranimit të fajësisë;
- 18.2. pranimi i fajësisë është bërë vullnetarisht nga i pandehuri pas konsultimeve të mjaftueshme me mbrojtësin e tij, nëse ka mbrojtës, dhe se i pandehuri nuk ka qenë i detyruar ose i shtrënguar në asnjë mënyrë që të pranojë fajësinë;
- 18.3. pranimi i fajësisë mbështetet në fakte dhe prova materiale të rastit konkret, të cilat paraqiten në aktakuzë, apo me provat materiale të paraqitura nga prokurori për plotësimin e aktakuzës dhe të pranuar nga i pandehuri, si dhe me dëshmi tjera, siç

mund të jenë deklaratat e dëshmitarëve të paraqitura nga prokurori apo i pandehuri; dhe

18.4. nuk ekzistojnë asnjë nga rrethanat e parapara në nenin 253, paragrafët 1. dhe 2. të këtij Kodi.

19. Me rastin e shqyrtimit të marrëveshjes mbi pranimin e fajësisë, gjykata duhet të dëgjojë pikëpamjet e prokurorit të shtetit, mbrojtësit dhe të dëmtuarit. Nëse marrëveshja e të pandehurit për bashkëpunim dhe pranim të fajësisë është e mbyllur në pajtim me paragrafin 17. të këtij neni, gjykata i lejon të dëmtuarit të jep deklaratë në përfundim të bashkëpunimit të të pandehurit, para shqyrtimit të dënimit.

20. Nëse gjykata nuk bindet se janë përmbushur të gjitha kushtet e parapara në paragrafin 18. të këtij neni, gjykata refuzon marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë dhe rasti vazhdon në gjykim të rregullt ashtu siç parashihet me këtë Kod.

21. Nëse gjykata bindet se janë përmbushur të gjitha kushtet e parapara në paragrafin 18. të këtij neni, gjykata pranon marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë dhe urdhëron që marrëveshja të vendoset në shkresat e lëndës në gjykatë. Gjukata cakton datën kur palët do të japin deklaratat e tyre në lidhje me dënimin, pas së cilës gjykata shqipton dënimin. Megjithatë, kjo datë mund të shtyhet në mënyrë që i pandehuri të shërbejë si dëshmitar bashkëpunues.

22. Pas pranimit të marrëveshjes me shkrim mbi pranimin e fajësisë nga gjykata, por para shqyrtimit të dënimit, gjykata mund të mos i lejojë të pandehurit tërheqjen e pranimit të fajësisë ose mund të mos i lejojë prokurorit që të tërheq marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë, përveç nëse gjykata çmon se ndonjë prej kushteve nga paragrafi 18. i këtij neni nuk është përmbushur. Pala e cila kërkon të tërhiqet nga marrëveshja ka barrën e të provuarit gjatë parashtrimit të kërkesës së tillë në gjykatë.

Neni 234 Lirimi nga dënimi

1. Me kërkesë të prokurorit të shtetit, gjykata mund të lirojë nga dënimi kryerësin i cili nuk është dëshmitarë bashkëpunues, ose këtë dënim ta ulë në pajtim me nenin 75 të Kodit Penal, kur kryerësi bashkëpunon vullnetarisht dhe kur bashkëpunimi i tij ka parandaluar vepra të tjera penale nga të tjerët ose ka rezultuar me ndjekje të suksesshme të kryerësve të tjerë të veprave penale.

2. Kur kryerësi shpallet fajtor për vepër penale për të cilën mund të shqiptohet dënim me të paktën dhjetë (10) vjet burgim, gjykata nuk e pezullon ose nuk e heq dënimin.

Neni 235 Dëshmitarët bashkëpunues

1. Sipas këtij kapitulli, shprehja “dëshmitar bashkëpunues” do të thotë i dyshuari ose i pandehuri për të cilin ende nuk është lexuar aktakuza në shqyrtimin gjyqësor dhe i cili pritet të dëshmojë në gjykatë kur:

- 1.1. ka gjasa të parandalojë vepra të tjera penale nga personi tjetër;
- 1.2. ka gjasa të shpie drejt zbardhjes së të vërtetës në procedurën penale;
- 1.3. është bërë vullnetarisht dhe me marrëveshje të plotë për të dëshmuar të vërtetën në gjykatë;
- 1.4. është vlerësuar nga gjykata si e vërtetë dhe e plotë; ose
- 1.5. mund të shpie drejt ndjekjes së suksesshme të kryerësve të tjerë të veprës penale.

Neni 236

Kërkesa për shpalljen e personit dëshmitar bashkëpunues

1. Prokurori i shtetit mund të bëjë kërkesë me shkrim pranë gjykatës për të urdhëruar që personi të shpallet dëshmitar bashkëpunues. Kërkesa përfshin deklaratën e veçantë të pretendimeve faktike nga prokurori i shtetit.
2. Prokurori i shtetit mund të bëjë kërkesë të arsyetuar për urdhër që pretendimet faktike në deklaram të mbahen të fshehta nga palët tjera dhe mbrojtësit e tyre.
3. Gjykata në çdo kohë pas pranimit të kërkesës së prokurorit të shtetit për fshehtësi, mund të urdhërojë fshehtësinë lidhur me pretendimet faktike të përfshira në deklaratë.
4. Çdo shkelje e urdhrit për fshehtësi e bazuar në paragrafin 2. të këtij neni ndiqet nga prokurori i shtetit sipas nenit 202 të Kodit Penal dhe neni 202, paragrafi 2. i Kodit Penal nuk zbatohet.

Neni 237

Procedura për shpalljen e personit dëshmitar bashkëpunues

1. Pas marrjes së kërkesës, gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues dëgjon kërkesën në seancë të mbyllur. Prokurori i shtetit dhe mbrojtësi i dëshmitarit bashkëpunues mund të jenë të pranishëm në seancën dëgjimore për të vlerësuar besueshmërinë e dëshmitarit bashkëpunues dhe për të siguruar plotësimin e kushteve nga neni 235 i këtij Kodi. Deklarimet e bëra te gjyqtari gjatë marrjes në pyetje nuk mund të përdoren në procedurë penale kundër dëshmitarit bashkëpunues ose kundër ndonjë personi tjetër si prova që mbështesin zbulimin e fajësisë.
2. Dispozitat e zbatueshme për marrjen në pyetje të dëshmitarëve zbatohen përshtatshëmrisht gjatë marrjes në pyetje të dëshmitarit bashkëpunues dhe marrja në pyetje shënohet në procesverbal në pajtim me dispozitat e këtij Kodi.
3. Në mbyllje të seancës dëgjimore, gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë shpalljen e personit dëshmitar

bashkëpunues kur ai çmon se janë plotësuar kriteret për dëshmitar bashkëpunues nga neni 235 i këtij Kodi.

4. Urdhri përcakton:

4.1. veprat penale, me përshkrimin e veprimeve dhe të kualifikimit të tyre për të cilat urdhërohet ndalimi i fillimit ose i vazhdimit të procedurës penale apo shqiptimi i dënimit;

4.2. ndalimin e fillimit ose të vazhdimit të procedurës penale kundër dëshmitarit bashkëpunues dhe shqiptimit të dënimit ndaj dëshmitarit bashkëpunues për vepra penale të përcaktuar në urdhër;

4.3. natyrën dhe përmbajtjen e bashkëpunimit të dhënë nga dëshmitari bashkëpunues; dhe

4.4. kushtet për revokimin e urdhrit.

5. Gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues nuk lëshojnë urdhër të tillë kur dëshmitari bashkëpunues dyshohet nga prokurori i shtetit ose akuzohet me aktakuzë si organizator apo udhëheqës i grupit prej dy (2) apo më shumë personave të cilët kanë kryer vepra penale.

6. Urdhri nuk e ndalon fillimin apo vazhdimin e procedurës penale kundër dëshmitarit bashkëpunues për vepra penale të kryera pas lëshimit të urdhrit ose për vepra penale që dënohen me të paktën dhjetë (10) vjet burgim.

Neni 238

Revokimi i shpalljes si dëshmitar bashkëpunues

1. Me kërkesë të prokurorit të shtetit, urdhri i paraparë në nenin 237 të këtij Kodi mund të revokohet nga kolegji shqyrtues kur dëshmia e dëshmitarit bashkëpunues vërtetohet si e rreme në ndonjë pjesë të rëndësishme të saj, ose kur dëshmitari bashkëpunues nuk tregon të vërtetën e plotë.

2. Dëshmitari bashkëpunues paralajmërohet për pasojat e dhënies së dëshmisë së rreme në ndonjë pjesë të rëndësishme të saj ose kur qëllimisht nuk e tregon të vërtetën e plotë para se të merret në pyetje nga gjyqtari i procedurës paraprake sipas nenit 237, paragrafi 1. i këtij Kodi dhe para se të dëshmojë nën mbrojtjen e urdhrit. Çdo dëshmim i tillë duhet të jetë ose në formë të shkruar në gjuhën e dëshmitarit bashkëpunues dhe e nënshkruar nga ai për të vërtetuar saktësinë e saj, ose e incizuar në audio apo videotrakë e cila për gjykatën është autentike.

Neni 239
Njoftimi i të pandehurit për identitetin e dëshmitarit bashkëpunues

Të pandehurit kundër të cilit duhet të dëshmojë dëshmitari bashkëpunues i jepet një kopje e urdhrit me të cilin personi i tillë është shpallur dëshmitar bashkëpunues para shqyrtimit gjyqësor të të pandehurit.

KAPITULLI XV
FAZA E NGRITJES SË AKTAKUZËS DHE DEKLARIMIT

Neni 240
Gjykimi penal që zbatohet vetëm pas ngritjes së aktakuzës

1. Pas përfundimit të hetimit ose kur prokurori i shtetit konsideron se informacionet me të cilat ai disponon për veprën penale dhe kryerësin e saj paraqesin dyshim të bazuar mirë se i pandehuri ka kryer veprën penale apo vepra penale, procedura para gjyqit mund të zbatohet vetëm në bazë të aktakuzës së ngritur nga prokurori i shtetit.

2. Nëse hetimi ka përfunduar dhe nuk ka prova të mjaftueshme për të mbështetur dyshimin e bazuar mirë se i pandehuri ka kryer veprën penale ose vepra penale, prokurori i shtetit nxjerr aktvendim për pushimin e hetimit.

Neni 241
Aktakuza

1. Aktakuza përmban:

- 1.1. përcaktimin e gjykatës ku do të mbahet shqyrtimi gjyqësor;
- 1.2. emrin dhe mbiemrin e të pandehurit dhe të dhënat e tij personale;
- 1.3. të dhënat nëse është shqiptuar paraburgimi dhe sa kohë ka zgjatur ose masat e urdhëruara kundër të pandehurit për sigurimin e pranisë së tij, nëse ai ndodhet në liri dhe nëse ai është liruar para ngritjes së aktakuzës, sa është mbajtur në paraburgim.
- 1.4. kohën dhe vendin e kryerjes së veprës penale, objektin në të cilin është kryer dhe mjetin me të cilin është kryer vepra penale, si dhe rrethanat tjera të nevojshme për të përcaktuar me saktësi veprën penale;
- 1.5. emërtimin ligjor të veprës penale duke i'u referuar dispozitave të Kodit Penal;
- 1.6. Rekomandimin për provat që duhet prezentuar në shqyrtimin gjyqësor së bashku me emrat e dëshmitarëve dhe ekspertëve, shkresat që duhet lexuar dhe sendet që duhet marrë si provë.

1.7. Shpjegimin e arsyeve për ngritjen e aktakuzës bazuar në rezultatet e hetimit dhe provat që vërtetojnë faktet kryesore;

1.8. Nëse është zbatuar mundësia hetuese e veçantë, në aktakuzë duhet të ceken emrat e gjyqtarëve të kolegjit që ka drejtuar mundësinë hetuese të veçantë.

1.9. Aktakuza përcakton me saktësi çdo ndërtesë, pasuri të paluajtshme, pasuri të luajtshme, fonde apo pasuri tjera që mund t'i nënshtrohen konfiskimit. Aktakuza po ashtu përshkruan provat e nevojshme që kërkohen për të arsyetuar konfiskimin nga Kapitulli XVIII i këtij Kodi.

2. Nëse i pandehuri gjendet në liri, prokurori i shtetit në aktakuzë mund të propozojë që të jepet urdhri për paraburgim, e kur i pandehuri gjendet në paraburgim, prokurori i shtetit mund të propozojë që ai të lirohet.

3. Një aktakuzë mund të ngritet për disa vepra të ndryshme penale ose ndaj disa të pandehurve vetëm kur në pajtim me nenin 35 të këtij Kodi mund të zbatohet procedura e përbashkët.

Neni 242

Procedura për ngritjen e aktakuzës

1. Aktakuza i paraqitet gjykatës kompetente në aq kopje sa ka të pandehur dhe mbrojtës të tyre dhe një kopje shtesë për gjykatën. Gjithashtu, gjykatës i dërgohet edhe lënda komplete e hetimit nga prokurori i shtetit.

2. Gjykata cakton gjyqtarin ose trupin gjykues me kryetarin e tij nëpërmjet një procesi transparent e të drejtë për caktimin e çështjeve, ashtu siç duhet. Nëse është zbatuar mundësia hetuese e veçantë, njëri nga gjyqtarët e kolegjit caktohet si gjyqtar i vetëm gjykues ose si kryetar i trupit gjykues ose si anëtar i trupit gjykues.

3. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues përcakton sipas detyrës zyrtare nëse ka kompetencë mbi çështjen që përbën aktakuzën.

4. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues cakton menjëherë shqyrtimin fillestar, i cili duhet të mbahet brenda tridhjetë (30) ditëve pas ngritjes së aktakuzës.

5. Nëse i pandehuri është në mbajtje në paraburgim, shqyrtimi fillestar mbahet në mundësinë e parë, jo më vonë se pesëmbëdhjetë (15) ditë pas ngritjes së aktakuzës.

6. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues njofton prokurorin e shtetit, të pandehurit dhe mbrojtësit e tyre për kohën dhe vendin e mbajtjes së shqyrtimit fillestar.

Neni 243

Shkresat që plotësojnë aktakuzën

1. Në të njëjtën kohë me paraqitjen e aktakuzës, prokurori i shtetit paraqet edhe dokumentet e mëposhtme kur është e nevojshme:

1.1. prokurori i shtetit paraqet mbështetjen e pohimit nga neni 263 të këtij Kodi së bashku me deklaratat e marra nga neni 132 të këtij Kodi apo provat e siguruara nga neni 219, paragrafi 6. të këtij Kodi të cilat synon ti paraqesë si prova të drejtpërdrejta pa praninë e dëshmitarëve. Mbështetja e pohimit përshkruan provat e pavarura që vërtetojnë deklaratat të cilat prokurori i shtetit synon t'i paraqesë si prova të drejtpërdrejta. Kjo mbështetje e pohimit mund të plotësohet ose të paraqitet në një kohë më të vonshme nëse dëshmitari për të cilin zbatohet kjo dispozitë nuk është më në dispozicion për të dëshmuar në shqyrtim gjyqësor.

1.2. prokurori i shtetit paraqet kërkesë për të vazhduar apo për të zbatuar ndonjë nga masat për sigurimin e pranisë së të pandehurit. Nenet 173 deri 193 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht për çfarëdo kërkesë nga ky paragraf.

2. Prokurori i shtetit mund të paraqesë mbështetje të pohimit apo kërkesa nga ky nen edhe më pas nëse nuk ka mundur ta dijë bazën për paraqitjen e njoftimit apo kërkesës në kohën kur është ngritur aktakuza.

Neni 244

Materialet të cilat i jepen të pandehurit me ngritjen e aktakuzës

1. Jo më vonë se nga ngritja e aktakuzës, prokurori i shtetit i siguron mbrojtësit apo mbrojtësit kryesor materialet e mëposhtme ose kopjen e tyre të cilat janë në posedim, në kontroll ose në mbrojtje të tij, nëse këto materiale nuk i janë dhënë mbrojtësit gjatë hetimit:

1.1. procesverbalet mbi deklaratimet ose pohimet, të nënshkruara apo të panënshkruara nga i pandehuri;

1.2. emrat e dëshmitarëve të cilët prokurori i shtetit ka ndërmend t'i thërret për dëshmim dhe çdo deklaram të mëhershëm të dhënë nga dëshmitarët e tillë;

1.3. të dhënat mbi identifikimin e personave për të cilët prokurori i shtetit e di se posedojnë prova të pranueshme dhe shfajësuese ose informata lidhur me çështjen dhe çdo procesverbal të deklarimeve, të nënshkruar apo të panënshkruar nga personat e tillë për këtë çështje;

1.4. rezultatet e ekzaminimit fizik dhe mendorë, testet shkencore ose eksperimentet e bëra lidhur me çështjen;

1.5. kallëzimet penale dhe raportet e policisë; dhe

1.6. përmbledhjet ose referencat për provat materiale të mbledhura gjatë hetimit.

2. Deklarimet e dëshmitarëve i vihen në disponim të pandehurit në gjuhën që ai e kupton dhe e flet.

3. Pas ngritjes së aktakuzës, prokurori i shtetit i siguron mbrojtësit çfarëdo materiali të ri të paraparë në paragrafin 1. të këtij neni brenda dhjetë (10) ditëve nga pranimi i tyre.

4. Për dispozitat e këtij neni vlejnë masat për mbrojtjen e të dëmtuarit, dëshmitarëve, të privatësisë së tyre dhe të dhënave konfidenciale, siç parashihet me ligj.

Neni 245 **Shqyrtimi fillestar**

1. Gjatë shqyrtimit fillestar duhet të jenë të pranishëm prokurori i shtetit, i pandehuri apo të pandehurit dhe mbrojtësit.

2. Gjatë shqyrtimit fillestar, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues i jep kopjen e aktakuzës të pandehuri apo të pandehurve, nëse ata nuk i kanë pranuar këto kopje të aktakuzës më parë.

3. Gjatë shqyrtimit fillestar, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupi gjykues vendos për të gjitha propozimet për të vazhduar apo zbatuar masat për sigurinë e pranisë së të pandehurit.

4. Gjatë shqyrtimit fillestar, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues siguron që prokurori i shtetit të ketë përmbushur detyrimet që kanë të bëjnë me zbulimin e provave nga neni 244 i këtij Kodi.

5. Gjatë shqyrtimit fillestar, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues cakton shqyrtimin e dytë jo më herët se tridhjetë (30) ditë pas shqyrtimit fillestar dhe jo më vonë se dyzet (40) ditë pas shqyrtimit fillestar. Në të kundërtën, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të kërkojë vetëm paraqitjen e propozimeve deri në datën e caktuar e cila nuk mund të jetë më vonë se tridhjetë (30) ditë nga shqyrtimi fillestar.

6. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues njofton të pandehurin dhe mbrojtësin se para shqyrtimit të dytë, ata duhet që:

6.1. të paraqesin kundërshtimet e tyre për provat e cekura në aktakuzë;

6.2. të paraqesin kërkesat për hudhjen e aktakuzës nëse është e ndalur ligjërisht; dhe

6.3. të paraqesin kërkesat për hudhjen e aktakuzës për shkak të mospërshkrimit të veprës penale sipas ligjit.

7. Asnjë dëshmitar apo ekspert nuk merret në pyetje dhe asnjë provë nuk paraqitet gjatë shqyrtimit fillestar, përveç nëse dëshmitari është i nevojshëm për marrjen e vendimit mbi vazhdimin ose zbatimin e masave për të siguruar praninë e të pandehurit nga paragrafi 3. të këtij neni.

Neni 246 **Pranimi i fajësisë**

1. Në fillim të shqyrtimit fillestar, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupi gjykues e udhëzon të pandehurin për të drejtën e tij për të mos u deklaruar në çështjen e tij ose të mos

përgjigjet në pyetje dhe nëse ai deklaron për çështjen, se nuk ka për detyrë të inkriminojë vetveten ose të afërmin, as të pranojë fajësinë; të mbrohet vetë ose nëpërmjet ndihmës juridike nga mbrojtësi sipas zgjedhjes së tij; të kundërshtojë aktakuzën dhe pranueshmërinë e provave të paraqitura në aktakuzë.

2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupi gjykues pastaj çmon nëse e drejta e të pandehurit në mbrojtës është respektuar dhe nëse prokurori i shtetit ka përmbushur detyrimet që kanë të bëjnë me zbulimin e provave nga neni 244 i këtij Kodi.

3. Pastaj prokurori i shtetit ia lexon aktakuzën të pandehurit.

4. Pasi që gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupi gjykues bindet se i pandehuri e kupton aktakuzën, të pandehurit i ofron mundësinë të pranojë fajësinë ose të deklarohet i pafajshëm. Nëse i pandehuri nuk e ka kuptuar aktakuzën, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupi gjykues thërret prokurorin e shtetit që t'ia shpjegojë aktakuzën të pandehurit në mënyrë që ai ta kuptojë pa vështirësi. Nëse i pandehuri nuk dëshiron të bëjë ndonjë deklaram lidhur me fajësinë e tij, konsiderohet se ai nuk e pranon fajësinë.

Neni 247

Marrëveshjet mbi pranimin e fajësisë gjatë shqyrtimit fillestar

1. Nëse marrëveshja mbi pranimin e fajësisë nga neni 233 i këtij Kodi paraqitet së bashku me aktakuzën, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues çmon marrëveshjen mbi pranimin e fajësisë dhe e pranon atë, e refuzon atë ose cakton shqyrtim të veçantë në pajtim me procedurat nga neni 248 dhe neni 233 të këtij Kodi.

2. Nëse i pandehuri deklarohet i pafajshëm, gjykata nuk mund ta dënojë të pandehurin, përveç nëse i pandehuri e ndryshon deklaratën e tij dhe pranon fajësinë, ose nëse gjykata e shpall fajtor të pandehurin pas shqyrtimit gjyqësor, pavarësisht nga marrëveshja mbi pranimin e fajësisë.

3. Shqyrtimet nga ky kapitull mund të mbahen nën masa të fshehta pas kërkesës së prokurorit të shtetit nga Kapitulli XIII të këtij Kodi.

4. Marrëveshja mbi pranimin e fajësisë nga neni 233 i këtij Kodi ose pranimi i fajësisë nga neni 248 i këtij Kodi mund të shqyrtohen nga gjykata në çdo kohë para përfundimit të shqyrtimit gjyqësor.

Neni 248

Pranimi i fajësisë gjatë shqyrtimit fillestar

1. Kur i pandehuri pranon fajësinë për të gjitha pikat e aktakuzës sipas nenit 246 ose 247 të këtij Kodi, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues përcakton nëse:

1.1. i pandehuri kupton natyrën dhe pasojat e pranimi të fajit;

1.2. pranimi bëhet vullnetarisht nga i pandehuri pas këshillimeve të mjaftueshme me mbrojtësin, nëse i pandehuri ka mbrojtës;

1.3. pranimi i fajit mbështetet në faktet e çështjes që përmban aktakuza, në materialet e prezantuara nga prokurori i shtetit për plotësimin e aktakuzës të pranuar nga i pandehuri dhe çdo provë tjetër, siç është dëshmia e dëshmitarëve e paraqitur nga prokurori i shtetit ose i pandehuri; dhe

1.4. aktakuza nuk përmban asnjë shkelje të qartë ligjore ose gabime faktike.

2. Në vlerësimin e pranimin të fajësisë së të pandehurit, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të kërkojë mendimin e prokurorit të shtetit, mbrojtësit dhe të dëmtuarit.

3. Kur gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues nuk bindet se janë vërtetuar faktet nga paragrafi 1. i këtij neni, ai merr aktvendim me të cilin refuzon pranimin e fajësisë dhe procedon shqyrtimin fillestar sikur pranimi i fajësisë të mos ishte bërë.

4. Kur gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues bindet se janë vërtetuar faktet nga paragrafi 1. i këtij neni, ai merr aktvendim me të cilin pranon pranimin e fajësisë nga i pandehuri dhe vazhdon me shqyrtimin e dënimit, caktimin e seancës për vërtetimin e ndonjë fakti relevant për dënimin ose pezullon dënimin deri në përfundimin e bashkëpunimit të të pandehurit me prokurorin e shtetit.

5. I pandehuri i cili nuk pranon fajësinë gjatë shqyrtimit fillestar mund të ndryshojë deklaratën e tij dhe të pranojë fajësinë në çdo kohë. Për cilindo të pandehur që dëshiron të pranojë fajësinë nga ky paragraf, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupi gjykues zbaton përshtatshmërisht shqyrtimin nga ky nen.

Neni 249 **Kundërshtimi i provave**

1. Para shqyrtimit të dytë, i pandehuri mund të paraqesë kundërshtim ndaj provave të caktuara në aktakuzë, bazuar në këto arsye:

1.1. provat nuk janë marrë në mënyrë të ligjshme nga policia, prokurori i shtetit ose organi tjetër qeveritar;

1.2. provat janë në kundërshtim me rregullat nga Kapitulli XVI i këtij Kodi; ose

1.3. ka bazë të artikulueshme që gjykata të çmojë provën si thelbësisht të pambështetshme.

2. Prokurorit të shtetit i jepet mundësia që t'i përgjigjet kundërshtimit gojarisht ose me shkrim.

3. Për të gjitha provat për të cilat është paraqitur kundërshtim, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues merr aktvendim me shkrim të arsyetuar për lejimin ose përjashtimin e provës.

4. Provat e papranueshme ndahen nga shkresat dhe mbyllen. Provat e tilla mbahen nga gjykata të ndara nga shkresat dhe provat tjera. Provat e papranueshme nuk mund të shqyrtohen apo të shfrytëzohen në procedurë penale, përveç në rastin e ankesës kundër aktvendimit mbi pranueshmërinë.

5. Të gjitha provat kundër të cilave nuk është paraqitur kundërshtim janë të pranueshme në shqyrtim gjyqësor, përveç nëse gjykata sipas detyrës zyrtare përcakton se pranueshmëria e provës së caktuar do të cenonte të drejtat e të pandehurit të garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës.

6. Secila palë mund të paraqesë ankesë kundër aktvendimit nga paragrafi 3. të këtij neni. Ankesa duhet të bëhet brenda pesë (5) ditëve nga pranimi i aktvendimit me shkrim.

Neni 250

Kërkesa për hudhjen e aktakuzës

1. Para shqyrtimit të dytë, i pandehuri mund të paraqesë kërkesë për hudhjen e aktakuzës, bazuar në këto arsye:

1.1. vepra për të cilën akuzohet nuk përbën veprë penale;

1.2. ekzistojnë rrethana të cilat e përjashtojnë përgjegjësinë penale;

1.3. ka kaluar afati i parashkrimit të veprës penale, vepra penale është e përfshirë në falje ose ekzistojnë rrethana të tjera të cilat e pengojnë ndjekjen; ose

1.4. nuk ka prova të mjaftueshme për të mbështetur një dyshim të bazuar mirë se i pandehuri ka kryer veprën penale për të cilën akuzohet në aktakuzë.

2. Prokurorit të shtetit duhet t'i jepet mundësia që të përgjigjet ndaj kërkesës gojarisht apo me shkrim.

3. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues merr aktvendim me shkrim të arsyetuar me të cilin refuzon kërkesën ose hudh aktakuzën.

4. Secila palë mund të paraqesë ankesë kundër aktvendimit nga paragrafi 3. të këtij neni. Ankesa duhet të bëhet brenda pesë (5) ditëve nga pranimi i aktvendimit me shkrim.

Neni 251

Përgjigjet

1. Prokurorit të shtetit i jepet mundësia që të përgjigjet në kundërshtimin nga neni 249 ose në kërkesën nga neni 250 të këtij Kodi.

2. Përgjigja nga paragrafi 1. i këtij neni mund të bëhet gojarisht gjatë shqyrtimit të dytë ose me shkrim.

3. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues i jep prokurorit të shtetit kohë prej një (1) javë për të paraqitur përgjigje me shkrim ndaj kundërshtimit nga neni 249 ose kërkesës nga neni 250 të këtij Kodi.

4. Në vend të përgjigjes ndaj kërkesës nga neni 250, prokurori i shtetit mund të paraqesë aktakuzë të ndryshuar nga neni 252 të këtij Kodi.

Neni 252 **Aktakuza e ndryshuar**

1. Nëse kërkesa e paraqitur nga i pandehuri për hudhjen e aktakuzës nga neni 250 të këtij Kodi mund të rregullohet me ndryshim të aktakuzës, prokurori i shtetit paraqet aktakuzë të ndryshuar në pajtim me nenin 241 të këtij Kodi brenda një (1) jave nga shqyrtimit i dytë.

2. Nëse aktakuza e ndryshuar paraqitet kundër një të pandehuri apo disa të pandehurve, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues cakton shqyrtim fillestar nga neni 245 i këtij Kodi sikurse aktakuza të ishte e re.

3. I pandehuri mund të paraqesë kundërshtime të reja nga neni 249 ose kërkesa nga neni 250 i këtij Kodi por vetëm për ato pjesë të aktakuzës të cilat janë ndryshuar.

4. I pandehuri mund të paraqesë sërish kundërshtimet e mëparshme nga neni 249 ose kërkesat nga neni 250 i këtij Kodi. Nëse i pandehuri nuk i paraqet sërish kundërshtimet apo kërkesat e mëparshme, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues vendosë që ato kundërshtime apo kërkesa nuk janë relevante për aktakuzën e ndryshuar dhe nuk i shqyrtojnë më tej.

5. Prokurori i shtetit mund të ndryshojë aktakuzën një herë, përveç në rastet kur siguron të dhëna të reja që bëjnë të nevojshme ndryshimin e aktakuzës.

Neni 253 **Hudhja e aktakuzës**

1. Për çdo kërkesë për hudhjen e aktakuzës nga neni 250 i këtij Kodi, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues merr aktvendim për hudhjen e aktakuzës dhe pushimin e procedurës penale kur çmon se:

1.1. vepra me të cilën akuzohet nuk përbën vepër penale;

1.2. ekzistojnë rrethana të cilat e përjashtojnë përgjegjësinë penale;

1.3. ka kaluar afati i parashkrimit të veprës penale, vepra është përfshirë me amnesti apo falje, ose ekzistojnë rrethana të tjera të cilat e pengojnë ndjekjen; ose

1.4. nuk ka prova të mjaftueshme për të mbështetur një dyshim të bazuar mirë se i pandehuri ka kryer veprën penale për të cilën akuzohet në aktakuzë.

2. Me rastin e marrjes së aktvendimit nga ky nen, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues nuk detyrohet me cilësimin juridik të veprës penale siç është parashtruar nga prokurori i shtetit në aktakuzë.

3. Në përgjigjen ndaj kërkesës nga neni 250, prokurori i shtetit mund të hudhë aktakuzën nëse kërkesa nga neni 250 të këtij Kodi është e bazuar.

Neni 254

Shqyrtimi i dytë dhe caktimi i shqyrtimit gjyqësor

1. Në shqyrtimin e dytë marrin pjesë prokurori i shtetit, i pandehuri ose të pandehurit dhe mbrojtësit, përveç nëse gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues ka kërkuar vetëm paraqitjen e propozimeve deri në datën e shqyrtimit të dytë.

2. Gjatë shqyrtimit të dytë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues sigurohet që mbrojtësi të ketë përmbushur të gjitha detyrimet lidhur me zbulimin e provave nga neni 256 i këtij Kodi.

3. Gjatë shqyrtimit të dytë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues shqyrton kundërshtimet nga neni 249 ose kërkesat nga neni 250 të këtij Kodi. Ai mund të kërkojë nga prokurori i shtetit që të përgjigjet gojarisht gjatë shqyrtimit ose me shkrim, në pajtim me nenet 249-253 të këtij Kodi.

4. Gjatë shqyrtimit të dytë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues cakton seanca dëgjimore në pajtim me nenin 255 të këtij Kodi, nëse seancat e tilla janë të nevojshme.

5. Gjatë shqyrtimit të dytë, gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues cakton shqyrtimin gjyqësor, përveç nëse ende nuk ka marr aktvendim mbi kundërshtimet e paraqitura nga neni 249 apo kërkesat nga neni 250 të këtij Kodi.

6. Nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues ende nuk ka vendosur për kundërshtimet nga neni 249 apo kërkesat nga neni 250 të këtij Kodi, ai merr aktvendim me shkrim të arsyetuar për të gjitha propozimet e pazgjidhura pas shqyrtimit të dytë. Ai cakton shqyrtimin gjyqësor me urdhër me shkrim, të cilin e nxjerr në të njëjtën kohë me aktvendimin apo aktvendimet me shkrim për propozimet e lartpërmendura.

7. Asnjë dëshmitar apo ekspert nuk merret në pyetje dhe nuk paraqiten prova gjatë shqyrtimit të dytë.

Neni 255

Shqyrtimet për përcaktimin e vlefshmërisë së propozimeve

1. Nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues çmon se është e nevojshme mbajtja e shqyrtimit për të vlerësuar kundërshtimet e të pandehurit nga neni 249 apo kërkesat nga neni 250 të këtij Kodi, ai cakton dhe zbaton shqyrtimin e tillë sa më parë që të jetë e mundur dhe jo më vonë se tre (3) javë nga dita e shqyrtimit të dytë.

2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues nxjerr aktvendim me shkrim të arsyetuar sa më parë që të jetë e mundur pas shqyrtimit të mbajtur sipas këtij neni dhe jo më vonë se tre (3) javë nga dita e mbajtjes së shqyrtimit nga ky nen.

Neni 256

Paraqitja e materialeve nga mbrojtja

1. Në shqyrtim të dytë, mbrojtja i paraqet prokurorit të shtetit:

1.1. njoftimin për qëllimin e prezentimit të alibit, duke precizuar vendin ose vendet ku i pandehuri pohon të ketë qenë në kohën e kryerjes së veprës penale dhe emrat e dëshmitarëve dhe çdo provë tjetër që e mbështet alibinë;

1.2. njoftimin për qëllimin e prezentimit të arsyeve për përjashtim të përgjegjësisë penale, duke precizuar emrat e dëshmitarëve dhe çdo prove tjetër që e mbështet arsyen e tillë; dhe

1.3. njoftimin për emrat e dëshmitarëve të cilët mbrojtja synon t'i thërret për të dëshmuar.

2. Në çdo kohë para shqyrtimit gjyqësor, mbrojtësi mund të plotësojë me shkrim informatat e dhëna sipas paragrafit 1. të këtij neni prokurorit të shtetit.

3. Nëse mbrojtësi nuk kryen detyrimin nga paragrafët 1. dhe 2. të këtij neni ndërsa gjykata nuk gjen shkaqe të arsyeshme për një gjë të tillë, gjykata mund të shqiptojë gjobë deri në dyqindpesëdhjetë (250) Euro ndaj mbrojtësit dhe njofton Odën e Avokatëve për këtë.

KAPITULLI XVI

PROVAT

Neni 257

Rregullat e përgjithshme për prova

1. Rregullat e provës të parapara në këtë nen zbatohen në të gjitha procedurat penale para gjykatës dhe, në rastet kur e parasheh ky Kod, ato gjithashtu zbatohen në procedurat para prokurorit të shtetit dhe policisë.

2. Provat e marra me shkelje të dispozitave të procedurës penale janë të papranueshme kur ky Kod ose dispozita të tjera të ligjit shprehimisht parashikojnë kështu.

3. Gjykata nuk mund ta mbështesë vendimin e saj në prova të papranueshme.

4. Gjatë çdo intervistimi ose marrjeje në pyetje ndalohet që:

- 4.1. liria e të pandehurit për të formuluar dhe shprehur mendimin e tij të ndikohet nëpërmjet keqtrajtimit, lodhjes së shkaktuar, ndërhyrjes fizike, përdorimit të drogës, torturës, shtrëngimit ose hipnotizimit;
 - 4.2. i pandehuri të kanoset me masa të ndaluara me ligj;
 - 4.3. të premtohet ndonjë përfitim që nuk parashihet me ligj; dhe
 - 4.4. të dobësohet kujtesa e të pandehurit ose aftësia e tij për të kuptuar.
5. Ndalesa nga paragrafi 4. i këtij neni zbatohet pavarësisht nga pëlqimi i personit të intervistuar ose të marrë në pyetje.
6. Kur intervistimi ose marrja në pyetje është zbatuar në kundërshtim me paragrafin 4. të këtij neni, procesverbali i intervistimit ose marrjes së tillë në pyetje është i papranueshëm.

Neni 258 **Provat dhe rendi në gjykatë**

1. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues është përgjegjës për funksionimin e mirëfilltë të shqyrtimit gjyqësor, përfshirë marrjen e provave.
2. Gjykata mund të ndalojë marrjen e provave nëse:
 - 2.1. marrja e provave të tilla për të plotësuar provat tjera është e panevojshme dhe e tepërt sepse çështja në fjalë është e njohur në vija të përgjithshme;
 - 2.2. fakti që do të provohet është i parëndësishëm për vendimin apo është provuar;
 - 2.3. prova është tërësisht e papërshtatshme, e pamundshme ose e paarritshme; ose
 - 2.4. kërkesa bëhet për të zvarritur procedurën.
3. Gjykata mund të ndalojë marrjen e provës apo të përjashtojë provën.

Neni 259 **Provat qartazi të parëndësishme apo thelbësisht të pambështetshme janë të papranueshme**

1. Cilado provë që nuk ka të bëjë me të provuarit e ndonjë elementi të veprës penale, dëmit të shkaktuar me vepër penale, mbrojtjes nga ndjekja apo ndonjë çështjeje tjetër të rëndësishme mund të çmohet si provë qartazi e parëndësishme dhe është provë e papranueshme.
2. Cilado provë që është thelbësisht e pambështetshme, siç përkufizohet në nenin 19, paragrafi 1., nën-paragrafi 1.29 të këtij Kodi është provë e papranueshme.

Neni 260

Shqyrtimi i provave të pranueshme në shqyrtim kryesor

1. Pasi që gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues të ketë përjashtuar provat në pajtim me nenin 249 të këtij Kodi, ato prova mund të shqyrtohen nga gjykata vetëm gjatë rigjykimit nëse aktvendimi i gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues për të përjashtuar provat ndryshohet pas ankesës.
2. Prova mund të shqyrtohen nga gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues gjatë shqyrtimit kryesor nëse nuk është përjashtuar sipas nenit 249 apo nëse nuk është e papranueshme sipas nenit 259 të këtij Kodi.
3. Gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues apo anëtari i trupit gjykues, çmon besueshmërinë, rëndësinë dhe vlerën provuese të provës së pranuar nga paragrafi 2. i këtij neni.

Neni 261

Përdorimi i deklaratave të mëparshme në shqyrtim gjyqësor

1. Deklarimi i të pandehurit dhënë policisë ose prokurorit të shtetit mund të jetë provë e pranueshme në gjykatë vetëm kur është marrë në pajtim me dispozitat e nenit 73, paragrafi 1. neni 131 ose neni 132 dhe në pajtim me nenet 151 deri 155 të këtij Kodi. Deklaratat e tilla mund të përdoren për ta kundërshtuar deklarin e të pandehurit në gjyq ose si provë e drejtpërdrejtë në pajtim me nenin 262 paragrafi 2. të këtij Kodi.
2. Marrja në pyetje në procedurë paraprake mund të përdoret si provë në pajtim me nenin 123 paragrafi 2. të këtij Kodi.
3. Deklarata në procedurë paraprake mund të përdoret si provë në pajtim me nenin 123, paragrafi 3. të këtij Kodi.
4. Mundësia hetuese e veçantë mund të përdoret si provë në pajtim me nenin 123, paragrafi 4. të këtij Kodi.

Neni 262

Provat për përcaktimin e fajësisë

1. Gjykata nuk e shpall të akuzuarin fajtor duke u mbështetur vetëm në një dëshmi ose duke i dhënë rëndësi vendimtare një dëshmie apo një prove tjetër e cila nuk mund të kundërshtohet nga i pandehuri ose mbrojtësi përmes marrjes në pyetje gjatë ndonjë faze të procedurës penale.
2. Gjykata nuk e shpall të akuzuarin fajtor duke u mbështetur vetëm në një deklaratë ose duke i dhënë rëndësi vendimtare deklarin të dhënë nga i pandehuri në polici ose para prokurorit të shtetit.

3. Gjykata nuk e shpall të akuzuarin fajtor vetëm në një deklaratë ose duke i dhënë rëndësi vendimtare dëshmisë së dhënë nga një dëshmitar, identiteti i të cilit është i panjohur për mbrojtësin dhe të akuzuarin.
4. Gjykata nuk e shpall personin fajtor vetëm mbi bazën e dëshmisë së dhënë nga dëshmitari bashkëpunues.

Neni 263 **Mbështetja e pohimit**

1. Prokurori i shtetit i cili synon të mbështetet në deklaratat e mëparshme nga neni 261 ose deklaratat e siguruar nga neni 219 paragrafi 6. i këtij Kodi duhet të paraqesë mbështetjen e pohimit.
2. Mbështetja e pohimit përmban:
 - 2.1. Përshkrimin e dëshmive, deklaratën apo provën tjetër në të cilën prokurori i shtetit synon të mbështetet e që do të ishte e kufizuar sipas nenit 262 të këtij Kodi;
 - 2.2. Përshkrimin e shkurtë të dëshmisë, shkresës apo provës që vërteton të dhënat fajësuese nga provat e cekura në nën-paragrafin 2.1. të këtij paragrafi.
3. Mbështetja e pohimit paraqitet së bashku me aktakuzë dhe jo më vonë se deri në fillim të shqyrtimit gjyqësor.

KAPITULLI XVII **NGRIRJA E ASETVE DHE URDRAT NDALUES**

Neni 264 **Ngrirja e përkohshme e aseteve**

1. Nëse hetimi është autorizuar për veprë penale nga neni 90 i këtij Kodi, prokurori i shtetit mund të lëshojë urdhër për ndalimin e shitjes, shkëmbimit të pronësisë ose tërheqjen nga llogaria të cilitdo send të përshkruar në paragrafin 2 ose 3. të këtij neni.
2. Çdo ndërtesë, pasuri e paluajtshme, pasuri e luajtshme ose aset për të cilin prokurori i shtetit ka prova të artikulueshme që tregojnë dyshim të bazuar se:
 - 2.1. ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aset është përdorur në veprën penale nën hetim;
 - 2.2. ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aset është provë e veprës penale nën hetim; ose
 - 2.3. ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aset është fituar nga vepra penale nën hetim.

3. Çfarëdo llogarie financiare që i takon të pandehurit nën hetim, në të cilën mund të ketë mjete të cilat janë:

3.1. të ardhura nga vepra penale nën hetim; ose

3.2. përdorur në kryerjen e vazhdueshme të veprës penale nën hetim.

4. Urdhri i prokurorit të shtetit nga ky nen ka efektin e mëposhtëm:

4.1. çdo bankë apo institucion financiar që pranon urdhrin nga ky nen menjëherë ndalon çfarëdo aktiviteti të mëtejme të llogarisë bankare të përshkruar në urdhër. Banka nuk është përgjegjëse ndaj mbajtësit të llogarisë bankare për veprimet e saj në pajtim me urdhrin nga ky paragraf.

4.2. cilado palë tjetër që pranon urdhrin nga ky nen duhet të ndërmerr hapat e arsyeshëm për t'iu bindur urdhrin.

5. Urdhri i prokurorit të shtetit nga ky nen mund të lëshohet vetëm një herë dhe është i vlefshëm vetëm për shtatëdhjetë e dy (72) orë nga koha e lëshimit të urdhrin.

6. Në urdhrin e prokurorit të shtetit përshkruhet ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme, llogaria financiare ose aset dhe i urdhëron pranuesit të urdhrin që të ndalojë shitjen, shkëmbimin e pronësisë ose tërheqjen nga llogaria për shtatëdhjetë e dy (72) orë nga koha e lëshimit të urdhrin. Në urdhër ceket koha e lëshimit dhe koha e skadimit të urdhrin.

7. Urdhri nga ky paragraf mund të lëshohet nga prokurori i shtetit nëse ai i paraqet kërkesë gjyqtarit të procedurës paraprake për urdhër ndalues nga neni 265 i këtij Kodi për aset in e përcaktuar në urdhër.

Neni 265 **Urdhri ndalues**

1. Prokurori i shtetit i cili lëshon urdhrin për ngrirjen e përkohshme të aseteve nga neni 264 i këtij Kodi menjëherë i paraqet gjyqtarit të procedurës paraprake kërkesë për urdhër ndalues për aset in e përcaktuar në urdhrin për ngrirjen e përkohshme të asetit.

2. Kërkesa për urdhër ndalues përmban:

2.1. kopjen e urdhrin për ngrirjen e përkohshme të aseteve;

2.2. përshkrimin e provave të artikuleshme që arsyetojnë urdhrin;

2.3. përshkrimin e arsyeve që urdhri ndalues të ndalojë shitjen, shkëmbimin apo tërheqjen nga llogaria e asetit të përshkruar; dhe

2.4. identitetin e të gjithë personave që kanë interes pasuror në aset in e përshkruar, siç përcaktohet në regjistrat kadastral apo regjistrat tjerë qeveritar.

3. Gjyqtari i procedurës paraprake lëshon urdhër ndalues për secilin aset që kërkohet nëse prokurori i shtetit me anë të provave të artikulueshme tregon shkak të bazuar për të arsyetuar urdhrin.
4. Gjyqtari i procedurës paraprake refuzon ose lëshon urdhrin ndalues para skadimit të urdhrit për ngrirjen e përkohshme të aseteve.
5. Urdhri ndalues i lëshuar nga gjyqtari i procedurës paraprak në Kosovë vlen për të gjithë territorin e Kosovës.
6. Urdhri ndalues përcakton ndërtesën, pasurinë e paluajtshme, pasurinë e luajtshme, llogarinë financiare apo asetin dhe urdhëron pranuesin e urdhrit që të ndalojë shitjen, shkëmbimin e pronësisë ose tërheqjen nga llogaria për tridhjetë (30) ditë nga koha e lëshimit të urdhrit. Në urdhër ceket koha e lëshimit dhe koha e skadimit të urdhrit.
7. Urdhri i dërgohet institucionit financiar ose palës tjetër për të cilën është lëshuar urdhri për ngrirjen e përkohshme të aseteve.
8. Urdhri ndalues po ashtu i dërgohet të pandehurit dhe të gjithë personave që kanë interes në asetin e përcaktuar. Urdhri ndalues cakton shqyrtimin brenda tre (3) javësh dhe në të thuhet: “Pasuria e përcaktuar në urdhrin ndalues është ngrirë për tridhjetë (30) ditë. Shqyrtimi është caktuar. Nëse pretendoni të kundërshtoni ngrirjen e kësaj pasurie, ju duhet të merrni pjesë në shqyrtim dhe do të keni mundësinë të paraqitni argumentet tuaja për heqjen e kësaj ngrirjeje. Ndalimi afatgjatë i kësaj pasurie mund të urdhërohet në këtë shqyrtim dhe kjo prek të drejtën tuaj në këtë pasuri.”
9. Urdhri ndalues nga ky nen ka efektin e mëposhtëm:
 - 9.1. çdo bankë apo institucion financiar që pranon urdhrin nga ky paragraf menjëherë ndalon çfarëdo aktiviteti të mëtejshëm të llogarisë bankare të përkohshme në urdhër. Banka nuk është përgjegjëse ndaj mbajtësit të llogarisë bankare për veprimet e saj në pajtim me urdhrin nga ky paragraf.
 - 9.2. cilado palë tjetër që pranon urdhrin nga ky paragraf duhet të ndërmerr hapat e arsyeshëm për t’iu bindur urdhrit.

Neni 266 **Shqyrtimi për konfirmimin e ndalimit të pasurisë**

1. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të marrë parasysh provat apo dëshmitarët në mbështetje të urdhrin ndalues të lëshuar më parë gjatë çmuarjes nëse duhet lëshuar urdhër për ndalim afatgjatë në përfundim të shqyrtimit për ndalim. Ai poashtu mbështet urdhrin për ndalim afatgjatë në provat e paraqitura gjatë shqyrtimit për ndalim nga paragrafët 2., 3. dhe 4. të këtij neni.
2. Prokurori i shtetit paraqet prova ose dëshmitarë në mbështetje të urdhrin ndalues.

3. I pandehuri mund të paraqet prova ose dëshmitarë për të kundërshtuar provat në mbështetje të urdhrin ndalues, ose mund të paraqesë argumente kundër bazës ligjore për urdhrin ndalues.
4. Palët tjera që kanë të drejta në pasuri paraqesin prova ose dëshmitarë për të kundërshtuar provat në mbështetje të urdhrin ndalues, ose mund të paraqesin argumente kundër bazës ligjore për urdhrin ndalues.
5. Gjyqtari i procedurës paraprake lëshon urdhër për ndalim afatgjatë për secilin aset që kërkohet nëse ka prova të artikulueshme që tregojnë shkak të bazuar për të arsyetuar urdhrin.
6. Në përfundim të shqyrtimit, gjyqtari i procedurës paraprake lëshon urdhër, me të cilin:
 - 6.1. refuzon ndalimin e pasurisë dhe lëshon urdhër për lirim të menjëhershëm të pasurisë; ose
 - 6.2. konfirmon ndalimin e pasurisë dhe menjëherë lëshon urdhër për ndalim afatgjatë.
7. Në përfundim të shqyrtimit, gjykata mund të urdhërojë që pasuria të administrohet nga Agjencia për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar vetëm nëse gjykata është e bindur se me urdhër ndalues nuk do të arrihet të parandalohet që pasuria të mos largohet nga kompetenca territoriale e saj.
8. Përveç mjeteve të mbajtura në llogari financiare të ngrirë apo llogari financiare të ndaluar, i pandehuri ose shfrytëzuesi i pasurisë vazhdon shfrytëzimin e pasurisë por nuk mund ta shesë apo ta shkëmbejë në ndonjë mënyrë tjetër pronësinë mbi pasurinë.
9. Urdhri për ndalim afatgjatë i lëshuar nga gjyqtari i procedurës paraprak në Kosovë vlen për të gjithë territorin e Kosovës.
10. Urdhri për ndalim afatgjatë i lëshuar nga gjyqtari i procedurës paraprake nuk skadon deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, pushimit të hetimit ose sipas paragrafit 11. të këtij neni.
11. Nëse pasuria e përcaktuar në urdhrin për ndalim afatgjatë nuk ceket në aktakuzën nga neni 241 të këtij Kodi, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të vendos për lirim të pasurisë për të gjitha palët e përfshira në urdhrin për ndalim afatgjatë.
12. Urdhri për ndalim afatgjatë mund të ankimohet në Gjykatën e Apelit brenda dhjetë (10) ditëve nga lëshimi i urdhrin. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e urdhrin për ndalim afatgjatë.

KAPITULLI XVIII KONFISKIMI

1. PROCEDURAT PARA NGRITJES SË AKTAKUZËS

Neni 267 Konfiskimi i përkohshëm

1. Ndërtesat, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme dhe asetet e konfiskuara përkohësisht nga neni 112 i këtij Kodi duhet ose:

1.1 të i kthehen pronarit nga neni 116 i këtij Kodi;

1.2 të mbahen deri në shfrytëzimin e tyre si prova dhe/apo deri në konfiskimin e përhershëm nga neni 268 i këtij Kodi.

2. Sendet e ndaluara të cilat janë sekuestruar përkohësisht sipas nenit 105 të këtij Kodi nuk i kthehen pronarit dhe asgjësohen pasi të mos ketë më nevojë për shfrytëzim si provë.

3. Asetet e sekuestruara të cilat i nënshtrohen konfiskimit sipas ligjit konsiderohet se janë sekuestruar ose konfiskuar përkohësisht nga ky Kapitull.

4. Brenda gjashtëdhjetë (60) ditëve nga konfiskimi i ndërtesës, pasurisë së paluajtshme, pasurisë së luajtshme apo asetit, prokurori i shtetit kërkon masë të përkohshme për sigurimin e pasurisë nga neni 268 i këtij Kodi.

Neni 268 Kërkesa për masat e përkohshme për sigurimin e pasurisë

1. Për ndërtesat, pasuritë e paluajtshme, pasuritë e luajtshme dhe asetet e konfiskuara përkohësisht dhe të cilat do të shfrytëzohen si provë ose të cilat mund t'i nënshtrohen konfiskimit të përhershëm, prokurori i shtetit i paraqet kërkesë me shkrim gjyqtarit të procedurës paraprake për masa të përkohshme për sigurimin e pasurisë.

2. Në kërkesë për masë të përkohshme përcaktohet:

2.1. ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti që është objekt i kërkesës,

2.2. dyshimi i bazuar se ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme apo aseti është:

2.2.1. rrjedhojë e veprës penale nën hetim; ose

2.2.2. përdorur ose ka pasur për qëllim të përdoret në kryerjen e veprës penale;

2.3. nëse ka gjasa të konsiderueshme se ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme apo aset nuk do të jetë e mundur të konfiskohet në përfundim të procedurës penale ose që do të përdoret në kryerjen e veprës penale nëse nuk merren masa mbrojtëse;

2.4. të gjithë personat që kanë ndonjë të drejtë ligjore në ndërtesë, pasuri të paluajtshme, pasuri të luajtshme apo aset; dhe

2.5. masat e përkohshme që propozohen të merren nga neni 269 i këtij Kodi.

3. Prokurori i shtetit i dërgon kopjen e kërkesës për masën e përkohshme secilit person të cekur në nën-paragrafin 2.4. paragrafi 2. i këtij neni. Nëse kopja e kërkesës për masë të përkohshme nuk mund t'i dërgohet secilit person nga paragrafi 2. nën-paragrafi 2.4. i këtij neni prokurori i shtetit bën përpjekje të arsyeshme për të njoftuar secilin person nga nën-paragrafi 2.4. i këtij neni për ekzistimin dhe pasojat e kërkesës për masë të përkohshme.

Neni 269

Masat e përkohshme për sigurimin e pasurisë

1. Prokurori i shtetit mund të kërkojë, dhe Agjencia për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar është përgjegjëse për ekzekutimin e këtyre masave të përkohshme për sigurimin e pasurisë:

1.1. mbajtja e pasurisë në kasafortë;

1.2. mbajtja e pasurisë në depo të sigurt;

1.3. mbajtja e pasurisë së paluajtshme nga administratori i pasurisë së paluajtshme;

1.4. mbajtja e mjeteve në llogarinë bankare të autorizuar nga gjykata;

1.5. tjetërsimin e pasurisë nga paragrafi 2. ose 3. të këtij neni;

1.6. masa të arsyeshme për mbajtjen e pasurisë si provë; ose

1.7. masa të arsyeshme për mbajtjen e pasurisë ose ekuivalentit të saj si aset.

2. Për pasurinë për të cilën kërkohen shpenzime të jashtëzakonshme për administrimin, mirëmbajtjen, ushqimin apo vendosja në depo, prokurori i shtetit mund të kërkojë masë të arsyeshme që do të minimizonte shpenzimet e jashtëzakonshme por do të ruante vlerën e pasurisë. Përpjekjet nga ky paragraf mund të përfshijnë shitjen e pasurisë për vlerën e saj aktuale në treg, shitjen apo prerjen e bagëtisë ose përpunimin e të lashtave në produkte për konsum.

3. Për pasurinë e cila shpejt humb vlerën ose që është plotësisht e zëvendësueshme, prokurori i shtetit mund të kërkojë masë të arsyeshme që do të parandalonte humbjen e vlerës apo shpenzimet e panevojshme të mirëmbajtjes. Përpjekjet nga ky paragraf mund të përfshijnë shitjen e pasurisë për vlerën e saj aktuale në treg, përzierjen e pasurisë ose përpunimin e të lashtave apo materialeve në produkte.

4. Shitja e pasurisë nga ky nen zbatohet në pajtim me nenin 8 të Ligjit për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar, Ligji nr. 03/L-141.

5. Mjetet nga shitja e pasurisë nga ky nen mbahen në pajtim me nenin 9 të Ligjit për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar, Ligji nr. 03/L-141.

Neni 270 **Kundërshtimet nga palët e treta**

1. Të gjithë personat që kanë ndonjë të drejtë në ndërtesën, pasurinë e paluajtshme, pasurinë e luajtshme ose asetet nga neni 268, paragrafi 4. i këtij Kodi duhet t'u jepet mundësia për të kundërshtuar masat e përkohshme të propozuara nga prokurori i shtetit.

2. Nëse pretendohet se ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose asetë janë përdorur në kryerjen e veprës penale, personi i cili kundërshton masën e përkohshme duhet të vërtetojë se:

2.1. ai nuk ka ditur për përdorimin e pasurisë në kryerjen e veprës penale;

2.2. ai nuk ka mundur ta dijë për përdorimin e pasurisë në kryerjen e veprës penale;

2.3. pasuria nuk mund të përdoret prapë për vepër penale; dhe

2.4. masa e përkohshme e propozuar do të dëmtonte në mënyrë të paarsyeshme të drejtat e personit që kundërshton atë.

3. Nëse pretendohet se ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose asetë janë, dobi pasurore e fituar me vepër penale personi i cili kundërshton masën e përkohshme duhet të vërtetojë se:

3.1. ai ka pasur të drejtë pronësore në ndërtesën, pasurinë e paluajtshme, pasurinë e luajtshme ose asetin për më shumë se gjashtë muaj para konfiskimit të përkohshëm të pasurisë;

3.2. ai ka paguar çmimin e tregut për të drejtën pronësore në ndërtesë, pasuri të paluajtshme, pasuri të luajtshme apo aset;

3.3. ai nuk ka ditur për veprimet që kanë mbështetur veprën penale;

3.4. i dyshuari apo i pandehuri nuk do të mund të shfrytëzonte, shkëmbente ose në ndonjë formë tjetër të siguronte qasje në ndërtesën, pasurinë e paluajtshme, pasurinë e luajtshme ose asetin; dhe

3.5. masa e përkohshme e propozuar do të dëmtonte në mënyrë të paarsyeshme të drejtat e personit që kundërshton atë.

4. Në kundërshtim mund të propozohet që të urdhërohet një masë e përkohshme më pak kufizuese ose që të mos urdhërohet asnjë masë e përkohshme.

5. Në kundërshtim mund të kundërshtohet saktësia e përshkrimit të ndërtesës, pasurisë së paluajtshme, pasurisë së luajtshme ose asetit të përfshirë në kërkesë.

Neni 271 **Kundërshtimet nga i pandehuri**

1 I pandehuri mund të kundërshtojë kërkesën për masë të përkohshme nga neni 268 i këtij Kodi.

2. Në kundërshtim mund të kundërshtohet:

2.1. saktësia e përshkrimit të ndërtesës, sendit të paluajtshëm, sendit të luajtshëm ose asetit të përfshirë në kërkesë.

2.2. nëse ka dyshim të bazuar se ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aset është:

2.2.1. rrjedhojë e veprës penale nën hetim; ose

2.2.2. është përdorur ose ka pasur qëllim që të përdoret në kryerjen e veprës penale.

2.3. nëse ka gjasa të konsiderueshme se ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme apo aset nuk do të jetë e mundur të konfiskohet në përfundim të procedurës penale ose që do të përdoret në kryerjen e veprës penale nëse nuk merren masa të përkohshme;

2.4. nëse masat e përkohshme të propozuara nga neni 269 i këtij Kodi janë të arsyeshme ose të nevojshme.

Neni 272 **Mbajtja e shqyrtimit për urdhrin mbi masat e përkohshme**

1. Gjyqtari i procedurës paraprake merr aktvendim mbi kërkesën për masë të përkohshme të paraqitur nga prokurori i shtetit sipas nenit 273 të këtij Kodi nëse gjykata nuk pranon kundërshtim brenda katërbëdhjetë (14) ditëve nga paraqitja e kërkesës.

2. Nëse brenda katërbëdhjetë (14) ditëve nga paraqitja e kërkesës gjyqtari i procedurës paraprake pranon kundërshtim nga i pandehuri ose nga pala e tretë, gjyqtari i procedurës paraprake mund të lëshojë urdher me shkrim nga neni 273 i këtij Kodi pa mbajtur shqyrtim ose pas shqyrtimit.

3. Gjyqtari i procedurës paraprake mund të caktojë shqyrtim para se të urdhërojë masën e përkohshme nga neni 273 i këtij Kodi, nëse i pandehuri ose pala e tretë ka ngritur çështje faktike që kërkojnë marrjen e provave dhe sqarimin e fakteve.

Neni 273
Urdhri për masë të përkohshme

1. Gjyqtari i procedurës paraprake urdhëron, ndryshon ose refuzon kërkesën për masë të përkohshme të paraqitur nga prokurori i shtetit sipas nenit 268 të këtij Kodi.

2. Urdhri nga paragrafi 1. i këtij neni me të cilin urdhërohet ose ndryshohet masa e përkohshme e kërkuar nga prokurori i shtetit sipas nenit 268 të këtij Kodi, duhet të përcaktojë:

2.1. ndërtesën, pasurinë e paluajtshme, pasurinë e luajtshme apo asetin që është objekt i kërkesës;

2.2. dyshimin e bazuar se ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aset i është:

2.2.1. rrjedhojë e veprës penale nën hetim; ose

2.2.2. është përdorur ose ka pasur qëllim që të përdoret në kryerjen e veprës penale.

2.3. nëse ka gjasa të konsiderueshme që ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme apo aset nuk do të jetë e mundur të konfiskohet në përfundim të procedurës penale ose që do të përdoret në kryerjen e veprës penale nëse nuk merren masa mbrojtëse;

2.4. masën e përkohshme nga neni 269 i këtij Kodi që duhet zbatuar;

2.5. urdhri po ashtu duhet të përmbajë arsyetimin për refuzimin e kundërshtimeve të pranuar nga neni 270 ose 271 i këtij Kodi, ose arsyetimin për ndryshimin e masës së përkohshme në bazë të atyre kundërshtimeve;

2.6. urdhri mund të përcaktojë një afat kohor të arsyeshëm për masën e përkohshme;

2.7. urdhri i dërgohet Agjencisë për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar brenda dhjetë (10) ditëve.

2.8. agjencia për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar ekzekuton urdhrin brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve nga lëshimi i urdhrin, përveç nëse paraqitet ankesë nga paragrafi 4. i këtij neni.

3. Me urdhër nga paragrafi 1. i këtij neni me të cilin refuzohet masa e përkohshme e kërkuar nga prokurori i shtetit sipas nenit 268 të këtij Kodi urdhërohet që pasuria t'i lirohet pronarit apo poseduesit.

3.1. urdhri i dërgohet Agjencisë për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar brenda dhjetë (10) ditëve.

3.2. Agjencia për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar ekzekuton urdhrin brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve nga lëshimi i urdhrin, përveç nëse paraqitet ankesë nga paragrafi 4. i këtij neni

4. Kundërshtimi i urdhrin për masë të përkohshme nga ku nen mund të dëgjohet nga kolegji shqyrtues. Kundërshtimi e pezullon ekzekutimin e urdhrin nga ky nen deri në marrjen e aktvendimit nga kolegji shqyrtues.

2. PROCEDURAT PAS NGRITJES SË AKTAKUZËS

Neni 274

Përfshirja në aktakuzë, e pasurisë që është objekt i konfiskimit

1. Nëse ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti që është objekt i urdhrin nga neni 273 ose i urdhrin për ndalim afatgjatë nga neni 266 të këtij Kodi nuk ceket në aktakuzë në pajtim me nenin 241, paragrafi 1. nën-paragrafi 1.9 të këtij Kodi, para shqyrtimit të dytë, pronari ose poseduesi mund të paraqesë kërkesë te gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues për t'i liruar pasurinë pronarit apo poseduesit.

2. Nëse ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti që është objekt i urdhrin nga neni 273 ose i urdhrin për ndalim afatgjatë nga neni 266 i këtij Kodi është objekt i ndonjë procedure tjetër ligjore të konfiskimit, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues refuzon kërkesën nga paragrafi 1. i këtij neni.

3. Nëse ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti që është objekt i urdhrin nga neni 273 ose i urdhrin për ndalim afatgjatë nga neni 266 i këtij Kodi nevojitet si provë në shqyrtim gjyqësor, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues refuzon kërkesën nga paragrafi 1. i këtij neni.

4. Nëse ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti që është objekt i urdhrin nga neni 273 ose i urdhrin për ndalim afatgjatë nga neni 266 i këtij Kodi mund të ceket në aktakuzën e cila ende nuk është ngritur, prokurori i shtetit njofton gjyqtarin e vetëm gjykues ose kryetarin e trupit gjykues. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues pezullon kërkesën nga paragrafi 1. i këtij neni, por i lejon paraqitësit të kërkesës që të ripërtërijë kërkesën pas gjashtë (6) muajve nëse nuk ngritet aktakuzë tjetër.

5. Nëse nuk ngritet aktakuzë tjetër dhe paraqitësi i kërkesës ripërtërinë kërkesën pas gjashtë (6) muajve, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues nxjerr urdhër nga paragrafi 6. të këtij neni. Prokurori i shtetit mund të kërkojë vazhdim prej tre (3) muajve vetëm në rrethana të jashtëzakonshme.

6. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues miraton kërkesën nga paragrafi 1. i këtij neni pasi të ketë vërtetuar se ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti që është objekt i urdhrin nga neni 273 ose i urdhrin për ndalim afatgjatë nga neni 266 i këtij Kodi nuk është cekur në aktakuzën në pajtim me nenin 241, paragrafi 1. nën-paragrafi 1.9. të këtij Kodi

7. Urdhri nga ky nen mund të ankimohet. Ankesa nga ky paragraf nuk e zvarrit procedurën penale ose ekzekutimin e urdhrin nga ky nen.

Neni 275

Provat e nevojshme për konfiskimin e dobisë pasurore, të fituar me vepër penale

1. Para se gjykata të lëshojë urdhër përfundimtar për konfiskimin penal të ndërtesës, pasurisë së paluajtshme, pasurisë së luajtshme ose asetëve të përcaktuara në aktakuzë, në aktakuzë duhet të pretendohet dhe prokurori i shtetit duhet ta provojë në shqyrtim gjyqësor se ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose asetë ka qenë dobi pasurore e veprës penale nën hetim, në pajtim me nenet 276-280 të këtij Kodi.

2. Prokurori i shtetit, i dëmtuari ose i pandehuri mund të marrin në pyetje dëshmitarët dhe të paraqesin prova në shqyrtim gjyqësor për të mbështetur ose kundërshtuar provat nga paragrafi 1. i këtij neni.

3. Në raportin nga neni 148 i këtij Kodi dhe gjatë dëshmisë në shqyrtim gjyqësor, eksperti financiar i kualifikuar mund të shpreh mendimin e tij nëse ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme apo asetë i përcaktuar në aktakuzë është rrjedhojë e veprës penale që është nën hetim.

4. Nëse i dëmtuari ka paraqitur kërkesë pasurore juridike për rikthimin e sendit të humbur nga vepra penale ose për kompensimin monetar ekuivalent për vlerën e sendit, kjo kërkesë pasurore juridike mund të mbështet dëshminë që kërkohet në paragrafin 1. të këtij neni, por nuk mund të merret si provë e vetme apo vendimtare nga paragrafi 1. i këtij neni.

Neni 276

Përcaktimi i dobisë pasurore të fituar me vepër penale

1. Ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose asetë që është fituar drejtpërdrejt nëpërmjet veprimeve që përbëjnë vepër penale është dobi pasurore e fituar me atë vepër penale.

2. Mjetet e përfituara drejtpërdrejt si rezultat i veprimeve që përbëjnë vepër penale janë dobi pasurore e fituar me atë vepër penale.

3. Ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose asetë që është blerë me mjetet e përfituara drejtpërdrejt nga veprimet që përbëjnë vepër penale është dobi pasurore e fituar me atë vepër penale.

4. Mjetet e përfituara në mënyrë indirekte si rezultat i veprimeve që përbëjnë vepër penale, përfshirë interesin, fitimin bruto, ose rritjen nga kursi këmbimor i valutës, janë dobi pasurore e veprës penale nëse mjetet e përfituara në mënyrë indirekte nuk do të krijoheshin pa mjete nga paragrafi 2. i këtij neni.

5. Ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose asetë i blerë me mjetet e përfituara në mënyrë indirekte në pajtim me paragrafin 4. të këtij neni është dobi pasurore e fituar me atë vepër penale.

Neni 277

Llogaritja e dobisë pasurore të fituar me veprë penale

1. Për qëllim të këtij Kodi, nëse mjetet të cilat janë dobi pasurore e veprës penale përzihen me mjete që nuk janë dobi pasurore e veprës penale, çdo shumë që është e mundshme për konfiskim dhe e cila është e barabartë apo më e ultë se shuma e dobisë pasurore konsiderohet si dobi pasurore e veprës penale.
2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues mbështeten në rregullat e kontabilitetit dhe provat që kanë në dispozicion për të përcaktuar një vlerësim të arsyeshëm të shumës së dobisë pasurore të veprës penale.

Neni 278

Dobia pasurore nga vepra penale që gjendet në posedim të palës së tretë

1. Nëse të ardhurat nga vepra penale i kalohen personit tjetër, organizatës afariste apo personit juridik para se të bëhet konfiskimi, këto të ardhura konfiskohen nëse:
 - 1.1. të ardhurat nga vepra penale janë kaluar nga posedimi i të pandehurit;
 - 1.2. kalimi i të ardhurave nga vepra penale ka qenë për një shumë substancialisht më të ultë se sa çmimi real i tregut; dhe
 - 1.3. ka prova se i pandehuri ende kontrollon ose shfrytëzon të ardhurat nga vepra penale.
2. Nëse të ardhurat nga vepra penale janë në posedim të ndonjë personi tjetër, organizate afariste apo personi juridik, këto të ardhura konfiskohen nëse:
 - 2.1. personi, organizata afariste apo personi juridik ka siguruar posedimin e të ardhurave nga vepra penale si rezultat i drejtpërdrejtë i veprës penale;
 - 2.2. ka prova se i pandehuri kontrollon ose shfrytëzon të ardhurat nga vepra penale ose mban kontrollin mbi organizatën afariste apo personin juridik.

Neni 279

Të drejtat e palës së tretë që posedon dobinë pasurore nga vepra penale

1. Kur shqyrtohet konfiskimi i dobisë pasurore të fituar me veprë penale, personi të cilit i është kaluar dobia pasurore si dhe përfaqësuesi i organizatës afariste ose personi juridik thirren për t'u marrë në pyetje gjatë hetimit dhe në shqyrtim gjyqësor. Në thirrje paralajmërohet se procedura mund të zbatohet edhe pa praninë e tij.
2. Përfaqësuesi i organizatës afariste ose personi juridik në shqyrtim gjyqësor merret në pyetje pas të akuzuarit. Në mënyrë të njëjtë veprohet edhe me personin të cilit i është kaluar dobia pasurore e fituar me veprë penale, nëse ai nuk është thirrur si dëshmitar.

3. Personi të cilit i është kaluar dobia pasurore dhe përfaqësuesi i organizatës afariste ose personi tjetër juridik kanë të drejtë të propozojnë marrjen e provave për përcaktimin e dobisë pasurore, dhe me lejen e gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues t'u bëjnë pyetje të pandehurit, dëshmitarëve dhe ekspertëve.

4. Përjashtimi i publikut nga shqyrtimi gjyqësor nuk vlen për personin në të cilin ka kaluar dobia pasurore, përfshirë përfaqësuesin e ndërmarrjes afariste apo personin tjetër juridik.

5. Kur gjykata vetëm në shqyrtim gjyqësor mëson se është ngritur çështja e konfiskimit të dobisë pasurore të fituar me kryerjen e veprës penale, e ndërpret shqyrtimin gjyqësor dhe e thërret personin në të cilin ka kaluar dobia pasurore e fituar me vepër penale ose përfaqësuesin e organizatës afariste apo personin tjetër juridik.

Neni 280

Procedura për palën e tretë që posedon dobinë pasurore nga vepra penale

1. Gjykata mund të shqiptojë konfiskim të dobisë pasurore të fituar me kryerjen e veprës penale në aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor ose në aktgjykim mbi vërejtjen gjyqësore, si dhe në aktvendim me të cilin shqiptohet masa e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim të kryerësve të veprave penale të varur nga alkooli ose droga.

2. Në dispozitivin e aktgjykimit ose të aktvendimit, gjykata përcakton shumën e parave dhe sendin e konfiskuar. Kur ka shkaqe të arsyeshme, gjykata mund të lejojë pagesë me këste të dobisë pasurore të fituar nga veprat penale dhe cakton afatin e pagesës dhe shumën e saj.

3. Kur gjykata ka shqiptuar konfiskim të dobisë pasurore të fituar me vepër penale ndaj personit, organizatës afariste apo ndaj personit tjetër juridik, kopja e vërtetuar e aktgjykimit ose e aktvendimit i dërgohet edhe personit në të cilin ka kaluar dobia pasurore si dhe përfaqësuesit të organizatës afariste apo personit tjetër juridik.

Neni 281

Pasuria që rezulton nga veprimet korruptive

1. Në rastet kur procedura penale nuk përfundohet me aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor, sendet e fituara me vepër penale nga neni 344 i Kodit Penal dhe marrja ose dhënia e kundërligjshme e shpërblimit, dhuratës ose përfitimit nga nenet 214, 314, 315, 428, 429, 430 dhe 431 të Kodit Penal gjithashtu konfiskohen kur:

1.1. vërtetohen elementet ligjore të veprës penale nga neni 344 i Kodit Penal ose vërtetohet se sende të caktuara janë fituar me vepër penale nga neni 344 i Kodit Penal; ose

1.2. vërtetohen elemente ligjore të veprës penale nga nenet 214, 314, 315, 428, 429, 430 dhe 431 të Kodit Penal si dhe dhënia ose marrja e shpërblimit, dhuratës ose dobisë tjetër pasurore.

2. Me kërkesë të arsyetuar të prokurorit të shtetit, gjykata merr aktvendim të posaçëm për konfiskim nga paragrafi 1. i këtij neni. Prokurori i shtetit në kërkesë shënon të gjitha të

dhënat dhe rrethanat e rëndësishme për përcaktimin e dobisë pasurore të fituar me veprë penale, të sendeve të fituara nga vepra penale ose dhënies të kundërligjshme të shpërblimit, dhuratës apo përfitimit.

3. Kopja e vërtetuar e aktvendimit me shkrim nga paragrafi 2. i këtij neni i dërgohet pronarit të parave ose pasurisë së konfiskuar nëse ai dihet. Kur pronari nuk dihet, aktvendimi shpallet në stendën e gjykatës dhe pas tetë ditëve konsiderohet se i është dorëzuar pronarit të panjohur.

4. Pronarët e parave ose të pasurisë së konfiskuar kanë të drejtë ankese kundër aktvendimit nga paragrafi 2. i këtij neni kur ata mendojnë se nuk ka bazë ligjore për konfiskim.

Neni 282

Pasuria që i nënshtrohet automatikisht konfiskimit

1. Pasuria që është qenësisht e rrezikshme ose e paligjshme i nënshtrohet automatikisht konfiskimit, pa marrë parasysh gjetjet e gjyqtarit të vetëm gjykues ose trupit gjykues lidhur me fajësinë apo pafajësinë e të pandehurit. Poseduesi, shfrytëzuesi ose i pandehuri nuk ka të drejtë ankese.

2. Pasuria nga paragrafi 1. të këtij neni përfshinë:

2.1. armët të cilat janë krijuar apo përdorur në veprën penale nga nenet 371 deri 376 të Kodit Penal.

2.2. kimikatet, sendet, substancat, pajisjet ose armët që janë krijuar apo përdorur në veprën penale nga nenet 121, 122, 124, 125, 127, 128, 129, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 143, 144, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 158, 159, 161, 163, 172, 173, 174, 175, ose 176 të Kodit Penal.

2.3. kimikatet ose substancat e krijuara apo të përdorura në veprën penale nga nenet 262, 263, 264, 265, 266, 269, 270, 346, 347, 348, 350, 353, 354 ose 355 të Kodit Penal, si dhe kafshët, të lashtat, ushqimi apo uji i kontaminuar me veprë penale.

2.4. kimikatet, fabrikat, pajisjet laboratorike apo substancat e krijuara apo të përdorura në veprën penale nga nenet 272-280 të Kodit Penal.

2.5. paratë apo sendet e falsifikuara të krijuara apo të përdorura në veprën penale nga neni 292, 293, 301 303 ose i Kodit Penal.

3. Për sendet e cekura në paragrafin 2. të këtij neni të cilat janë të nevojshme për shfrytëzim si prova në shqyrtim gjyqësor, sendi shkatërrohet ose në ndonjë mënyrë tjetër sigurohet, por fotografitë, testet laboratorike ose ekspertiza shërbejnë si prova të pranueshme për ekzistimin, identitetin dhe përbërjen e mjetet qenësisht të rrezikshëm. Për sendet nga paragrafi 2, nën-paragrafët 2.2., 2.3., 2.4. dhe 2.5., të këtij neni një mostër e vogël ruhet.

4. Policia njofton prokurorin e shtetit për veprimet e ndërmarra sipas paragrafit 3. të këtij neni brenda njëzet e katër (24) orëve.

Neni 283

Provat që kërkohen për konfiskimin e pasurisë së përdorur, në kryerjen e veprës penale

1. Para se gjykata të jep urdhrin përfundimtar për konfiskimin penal të ndërtesës, pasurisë së paluajtshme, pasurisë së luajtshme apo asetit të përcaktuar në aktakuzë, në aktakuzë duhet të pretendohet dhe prokurori i shtetit duhet të provojë në shqyrtim gjyqësor se ndërtesa, sendi i paluajtshëm, sendi i luajtshëm ose aseti është përdorur në kryerjen e veprës penale.

2. Për qëllim të këtij neni, ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti është përdorur në vepër penale nëse:

2.1. ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti është përdorur drejtpërdrejt për kryerjen e veprimit në mbështetje të veprës penale;

2.2. ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti ka ofruar strehimin e nevojshëm për kryerjen e veprimit në mbështetje të veprës penale;

2.3. ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti është përdorur për financimin e veprimit apo veprimeve në mbështetje të veprës penale; ose

2.4. ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aseti është i nevojshëm për të lehtësuar veprimin në mbështetje të veprës penale. Ndërtesa, sendi i paluajtshëm, sendi i luajtshëm ose aseti është i nevojshëm për lehtësimin e veprimit nëse vepra penale nuk do të kishte ndodhur po të mos ishte përdorur ndërtesa, sendi i paluajtshëm, sendi i luajtshëm apo aseti.

3. Prokurori i shtetit, i dëmtuari ose i pandehuri mund të merr në pyetje dëshmitarët dhe të paraqesë prova në shqyrtim gjyqësor për të mbështetur apo kundërshtuar dëshmitë nga paragrafi 1. të këtij neni.

4. Në raportin nga neni 148 i këtij Kodi dhe gjatë dëshmisë në shqyrtim gjyqësor, eksperti financiar i kualifikuar mund të shpreh mendimin e tij nëse ndërtesa, sendi i paluajtshëm, sendi i luajtshëm apo aseti i përcaktuar në aktakuzë është rrjedhojë e veprës penale që është nën hetim.

5. Nëse i dëmtuari ka paraqitur kërkesë pasurore juridike për rikthimin e sendit të humbur nga vepra penale ose për kompensimin monetar ekuivalent për vlerën e sendit, kjo kërkesë pasurore juridike mund të mbështet dëshminë që kërkohet në paragrafin 1., por nuk mund të merret si provë e vetme apo vendimtare nga paragrafi 1. i këtij neni.

Neni 284

Urdhri i arsyetuar për konfiskimin e pasurisë

1. Gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues, së bashku me aktgjykimin lëshon edhe urdhrin e arsyetuar që përcakton nëse duhet të konfiskohen apo të lirohen ndërtesat, pasuritë e paluajtshme, pasuritë e luajtshme apo asetet e përcaktuara në aktakuzë, në pajtim me nenin 241, paragrafi 1, nën-paragrafi 1.9. të këtij Kodi

2. Çdo ndërtesë, pasuri e paluajtshme, pasuri e luajtshme apo aset i përcaktuar në aktakuzë në pajtim me nenin 241, paragrafi 1. nën-paragrafi 1.9. të këtij Kodi duhet të shqyrtohet veçmas në urdhrin nga paragrafi 1. të këtij neni.
3. Prokurori i shtetit mund të kërkojë që ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aset të shitet apo të likuidohet. Mjetet e grumbulluara nga shitja apo likuidimi përdoren në pajtim me paragrafin 5. të këtij neni.
4. Prokurori i shtetit mund të kërkojë që ndërtesa, pasuria e paluajtshme, pasuria e luajtshme ose aset të mbahen për shfrytëzim nga Qeveria e Kosovës.
5. Nëse mjetet konfiskohen drejtpërdrejt apo nëpërmjet paragrafit 3. të këtij neni, prokurori i shtetit, i dëmtuari ose mbrojtësi i viktimave mund të kërkojë që mjetet të përdoren për kompensimin e të dëmtuarit. Mjetet e mbetura i kalohen buxhetit të shtetit.
6. Urdhri nga paragrafi 1. i këtij neni udhëzon Agjencinë për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar që të shesë, likujdojë ose të mbajë ndërtesën, pasurinë e paluajtshme, pasurinë e luajtshme ose asetin. Nëse paraqitet kërkesë nga paragrafi 5. të këtij neni. I këtij neni, gjykata mund të urdhërojë kompensimin e të dëmtuarit. Gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues mund të përcaktojë kushte shtesë lidhur me përdorimin e pasurisë, nëse pasuria mbahet nga Qeveria.
7. Urdhri i dërgohet cilitdo person që ka të drejtë pronësore në ndërtesën, pasurinë e paluajtshme, pasurinë e luajtshme ose asetin, i cili mund të ankimojë urdhrin.
8. Nëse nuk paraqitet ankesë kundër urdhrin brenda një (1) jave, urdhri i dërgohet për ekzekutim Agjencisë për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar.

KAPITULLI XIX SHQYRTIMI GJYQËSOR

1. Përgatitja për shqyrtim gjyqësor

Neni 285

Caktimi i shqyrtimit gjyqësor

1. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues me urdhër cakton ditën, orën dhe vendin e shqyrtimit gjyqësor në pajtim me nenin 254 të këtij Kodi.
2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues cakton fillimin e shqyrtimit gjyqësor brenda një (1) muaji nga shqyrtimi i dytë ose nga urdhri i fundit i lëshuar nga neni 254, paragrafi 5. i këtij Kodi.
3. Nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues çmon se shqyrtimi gjyqësor nuk mund të mbahet brenda afati kohor të përcaktuar në paragrafin 2. të këtij neni, gjyqtari

i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues nxjerr aktvendim për shtyrjen e shqyrtimit gjyqësor deri në datën e parë të mundshme.

4. Nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues çmon se shqyrtimi gjyqësor nuk mund të mbahet brenda afati kohor të përcaktuar në paragrafin 2. të këtij neni për shkak të mungesës së të pandehurit, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues lëshon urdhërarrest për të pandehurin. Nëse i pandehuri nuk ka qenë i pranishëm në shqyrtimin fillestar apo shqyrtimin e dytë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues nxjerr aktvendim për pezullimin e shqyrtimit gjyqësor për shkak të mungesës së të pandehurit. Shqyrtimi gjyqësor rifillon kur arrestohet i pandehuri.

Neni 286

Vendi i mbajtjes së shqyrtimit gjyqësor

1. Shqyrtimi gjyqësor mbahet në selinë e gjykatës dhe në ndërtesën e gjykatës.
2. Kur në raste të caktuara, lokalet në ndërtesën e gjykatës nuk janë të përshtatshme për mbajtjen e shqyrtimit gjyqësor për shkak të mungesës së hapësirës ose për shkaqe tjera të arsyeshme, kryetari i gjykatës mund të caktojë që shqyrtimi gjyqësor të mbahet në ndonjë ndërtesë tjetër.

Neni 287

Personat e thirrur në shqyrtim gjyqësor

1. Në shqyrtim gjyqësor thirret i akuzuari dhe mbrojtësi i tij, prokurori i shtetit, i dëmtuari dhe përfaqësuesit e tyre ligjor, përfaqësuesit e autorizuar si dhe përkthyesi. Dëshmitarët dhe ekspertët e propozuar nga prokurori i shtetit në aktakuzë dhe nga i akuzuari sipas nenit 256 të këtij Kodi thirren po ashtu në shqyrtimin gjyqësor.
2. Lidhur me përmbajtjen e thirrjes për të akuzuarin dhe dëshmitarët zbatohen nenet 174 dhe 132 të këtij Kodi. Në thirrje, të akuzuarit i bëhet me dije se do të konsiderohet se ka hequr dorë nga ankesa nëse nuk e paralajmëron ankesën brenda tetë (8) ditëve nga dita e shpalljes së aktgjykimit. Kur mbrojtja nuk është e detyrueshme, i akuzuari në thirrje udhëzohet për të drejtën e tij në mbrojtës, por shqyrtimi gjyqësor nuk mund të shtyhet nëse mbrojtësi nuk vjen në shqyrtimin gjyqësor ose për shkak se i akuzuari ka angazhuar mbrojtës në shqyrtimin gjyqësor.
3. Të akuzuarit i dërgohet thirrja jo më vonë se tetë (8) ditë para shqyrtimit gjyqësor që ai të ketë kohë të mjaftueshme ndërmjet dërgimit të thirrjes dhe ditës së shqyrtimit gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes. Me kërkesën e të akuzuarit ose të prokurorit të shtetit dhe me pëlqimin e të akuzuarit, ky afat mund të shkurtrohet.
4. Gjykata në thirrje e njofton të dëmtuarin i cili nuk thirret si dëshmitar se shqyrtimi gjyqësor do të mbahet edhe pa praninë e tij dhe se deklarata e tij për kërkesën pasurore juridike do të lexohet.
5. I akuzuari, dëshmitari dhe eksperti njoftohen në thirrje për pasojat e mosparaqitjes në shqyrtimin gjyqësor.

6. Me kërkesë të Ombudspersonit të Kosovës, Ombudspersoni gjithashtu njoftohet për shqyrtimin gjyqësor me qëllim të monitorimit të procedurës penale në kufijtë e autorizimeve të tij.

Neni 288

Kërkesat pas caktimit të shqyrtimit gjyqësor

1. Palët, mbrojtësi dhe i dëmtuari edhe pas caktimit të shqyrtimit gjyqësor mund të kërkojnë që në shqyrtim gjyqësor të thirren dëshmitarë dhe ekspertë të rinj ose të mblidhen prova të reja. Kërkesa e palëve duhet të jetë e arsyetuar dhe të shënojë se cilat fakte duhet provuar dhe me cilat prova të propozuara.

2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues aprovon kërkesën nga paragrafi 1. i këtij neni nëse dëshmitari i ri, eksperti i ri apo prova e re ka qenë e panjohur në kohën e shqyrtimit të dytë, ose nuk e përsërit në mënyrë të konsiderueshme dëshmitarin, ekspertin apo provën tjetër dhe e drejta e të pandehurit në gjykim të drejtë mund të dëmtohet duke refuzuar kërkesën.

3. Nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues e refuzon kërkesën për mbledhjen e provave të rejë, refuzimi i tillë mund të ankimohet brenda dyzet e tetë (48) orëve nga pranimi i urdhrit për refuzimin e kërkesës.

4. Palët dhe mbrojtësi njoftohen për vendimin me të cilin urdhërohet mbledhja e provave të reja para fillimit të shqyrtimit gjyqësor.

Neni 289

Gjyqtarët zëvendësues

Nëse parashihet se shqyrtimi gjyqësor do të zgjasë, kryetari i trupit gjykues mund të kërkojë nga kryetari i gjykatës të caktojë një gjyqtar për të marrë pjesë në shqyrtim gjyqësor në mënyrë që të zëvendësojë anëtarët e trupit gjykues në rast se nuk mund të marrin pjesë në shqyrtim gjyqësor. Ky gjyqtar quhet gjyqtar zëvendësues. Nëse mundësia hetuese e veçantë është zbatuar gjatë procedurës penale, një nga dy (2) gjyqtarët që kanë shërbyer në atë kolegji, por që nuk kanë qenë gjyqtar në procedurë paraprake, shërben si anëtar i trupit gjykues ndërsa tjetri si gjyqtar zëvendësues.

Neni 290

Marrja në pyetje e dëshmitarëve ose ekspertëve jashtë gjykimit

1. Kur dëshmitari ose eksperti i thirrur në shqyrtim gjyqësor nuk mund të paraqitet për shkak të sëmundjes kronike ose për shkak të pengesave të tjera, dëshmitari i tillë ose eksperti mund të merret në pyetje në vendin ku ai banon, përveç nëse dëshmitari apo eksperti i tillë është marrë në pyetje gjatë mundësisë hetuese të veçantë.

2. Palët, mbrojtësi dhe i dëmtuari njoftohen për kohën dhe vendin e marrjes në pyetje nëse kjo është e mundshme duke pasur parasysh ngutën e procedurës. Nëse i akuzuari ndodhet në paraburgim, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues vendos nëse prania e tij

gjatë marrjes në pyetje është e nevojshme, duke siguruar që në mungesë të të akuzuarit, mbrojtësi i tij të jetë i pranishëm. Kur palët, mbrojtësi dhe i dëmtuari janë të pranishëm, ata i gëzojnë të drejtat nga neni 149, paragrafi 6. i këtij Kodi.

Neni 291 **Shtyrja e shqyrtimit gjyqësor**

1. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues për shkaqe të rëndësishme mund ta shtyjë ditën e shqyrtimit gjyqësor me propozim të palëve, të mbrojtësit ose sipas detyrës zyrtare.
2. Nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues shtyn ditën e shqyrtimit gjyqësor nga paragrafi 1. i këtij neni, ai mund të caktojë shqyrtime të herëpashershme për të diskutuar rreth statusit të lëndës, çështjeve të pazgjidhura dhe për të siguruar zgjedhjen në kohë të lëndës ose caktimin e shqyrtimit gjyqësor.

Neni 292 **Tërheqja e aktakuzës para fillimit të shqyrtimit gjyqësor**

1. Prokurori i shtetit mund të tërheqë aktakuzën para fillimit të shqyrtimit gjyqësor, nëse paraqet njoftimin për tërheqjen nga aktakuza. Në rast të tillë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues, e hedhë aktakuzën.
2. Aktakuza e tërhequr nuk mund të paraqitet sërish nga prokurori i shtetit.

2. Karakteri publik i shqyrtimit gjyqësor

Neni 293 **Publiciteti i shqyrtimit gjyqësor**

1. Shqyrtimi gjyqësor është i hapur.
2. Në shqyrtim gjyqësor mund të marrin pjesë personat madhor.
3. Personat e pranishëm në shqyrtim gjyqësor nuk mund të mbajnë armë ose mjete të rrezikshme, me përjashtim të zyrtarëve të policisë që ruajnë të akuzuarin, të cilët mund të jenë të armatosur.

Neni 294 **Përjashtimi i publikut**

1. Nga fillimi deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues me propozimin e palëve ose sipas detyrës zyrtare, por gjithnjë pas dëgjimit të tyre,

mund të përjashtojë publikun gjatë gjithë shqyrtimit gjyqësor ose nga një pjesë e tij, kur kjo është e nevojshme për:

- 1.1. ruajtjen e fshehtësisë zyrtare;
- 1.2. ruajtjen e informacionit të fshehtë i cili do të rrezikohet nga shqyrtimi i hapur;
- 1.3. ruajtjen e rendit dhe respektimin e ligjit;
- 1.4. mbrojtjen e jetës personale ose familjare të të akuzuarit, të dëmtuarit ose të pjesëmarrësve të tjerë në procedurë;
- 1.5. mbrojtjen e interesave të fëmijëve; ose
- 1.6. mbrojtjen e të dëmtuarve, dëshmitarëve bashkëpunues ose dëshmitarëve, siç parashihet në Kapitullin XIII të këtij Kodi.

Neni 295

Personat që nuk përjashtohen nga shqyrtimi gjyqësor dhe ruajtja e fshehtësisë

1. Përjashtimi i publikut nuk zbatohet për palët, të dëmtuarin, përfaqësuesit e tyre dhe mbrojtësin, përveç nën kushtet e dispozitave për mbrojtjen e të dëmtuarve, dëshmitarëve bashkëpunues ose të dëshmitarëve, siç parashihet në kapitullin XIII të këtij Kodi.
2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të lejojë që në shqyrtimin gjyqësor në të cilën është përjashtuar publiku të marrin pjesë zyrtarë të caktuar, akademikë, figura publike dhe, me kërkesën e të akuzuarit, mund të lejojë pjesëmarrjen e bashkëshortit ose bashkëshortit jashtëmartesor si dhe të afërmit e tij.
3. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues paralajmëron personat që marrin pjesë në shqyrtimin gjyqësor të mbyllur se detyrohen të ruajnë fshehtësinë e informatave të cilat i kanë mësuar në shqyrtimin gjyqësor dhe se zbulimi i informatës së tillë përbën vepër penale.

Neni 296

Aktvendimi për përjashtimin e publikut

1. Vendimin për mbajtjen e shqyrtimit gjyqësor të mbyllur e merr gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues me aktvendim, i cili duhet të arsyetohet dhe të shpallet publikisht.
2. Aktvendimi për mbajtjen e seancës së mbyllur mund të kundërshtohet vetëm me ankesë kundër aktgjykimit.

3. Zbatimi i shqyrtimit gjyqësor

Neni 297

Shqyrtimi gjyqësor para gjyqtarit të vetëm gjykues

1. Gjyqtari i vetëm gjykues, procesmbajtësi dhe gjyqtari zëvendësues i caktuar duhet të jenë vazhdimisht të pranishëm në shqyrtimin gjyqësor që mbahet para gjyqtarit të vetëm gjykues.
2. Gjyqtari i vetëm gjykues detyrohet të vërtetojë nëse gjykata është përbërë në pajtim me ligjin dhe nëse ka arsye për përjashtimin e procesmbajtësit.

Neni 298

Shqyrtimi gjyqësor para trupit gjykues

1. Kryetari i trupit gjykues, anëtarët e trupit gjykues, procesmbajtësi dhe gjyqtari zëvendësues i caktuar duhet të jenë vazhdimisht të pranishëm në shqyrtimin gjyqësor që mbahet para trupit gjykues.
2. Kryetari i trupit gjykues detyrohet të vërtetojë nëse trupi gjykues është përbërë në pajtim me ligjin dhe nëse ka arsye për përjashtimin e anëtarit të trupit gjykues ose procesmbajtësit.

Neni 299

Kryesimi i shqyrtimit gjyqësor nga gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues

1. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues drejton shqyrtimin gjyqësor dhe fton palët, të dëmtuarin, përfaqësuesit ligjorë, përfaqësuesit e autorizuar, mbrojtësin dhe ekspertët për t'i prezantuar dëshmitë e tyre ose për të parashtruar pyetje.
2. Anëtarët e trupit gjykues mund t'i parashtrojnë pyetje cilitdo dëshmitar apo ekspert.
3. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues detyrohet të kujdeset për shqyrtimin e gjithanshëm dhe të drejtë të çështjes në pajtim me administrimin e provave siç parashihet me këtë Kod.
4. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues siguron që provat të merren në pajtim me Kapitullin XVI të këtij Kodi.
5. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues vendos për propozimet e palëve.
6. Aktvendimet e gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues gjithmonë shpallen dhe shënohen në procesverbal të shqyrtimit gjyqësor me sqarim të shkurtër.

Neni 300
Radha e shqyrtimit të provave në shqyrtimin gjyqësor

Shqyrtimi gjyqësor zbatohet sipas rregullave të parapara me këtë Kod. Por, për shkaqe të arsyeshme, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të ndryshojë radhën e zakonshme të shqyrtimit të provave, sidomos për shkak të numrit të të akuzuarve, numrit të veprave penale ose të vëllimit të materialit provues.

Neni 301
Mbajtja e rendit dhe mediat në gjykatore

1. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues detyrohet të kujdeset për mbajtjen e rendit në gjykatore dhe dinjitetin e gjykatës. Ai menjëherë pas hapjes së seancës paralajmëron personat e pranishëm në shqyrtimin gjyqësor që të sillen si duhet dhe të mos e pengojnë punën e gjykatës. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë kontrollin personal të personave të pranishëm në shqyrtimin gjyqësor.
2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë largimin e publikut nga shqyrtimi gjyqësor, kur me masat për mbajtjen e rendit të parapara me këtë Kod nuk është e mundur të sigurohet mbajtja pa pengesë e shqyrtimit gjyqësor.
3. Fotografimi, filmimi, regjistrimi televiziv dhe regjistrime të tjera përpos regjistrimit zyrtar të shqyrtimit gjyqësor lejohen, përveç nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues kufizon fotografimin, filmimin, regjistrimin televiziv ose regjistrimet tjera me aktvendim të arsyetuar me shkrim.

Neni 302
Prishja e rendit dhe mosbindja ndaj urdhrave të gjykatës

1. Kur i akuzuari, mbrojtësi, i dëmtuari, përfaqësuesi ligjor ose përfaqësuesi i autorizuar, dëshmitari, eksperti, përkthyesi ose personi tjetër që merr pjesë në shqyrtim gjyqësor prish rendin ose nuk u bindet urdhrave të gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues për mbajtjen e rendit, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues ia tërheq vërejtjen. Kur vërejtja është e pasuksesshme, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që i akuzuari të nxirret jashtë gjykatores, kurse personat tjerë jo vetëm që mund t'i nxjerrë jashtë, por mund t'i dënojë me gjobë deri në një mijë (1.000) Euro.
2. Me urdhër të gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues, i akuzuari mund të nxirret përkohësisht nga gjykatorja, por nëse ai është marrë në pyetje në shqyrtimin gjyqësor, atëherë mund të nxirret gjatë tërë kohës së shqyrtimit të provave. Para përfundimit të procedurës së provave, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues thërret të akuzuarin dhe e njofton për rrjedhën e shqyrtimit gjyqësor. Kur i akuzuari vazhdon të prishë rendin dhe të ofendojë dinjitetin e gjykatës, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues përsëri mund ta nxjerrë nga seanca. Në këtë rast, seanca përfundon pa praninë e të akuzuarit, kurse aktgjykimin ia komunikon gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose gjyqtari anëtar i trupit gjykues në praninë e procesmbajtësit.

3. Mbrojtësit ose përfaqësuesit të autorizuar, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund t'ia mohojë të drejtën për të mbrojtur ose përfaqësuar klientët e tyre në shqyrtim gjyqësor kur pas dënimit ata vazhdojnë të prishin rendin dhe në këtë rast kërkon nga pala që të angazhojë një mbrojtës tjetër apo përfaqësues të autorizuar. Kur i akuzuari nuk mund të angazhojë mbrojtës tjetër menjëherë, apo kur gjykata atë nuk mund ta caktojë më vonë pa e dëmtuar mbrojtjen, shqyrtimi gjyqësor ndërpritet ose shtyhet. Aktvendimi për këtë çështje së bashku me arsyetimin shënohet në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë e veçantë.

4. Kur prokurori i shtetit e prish rendin, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues për këtë e njofton mbikëqyrësin e prokurorit të shtetit dhe gjithashtu mund të pezullojë shqyrtimin gjyqësor dhe të kërkojë nga mbikëqyrësi i prokurorit të shtetit që për këtë çështje të caktojë një prokuror tjetër të shtetit.

5. Kur gjykata e largon nga gjykatorja ose e gjobit anëtarin e Odës së Avokatëve apo avokatin praktikant për prishjen e rendit, për këtë e njofton Odën e Avokatëve.

Neni 303

Ankesat kundër aktvendimeve në shqyrtim gjyqësor

1. Kundër aktvendimit për dënimin lejohet ankesë dhe gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues mund ta revokojë aktvendimin e tillë.

2. Kundër aktvendimeve lidhur me mbajtjen e rendit dhe drejtimin e shqyrtimit gjyqësor nuk lejohet ankesë.

Neni 304

Veprat penale të kryera në shqyrtim gjyqësor

1. Kur i akuzuari kryen veprë penale në shqyrtim gjyqësor, zbatohen dispozitat e nenit 351 të këtij Kodi.

2. Kur personi, përpos të akuzuarit, kryen veprë penale në seancë të shqyrtimit gjyqësor, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues në bazë të akuzës gojore të prokurorit të shtetit mund ta ndërpresë shqyrtimin gjyqësor dhe menjëherë të gjykojë veprën e kryer penale ose ta shqyrtojë këtë pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor.

3. Kur ka arsye për të dyshuar se dëshmitari ose eksperti ka dhënë dëshmi të rreme në shqyrtim gjyqësor, vepra e tillë penale nuk gjykohet menjëherë. Në rastin e tillë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që për dëshminë e dëshmitarit apo të ekspertit të përpilohet procesverbal i veçantë, i cili i dërgohet prokurorit të shtetit.

4. Kur nuk është e mundur që kryerësi i veprës penale i cili ndiqet sipas detyrës zyrtare të gjykohet menjëherë, njoftohet prokurori i shtetit që është kompetent për ndërmarrjen e veprimeve të mëtejshme.

4. Parakushtet për mbajtjen e shqyrtimit gjyqësor

Neni 305 Hapja e seancës

Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues hap seancën, shpall çështjen për gjykim në shqyrtim gjyqësor dhe përbërjen e trupit gjykues, nëse seanca mbahet nga trupi gjykues. Pastaj konstaton nëse kanë ardhur të gjithë personat e thirrur dhe kur nuk kanë ardhur, verifikon se a u janë dorëzuar thirrjet dhe a i kanë arsyetuar mungesat e tyre.

Neni 306 Mosparaqitja e prokurorit të shtetit në shqyrtim gjyqësor

Kur prokurori i shtetit nuk paraqitet në shqyrtim gjyqësor të caktuar në bazë të aktakuzës së prokurorit të shtetit, shqyrtimi gjyqësor shtyhet dhe për këtë gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues e njofton kryeprokuroren e prokurorit të shtetit.

Neni 307 Mosparaqitja e të akuzuarit në shqyrtim gjyqësor

1. Kur i akuzuari i thirrur me rregull nuk paraqitet në shqyrtim gjyqësor dhe nuk e arsyeton mungesën, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues për të akuzuarin lëshon urdhërarrest në pajtim me nenin 175 të këtij Kodi. Kur i akuzuari nuk mund të sillet menjëherë, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues e shtyn shqyrtimin gjyqësor dhe urdhëron që i akuzuari në seancën e ardhshme të sillet me forcë. Kur i akuzuari e arsyeton mungesën para arrestimit të tij, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues e revokon urdhërarrestin.

2. Kur shihet qartazi se i akuzuari i thirrur me rregull i shmanget paraqitjes së tij në shqyrtim gjyqësor dhe nuk ekzistojnë shkaqe për paraburgimin e tij nga neni 187 i këtij Kodi, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues mund të caktojë paraburgim për sigurimin e pranisë së të akuzuarit në shqyrtimin gjyqësor. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit. Për paraburgimin i cili është caktuar për këto shkaqe, përshtatshmërisht zbatohen dispozitat e neneve 185 deri 203 të këtij Kodi. Po qe se paraburgimi i tillë nuk hiqet më parë, ai zgjat derisa të shpallet aktgjykimi, por jo më shumë se një (1) muaj.

Neni 308 Mosparaqitja e mbrojtësit në shqyrtim gjyqësor

Kur në shqyrtim gjyqësor nuk paraqitet mbrojtësi i thirrur me rregull dhe për arsyet e mosardhjes nuk e njofton gjykatën posa të ketë mësuar për ato, ose nëse mbrojtësi lëshon shqyrtimin gjyqësor pa lejen e gjyqtarit të vetëm gjykues apo të trupit gjykues, gjykata kërkon menjëherë nga i akuzuari që të angazhojë mbrojtës tjetër. Nëse i akuzuari nuk e bën këtë, kurse caktimi i mbrojtësit nuk mund të bëhet pa e dëmtuar mbrojtjen, shqyrtimi gjyqësor shtyhet.

Neni 309
Mosparaqitja e dëshmitarit apo ekspertit në shqyrtim gjyqësor

1. Kur dëshmitari ose eksperti i thirrur me rregull nuk paraqitet në shqyrtim gjyqësor pa arsye, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues mund të urdhërojë sjelljen e tij të menjëhershme me forcë.
2. Shqyrtimi gjyqësor mund të fillojë edhe pa praninë e dëshmitarit ose ekspertit të thirrur. Në rast të tillë, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues gjatë shqyrtimit gjyqësor vendos nëse shqyrtimi gjyqësor duhet të vazhdojë ose të ndërpritet apo të shtyhet për shkak të mungesës së dëshmitarit ose të ekspertit.

5. Shtyrja dhe ndërprerja e shqyrtimit gjyqësor

Neni 310
Arsyet për shtyrjen e shqyrtimit gjyqësor

1. Përveç rasteve të përcaktuara me këtë Kod, shqyrtimi gjyqësor mund të shtyhet me aktvendim të gjyqtarit të vetëm gjykues apo të trupit gjykues, kur duhet mbledhur prova të reja ose kur gjatë shqyrtimit gjyqësor vërtetohet se tek i akuzuar, pas kryerjes së veprës penale është paraqitur çrregullim ose paaftësi mendore e përkohshme ose kur ekzistojnë pengesa të tjera për zbatim të suksesshëm të shqyrtimit gjyqësor.
2. Kur është e mundur, në aktvendim me të cilin shtyhet shqyrtimi gjyqësor caktohet dita dhe ora e vazhimit të shqyrtimit gjyqësor. Me të njëjtin aktvendim, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues mund të urdhërojë mbledhjen provave të cilat me kalimin e kohës mund të humbin.
3. Kundër aktvendimit nga paragrafi 2. i këtij neni nuk lejohet ankesë.

Neni 311
Ndryshimi i përbërjes së trupit gjykues gjatë shtyrjes

1. Kur përbërja e trupit gjykues është ndryshuar, shqyrtimi gjyqësor i shtyrë fillon rishtas. Por, në rastin e tillë, trupi gjykues pas dëgjimit të palëve mund të vendosë që dëshmitarët dhe ekspertët të mos merren sërish në pyetje dhe të mos bëhet këqyrja e re e vendit, por të lexohen deklaratimet e dëshmitarëve dhe ekspertëve të dhëna në shqyrtimin e mëparshëm gjyqësor apo të lexohet procesverbali i këqyrjes së vendit.
2. Kur përbërja e trupit gjykues nuk ka ndryshuar, shqyrtimi gjyqësor i shtyrë vazhdohet para të njëjtit trup gjykues dhe kryetari i trupit gjykues shkurtimisht paraqet rrjedhën e shqyrtimit gjyqësor të mëparshëm. Por, edhe në këtë rast, trupi gjykues mund të caktojë që shqyrtimi gjyqësor të fillojë rishtas.

3. Kur shtyrja ka zgjatur më shumë se tre (3) muaj ose kur shqyrtimi gjyqësor mbahet para një kryetari tjetër të trupit gjykues, shqyrtimi gjyqësor duhet të fillojë rishtas dhe përsëri të shqyrtohen të gjitha provat.

Neni 312 **Ndërprerja e shqyrtimit gjyqësor**

1. Përveç rasteve të përcaktuara me këtë Kod, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor për pushim për shkak të kalimit të orarit të punës, për të lejuar një kohë të shkurtër që të sigurohet provë konkrete ose për përgatitjen e akuzës apo mbrojtjes.

2. Shqyrtimi gjyqësor i ndërprerë gjithmonë vazhdon para të njëjtit gjyqtar të vetëm gjykues apo trup gjykues.

3. Kur shqyrtimi gjyqësor nuk mund të vazhdojë para të njëjtit trup gjykues, ose kur ndërprerja e tij zgjat më tepër se tetë (8) ditë, atëherë zbatohen dispozitat nga neni 311 i këtij Kodi.

Neni 313 **Ndryshimi i përbërjes së trupit gjykues për shkak të mungesë së kompetencës**

Kur gjatë shqyrtimit gjyqësor të drejtuar nga gjyqtari i vetëm gjykues, faktet në të cilat bazohet akuza tregojnë se për shqyrtimin e asaj vepre penale është kompetent trupi gjykues prej tre (3) gjyqtarëve, gjykimi i kalohet trupit përkatës në kuadër të gjykatës themelore dhe shqyrtimi gjyqësor fillon rishtas.

Neni 314 **Koha për përfundimin e shqyrtimit gjyqësor**

1. Përveç në rastet kur gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues shtyn shqyrtimin gjyqësor nga neni 310 i këtij Kodi, shqyrtimi gjyqësor duhet të përfundojë brenda këtyre afateve kohore:

1.1. nëse shqyrtimit gjyqësor mbahet para gjyqtarit të vetëm gjykues, shqyrtimi gjyqësor duhet të përfundohet brenda nëntëdhjetë (90) ditësh, përveç nëse gjyqtari i vetëm gjykues nxjerr aktvendim të arsyetuar për vazhdimin e kohës për shqyrtim gjyqësor për shkak të ndonjërës prej arsyeve nga paragrafi 2. i këtij neni;

1.2. nëse shqyrtimit gjyqësor mbahet para trupit gjykues, shqyrtimi gjyqësor duhet të përfundohet brenda njëqindnjëzet (120) ditësh, përveç nëse trupi gjykues nxjerr aktvendim të arsyetuar për vazhdimin e kohës për shqyrtim gjyqësor për shkak të ndonjërës prej arsyeve nga paragrafi 2. i këtij neni.

2. Shqyrtimi gjyqësor mund të vazhdohet me aktvendimin të arsyetuar nga paragrafi 1. i këtij neni kur ekzistojnë rrethana të cilat kërkojnë më shumë kohë, përfshirë por pa u kufizuar në:

- 2.1. numër të shumtë të dëshmitarëve;
 - 2.2. dëshmia e një apo më shumë dëshmitarëve është shumë e gjatë;
 - 2.3. numri i provave është jashtëzakonisht i madh;
 - 2.4. siguria e shqyrtimit gjyqësor bën të nevojshme vazhdimin.
3. Shqyrtimi gjyqësor mund të vazhdohet për tridhjetë (30) ditë për secilin aktvendim nga paragrafi 1. i këtij neni.

6. Procesverbali i shqyrtimit gjyqësor

Neni 315 Procesverbali i shqyrtimit gjyqësor

1. Procesverbali i shqyrtimit gjyqësor duhet të përpilohet me shkrim. Në procesverbal duhet të shënohet thelbi i rrjedhës së shqyrtimit gjyqësor.
2. Përveç kësaj, shqyrtimi gjyqësor regjistrohet në mënyrë audio ose video ose në mënyrë stenografike, përveç nëse ka shkaqe të arsyeshme për të mos bërë një gjë të tillë.
3. Procesverbali i shqyrtimit gjyqësor përfshin kopjen e transkriptit të regjistrimit audio të shqyrtimit gjyqësor dhe shënimin mbi rrjedhën e shqyrtimit gjyqësor, pjesët kryesore të tij dhe vendimet e marra, siç parashihet në nenet 317, 318 dhe 319 të këtij Kodi.
4. Kur i akuzuari është dënuar me burgim ose pas paralajmërimit të paraqitjes së ankesës në një shkallë më të lartë, regjistrimet audio ose video të shqyrtimit gjyqësor përshkruhen tërësisht brenda tri (3) ditëve të punës nga përfundimi i shqyrtimit gjyqësor. Ky afat mund të zgjatet nga gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues kur ekzistojnë rrethana të arsyeshme për një afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditëve. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues rishikon dhe konfirmon përshkrimin dhe atë e vendos në procesverbal si pjesë përbërëse të procesverbalit të shqyrtimit gjyqësor.
5. Për mënyrën e regjistrimit të shqyrtimit gjyqësor vendos gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues.

Neni 316 Procesverbali tekstual

1. Kur shqyrtimi gjyqësor regjistrohet vetëm me shkrim, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues, me propozim të palës ose sipas detyrës zyrtare, mund të urdhërojë që deklaratimet që i konsideron të një rëndësie të veçantë të përfshihen tekstualisht në procesverbal.

2. Kur është e nevojshme, dhe veçanërisht kur deklarimi është shënuar tekstualisht në procesverbal, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që pjesë të caktuara të procesverbalit të lexohen menjëherë. Deklarimet e regjistruara tekstualisht lexohen menjëherë kur kërkon pala, mbrojtësi ose personi deklarimi i të cilit është përfshirë në procesverbal.

Neni 317

Kontrollimi, korrigjimi dhe nënshkrimi i procesverbalit të shqyrtimit gjyqësor, shqyrtimit fillestar dhe shqyrtimit të dytë

1. Procesverbali i shqyrtimit gjyqësor, shqyrtimit fillestar dhe shqyrtimit të dytë përfundohet me mbarimin e seancës. Ai nënshkruhet nga procesmbajtësi, gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues dhe palët e pranishme.
2. Palët kanë të drejtë të kontrollojnë procesverbalin e përfunduar dhe pjesët shtojcë, të bëjnë komente mbi përmbajtjen dhe të kërkojnë korrigjimin e tij.
3. Korrigjimet e emrave të shënuar gabimisht, të numrave jo të saktë dhe të gabimeve të qarta në shkrim mund të bëhen me urdhrin e gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues sipas detyrës zyrtare apo sipas propozimit të palës ose të personit që merret në pyetje. Korrigjime ose shtesa të tjera në procesverbal mund të urdhërohen vetëm nga gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues.
4. Komentet dhe propozimet e palëve lidhur me procesverbalin, si dhe korrigjimet dhe ndryshimet në procesverbal përfshihen si shtojcë në procesverbalin e përfunduar. Në shtojcë shënohen arsyet e mospranimit të sugjerimeve dhe komenteve të caktuara. Shtojcën e procesverbalit e nënshkruajnë procesmbajtësi dhe gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues.

Neni 318

Përmbajtja e procesverbalit të shqyrtimit gjyqësor

1. Pjesa hyrëse e procesverbalit të shqyrtimit gjyqësor duhet të përfshijë: gjykatën ku mbahet shqyrtimi gjyqësor, numrin e lëndës, vendin dhe kohën e seancës, emrin e gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit të trupit gjykues, të anëtarëve të trupit gjykues, të procesmbajtësit, prokurorit të shtetit, të akuzuarit dhe mbrojtësit të tij, të dëmtuarit dhe përfaqësuesit të tij ligjor ose përfaqësuesit të autorizuar, mbrojtësit të viktimës dhe emrin e përkthyesit, veprën penale që shqyrtohet dhe nëse dëgjimi zbatohet në shqyrtim gjyqësor të hapur apo të mbyllur.
2. Procesverbali veçanërisht përfshin të dhënat vijuese: identifikimin e aktakuzës, nëse prokurori i shtetit e ka ndryshuar apo e zgjeruar aktakuzën, cilat propozime janë bërë nga palët dhe çka është vendosur për to nga gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues ose trupi gjykues, cilat prova janë paraqitur, nëse provat ose shkrimet e tjera janë lexuar ose nëse regjistrimi audio dhe regjistrimet tjera janë riprodhuar, si dhe komentet e palëve për këtë. Nëse publiku përjashtohet nga shqyrtimi gjyqësor, në procesverbal shënohet se gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues ka paralajmëruar të

pranishmit për pasojat e zbulimit të paautorizuar të informacionit të fshehtë që e kanë mësuar në shqyrtimin gjyqësor.

3. Në procesverbal përfshihet vetëm përmbajtja kryesore e deklaramit të prokurorit, akuzuarit, dëshmitarëve dhe ekspertëve. Me kërkesë të palës, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues urdhëron leximin e një deklarimi të mëparshëm ose ndonjë pjese të tij nga procesverbali.

4. Me kërkesë të palës, në procesverbal shënohet edhe pyetja ose përgjigjja e refuzuar si a palejueshme nga gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues.

Neni 319

Përfshirja e dispozitivit të aktgjykimit në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor

1. Në procesverbal të shqyrtimit gjyqësor në tërësi shënohet dispozitivi i aktgjykimit dhe fakti se aktgjykimi është shpallur publikisht. Formulimi i dispozitivit të shkruar në procesverbal konsiderohet të jetë origjinal.

2. Kur urdhërohet vendim për paraburgim, ky vendim gjithashtu shënohet në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor.

Neni 320

Procesverbali për këshillim dhe votim i trupit gjykues

1. Kur shqyrtimi gjyqësor zbatohet para trupit gjykues:

1.1. për këshillim dhe votim të trupit gjykues përpilohet procesverbali i veçantë.

1.2. procesverbali për këshillim dhe votimin e trupit gjykues përfshin rrjedhën e votimit dhe vendimin e marrë.

1.3. procesverbalin e nënshkruajnë të gjithë anëtarët e trupit gjykues dhe procesmbajtësi. Mendimet e ndara i bashkëngjiten procesverbalit për këshillim dhe votim, nëse nuk janë shënuar në procesverbal.

1.4. procesverbali për këshillim dhe votim i trupit gjykues mbyllet në zarf të posaçëm. Qasje në këtë procesverbal ka vetëm gjykata më e lartë kur vendos lidhur me mjetin juridik dhe në këtë rast detyrohet që procesverbalin ta mbyllë përsëri në zarf të posaçëm në të cilin shënon se e ka shqyrtuar procesverbalin.

7. Fillimi i shqyrtimit gjyqësor dhe deklarimi i të akuzuarit

Neni 321

Prania e personave të thirrur në shqyrtim gjyqësor dhe vërtetimi i identitetit të të pandehurit

Kur gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues konstaton se në shqyrtim gjyqësor janë të pranishëm të gjithë personat e thirrur, ose kur gjyqtari i vetëm gjykues apo trupi gjykues vendos që shqyrtimi gjyqësor të mbahet në mungesë të ndonjë personi të thirrur apo vendimin për këto çështje e ka lënë për më vonë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues e thërret të akuzuarin dhe prej tij merr të dhënat personale, përveç të dhënave mbi dënimet e mëparshme, për të vërtetuar identitetin e tij.

Neni 322

Udhëzimet fillestare të gjykatës lidhur me dëshmitarët dhe të dëmtuarit

1. Pasi të vërtetohet identiteti i të akuzuarit, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues i dërgon dëshmitarët dhe ekspertët në vendin e caktuar për ta dhe ata presin derisa të ftohen për të dëshmuar. Në rast nevojë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund t'i ndalë ekspertët në gjykatore që të përcjellin zbatimin e shqyrtimit gjyqësor.
2. Kur i dëmtuari është i pranishëm dhe ende nuk ka paraqitur kërkesën pasurore juridike, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues e udhëzon se mund të paraqesë propozim për realizimin e kësaj kërkesë në procedurën penale.
3. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të ndër marrë masat e nevojshme për të penguar marrëveshjen e fshehtë midis dëshmitarëve, ekspertëve dhe palëve.

Neni 323

Udhëzimet për të akuzuarin

1. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues e fton të akuzuarin të përcjellë me vëmendje zbatimin e shqyrtimit gjyqësor dhe e udhëzon se mund të paraqesë fakte, t'u shtrojë pyetje të bashkakuzuarve, dëshmitarëve dhe ekspertëve, të bëjë vërejtje dhe të jep shpjegime rreth deklarimeve të tyre.
2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues pastaj e udhëzon të akuzuarin se:
 - 2.1. ka të drejtë të mos deklarohet lidhur me çështjen e tij ose të mos përgjigjet në asnjë pyetje;
 - 2.2. nëse deklarohet lidhur me çështjen, ai nuk detyrohet të inkriminojë vetveten ose të afërmin e tij, e as të pranojë fajësinë; dhe

2.3. ai mund të mbrohet personalisht ose nëpërmjet ndihmës juridike të mbrojtësit sipas zgjedhjes së tij.

Neni 324 **Leximi i aktakuzës**

Shqyrtimi gjyqësor fillon me leximin e aktakuzës nga prokurori i shtetit kundër të pandehurit. I pandehuri mund të heq dorë nga leximi i akuzave kundër tij.

Neni 325 **Deklarimi i të pandehurit për aktakuzën**

1. Gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues bindet se i akuzuari e kupton aktakuzën dhe të akuzuarit i jep mundësinë të pranojë ose të mos e pranojë fajësinë.
2. Kur i akuzuari nuk e kupton akuzën, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues kërkon nga prokurori që ta shpjegojë atë në mënyrë që i akuzuari të mund ta kuptojë pa vështirësi.
3. Kur i akuzuari nuk dëshiron të bëjë deklaratë lidhur me fajësinë e tij, konsiderohet se nuk e pranon fajësinë.

Neni 326 **Pranimi i fajësisë nga i pandehuri në shqyrtim gjyqësor**

1. Kur i akuzuari pranon fajësinë për të gjitha pikat e aktakuzës në shqyrtim gjyqësor, trupi gjykues vendos nëse janë përmbushur kërkesat nga neni 248, paragrafi 1. i këtij Kodi.
2. Në shqyrtimin e pranimit të fajësisë së të akuzuarit, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të dëgjojë mendimin e prokurorit të shtetit, të mbrojtësit dhe të dëmtuarit.
3. Kur trupi gjykues vlerëson se kërkesat nga neni 248, paragrafi 1. i këtij Kodi nuk janë përmbushur, atëherë procedohet sikur pranimi i fajësisë të mos ishte bërë.
4. Kur trupi gjykues vlerëson se kërkesat nga neni 248, paragrafi 1. i këtij Kodi janë përmbushur, shqyrtimi gjyqësor vazhdon me fjalën përfundimtare të palëve.
5. Kur ka disa të pandehur dhe një apo më shumë prej tyre pranojnë fajësinë, shqyrtimi gjyqësor vazhdon vetëm për të pandehurit të cilët janë deklaruar të pafajshëm. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues shtyn shqiptimin e dënimit për të pandehurit të cilët pranojnë fajësinë në fillim të shqyrtimit gjyqësor deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor. Nëse provat te cilat janë paraqitur në shqyrtimin gjyqësor e inkriminojnë të pandehurin i cili ka pranuar fajësinë, por nuk janë prova relevante kundër të pandehurve te tjerë te cilët nuk e kanë pranuar fajësinë, provat e tilla nuk mund të merren parasysh kundër të pandehurve tjerë.

6. Kur i pandehuri pranon fajësinë sipas marrëveshjes mbi pranimin e fajësisë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues zbaton përshtatshmërisht nenin 233 dhe nenin 247 të këtij Kodi.

8. Radha e paraqitjes së provave

Neni 327

Rendi i paraqitjes së provave në shqyrtim gjyqësor

1. Provat në shqyrtim gjyqësor paraqiten sipas radhës së mëposhtme:

- 1.1. fjala hyrëse;
- 1.2. provat e paraqitura nga prokurori i shtetit;
- 1.3. provat e paraqitura nga i dëmtuari, nëse ka të dëmtuar;
- 1.4. provat e paraqitura nga mbrojtësi; dhe
- 1.5. fjala përfundimtare.

9. Fjala hyrëse

Neni 328

Fjala hyrëse

1. Nëse i pandehuri nuk e pranon fajësinë në fillim të shqyrtimit gjyqësor, gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues thërret prokurorin e shtetit, të dëmtuarin dhe mbrojtësin për të përmbledhur provat që mbështesin rastin apo kërkesën e tyre. Prokurori i shtetit flet i pari, pastaj i dëmtuari dhe mbrojtësi.

2. Personat në fjalën hyrëse mund t'u referohen provave të pranueshme, ligjit në fuqi dhe mund të përdorin tabela, diagrame, transkripte të kasetave të lejuara nga gjykata, përmbledhje dhe krahasime të provave nëse ato bazohen në prova të pranueshme, si dhe zmadhim të ekzemplarëve të tyre për t'i demonstruar ose për t'i paraqitur si ilustrim në gjykatë.

3. Prezantimi i fjalëve hyrëse nga palët mund të kufizohet në kohë nga gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues.

10. Paraqitja e provave

Neni 329

Rregullat e përgjithshme të paraqitjes së provave

1. Prezentimi i provave përfshin të gjitha faktet që gjykata i konsideron të rëndësishme për një gjykim të saktë dhe të drejtë.
2. Gjatë shqyrtimit gjyqësor zbatohen rregullat e procedimit të provave të parapara në Kapitullin XIV të këtij Kodi.
3. Deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, palët dhe i dëmtuari mund të propozojnë shqyrtimin e fakteve të reja, mbledhjen e provave të reja dhe të përsërisin propozimet të cilat gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose trupi gjykues më herët i ka refuzuar.
4. Përveç provave të propozuara nga palët dhe i dëmtuari, trupi gjykues ka të drejtë të shqyrtojë provën që e konsideron të nevojshme për verifikimin e drejtë dhe të plotë të çështjes penale.

Neni 330

Marrja në pyetje e dëshmitarit apo ekspertit pa praninë e dëshmitarëve të tjerë

Në parim, dëshmitari i cili ende nuk është marrë në pyetje, nuk është i pranishëm gjatë shqyrtimit të provave dhe eksperti i cili ende nuk ka dhënë konstatimin dhe mendimin e tij, nuk mund të jetë i pranishëm në seancë derisa eksperti tjetër të jep deklarinimin e tij mbi çështjen e njëjtë.

Neni 331

Dëshmitë e dhëna nga dëshmitarët në shqyrtim gjyqësor

1. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues cakton radhën e marrjes në pyetje të dëshmitarëve, duke filluar me dëshmitarët e propozuar nga prokurori i shtetit, dëshmitarët e propozuar nga i dëmtuari apo mbrojtësi i viktimave, dhe në fund me dëshmitarët e propozuar nga i pandehuri apo mbrojtësi i tij. Po qe se është e mundur, dëshmitarët thirren duke respektuar radhën e propozuar nga prokurori i shtetit, i dëmtuari, mbrojtësi i viktimave, i pandehuri dhe mbrojtësi.
2. Prokurori i shtetit, i pandehuri apo i dëmtuari mund të kërkojnë nga gjykata që të dëgjojë dëshmitarët për të kundërshtuar dëshmitë apo provat e paraqitura nga pala e kundërt sipas paragrafit 1. të këtij neni.

Neni 332

Marrja e drejtpërdrejtë në pyetje, marrja e tërthortë në pyetje dhe rimarrja në pyetje e dëshmitarit

1. Pala e cila paraqet provën merr në pyetje dëshmitarin ose paraqet provën e para.
2. Palëve tjera pastaj u jepet mundësia për marrjen e tërthortë në pyetje të dëshmitarit ose kundërshtimin e besueshmërisë së dëshmitarit.
3. Palës e cila ka paraqitur provën i jepet mundësia në fund që të sqarojë përgjigjet me dëshmitarin ose të rehabilitojë besueshmërinë e dëshmitarit.
4. Nëse pala përfaqësohet nga më shumë se një mbrojtës, vetëm mbrojtësi kryesor mund të merr në pyetje dëshmitarët, t'u parashtrijë pyetje të tërthorta dhe të rehabilitojë besueshmërinë e dëshmitarëve.

Neni 333

Marrja e drejtpërdrejtë në pyetje e dëshmitarëve

1. Dëshmitari merret në pyetje së pari nga pala e cila e ka propozuar.
2. Pala e cila merr në pyetje dëshmitarin mund t'i parashtrijë pyetje në pajtim me rregullat për procedimin e provave.
3. Pala mund t'i paraqesë dëshmitarit provën materiale në pajtim me nenin 336 të këtij Kodi.
4. Nëse dëshmitari apo eksperti nuk mund të rikujtojë faktet të cilat i ka paraqitur në dëshmimet e mëparshme, pala e cila ka propozuar dëshmitarin mund t'i paraqesë provën e pranueshme për t'ia rifreskuar kujtesën.

Neni 334

Marrja e tërthortë në pyetje e dëshmitarëve

1. Pala e cila bën marrjen e tërthortë në pyetje të dëshmitarit mund:
 - 1.1. t'i parashtrijë pyetje dëshmitarit në pajtim me rregullat për procedimin e provave; dhe
 - 1.2. të pyesë dëshmitarin të konfirmoj ose të mohoj një fakt. Nëse dëshmitari jep përgjigje që është në kundërshtim me provën e pranueshme, pala e cila bën marrjen e tërthortë në pyetje pastaj mund t'ia paraqet ose t'ia lexojë dëshmitarit provën që është në kundërshtim. Pala e cila zbaton marrjen e tërthortë në pyetje ose gjykata mund të kërkojë nga dëshmitari që të shpjegojë mospërputhjet.
 - 1.3. t'i parashtrijë dëshmitarit pyetje të cilat shqyrtojnë besueshmërinë e dëshmisë së dëshmitarit apo paragjykimet që dëshmitari mund të ketë.

2. Provat materiale të përdorura gjatë marrjes së tërthortë në pyetje duhet të identifikohen qartë për gjykatën dhe përdorimi i provës së tillë shënohet në procesverbal.

Neni 335

Rimarrja në pyetje

Pas marrjes së tërthortë në pyetje të dëshmitarit, pala e cila ka propozuar dëshmitarin ka mundësinë që t'i parashtrojë pyetje të cilat sqarojnë dëshminë e paqartë, shpjegojnë mospërputhjet në dëshmi, dyshimet lidhur me besueshmërinë e dëshmisë së dëshmitarit apo çfarëdo paragjykimi që i dëshmitari mund të ketë.

11. Rregullat për dëshmitarët

Neni 336

Provat materiale që mbështesin dëshminë e dëshmitarit

1. Pala mund t'i paraqesë dëshmitarit provën materiale dhe t'i parashtrojë pyetje dëshmitarit lidhur me atë provë materiale gjatë marrjes në pyetje, marrjes së tërthortë në pyetje ose rimarrjes në pyetje.

2. Provë materiale mund të jetë dokumenti, tabela, përmbledhja, videokaseta, audiokaseta apo prova tjetër materiale.

3. Çdo provë materiale që përmbledh ose tregon provë të pranueshme që është e shumtë, e madhe apo që është asgjësuar së pari i paraqitet dëshmitarit i cili mund të identifikojë këtë provën të pranueshme, të shpjegojë si është krijuar prova dhe të vërtetojë se prova është e vërtetë, e bazuar dhe paraqet saktësisht provën e pranueshme origjinale.

4. Cilado provë nga paragrafët 2. apo 3. të këtij neni është e pranueshme nëse është e vërtetë, e bazuar dhe paraqet saktësisht provën e pranueshme origjinale. Prova materiale shënohet në procesverbal nëse nuk është shënuar më parë.

Neni 337

Përdorimi i dëshmisë së mëparshme të dëshmitarit

1. Pala mund të propozojë marrjen e provës në shqyrtim gjyqësor nga dëshmia e mëparshme e dëshmitarit, nëse dëshmia e tillë është marrë gjatë mundësisë hetuese të veçantë nga neni 149 të këtij Kodi.

2. Pala mund të propozojë marrjen e provës në shqyrtim gjyqësor nga dëshmia e mëparshme e dëshmitarit nëse dëshmia e tillë është marrë gjatë seancës për marrjen e deklaratës në procedurë paraprake nga neni 132 i këtij Kodi, dëshmitari nuk është në dispozicion për të dëshmuar dhe është paraqitur mbështetje e pohimit në pajtim me nenin 263 të këtij Kodi.

3. Prokurori i shtetit mund të propozojë marrjen e provës në shqyrtim gjyqësor nga audiokasetat apo videokasetat e të akuzuarit të marra në pajtim me nenin 88 ose nenin 92 të këtij Kodi.

4. Nëse është bërë videokaseta ose audiokaseta e dëshmisë ose deklaratës nga paragrafi 1. deri 3. të këtij neni ajo riprodhohet në tërësi gjatë shqyrtimit gjyqësor, përveç nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues vendosin që dëgjimi i tërësishëm i videokasetës apo audiokasetës përmban tepër shumë informata të parëndësishme. Në rast të tillë, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues mund të urdhërojë që pjesë të veçanta dhe të rëndësishme të videokasetës apo audiokasetës të riprodhohen në shqyrtim gjyqësor.

5. Ky nen nuk ndalon përdorimin e deklaratave të mëparshme të dëshmitarit gjatë marrjes së tërthortë në pyetje të atij dëshmitari.

Neni 338

Leximi i deklaratave të tjera të dhëna më parë

1. Përveç rasteve të parapara me këtë Kod, procesverbalet mbi deklaratimet e dëshmitarëve, të bashkakuzuarve ose pjesëmarrësve të dënuar për vepër penale, si dhe procesverbalet dhe shkresat tjera mbi konstatimin dhe mendimin e ekspertit, sipas vendimit të trupit gjykues mund të lexohen vetëm në këto raste:

1.1. kur personat e marrë në pyetje kanë vdekur, kanë çrregullime ose paaftësi mendore, nuk mund të gjenden ose ardhja e tyre në gjykatë është e pamundur apo dukshëm e vështirësuar për shkak të pleqërisë, sëmundjes ose shkaqeve të tjera të rëndësishme;

1.2. kur dëshmitarët ose ekspertët, pa arsye ligjore, nuk dëshirojnë të dëshmojnë në shqyrtim gjyqësor; ose

1.3. kur palët pajtohen që, në vend të marrjes së drejtpërdrejtë në pyetje të dëshmitarit apo ekspertit i cili nuk është i pranishëm, pavarësisht se ka qenë i thirrur, të lexohet procesverbali mbi dëshminë e tij të mëparshme.

2. Procesverbalet mbi marrjen e mëparshme në pyetje të personave të cilët janë liruar nga detyra e dëshimitit nuk lexohen nëse këta persona nuk janë thirrur në shqyrtim gjyqësor ose nëse kanë deklaruar se nuk dëshirojnë të dëshmojnë në shqyrtimin gjyqësor. Kur personat e tillë, pasi të kenë dëshmuar më parë, e përdorin të drejtën e tyre për të mos dëshmuar në shqyrtim gjyqësor, ose nëse nuk kanë ardhur në shqyrtim kur janë thirrur, procesverbali mbi dëshminë e mëparshme është provë e papranueshme.

3. Arsyet e leximit të procesverbalit shënohen në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor, e me rastin e leximit tregohet nëse dëshmitari ose eksperti është betuar.

Neni 339
Dëshmitarët nën mbrojtje të veçantë

1. Në shqyrtimin gjyqësor nuk lejohet marrja në pyetje e personit nën moshën gjashtëmbëdhjetë (16) vjeç që është viktimë e veprës penale nga Kapitulli XX i Kodit Penal, nëse dëshmia e tij veç është marrë sipas nenit 132 ose nenit 149 të këtij Kodi dhe nëse trupi gjykues çmon se marrja e sërishme në pyetje nuk është e nevojshme. Nëse dëshmitari i tillë merret në pyetje, trupi gjykues mund të vendosë të përjashtojë publikun.
2. Kur fëmija është i pranishëm në seancë si dëshmitar ose si i dëmtuar, ai largohet nga gjykatorja posa prania e tij të mos jetë më e nevojshme
3. Masat për mbrojtjen e të dëmtuarve dhe dëshmitarëve, siç parasheh kapitulli XIII i këtij Kodi, zbatohen gjatë shqyrtimit gjyqësor.

Neni 340
Betimi

1. Para marrjes në pyetje të dëshmitarit, gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose gjyqtari i procedurës paraprake kur vepron sipas nenit 149 të këtij Kodi, nga dëshmitari mund të kërkojë dhënien e betimit. Fëmija dhe personi për të cilin është vërtetuar të ketë kryer veprë penale ose me arsye dyshohet se ka kryer veprë penale ose ka marrë pjesë në kryerjen e veprës penale për të cilën merret në pyetje, nuk i nënshtrohet betimit. Nëse dëshmitari është betuar në procedurë paraprake, në shqyrtim gjyqësor i bëhet me dije se është nën betim.
2. Teksti i betimit të dëshmitarit është: “I ndërgjegjshëm për rëndësinë e dëshmisë sime dhe përgjegjësinë time ligjore, solemnisht betohem se do të them të vërtetën, gjithë të vërtetën dhe vetëm të vërtetën dhe se nuk do të fsheh asgjë për të cilën kam dijeni.
3. Para marrjes në pyetje të ekspertit, gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues mund të kërkojë nga ai dhënien e betimit. Para shqyrtimit gjyqësor, eksperti mund të betohet vetëm para gjykatës dhe vetëm kur ekziston rreziku se ai nuk do të jetë i pranishëm në shqyrtim gjyqësor. Arsyeja e dhënies së betimit shënohet në procesverbal. Ekspertit të përhershëm, i cili ka dhënë betim të përgjithshëm për ekzaminime përkatëse, në shqyrtimin gjyqësor vetëm i përkujtohet betimi i dhënë.
4. Teksti i betimit të ekspertit është: “I ndërgjegjshëm për rëndësinë e deklaratës sime dhe përgjegjësinë time ligjore, solemnisht betohem se do të kryejë ekspertizën me ndërgjegje dhe me aq sa kam njohuri dhe konstatimin e mendimin tim do ta paraqes saktësisht dhe plotësisht”.
5. Dëshmitari dhe eksperti memec që dinë shkrim dhe lexim e bëjnë betimin me nënshkrim të tekstit të betimit, ndërsa dëshmitari dhe eksperti shurdh e lexojnë tekstin e betimit. Nëse dëshmitari dhe eksperti shurdh ose memec janë analfabetë, betimi bëhet përmes përkthyesit.

Neni 341

Deklarimi i ekspertit

1. Eksperti ia komunikon gjykatës konstatimin dhe mendimin e tij nëpërmjet raportit të përpiluar sipas nenit 138 të këtij Kodi.
2. Në shqyrtim gjyqësor, raporti futet në procesverbal. Eksperti përshkruan konstatimet dhe shpjegon analizat e tij. Eksperti mund të përdorë provat materiale në mbështetje të dëshmisë së tij.
3. Pala e cila nuk ka kërkuar ekspertizën mund të bëjë marrjen e tërthortë në pyetje të ekspertit lidhur me raportin, analizat, arsimimin, përvojën, ose bazën e ekspertizës së tij.

Neni 342

Prania e dëshmitarëve në gjykatore

1. Dëshmitarët dhe ekspertët e marrur në pyetje mbeten në gjykatore, përpos nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues, pas marrjes në pyetje të palëve, i lejon të shkojnë ose përkohësisht të largohen nga gjykatëria.
2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues, me propozim të palëve ose sipas detyrës zyrtare, mund të urdhërojë që dëshmitarët dhe ekspertët e marrur në pyetje të largohen nga gjykatëria dhe më vonë të thirren përsëri dhe të merren në pyetje edhe një herë në prani ose në mungesë të dëshmitarëve dhe ekspertëve të tjerë.

Neni 343

Provat e marra jashtë gjykatës

1. Kur në shqyrtim gjyqësor mësohet se dëshmitari ose eksperti i thirrur nuk mund të vijë në gjykatë ose kur paraqitja e tij do të shkaktonte vështirësi të konsiderueshme, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues, kur çmon se deklarimi i tij është i rëndësishëm, urdhëron që ta merr në pyetje gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose gjyqtari anëtar i trupit gjykues jashtë shqyrtimit gjyqësor, ose marrja në pyetje të bëhet nga gjyqtari i procedurës paraprake brenda kompetencës territoriale ku banon dëshmitari apo eksperti.
2. Kur është e nevojshme të zbatohet këqyrja ose rikonstruksioni jashtë shqyrtimit gjyqësor, këtë e bën gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose gjyqtari anëtarë i trupit gjykues.
3. Palët dhe i dëmtuari gjithmonë njoftohen kur dhe në cilin vend do të merret në pyetje dëshmitari apo do të zbatohet këqyrja ose rikonstruksioni dhe njoftohen se kanë të drejtë të jenë të pranishëm në këto veprime. Kur palët dhe i dëmtuari janë të pranishëm gjatë kryerjes së këtyre veprimeve, ata gëzojnë të drejtat e parapara në nenin 149, paragrafi 2. i këtij Kodi.

Neni 344

Leximi i procesverbaleve ose riprodhimi i regjistrimeve

1. Procesverbalet për këqyrjen e vendit jashtë shqyrtimit gjyqësor, për kontroll të lokaleve dhe të personit, marrjen e sendeve, dokumenteve, librave, dosjeve dhe shkresave të tjera si dhe incizime teknike me vlerë provuese lexohen ose riprodhohen në shqyrtim gjyqësor për vërtetimin e përmbajtjes së tyre. Trupi gjykues gëzon të drejtë diskrecioni të lejojë prezentim të përmbledhur gojor të këtyre të dhënave, si dhe riprodhim të regjistrimit audio ose video të rrjedhës së këtyre veprimeve hetimore. Dokumentet që kanë rëndësinë e provës, sipas mundësisë, dorëzohen në formë origjinale.
2. Sendet që gjatë shqyrtimit gjyqësor mund të shërbejnë për sqarimin e çështjes, mund t'i tregohen të akuzuarit, e në rast nevojë, edhe dëshmitarëve dhe ekspertëve.

Neni 345

Marrja në pyetje e të akuzuarit pas paraqitjes së provave

1. Pas marrjes në pyetje të dëshmitarëve e ekspertëve dhe pas prezentimit të provave materiale vazhdohet me marrjen në pyetje të të akuzuarit i cili nuk ka pranuar fajësinë.
2. Dispozitat e zbatueshme gjatë marrjes në pyetje të të pandehurit në procedurë paraprake zbatohen përshtatshmërisht edhe gjatë marrjes në pyetje të të akuzuarit në shqyrtim gjyqësor.
3. Të bashkakuzuarit të cilët ende nuk janë marrë në pyetje nuk do të jenë të pranishëm gjatë pyetjes së të akuzuarit.

Neni 346

Marrja në pyetje e të akuzuarit

1. I akuzuari ka të drejtë që të mos deklarojë. Nëse ai zgjedh që të deklarojë, marrja e tij në pyetje zbatohet në pajtim me paragrafin 2. deri 4. të këtij neni.
2. Mbrojtësi kryesor merr në pyetje të pandehurin në pajtim me nenin 333 të këtij Kodi.
3. Prokurori i shtetit merr në pyetje të pandehurin në pajtim me nenin 334 të këtij Kodi.
4. Nëse ka të bashkëpandehur, ata mund të marrin në pyetje të pandehurin në pajtim me nenin 334 të këtij Kodi.
5. I dëmtuari mund të merr në pyetje të pandehurin në pajtim me nenin 334 të këtij Kodi.
6. Mbrojtësi mund të rimerr në pyetje të pandehurin në pajtim me nenin 335 të këtij Kodi.
7. Pasi gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues sigurohet se palët nuk kanë pyetje të tjera, ai mund të vazhdojë t'i shtrojë pyetje të akuzuarit nëse në deklarinimin ose në përgjigjet e tij ka zbrahtësi, paqartësi apo kundërthënie. Pas kësaj, anëtarët e trupit gjykues mund t'i bëjnë pyetje të drejtpërdrejta të akuzuarit.

8. Pas përfundimit të marrjes në pyetje, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues e pyet të akuzuarin nëse ka diçka për të shtuar për mbrojtjen e tij. Kur i akuzuari shtjellon më tej mbrojtjen e tij, mund të pyetet përsëri.

Neni 347

Marrja në pyetje e të bashkakuzuarit

1. Pas përfundimit të marrjes në pyetje të të akuzuarit të parë, secili prej të akuzuarve të tjerë, nëse ka, merren në pyetje me radhë në pajtim me nenin 346 të këtij Kodi. Çdo i akuzuar ka të drejtë t'u bëjë pyetje të bashkakuzuarve të tjerë të pyetur më parë.

2. Deklarimet e mëparshme të të bashkakuzuarve gjatë shqyrtimit gjyqësor mund të përdoren nga palët sipas nenit 334 të këtij Kodi. Kur deklarimet e të bashkakuzuarve për rrethana të njëjta ndryshojnë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të bëjë ballafaqimin e të bashkakuzuarve.

Neni 348

Propozimet për plotësimin e procedurës së provave

1. Pas përfundimit të procedurës së provave, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues i pyet palët dhe të dëmtuarin nëse kanë propozim për plotësimin e procedurës së provave.

2. Nëse askush nuk ka propozim për plotësim të procedurës së provave, ose propozimi refuzohet dhe gjykata çmon se çështja është sqaruar, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues shpall të përfunduar procedurën e provave.

Neni 349

Të dhënat penale të të akuzuarit

Të dhënat penale nga evidenca e të dënuarve, si dhe të dhënat tjera për dënimet për vepra penale mund të lexohen pas përfundimit të procedurës së provave. Kur i akuzuari pranon fajësinë, të gjitha informatat lidhur me dënimet e mëparshme të të akuzuarit lexohen para se palët të paraqesin fjalën përfundimtare.

12. Ndryshimi dhe zgjerimi i aktakuzës

Neni 350

Ndryshimi i aktakuzës në shqyrtim gjyqësor

1. Kur prokurori i shtetit gjatë shqyrtimit gjyqësor konstaton se provat e shqyrtuara tregojnë se gjendja faktike e paraqitur në aktakuzë është ndryshuar, ai në shqyrtim gjyqësor mund ta

ndryshojë aktakuzën gojarisht dhe mund të propozojë që shqyrtimi gjyqësor të ndërpritet për përgatitjen e aktakuzës së re.

2. Nëse trupi gjykues lejon ndërprerjen e shqyrtimit gjyqësor për përgatitjen e aktakuzës së re, atëherë cakton afatin kur prokurori i shtetit detyrohet të paraqesë aktakuzën e re. Të akuzuarit i dërgohet kopja e aktakuzës së re. Nëse prokurori i shtetit në afatin e caktuar nuk paraqet aktakuzë të re, gjykata vazhdon shqyrtimin gjyqësor në bazë të aktakuzës së mëparshme.

3. Kur ndryshohet aktakuza, i akuzuari ose mbrojtësi mund të propozojnë ndërprerjen e shqyrtimit gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes. Trupi gjykues mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes kur thelbi i aktakuzës është ndryshuar ose është zgjeruar.

Neni 351

Zgjerimi i aktakuzës në shqyrtimin gjyqësor

1. Nëse i akuzuari gjatë shqyrtimit gjyqësor kryen vepër penale ose nëse vepra penale e mëparshme e të akuzuarit zbulohet gjatë shqyrtimit gjyqësor, trupi gjykues në shqyrtimin gjyqësor mund të përfshijë edhe këtë vepër në bazë të akuzës së prokurorit të shtetit, e cila mund të paraqitet edhe gojarisht.

2. Në rastin e tillë, gjykata mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor për t'i dhënë kohë mbrojtjes për t'u përgatitur, e pas dëgjimit të palëve, mund të vendosë që për veprën nga paragrafi 1. i këtij neni të gjykojë veçmas të akuzuarin.

3. Nëse për gjykimin e çështjes nga paragrafi 1. i këtij neni është kompetent departamenti tjetër në kuadër të gjykatës themelore, trupi gjykues, pas dëgjimit të palëve, vendos se a do t'ia dërgojë çështjen për të cilën është duke e drejtuar shqyrtimin gjyqësor gjykatës drejtpërdrejt më të lartë kompetente për të marrë vendim.

13. Fjala përfundimtare

Neni 352

Fjala përfundimtare e palëve

1. Pas përfundimit të procedurës së provave, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues u jep fjalën palëve, të dëmtuarit dhe mbrojtësit për t'i përmbledhur argumentet e tyre. Së pari, fjalën e merr prokurori i shtetit, pastaj i dëmtuari, mbrojtësi dhe në fund i akuzuari.

2. Personat në fjalën përfundimtare mund t'u referohen provave të pranueshme, si dhe procedurës, ligjit në fuqi, karakterit dhe sjelljes së dëshmitarëve gjatë procedurës gjyqësore; ata mund të përdorin tabela, diagrame, përshkrime incizimesh të lejuara nga gjykata, përmbledhje dhe krahasime të provave nëse ato bazohen në prova të pranueshme, si dhe zmadhim të ekzemplarëve të tyre për t'i demonstruar ose për t'i paraqitur si ilustrim në gjykatë.

Neni 353

Fjala përfundimtare e prokurorit të shtetit

1. Prokurori i shtetit në fjalën e tij përfundimtare paraqet vlerësimin e tij për provat e shqyrtuara në shqyrtim gjyqësor, shpjegon konkluzionet e tij mbi faktet e rëndësishme për marrjen e vendimit, paraqet dhe arsyeton propozimin e tij për përgjegjësinë penale të të akuzuarit, për dispozitat e Kodit Penal të cilat duhet zbatuar si dhe për rrethanat lehtësuese dhe rënduese që duhet të merren parasysh me rastin e caktimit të dënimit. Prokurori i shtetit nuk mund të propozojë lartësinë e dënimit, por mund të propozojë shqiptimin e vërejtjes gjyqësore ose ndonjë dënim alternativ nga neni 49 i Kodit Penal.

2. Në rastet kur i akuzuari i cili është dëshmitar bashkëpunues pranon fajësinë në bazë të marrëveshjes mbi fajësinë, prokurori mund të rekomandojë gjykatës kufijtë e dënimit, qortimin gjyqësor ose njërën nga dënimet alternative të parashikuara me Kodin Penal të Kosovës.

Neni 354

Fjala përfundimtare në emër të të dëmtuarit

I dëmtuari ose përfaqësuesi i tij i autorizuar, në fjalën e tij përfundimtare mund të shpjegojë kërkesën e tij pasurore juridike dhe potencon provat që ndërlidhen me përgjegjësinë penale të të akuzuarit.

Neni 355

Fjala përfundimtare dhe komentet në emër të të akuzuarit

1. Mbrojtësi ose i akuzuari në fjalën përfundimtare paraqet personalisht argumente për mbrojtjen tij dhe mund të komentojë pretendimet e prokurorit dhe të dëmtuarit.

2. Pasi mbrojtësi të ketë prezentuar argumentet për mbrojtjen, i akuzuari ka të drejtë të deklarohet personalisht nëse pajtohet me mbrojtjen e prezentuar nga mbrojtësi i tij dhe mbrojtjen e tillë ta plotësojë.

3. Prokurori i shtetit dhe i dëmtuari kanë të drejtë të përgjigjen në mbrojtje, kurse mbrojtësi apo i akuzuari kanë të drejtë që këto përgjigje t'i komentojnë.

4. Fjalën e fundit gjithmonë e merr i akuzuari.

Neni 356

Paraqitja e fjalëve përfundimtare

1. Paraqitja e fjalës përfundimtare nga palët mund të kufizohet në kohë nga gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues.

2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues, pasi të ketë bërë vërejtje paraprake, mund të ndërpresë personin i cili në fjalën e tij përfundimtare fyen rendin publik dhe moralin, fyen personin tjetër, përsërit ose jep shpjegime të gjata të cilat qartazi nuk

ndërlidhen me çështjen. Në procesverbal të shqyrtimit gjyqësor shënohet koha dhe arsyeja e ndërprerjes së fjalës përfundimtare.

3. Kur akuzën e përfaqësojnë disa persona ose mbrojtjen e përfaqësojnë disa mbrojtës, vetëm prokurori apo mbrojtësi kryesor ose mbrojtësi i caktuar nga mbrojtësi kryesor mund të paraqet fjalën përfundimtare në emër të palës së tyre.

4. Pas paraqitjes së fjalës përfundimtare nga të gjithë, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues pyet nëse ndokush ka edhe ndonjë deklaratë tjetër.

Neni 357

Përfundimi i shqyrtimit gjyqësor, këshillimi dhe votimi

1. Nëse pas përfundimit të fjalës përfundimtare të palëve, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues nuk çmon se duhet marrë prova të tjera, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues shpall shqyrtimin gjyqësor të përfunduar.

2. Pas kësaj, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues tërhiqet për këshillim dhe votim për marrjen e aktgjykimit.

Neni 358

Hudhja e aktakuzës

1. Trupi gjykues me aktvendim e hudh aktakuzën kur:

1.1. procedura është zbatuar pa kërkesën e prokurorit të shtetit;

1.2. ka munguar propozimi i kërkuar i të dëmtuarit ose leja e organit publik kompetent, apo nëse organi publik kompetent e ka tërhequr lejen; ose

1.3. ekzistojnë rrethana të tjera të cilat e pengojnë ndjekjen.

2. Aktvendimin mbi hudhjen e aktakuzës mund ta merr gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues edhe pas caktimit të shqyrtimit gjyqësor.

KAPITULLI XX

AKTGJYKIMI

1. Marrja e aktgjykimit

Neni 359

Marrja dhe shpallja e aktgjykimit

1. Nëse gjykata gjatë këshillimit çmon se nuk nevojitet që përsëri të hapet shqyrtimi gjyqësor për plotësimin e procedurës ose për sqarimin e ndonjë çështjeje konkrete, atëherë e merr aktgjykimin.
2. Aktgjykimi merret dhe shpallet në emër të popullit.

Neni 360

Identiteti subjektiv dhe objekti i aktgjykimit me aktakuzën

1. Aktgjykimi mund t'i referohet vetëm personit të akuzuar dhe vetëm veprës që është objekt i akuzës të përfshirë në aktakuzën e paraqitur fillimisht, të ndryshuar ose të zgjeruar në shqyrtimin gjyqësor.
2. Gjukata nuk detyrohet me propozimet e prokurorit të shtetit lidhur me kualifikimin ligjor të veprës.
3. Gjukata nuk detyrohet me marrëveshje ndërmjet prokurorit të shtetit dhe mbrojtjes lidhur me ndryshimin e akuzës ose pranimin e fajit, përveç marrëveshjes mbi pranimin e fajësisë të pranuar nga gjykata sipas nenit 233 të këtij Kodi.

Neni 361

Baza e aktgjykimit

1. Gjukata e bazon aktgjykimin vetëm në faktet dhe në provat e proceduara në shqyrtimin gjyqësor.
2. Gjukata detyrohet që me ndërgjegje të vlerësojë çdo provë një nga një dhe në lidhje me provat e tjera, dhe në bazë të vlerësimit të tillë të nxjerrë përfundim nëse fakti konkret është provuar.

2. Llojet e aktgjykimeve

Neni 362

Forma e aktgjykimit

1. Me aktgjykim ose refuzohet akuza, ose i akuzuari lirohet nga akuza, ose shpallet fajtor.

2. Kur akuza përfshin disa vepra penale, në aktgjykim shënohet nëse dhe për cilën veprë është refuzuar akuza, apo nëse dhe për cilën veprë i akuzuari lirohet ose shpallet fajtor.

Neni 363 **Aktgjykimi refuzues**

1. Gjykata merr aktgjykim me të cilin akuza refuzohet kur:

1.1. prokurori i shtetit është tërhequr nga akuza nga hapja deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor;

1.2. i akuzuari për të njëjtën veprë është gjykuar me aktgjykim të formës së prerë ose procedura kundër tij është pushuar me aktvendim të formës së prerë; ose

1.3. ka kaluar afati i parashkrimit dhe vepra përfshihet në amnisti ose falje, ose kur ekzistojnë rrethana të tjera që përjashtojnë ndjekjen penale.

Neni 364 **Aktgjykimi lirues**

1. Gjykata merr aktgjykim me të cilin i akuzuari lirohet nga akuza nëse:

1.1. vepra me të cilën i akuzuari akuzohet nuk përbën veprë penale;

1.2. ka rrethana që përjashtojnë përgjegjësinë penale; ose

1.3. nuk është provuar se i akuzuari ka kryer veprën penale për të cilën akuzohet.

Neni 365 **Aktgjykimi fajësues**

1. Gjykata, në aktgjykimin me të cilin të akuzuarin e shpall fajtor shënon:

1.1. veprën penale për të cilën shpallet fajtor, së bashku me faktet dhe rrethanat që përbëjnë figurën e veprës penale, si dhe faktet dhe rrethanat nga të cilat varet zbatimi i dispozitës përkatëse të Kodit Penal;

1.2. emërtimin ligjor të veprës penale dhe dispozitat e ligjit penal të zbatuara gjatë marrjes së aktgjykimit;

1.3. dënimin e shqiptuar të akuzuarit, duke përfshirë edhe dënimin alternativ nga Kodi Penal ose lirim nga dënimi;

1.4. urdhrin për shqiptimin e masës për trajtim të detyrueshëm rehabilitues të kryerësve të varur nga droga dhe alkooli, ose për konfiskimin e dobisë pasurore që i nënshtrohet konfiskimit;

1.5. vendimin për llogaritjen e paraburgimit ose dënimit të mëparshëm në lartësinë e dënimit; dhe

1.6. vendimin për shpenzimet e procedurës penale, për kërkesën pasurore juridike, si dhe përcaktimin se a duhet shpallur aktgjykimin e formës së prerë në shtyp, në radio apo në televizion.

2. Kur i akuzuari dënohet me gjobë, në aktgjykim shënohet afati kur duhet paguar gjoba dhe mënyra e zëvendësimit të gjobës kur gjoba forcërisht nuk mund të arkëtohet.

3. Shpallja e aktgjykimit

Neni 366 Shpallja e aktgjykimit

1. Pasi gjykata merr aktgjykimin, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues e shpall menjëherë. Kur gjykata nuk ka mundësi që në të njëjtën ditë pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor të merr aktgjykimin, shpalljen e aktgjykimit e shtyn më së shumti tri (3) ditë dhe e cakton kohën dhe vendin e shpalljes së aktgjykimit.

2. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues në prani të palëve, të përfaqësuesve të tyre ligjorë, të përfaqësuesve të autorizuar dhe të mbrojtësve lexon në seancë të hapur dispozitivin dhe shkurtimisht prezenton arsyet e aktgjykimit.

3. Shpallja e aktgjykimit bëhet edhe kur pala, përfaqësuesi ligjor, përfaqësuesi i autorizuar ose mbrojtësi nuk janë të pranishëm. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që të akuzuarit i cili nuk është i pranishëm t'ia komunikojë gojarisht aktgjykimin ose t'i dërgohet me shkrim aktgjykimi.

4. Kur publiku është përjashtuar nga shqyrtimi gjyqësor, dispozitivi i aktgjykimit gjithmonë lexohet në seancë të hapur. Trupi gjykues vendos se a do ta përjashtojë publikun me rastin e prezentimit të arsyeve të aktgjykimit dhe në ç' masë e përjashton.

5. Të gjithë të pranishmit e dëgjojnë leximin e dispozitivit të aktgjykimit duke qëndruar në këmbë.

Neni 367 Paraburgimi pas shpalljes së aktgjykimit

1. Me rastin e marrjes së aktgjykimit me të cilin i akuzuari dënohet me burgim, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues:

1.1. cakton, vazhdon paraburgim kur ekzistojnë kushtet nga neni 187paragrafi 1. i këtij Kodi; ose

- 1.2. ndërpre në paraburgimin nëse i akuzuari ndodhet në paraburgim kur pushojnë së ekzistuari shkaqet për të cilat është paraburgosur.
2. Nëse gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues shqipton dënim prej pesë (5) ose më shumë vjet burg të akzuarit ia cakton paraburgimin, nëse ai nuk gjendet në paraburgim, ose ia vazhdon atë kur i akuzuari gjendet në paraburgim.
3. Nëse dënimi i shqiptuar është më i ulët se pesë (5) vjet, atëherë paraburgimi caktohet ose vazhdohet nëse janë plotësuar kushtet e përcaktuara me nenin 187 par. 1. i këtij Kodi.
4. Trupi gjykues gjithmonë ndërpre paraburgimin dhe urdhëron lirimin e të akzuarit nëse:
 - 4.1. është liruar nga akuza;
 - 4.2. është deklaruar fajtor, por është liruar nga dënimi;
 - 4.3. është dënuar vetëm më gjorbë ose i është shqiptuar vërejtja gjyqësore;
 - 4.4. i është shqiptuar një nga dënimet alternative, përveç dënimit me gjysmëliri nga neni 61 i Kodit Penal;
 - 4.5. për shkak të llogaritjes së paraburgimit në lartësinë e dënimit, ai veç e ka mbajtur dënimin; ose
 - 4.6. akuza është refuzuar, përveç në rastin kur është refuzuar për shkak të moskompetencës së gjykatës.
5. Para caktimit ose heqjes së paraburgimit nga paragrafi 3. ose 4. i këtij neni, gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues së pari dëgjon mendimin e prokurorit të shtetit, nëse procedura është filluar me kërkesën e tij, dhe pastaj dëgjon të akzuarin apo mbrojtësin e tij.
6. Kur i akuzuari gjendet në paraburgim dhe gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues çmon se ende ekzistojnë shkaqet për të cilat ishte caktuar paraburgimi, paraburgimin e vazhdon me aktvendim të posaçëm. Gjithashtu, me aktvendim të posaçëm e cakton ose e heq paraburgimin. Ankesa kundër aktvendimit nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit.
7. Paraburgimi i caktuar ose i vazhduar sipas dispozitave të paragrafëve 3. deri 6. të këtij neni mund të zgjasë derisa aktgjykimi të merr formë të prerë, por jo më shumë se koha e dënimit të shqiptuar në aktgjykimin e gjykatës themelore.
8. I akuzuari i dënuar me burgim, i cili gjendet në paraburgim, me kërkesën e tij mund të transferohet me aktvendim të gjyqtarit të vetëm gjykues ose të kryetarit të trupit gjykues në institucionin për mbajtjen e dënimit para se aktgjykimi të merr formë të prerë.

Neni 368
Udhëzimet dhe paralajmërimet që shoqërojnë aktgjykimin

1. Pas shpalljes së aktgjykimit, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues i udhëzon palët për të drejtën në ankesë. Udhëzimi shënohet në procesverbal të shqyrtimit gjyqësor.
2. Kur shqiptohet dënim alternativ nga neni 49 i Kodit Penal, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues paralajmëron të akuzuarin për rëndësinë e dënimit dhe kushtet të cilat duhet respektuar.
3. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues përkujton palët për detyrimet e tyre që, deri në përfundim të procedurës, të njoftojnë gjykatën për çdo ndryshim të adresës.

4. Përpilimi dhe dorëzimi i aktgjykimit

Neni 369
Koha dhe dorëzimi i aktgjykimit me shkrim

1. Aktgjykimi i shpallur duhet të përpilohet me shkrim brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve nga shpallja e tij, kur i akuzuari gjendet në paraburgim ose i është caktuar paraburgimi, ndërsa në raste të tjera brenda tridhjetë (30) ditëve nga dita e shpalljes. Kur rasti është i ndërlikuar, gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues mund të kërkojë nga presidenti i gjykatës që të zgjasë afatin për përpilimin me shkrim të aktgjykimit deri në gjashtëdhjetë (60) ditë.
2. Aktgjykimin e nënshkruajnë gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues dhe procesmbajtësi.
3. Kopja e vërtetuar e aktgjykimit e cila përmban udhëzimin për të drejtën në ankesë i dërgohet palëve.
4. Kopja e vërtetuar e aktgjykimit, së bashku me udhëzimin për të drejtën në ankesë i dërgohet të dëmtuarit, personit të cilit i është konfiskuar sendi me aktgjykim, si dhe personit juridik të cilit i është konfiskuar dobia pasurore e fituar me vepra penale.
5. Kur gjykata gjatë zbatimit të dispozitave për caktimin e dënimit unik për vepra penale në bashkim shqipton aktgjykim duke i marrë parasysh edhe aktgjykimet që i kanë shqiptuar gjykatat tjera, atyre gjykatave u dërgon kopje të vërtetuara të aktgjykimit të formës së prerë.

Neni 370
Përmbajtja dhe forma e aktgjykimit me shkrim

1. Aktgjykimi i përpiluar me shkrim duhet të jetë në përputhje me aktgjykimin e shpallur. Aktgjykimi përfshinë hyrjen, dispozitivin dhe arsyetimin.

2. Hyrja e aktgjykimit përfshin: shënimin se aktgjykimi merret në emër të popullit, emrin e gjykatës, emrin dhe mbiemrin e gjyqtarit të vetëm gjykues ose kryetarit dhe të anëtarëve të trupit gjykues dhe të procesmbajtësit, emrin dhe mbiemrin e të akuzuarit, veprën penale për të cilën i akuzuari është dënuar dhe nëse ka qenë i pranishëm në shqyrtimin gjyqësor, ditën e shqyrtimit gjyqësor, nëse shqyrtimi gjyqësor ka qenë i hapur, emrin dhe mbiemrin e prokurorit të shtetit, mbrojtësit, përfaqësuesit ligjor dhe të përfaqësuesit të autorizuar të cilët kanë qenë të pranishëm në shqyrtim gjyqësor, datën e shpalljes së aktgjykimit të shqiptuar dhe datën e përpilimit të aktgjykimit.

3. Dispozitivi i aktgjykimit përfshin të dhënat personale të të akuzuarit dhe vendimin me të cilin i akuzuari shpallet fajtor për veprë penale për të cilën akuzohet, ose me të cilin lirohet nga akuza për atë veprë apo me të cilin refuzohet aktakuza.

4. Kur i akuzuari është dënuar, dispozitivi i aktgjykimit përfshin të gjitha të dhënat e nevojshme të parapara në nenin 365 të këtij Kodi, ndërsa kur ai është liruar nga akuza ose akuza është refuzuar, dispozitivi i aktgjykimit përfshin përshkrimin e veprës për të cilën është akuzuar dhe vendimin për shpenzimet e procedurës penale dhe kërkesën pasurore juridike, nëse një kërkesë e tillë është paraqitur.

5. Në rastin e gjykimit të veprave penale në bashkim, gjykata në dispozitivin e aktgjykimit shënon dënimet e shqiptuara për secilën veprë penale, e pastaj dënimin për të gjitha veprat në bashkim.

6. Gjykata në arsyetimin e aktgjykimit paraqet arsyet për çdo pikë të aktgjykimit.

7. Gjykata paraqet qartë dhe në mënyrë të plotë se cilat fakte dhe për çfarë arsyesh i konsideron të vërtetuara apo të pavërtetuara. Gjykata gjithashtu, në mënyrë të veçantë vlerëson saktësinë e provave kundërthënëse, arsyet e mosmiratimit të propozimit konkret të palëve, si dhe arsyet në të cilat është bazuar me rastin e zgjidhjes së çështjeve juridike, veçanërisht me rastin e vërtetimit të ekzistimit të veprës penale dhe përgjegjësisë penale të të akuzuarit, si dhe me rastin e zbatimit të dispozitave të caktuara të ligjit penal ndaj të akuzuarit dhe veprës së tij.

8. Kur i akuzuari dënohet me burgim, arsyetimi përfshin rrethanat të cilat gjykata i ka marrë parasysh me rastin e caktimit të dënimit. Gjykata veçanërisht arsyeton se në cilat shkaqe është bazuar kur ka konstatuar se ka të bëjë veçanërisht me rast të rëndë dhe se duhet shqiptuar dënim më të rëndë se dënimi i paraparë, ose ka konstatuar se është e nevojshme të ulë apo të heqë dënimin, të shqiptojë dënim alternativ ose masën për trajtim të detyruar rehabilitimi ose të konfiskohet dobia pasurore e fituar me veprë penale.

9. Kur në aktakuzë përcaktohet pasuria që i nënshtrohet konfiskimit, aktgjykimi përcakton nëse pasuria konfiskohet apo jo. Aktgjykimi përmban arsyetimin për konfiskimin e secilës pasuri për të cilën urdhërohet konfiskimi dhe arsyetimin për secilën pasuri për të cilën nuk urdhërohet konfiskimi.

10. Kur i akuzuari lirohet nga akuza, në arsyetim veçanërisht shënohet arsyeja e paraparë në nenin 364 të këtij Kodi sipas së cilës ka vepruar.

11. Në arsyetimin e aktgjykimit me të cilin refuzohet akuza, gjykata nuk e vlerëson çështjen kryesore, por kufizohet vetëm në arsyet e refuzimit të akuzës.

Neni 371

Gabimet e imëta në aktgjykim

1. Gabimet në emra dhe numra, gabimet tjera në shkrim dhe llogaritje, parregullsitë në mënyrën e përpilimit të aktgjykimit me shkrim dhe mospërputhja e aktgjykimit me shkrim me origjinalin, me kërkesë të palëve, të mbrojtësit ose sipas detyrës zyrtare përmirësohen nga gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues me aktvendim të posaçëm.

2. Nëse gabimet e imëta apo të padëmshme në aktgjykim janë objekt i ankesës, Gjkata e Apelit mund ta përmirësojë aktgjykimin nga neni 403 i këtij Kodi.

3. Kur të dhënat nga neni 365, paragrafi 1. nën-paragrafët 1.1. deri në 1.4. dhe nën-paragrafi 1.6. i këtij Kodi në aktgjykimin e përpiluar me shkrim ndryshojnë nga origjinali, aktvendimi për përmirësim u dërgohet personave nga neni 369 i këtij Kodi. Në rastin e tillë, afati i ankesës kundër aktgjykimit llogaritet nga dita e dorëzimit të aktvendimit. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë e posaçme.

Neni 372

Ekzekutimi i sanksioneve penale

1. Kur gjykata vendos për vazhdimin ose caktimin e paraburgimit pas shpalljes së aktgjykimit dhe i akuzuari pajtohet me këtë, ose kur gjykata e cakton dënimin konform dispozitës së nenit 369 paragrafit 5. të këtij kodi, konsiderohet së i akuzuari është në vuajtje të dënimit konform dispozitave të Ligjit për ekzekutimin e sanksioneve penale.

2. Kur me aktgjykim shqiptohet sanksioni penal nga neni 367 paragrafi 2. ose 3. ose kur me aktgjykim të formës së prerë me shkrim shqiptohet dënimi nga neni 369, paragrafi 5. i këtij Kodi ndërsa i akuzuari ka ikur jashtë Kosovës apo i shmanget mbajtjes së dënimit, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues lëshon urdhërarrest për të akuzuarin në pajtim me nenin 175 të këtij Kodi.

Neni 373

Aktgjykimi kundër personave juridik dhe ekzekutimi i aktgjykimit

Investitorët, aksionarët apo kreditorët e personit juridik nuk mund të kundërshtojnë aktgjykimet dhe ekzekutimin e tyre kundër personit juridik, përveç nëse personi i tillë është përfaqësues i personit juridik të pandehur nga neni 20 i Ligjit për Përgjegjësinë e Personave Juridik për Vepra Penale, Ligji nr. 04/L-030 ose ligji pasues.

KAPITULLI XXI MJETET JURIDIKE

1. Mjetet juridike

Neni 374 Llojet e mjeteve juridike

1. Përveç rasteve kur parashihet ndryshe me këtë Kod, pala mund të paraqesë mjetin juridik në gjykatën e shkallës drejtpërdrejtë më të lartë përmes:

- 1.1. ankesës kundër aktgjykimit të Gjykatës Themelore në Gjykatën e Apelit.
- 1.2. ankesës kundër aktgjykimi të Gjykatës së Apelit në Gjykatën Supreme të Kosovës sipas paragrafit 1. të nenit 407 të këtij Kodi ose kur me aktgjykim shqiptohet dënimi me burgim të përjetshëm.
- 1.3. ankesës kundër aktvendimit të Gjykatës Themelore në Gjykatën e Apelit.
- 1.4. kërkesës për mjetin e jashtëzakonshëm juridik nga Gjykata Themelore apo Gjykata e Apelit në Gjykatën Supreme të Kosovës.

2. Kur lejohet me këtë Kod, urdhri i gjyqtarit të procedurës paraprake mund të shqyrtohet nga kolegji i përbërë prej tre (3) gjyqtarëve të gjykatës themelore. Urdhri i shqyrtuar nga kolegji shqyrtues nga ky paragraf mund të shqyrtohet nga Gjykata e Apelit apo Gjykata Supreme vetëm me rastin e ankesës kundër aktgjykimit të gjykatës themelore.

2. Rregullat e përgjithshme të procedurës ankimore

Neni 375 Paanshmëria në shqyrtimin e mjetit juridik

1. Asnjëra palë nuk lejohet të ketë komunikim në prezencën e vetëm njëres palë me kolegjin shqyrtues, Gjykatën e Apelit apo Gjykatën Supreme lidhur me kundërshtimin apo kërkesën për mjet juridik që pret zgjidhjen nga kolegji shqyrtues, Gjykata e Apelit ose Gjykata Supreme, apo të cilën pala pretendon ta paraqesë te kolegji shqyrtues, Gjykata e Apelit ose Gjykata Supreme.

2. Asnjë gjyqtari i kolegjit shqyrtues, Gjykatës së Apelit apo Gjykatës Supreme nuk komunikon lidhur me kundërshtimin apo kërkesën për mjet juridik me palën e cila ka interes në këtë mjet juridik që pret vendimin e Gjykatës së Apelit apo Gjykatës Supreme, apo të cilën pala pretendon ta paraqesë para kolegjit shqyrtues, Gjykatës së Apelit apo Gjykatës Supreme.

3. Gjyqtari me të cilin pala tenton të komunikojë pa praninë e palës tjetër, në kundërshtim me paragrafin 1. ose 2. të këtij neni, refuzon komunikimin menjëherë dhe informon palët tjera për tentimin e palës për të komunikuar pa praninë e tyre.

Neni 376

Forma e kundërshtimit apo kërkesa për mjet juridik

1. Si rregull e përgjithshme, kundërshtimi apo kërkesa për mjet juridik duhet të përmbajë:

1.1. numrin e lëndës;

1.2. emrin e të pandehurit;

1.3. përshkrimin e statusit ligjor të lëndës, përfshirë shënimin nëse kundërshtimi apo kërkesa është paraqitur brenda afatit kohor të lejuar;

1.4. përshkrimin e fakteve të rëndësishme që janë të përfshira në procesverbal;

1.5. përshkrimin e bazës ligjore të kundërshtimit apo kërkesës;

1.6. përshkrimin e mjetit juridik që kërkohet;

1.7. përshkrimin e bazës ligjore të mjetit juridik;

1.8. nëse kundërshtimi apo kërkesa paraqitet në emër të të pandehurit, duhet të bashkëngjitet deklarata e të pandehurit me të cilën jep pëlqimin për ankesën apo kërkesën.

2. Kundërshtimi apo kërkesa duhet të identifikojë qartë të dhënat në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni.

3. Kundërshtimi apo kërkesa paraqitet në gjykatë themelore, e cila ia dërgon ankesën apo kërkesën palës së kundërt.

4. Asnjë kundërshtimi apo kërkesë që nuk është në pajtim me këtë nen nuk shqyrtohet.

Neni 377

Forma e përgjigjes në kundërshtim apo në kërkesën për mjet juridik

1. Përgjigja në kundërshtimin ose në kërkesën për mjet juridik duhet të përmbajë:

1.1. numrin e lëndës;

1.2. emrin e të pandehurit;

1.3. përshkrimin e statusit ligjor të lëndës, përfshirë shënimin nëse përgjigja është paraqitur brenda afatit kohor të lejuar;

- 1.4. përshkrimin e fakteve të rëndësishme që janë të përfshira në procesverbal;
 - 1.5. përshkrimin e bazës ligjore të kundërshtimit apo kërkesës së paraqitur nga ankuesi apo pala kërkuese;
 - 1.6. përshkrimin e mjetit juridik të kërkuar nga pala kërkuese;
 - 1.7. përshkrimin e bazës ligjore të mjetit juridik të kërkuar nga pala kërkuese;
2. Përgjigja në kundërshtim apo në kërkesë duhet të identifikojë qartë të dhënat në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni.
 3. Përgjigja në kundërshtim apo në kërkesë paraqitet në gjykatë themelore, e cila ia dërgon përgjigjen palës kundërshtare.
 4. Asnjë përgjigje në kundërshtim apo në kërkesë që nuk është në pajtim me këtë nen nuk shqyrtohet.

Neni 378

Afati për paraqitjen e kundërshtimit, kërkesës për mjet juridik dhe përgjigjes

1. Kundërshtimi i cili shqyrtohet nga kolegji shqyrtues duhet të paraqitet brenda dyzet e tetë (48) orëve, përveç nëse përcaktohet ndryshe me ligj.
2. Kërkesa e cila shqyrtohet nga Gjykata e Apelit duhet të paraqitet brenda pesë (5) ditëve nga aktgjykimi apo aktvendimi i formës së prerë, përveç nëse përcaktohet ndryshe me ligj.
3. Kërkesa e cila shqyrtohet nga Gjykata Supreme e Kosovës duhet të paraqitet brenda dhjetë (10) ditëve, përveç nëse përcaktohet ndryshe me ligj.
4. Përgjigja në kundërshtim duhet të paraqitet brenda njëzet e katër (24) orëve nga kundërshtimi i cili shqyrtohet nga kolegji shqyrtues.
5. Përgjigja në kërkesë duhet të paraqitet brenda pesë (5) ditëve nga kërkesa e cila shqyrtohet nga Gjykata e Apelit.
6. Përgjigja në kërkesë duhet të paraqitet brenda dhjetë (10) ditëve nga kërkesa e cila shqyrtohet nga Gjykata Supreme e Kosovës.

Neni 379

Të gjitha kundërshtimet, kërkesat për mjet juridik dhe përgjigjet duhet të jenë në pajtim

Asnjë mendim, kundërshtim, kërkesë për mjet juridik apo përgjigje që nuk është në pajtim me nenet 375 deri 378 të këtij Kodi, nuk shqyrtohet nga gjyqtari i gjykatës themelore, kolegji shqyrtues, Gjykata e Apelit apo Gjykata Supreme e Kosovës.

3. Ankesa kundër aktgjykimit

Neni 380

Ankesa kundër aktgjykimit

1. Kundër aktgjykimit të marrë në nga gjyqtari i vetëm gjykues ose trupi gjykues i gjykatës themelore, ankesë mund të paraqesin personat e autorizuar brenda pesëmbëdhjetë (15) ditësh nga dita e dorëzimit të kopjes së aktgjykimit.
2. Ankesa e personit të autorizuar e paraqitur brenda afatit të caktuar e pezullon ekzekutimin e aktgjykimit.

Neni 381

Personat e autorizuar për të paraqitur ankesë kundër aktgjykimit

1. Ankesë mund të paraqesin prokurori i shtetit, i akuzuari, mbrojtësi, përfaqësuesi ligjor i të akuzuarit dhe i dëmtuari.
2. Prokurori i shtetit mund të paraqesë ankesë në dëm dhe në dobi të të akuzuarit.
3. I dëmtuari mund të ushtrojë ankesë ndaj aktgjykimit vetëm për vendimin e gjykatës lidhur me sanksionet penale për veprat penale kundër jetës dhe trupit, kundër integritetit seksual, kundër sigurisë së trafikut publik dhe për shpenzimet e procedurës penale.
4. Ankesë mund të paraqesë edhe personi, pasuria e të cilit është konfiskuar ose nga i cili është konfiskuar dobia pasurore e fituar me vepër penale, si dhe personi juridik, pasuria e të cilit është konfiskuar.

Neni 382

Përmbajtja e ankesës kundër aktgjykimit

1. Ankesa kundër aktgjykimit duhet të jetë në pajtim me nenin 376 të këtij Kodi por përfshinë edhe:
 - 1.1. të dhënat mbi aktgjykimin i cili ankimohet;
 - 1.2. arsyet për kundërshtimin e aktgjykimit nga neni 383 i këtij Kodi;
 - 1.3. propozimin për anulim të tërësishëm apo të pjesërishtëm të aktgjykimit ose për ndryshim të tij; dhe
 - 1.4. nënshkrimin e ankuesit.
2. Kur ankesën e paraqet i akuzuari ose i dëmtuari i cili nuk përfaqësohet nga mbrojtësi, dhe ankesa nuk është përpiluar në pajtim me dispozitat e paragrafit 1. të këtij neni, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues kërkon nga ankuesi që në afat të caktuar të ndryshojë ankesën me parashtrësën me shkrim. Nëse ankuesi nuk e përmbush kërkesën e

tillë, ndërsa ankesa nuk përfshin informatat nga neni 376 të këtij Kodi ose paragrafi 1. i këtij neni, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues e hudh ankesën nëse të dhënat nuk mund të zbulohen lehtë.

3. Në ankesë mund të paraqiten fakte dhe prova të reja, por ankuesi detyrohet të arsyetojë përse ato nuk i ka paraqitur më parë. Kur ankuesi thirret në fakte të reja, ai detyrohet të paraqesë prova me të cilat këto fakte mund të provohen, e kur u referohet provave të reja, detyrohet të paraqesë faktet që ai synon t'i vërtetojë me to.

4. Kur ankuesi pretendon në ankesë arsye të cilat nuk i ka ngritur në gjykatën themelore gjatë shqyrtimit fillestar, shqyrtimit të dytë apo shqyrtimit gjyqësor, ankuesi nuk mund të ankohet mbi këto baza, përveç nëse vërteton se ka pasur shkaqe të jashtëzakonshme apo prova ose fakte të reja nga paragrafi 3. të këtij neni.

Neni 383

Arsyet për ushtrimin e ankesës ndaj aktgjykimit

1. Ndaj aktgjykimit mund të ushtrohet ankesë:

- 1.1. për shkak të shkeljes esenciale të dispozitave të procedurës penale;
- 1.2. për shkak të shkeljes së ligjit penal;
- 1.3. për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike; ose
- 1.4. për shkak të vendimit lidhur me sanksionet penale, konfiskimit të dobisë pasurore të fituar me vepër penale, shpenzimeve të procedurës penale, kërkesave pasurore juridike, si dhe për shkak të vendimit mbi publikimin e aktgjykimit.

2. Ndaj aktgjykimit nuk mund të ushtrohet ankesë për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike kur ka marrëveshje mbi pranim të fajësisë apo kur i akuzuari ka pranuar fajësinë për të gjitha pikat e aktakuzës dhe trupi gjykues është pajtuar me pranimin e tillë.

Neni 384

Shkelja esenciale e dispozitave të procedurës penale

1. Shkelje esenciale e dispozitave të procedurës penale konsiderohet nëse:

- 1.1. përbërja e gjykatës nuk ka qenë në pajtim me ligjin ose kur në marrjen e aktgjykimit ka marrë pjesë gjyqtari i cili nuk ka qenë i pranishëm në shqyrtimin gjyqësor, ose kur me vendim të formës së prerë është përjashtuar nga gjykimi;
- 1.2. në shqyrtim gjyqësor ka marrë pjesë gjyqtari i cili është dashur të përjashtohet;
- 1.3. shqyrtimi gjyqësor është mbajtur pa personat, prania e të cilëve në shqyrtim gjyqësor kërkohet me ligj, ose kur të akuzuarit apo mbrojtësit, pavarësisht nga

kërkesa e tij, i është mohuar përdorimi i gjuhës së vet në shqyrtim gjyqësor dhe përcjellja e zbatimit të shqyrtimit gjyqësor në gjuhën e tij;

1.4. publiku është përjashtuar nga shqyrtimi gjyqësor në kundërshtim me ligjin;

1.5. gjykata ka shkelur dispozitat e procedurës penale lidhur me çështjen nëse ekziston akuza e prokurorit të autorizuar, propozimi i të dëmtuarit ose leja e organit publik kompetent;

1.6. aktgjykimin e ka marrë gjykata e cila nuk ka pasur kompetencë lëndore për gjykimin e çështjes.

1.7. gjykata me aktgjykim nuk e ka gjykuar plotësisht lëndën e akuzës;

1.8. aktgjykimi bazohet në provë të papranueshme;

1.9. i akuzuari i thirrur të deklarohet mbi fajësinë nuk e ka pranuar fajësinë për të gjitha pikat e akuzës ose ndonjë pikë të saj dhe është marrë në pyetje para prezentimit të provave;

1.10. aktgjykimi ka tejkalluar akuzën;

1.11. me aktgjykim është shkelur dispozita e nenit 395 të këtij Kodi; ose

1.12. aktgjykimi nuk është përpiluar në pajtim me nenin 370 të këtij Kodi.

2. Shkelje esenciale e dispozitave të procedurës penale konsiderohet edhe kur gjatë procedurës penale, duke përfshirë edhe procedurën paraprake, gjykata, prokurori i shtetit dhe policia:

2.1. nuk kanë zbatuar ndonjë dispozitë të këtij kodi ose kanë zbatuar gabimisht; ose

2.2. kanë shkelur të drejtat e mbrojtjes, dhe kjo ka ndikuar ose ka mundur të ndikojë në marrjen e aktgjykimit të ligjshëm dhe të drejtë.

Neni 385 **Shkelja e ligjit penal**

1. Shkelje e ligjit penal ekziston kur:

1.1. vepra për të cilën i akuzuari ndiqet nuk është vepër penale;

1.2. ekzistojnë rrethana që përjashtojnë përgjegjësinë penale;

1.3. ekzistojnë rrethana që përjashtojnë ndjekjen penale, e sidomos nëse ndjekja penale është parashkruar ose është përjashtuar për shkak të amnistisë apo faljes, ose më parë është gjykuar me aktgjykim të formës së prerë;

1.4. lidhur me veprën e gjykuar penale është zbatuar ligji i cili nuk mund të zbatohet;

1.5. në marrjen e vendimit për dënim, dënim alternativ, vërejtje gjyqësore ose në marrjen e vendimit për masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim apo për konfiskim të dobisë pasurore të fituar me vepër penale gjykata ka tejkaluar kompetencat ligjore; ose

1.6. janë shkelur dispozitat mbi llogaritjen e paraburgimit dhe të dënimit të mbajtur.

Neni 386

Vërtetimi i gabueshëm ose jo i plotë i gjendjes faktike

1. Aktgjykimi mund të kundërshtohet për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike.
2. Vërtetimi i gabuar i gjendjes faktike ekziston kur gjykata ka vërtetuar gabimisht ndonjë fakt të rëndësishëm apo kur përmbajtja e dokumentit, procesverbalit mbi provat e shqyrtuara ose të incizimit teknik vënë në pikëpyetje saktësinë ose bazueshmërinë e vërtetimit të fakteve të rëndësishme.
3. Vërtetimi jo i plotë i gjendjes faktike ekziston kur gjykata nuk ka vërtetuar ndonjë fakt të rëndësishëm.

Neni 387

Ankesa kundër aktgjykit lidhur me vendimin mbi sanksionin penal dhe vendimeve të tjera

1. Ndaj aktgjykit mund të ushtrohet ankesë lidhur me vendimin mbi shqiptimin e dënimit ose vërejtjes gjyqësore kur gjykata, duke pasur parasysh të gjitha rrethanat përkatëse, përkundër mostejkalimit të kompetencave ligjore nuk e ka caktuar drejt dënimin ose vërejtjen gjyqësore.
2. Ndaj aktgjykit gjithashtu mund të ushtrohet ankesë kur gjykata ka zbatuar ose nuk ka zbatuar dispozitat për zbutjen ose lirimin nga dënimi apo të vërejtjes gjyqësore.
3. Vendimi për masën e trajtimit të detyrueshëm rehabilitues të personave të varur nga droga ose alkooli ose për konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale mund të kundërshtohet kur gjykata, përkundër faktit se nuk ka bërë shkelje të nenit 385, nënparagrafi 1.5. i këtij Kodi, ka marrë vendim jo të drejtë ose nuk e ka shqiptuar masën e trajtimit të detyrueshëm me rehabilitim për personat e varur nga droga ose alkooli ose masën për konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale, përkundër ekzistimit të bazës ligjore për këtë.
4. Ndaj vendimit mbi shpenzimet e procedurës penale mund të ushtrohet ankesë kur gjykata për shpenzimet e tilla ka vendosur në mënyrë jo të drejtë ose në kundërshtim me dispozitat e këtij Kodi.

5. Ndaj vendimit mbi kërkesën pasurore juridike ose vendimit mbi publikimin e aktgjykimit mund të ushtrohet ankesë kur gjykata për çështjet e tilla ka marrë vendim në kundërshtim me dispozitat ligjore.

Neni 388

Procedura për paraqitjen e ankesës kundër aktgjykimit

1. Ankesa kundër aktgjykimit paraqitet në gjykatën e cila ka nxjerr aktgjykimin.
2. Kjo gjykatë i dërgon një kopje të ankesës palëve kundërshtare, të cilat mund të paraqesin përgjigje në ankesë brenda tetë (8) ditëve nga pranimi i kopjes së ankesës.
3. Kjo gjykatë i përcjell ankesën, përgjigjën dhe shkresat tjera përkatëse në gjykatën që është kompetente për shqyrtimin e ankesës.
4. Ankesa apo kërkesa nga ky nen paraqitet në numër të mjaftueshëm të kopjeve për gjykatën dhe palët kundërshtare.

Neni 389

Procedura lidhur me ankesën kundër aktgjykimit në gjykatën e apelit

1. Kur Gjykata e Apelit pranon lëndën me ankesë, ato ia dorëzon kryetarit të kolegjit të caktuar sipas orarit të gjykatës.
2. Kryetari i kolegjit të apelit cakton seancën e kolegjit.
3. Me rastin e kthimit të lëndës, prokurori i shtetit mund të paraqesë propozim ose të deklarojë se atë do ta paraqesë në seancën e kolegjit të apelit.
4. Gjyqtari raportues, sipas nevojës, mund të kërkojë nga gjykata themelore raport për shkeljen e dispozitave të procedurës penale, e nëpërmjet kësaj gjykate ose në ndonjë mënyrë tjetër të vërtetojë pretendimet e ankesës lidhur me provat dhe faktet e reja ose ai siguron raportet dhe dokumentet e nevojshme nga organet ose nga persona të tjerë juridikë.
5. Nëse i akuzuari është në paraburgim, gjyqtari raportues brenda pesë (5) ditësh pas pranimit të shkresave të lëndës shqyrton sipas detyrës zyrtare nëse ende ekzistojnë arsyet për mbajtje në paraburgim.

Neni 390

Seanca para kolegjit të apelit

1. Kur të akuzuarit i është shqiptuar dënimi me burgim, njoftimi për seancën e kolegjit të apelit i dërgohet prokurorit kompetent të shtetit, të dëmtuarit, të akuzuarit dhe mbrojtësit të tij.
2. Në qoftë se i akuzuari i cili gjendet në paraburgim ose në mbajtje të dënimit dëshiron të merr pjesë në seancë, pjesëmarrja i mundësohet atij.

3. Seanca e kolegjit fillon me raportim të gjyqtarit raportues mbi faktet. Kolegji mund të kërkojë nga palët dhe mbrojtësi që prezantojnë në seancë sqarime të nevojshme lidhur me pretendimet e tyre në ankesë. Palët dhe mbrojtësi mund të propozojnë që për plotësim të raportit të lexohet ndonjë shkresë dhe mund të japin shpjegime të nevojshme për qëndrimet e tyre në ankesë apo përgjigje në ankesë, pa përsëritur përmbajtjen e raportit.

4. Mosardhja e palëve të njoftuara me rregull nuk pengon mbajtjen e seancës së kolegjit. Kur i akuzuari nuk e ka njoftuar gjykatën për ndërrimin e adresës ose të vendqëndrimit, seanca e kolegjit mund të mbahet edhe pa njoftimin e të akuzuarit.

5. Publiku mund të përjashtohet nga seanca e kolegjit që mbahet me prani të palëve vetëm nën kushtet e parapara me këtë kod.

6. Procesverbali i seancës i bashkëngjitet shkresave të gjykatës.

7. Aktvendimet nga nenet 399 dhe 400 të këtij Kodi mund të merren edhe pa njoftimin e palëve për seancën e kolegjit.

Neni 391

Vendimet e kolegjit të apelit të marra në seancë apo në shqyrtim

1. Gjykata e Apelit merr vendim në seancë të kolegjit ose në shqyrtim.
2. Gjykata e Apelit në seancë të kolegjit vendos nëse do ta mbajë shqyrtimin.

Neni 392

Arsyet për mbajtjen e shqyrtimit në gjykatën e apelit

1. Shqyrtimi para Gjykatës së Apelit mbahet vetëm kur është e nevojshme që, për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, të merren prova të reja ose të përsëriten provat e marra më parë dhe kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme që lënda të mos i kthehet gjykatës themelore në rigjykim.

2. Në shqyrtim të Gjykatës së Apelit thirren i akuzuari dhe mbrojtësi i tij, prokurori i shtetit, i dëmtuari, përfaqësuesi ligjor dhe përfaqësuesi i autorizuar i të dëmtuarit, si dhe dëshmitarët dhe ekspertët të cilët gjykata me propozim të palëve apo sipas detyrës zyrtare vendos t'i pyesë.

3. Në qoftë se i akuzuari gjendet në paraburgim ose në mbajtje të dënimit, kryetari i trupit gjykues i Gjykatës së Apelit ndërmerr masa të nevojshme për të siguruar praninë e të akuzuarit në shqyrtim.

Neni 393
Shqyrtimi para kolegjit të apelit

1. Shqyrtimi para Gjykatës së Apelit fillon me raportim të gjyqtarit raportues, i cili paraqet gjendjen faktike pa dhënë mendimin e tij për bazueshmërinë e ankesës.
2. Aktgjykimi ose pjesa e tij për të cilën është ushtruar ankesë, dhe sipas nevojës, edhe procesverbali i shqyrtimit gjyqësor lexohet me propozim ose sipas detyrës zyrtare.
3. Pas kësaj thirret ankuesi ta arsyetojë ankesën dhe pastaj pala kundërshtare që t'i përgjigjet. I akuzuari dhe mbrojtësi i tij gjithmonë e kanë fjalën të fundit.
4. Palët gjatë shqyrtimit mund të paraqesin prova dhe fakte të reja.
5. Prokurori i shtetit, mbështetur në rezultatet e shqyrtimit, mund të tërhiqet tërësisht ose pjesërisht nga aktakuza ose ta ndryshojë atë në dobi të të akuzuarit.

Neni 394
Kufijtë e shqyrtimit të ankesës nga gjykata e apelit

1. Gjykata e Apelit shqyrton aktgjykimin në pjesën për të cilën është ushtruar ankesë, por çdo herë sipas detyrës zyrtare shqyrton:
 - 1.1. nëse ekziston shkelje e dispozitave të procedurës penale nga neni 384, paragrafi 1., nën-paragrafët 1.1., 1.2., 1.6. dhe 1.8. deri në 1.12. të këtij Kodi;
 - 1.2. nëse shqyrtimi gjyqësor është mbajtur në mungesë të të akuzuarit në kundërshtim me dispozitat e këtij Kodi;
 - 1.3. nëse në çështjen e mbrojtjes së detyrueshme është mbajtur shqyrtimi gjyqësor pa praninë e mbrojtësit; dhe
 - 1.4. nëse është shkelur ligji penal në dëm të të akuzuarit.
2. Nëse ankesa e paraqitur në dobi të të akuzuarit nuk përfshin të dhënat nga neni 382, paragrafi 1., nën-paragrafi 1.2. ose 1.3. i këtij Kodi, Gjykata e Apelit kufizohet vetëm në shqyrtimin e shkeljeve nga paragrafi 1. nën-paragrafët 1.1. deri në 1.4. të këtij neni dhe në shqyrtimin e vendimit për dënimin, caktimin e masës për trajtim të detyrueshëm për rehabilitim dhe konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale.

Neni 395
Reformatio in Peius

Në qoftë se është paraqitur ankesë vetëm në dobi të të akuzuarit, aktgjykimi përse i përket cilësimit juridik të veprës dhe sanksionit penal nuk mund të ndryshohet në dëm të tij.

Neni 396

Efekti shtesë i ankesës së paraqitur për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike ose shkeljes së ligjit penal

Ankesa e paraqitur në dobi të të akuzuarit për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, ose për shkak të shkeljes së ligjit penal përfshin edhe ankesën kundër vendimit lidhur me dënimin, trajtimin e detyrueshëm për rehabilitim dhe marrjen e dobisë pasurore të fituar me vepër penale.

Neni 397

Beneficium Cohesionis

Kur me rastin e paraqitjes së ankesës së cilitdo të akuzuar, Gjykata e Apelit çmon se arsyet për të cilat ka marrë vendim në dobi të të akuzuarit, e që nuk janë të natyrës personale, shkojnë në dobi edhe të ndonjërit nga të bashkakuzuarit i cili nuk ka paraqitur ankesë ose nuk e ka paraqitur në atë drejtim, gjykata vepron sipas detyrës zyrtare sikurse ankesa e tillë të ishte paraqitur edhe nga i bashkakuzuari.

Neni 398

Vendimi i Gjykatës së Apelit lidhur me ankesën ndaj aktgjykimit të gjykatës themelore

1. Gjykata e Apelit në seancë të kolegjit ose në bazë të shqyrtimit:
 - 1.1. e hudh ankesën si të paafatshme ose të palejuar;
 - 1.2. e refuzon ankesën si të pabazë dhe e vërteton aktgjykimin e gjykatës themelore;
 - 1.3. e anulon aktgjykimin dhe çështjen ia kthen gjykatës themelore për rigjykim dhe vendim; ose
 - 1.4. e ndryshon aktgjykimin e gjykatës themelore.
2. Gjykata e Apelit mund të urdhërojë gjykatën themelore që të caktojë një tjetër gjyqtar të vetëm gjykues, kryetar të trupit gjykues ose trup gjykues sipas një sistemi të caktimit të lëndëve që të jetë objektiv dhe transparent, nëse Gjykata e Apelit vlerëson se gjyqtari i vetëm gjykues, kryetari i trupit gjykues ose trupi gjykues që e ka gjykuar rastin në mënyrë të vazhdueshme nuk e ka zbatuar ligjin siç duhet, ka vlerësuar shumë gabimisht provat ose moscaktimi i gjyqtarit apo trupit gjykues tjetër do të rezultonte në keqpërdorim të drejtësisë ose konflikt të interesit.
3. Gjykata e Apelit vendos për të gjitha ankesat kundër të njëjtit aktgjykim me një vendim.
4. Vendimi i Gjykatës së Apelit nënshkruhet nga të gjithë gjyqtarët e kolegjit, përveç vendimit të marrë sipas nenit 399 ose 400 të këtij Kodi. Një anëtar i kolegjit mund të jep mendim të ndarë, mospajtues ose pajtues për çështjet juridike ose faktike lidhur me ankesën, dhe mendimi i tillë i bashkëngjitet vendimit kryesor.

Neni 399
Hudhja e ankesave të paafatshme

Gjykata e Apelit me aktvendim e hudh ankesën si të paafatshme kur konstaton se është paraqitur pas kalimit të afatit ligjor.

Neni 400
Hudhja e ankesës së palejueshme

Gjykata e Apelit me aktvendim e hudh ankesën si të palejueshme kur konstaton se është paraqitur nga personi pa të drejtë ankese ose nga personi që ka hequr dorë nga ankesa, apo kur ankesa është tërhequr, ose kur ankesa e tërhequr paraqitet sërish apo ankesa nuk është e lejuar me ligj.

Neni 401
Refuzimi i ankesës së pabazë dhe vërtetimi i aktgjykimit të gjykatës themelore

Gjykata e Apelit me aktgjykim refuzon ankesën si të pabazë dhe vërteton aktgjykimin e gjykatës themelore kur vërteton se nuk ekzistojnë shkaqet për të cilat është ushtruar ankesë ndaj aktgjykimit dhe nuk ka shkelje të ligjit sipas nenit 394, paragrafi 1. i këtij Kodi.

Neni 402
Anulimi i aktgjykimit të gjykatës themelore

1. Gjykata e Apelit, në raste të caktuara, anulon aktgjykimin e gjykatës themelore dhe çështjen e kthen në rigjykim kur vërteton se:

- 1.1. ekziston shkelje esenciale e dispozitave të procedurës penale, dhe Gjykata e Apelit nuk mund të procedojë sipas nenit 403 të këtij Kodi; ose
- 1.2. për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike duhet urdhëruar shqyrtim të ri gjyqësor në gjykatë themelore dhe Gjykata e Apelit nuk mund të procedojë sipas nenit 403 të këtij Kodi.

2. Gjykata e Apelit me aktvendim e anulon aktgjykimin e gjykatës themelore edhe refuzon aktakuzën nëse konstaton rrethanat nga neni 358, paragrafi 1. i këtij Kodi. Gjykata e Apelit procedon në të njëjtën mënyrë kur gjen se gjykata themelore nuk ka pasur kompetencë lëndorë për gjykimin e rastit, përveç kur ankesa është paraqitur vetëm në favor të të akuzuarit.

3. Gjykata e Apelit mund të anulojë pjesërisht aktgjykimin e gjykatës themelore kur pjesë të posaçme të aktgjykimit mund të veçohen pa ndonjë pasojë për gjykim të drejtë.

4. Në qoftë se i akuzuari gjendet në paraburgim, Gjykata e Apelit shqyrton nëse ende ekzistojnë shkaqet për paraburgim dhe vendos me aktvendim për vazhdimin ose heqjen e paraburgimit. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë.

Neni 403
Ndryshimi i aktgjykimit të gjykatës themelore

1. Gjykata e Apelit e ndryshon aktgjykimin e gjykatës themelore me aktgjykim kur vërteton se gjykata themelore ka bërë vërtetim të gabuar apo jo të plotë të fakteve, dhe për këtë qëllim:

1.1. në bazë të kërkesës së palëve ose sipas detyrës zyrtare, zbaton shqyrtim për të marrë prova të reja apo për të përsëritur shqyrtimin e provave në mënyrë që të vlerësojë drejtë dhe të çmojë provat materiale; ose

1.2. mund të vërtetojë dhe të çmojë provat materiale pa mbajtur shqyrtim, nëse nuk ka nevojë për të marrë prova të reja apo për të përsëritur shqyrtimin e provave.

2. Kur Gjykata e Apelit çmon se ekzistojnë kushtet ligjore për shqiptimin e vërejtjes gjyqësore, e ndryshon aktgjykimin e gjykatës themelore me aktgjykim dhe shqipton vërejtjen gjyqësore.

3. Kur për shkak të ndryshimit të aktgjykimit të gjykatës themelore ka arsye për caktimin ose heqjen e paraburgimit, për këtë Gjykata e Apelit merr aktvendim të posaçëm. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë.

Neni 404
Arsyetimi i vendimeve të Gjykatës së Apelit

1. Në arsyetim të aktgjykimit apo të aktvendimit, Gjykata e Apelit vlerëson pretendimet e ankesës dhe tregon shkeljet e ligjit të cilat i ka shqyrtuar sipas detyrës zyrtare.

2. Kur aktgjykimi i gjykatës themelore anulohet për shkak të shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës penale, në arsyetim shënohen dispozitat e shkelura dhe në çka konsistojnë shkeljet, në pajtim me nenin 384 të këtij Kodi.

3. Kur aktgjykimi i gjykatës themelore anulohet për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, në arsyetim shënohen të metat në vërtetimin e gjendjes faktike apo arsyet përse provat dhe faktet e reja janë të rëndësishme dhe me ndikim në marrjen e vendimit të drejtë.

Neni 405
Rikthimi i vendimeve në gjykatë themelore për t'ua dërguar palëve

1. Gjykata e Apelit ia kthen të gjitha shkresat gjykatës themelore bashkë me kopje të mjaftueshme të vërtetuara të vendimit të saj për t'ua dërguar palëve dhe personave të tjerë të interesuar.

2. Në qoftë se i akuzuari është në paraburgim, Gjykata e Apelit ia dërgon vendimin dhe shkresat gjykatës themelore jo më vonë se tre (3) muaj nga dita e marrjes së shkresave nga kjo gjykatë.

Neni 406

Procedura e rigjyimit në Gjykatë Themelore sipas aktvendimit të Gjykatës së Apelit

1. Gjykata themelore të cilës i është dërguar lënda për gjykim procedon në bazë të aktakuzës së mëparshme. Kur aktgjykimi i gjykatës themelore anulohet pjesërisht, gjykata merr për bazë atë pjesë të akuzës që ka të bëjë me pjesën e anuluar të aktgjykimit.
2. Në shqyrtim të ri gjyqësor palët kanë të drejtë të prezentojnë fakte dhe prova të reja.
3. Gjykata themelore ndërmerr të gjitha veprimet procedurale dhe shqyrton të gjitha çështjet kontestuese të theksuara në vendimin e Gjykatës së Apelit.
4. Me rastin e marrjes së aktgjykimit të ri, gjykata themelore detyrohet me ndalesën e paraparë në nenin 395 të këtij Kodi.
5. Në qoftë se i akuzuari është në paraburgim, kolegji i gjykatës themelore procedon sipas nenit 193, paragrafi 2. i këtij Kodi.

Neni 407

Ankesa në Gjykatën Supreme kundër aktgjykimit të Gjykatës së Apelit

1. Ankesë kundër aktgjykimit të Gjykatës së Apelit mund të paraqitet në Gjykatën Supreme të Kosovës në rastin kur Gjykata e Apelit e ndryshon aktgjykimin lirues të gjykatës themelore dhe e zëvendëson me aktgjykim dënues për të akuzuarin ose kur me aktgjykimin e Gjykatës Themelore, ose Gjykatës së Apelit i është shqiptuar dënimi me burg të përjetshëm.
2. Nenet 389 deri 406 të këtij Kodi zbatohen përshtatshëm për procedurën ankimore para Gjykatës Supreme.
3. Aktgjykimet e Gjykatës Supreme nënshkruhen nga të gjithë gjyqtarët e kolegjit. Një anëtar i kolegjit mund të paraqesë mendim të ndarë, mospajtues ose pajtues mbi çështje ligjore ose faktike lidhur me ankesën dhe mendimi i tillë i bashkëngjitet aktgjykimit.

4. Ankesa kundër aktvendimit

Neni 408

Llojet e aktvendimeve që mund të ankimohen

1. Kundër aktvendimeve të gjyqtarit të procedurës paraprake dhe kundër aktvendimeve tjera të gjykatës themelore, palët dhe personat të drejtat e të cilëve janë shkelur, në pajtim me nenin 411 të këtij Kodi mund të paraqesin ankesë, me përjashtim kur me dispozitat e këtij Kodi shprehimisht nuk lejohet ankesë e tillë.
2. Kundër aktvendimit të marrë në procedurë paraprake nga kolegji shqyrtues i përbërë nga tre (3) gjyqtarë nuk lejohet ankesë, me përjashtim të rasteve kur ky Kod parasheh ndryshe.

3. Aktvendimet që merren për përgatitjen e shqyrtimit gjyqësor dhe të aktgjykimit mund të kundërshtohen vetëm me ankesë kundër aktgjykimit, përveç kur ky Kod parasheh ndryshe.

4. Kundër aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës nuk lejohet ankesë.

Neni 409

Afati për ankesë kundër aktvendimit

1. Ankesa i paraqitet gjykatës e cila ka marrë aktvendimin.
2. Me përjashtim të rasteve kur ky Kod parasheh ndryshe, ankesa kundër aktvendimit paraqitet brenda tri (3) ditëve nga dita e dorëzimit të aktvendimit.

Neni 410

Efekti suspenziv i ankesës kundër aktvendimit

Me përjashtim të rasteve kur ky Kod parasheh ndryshe, paraqitja e ankesës pezullon ekzekutimin e aktvendimit ndaj të cilit është ushtruar ankesë.

Neni 411

Procedura për paraqitjen e ankesës kundër aktvendimit

1. Pala e autorizuar paraqet ankesë në pajtim me këtë Kapitull.
2. Ankesa e cila nuk paraqitet në pajtim me këtë Kapitull mund të hudhet menjëherë nga Gjykata e Apelit pasi të jetë siguruar se në ankesë nuk ngritet ndonjë çështje e rëndësishme lidhur me të drejtat kushtetuese të garantuara.
3. Ankesa kundër vendimit të gjykatës themelore paraqitet nga ankuesi në gjykatë themelore.
4. Gjykata themelore i dërgon palës kundërshtare kopjen e ankesës.
5. Gjykata themelore i përcjellë ankesën, përgjigjen dhe shkresat e ndërlidhura Gjykatës së Apelit.
6. Ankesa mbi aktvendimin e Gjykatës së Apelit paraqitet nga pala e autorizuar në Gjykatën e Apelit.
7. Gjykata e Apelit i dërgon palës kundërshtare kopjen e ankesës.
8. Gjykata e Apelit i përcjellë ankesën, përgjigjen dhe shkresat e ndërlidhura Gjykatës Supreme.
9. Ankesa e paraqitur nga paragrafi 6. i këtij neni që nuk është në pajtim me këtë Kapitull mund të hudhet menjëherë nga Gjykata Supreme pasi të ketë siguruar se në ankesë nuk ngritet ndonjë çështje e rëndësishme lidhur me të drejtat kushtetuese të garantuara.

10. Në rastet nga paragrafi 2. ose paragrafi 9. i këtij neni kur ankesa ngrit çështje të rëndësishme për të drejtat e garantuara kushtetuese, por nuk është në pajtim me këtë Kapitull, ankuesit i jepet mundësia që të korrigjojë ankesën.

11. Ankesa apo kërkesa nga ky nen paraqitet në numër të mjaftueshëm të kopjeve për gjykatën dhe palët kundërshtare.

Neni 412

Procedura lidhur me ankesë kundër aktvendimit në Gjykatën e Apelit

1. Kur Gjykata e Apelit pranon lëndën me ankesë, ajo ia dërgon lëndën prokurorit kompetent të shtetit në kuadër të Prokurorisë së Apelit, i cili e shqyrton lëndën dhe pa vonesë ia kthen gjykatës.

2. Me rastin e kthimit të lëndës, prokurori i shtetit mund të paraqesë propozim ose të deklarojë se atë do ta paraqesë në seancën e kolegjit të apelit.

3. Pasi që prokurori i shtetit e kthen lëndën, kryetari i kolegjit të apelit cakton seancën e kolegjit.

Neni 413

Aktvendimet e kolegjit të apelit bazuar në shkresat e paraqitura apo të marra gjatë seancës

1. Gjykata e Apelit merr aktvendim bazuar në ankesën dhe propozimet e paraqitura ose gjatë seancës së kolegjit.

2. Gjykata e Apelit merr aktvendim bazuar në ankesën dhe propozimet e paraqitura vetëm kur:

2.1. nuk ka ndonjë kundërshtim ligjor apo faktik; ose

2.2. kolegji çmon se aktvendimi është aq i qartë sa që mbajtja e seancës do të ishte e panevojshme.

3. Aktvendimi i kolegjit të Gjykatës së Apelit në pajtim me paragrafin 2. të këtij neni duhet të përmbajë arsyetimin për aktvendimin nga paragrafi 2. i këtij neni.

Neni 414

Seanca para kolegjit të apelit

1. Kur Gjykata e Apelit pranon ankesë kundër aktvendimit kolegji mund të vendos për mbajtjen e seancës në të cilën njoftohen: prokurori kompetent i shtetit, të dëmtuarit, të akuzuarit dhe mbrojtësit e tij.

2. Në qoftë se i akuzuari i cili gjendet në paraburgim ose në mbajtje të dënimit dëshiron të merr pjesë në seancë, atij i mundësohet pjesëmarrja.

3. Kolegji mund të kërkojë nga palët dhe mbrojtësi që prezantojnë në seancë sqarime të nevojshme lidhur me pretendimet e tyre në ankesë. Palët dhe mbrojtësi mund të japin shpjegime të nevojshme për qëndrimet e tyre në ankesë apo përgjigjen në ankesë
4. Mosardhja e palëve të thirrur me rregull nuk pengon mbajtjen e seancës së kolegjit. Kur i akuzuari nuk e ka njoftuar gjykatën për ndërrimin e adresës ose të vendqëndrimit, seanca e kolegjit mund të mbahet edhe pa njoftimin e të akuzuarit.
5. Publiku mund të përjashtohet nga seanca e kolegjit që mbahet me prani të palëve vetëm nën kushtet e parapara me këtë kod.
6. Procesverbali i seancës i bashkëngjitet shkresave të gjykatës.
7. Aktvendimet nga nenet 399 dhe 400 të këtij Kodi mund të merren edhe pa njoftimin e palëve për seancën e kolegjit.

Neni 415

Arsyet e ankesës kundër aktvendimit

1. Aktvendimi i gjyqtarit të procedurës paraprake, gjyqtarit të vetëm gjykues, kryetarit të trupit gjykues ose trupit gjykues mund të ankimohet kur ai aktvendim shkel:
 - 1.1. të drejtën e cila i njihet palës me Kushtetutën e Republikës së Kosovës;
 - 1.2. të drejtën thelbësore të palës të paraparë me këtë Kodi;
 - 1.3. të drejtën thelbësore të palës të paraparë me ndonjë ligj tjetër të Kosovës; dhe
 - 1.4. të drejtën procedurale që ka për qëllim garantimin e të drejtës nga nën-paragrafët 1.1. deri 1.3. të këtij neni;
2. Pala e cila kundërshton aktvendimin e gjykatës themelore duhet të demonstrojë se shkelja e së drejtës i shkakton asaj dëm të përvokueshëm.
3. Nëse arsyet e ankesës nuk janë në pajtim me paragrafët 1. dhe 2. të këtij neni, Gjykata e Apelit mund të hudhë ankesën. Ankesa e cila hudhet sipas këtij paragrafi mund të paraqitet sërish me ankesë kundër aktgjykimit nga neni 380 i këtij Kodi.

Neni 416

Vendimet mbi ankesën kundër aktvendimit

1. Me përjashtim të rasteve kur parashihet ndryshe me këtë Kod, ankesat kundër aktvendimit të gjykatës themelore vendosen në seancë të kolegjit të Gjykatës së Apelit.
2. Kur vendos për ankesë, gjykata me aktvendim mund ta hudhë ankesën si të paafatshme ose të papranueshme, ta refuzojë si të pabazë, ta aprovojë ankesën dhe ta ndryshojë aktvendimin ose ta anulojë dhe, sipas nevojës, çështjen ta kthejë për rivendosje.

3. Kur vendos mbi ankesën kundër aktvendimit me të cilin hudhet aktakuza, gjykata mund të refuzojë ankesën e tillë me aktgjykim nëse mëson se ka arsye për aktgjykim të tillë.

4. Kur e shqyrton ankesën, gjykata interesohet sipas detyrës zyrtare për të mësuar nëse gjykata themelore ka pasur kompetencë lëndore për marrjen e aktvendimit dhe nëse aktvendimi është marrë nga organi i autorizuar.

Neni 417

Shqyrtimi nga kolegji shqyrtues i gjykatës themelore

1. Kundërshtimi kundër urdhrorit të gjyqtarit të procedurës paraprake vendoset nga kolegji shqyrtues i gjykatës së njëjtë nëse ashtu parashihet me këtë Kod.

2. Kryetari i gjykatës themelore cakton kolegjin shqyrtues prej tre (3) gjyqtarësh. Këta tre (3) gjyqtarë janë kompetent për të shqyrtuar kundërshtimin. Gjyqtari i procedurës paraprake apo cilido gjyqtar që ka marrë pjesë në mundësinë hetuese të veçantë nuk lejohet të marrin pjesë në kolegjin shqyrtues.

3. Përveç nëse përcaktohet ndryshe me këtë Kod, kolegji shqyrtues i shqyrton kundërshtimet e palëve brenda tre (3) ditë nga paraqitja e ankesës.

4. Përveç nëse përcaktohet ndryshe me këtë Kod, kolegji shqyrtues merr aktvendim mbi ankesën e palëve brenda një jave (1) nga paraqitja e kundërshtimit.

5. Përveç nëse përcaktohet ndryshe me këtë Kod, aktvendimi i kolegjit shqyrtues mbi kundërshtimin shqyrtohet nga Gjykata e Apelit vetëm në bazë të ankesës kundër aktgjykimit të gjykatës themelore.

5. Mjetet e jashtëzakonshme juridike

Neni 418

Mjetet e jashtëzakonshme juridike

1. Pala mund të kërkojë rishikimin e procedurës penale brenda dy vjetësh nga aktgjykimi i formës së prerë ose aktvendimi i formës së prerë për pushimin e procedurës penale. Pala i paraqet kërkesën gjykatës themelore e cila ka nxjerr aktgjykimin e formës së prerë, e cila ia përcjell të gjitha kërkesat e vlefshme Gjykatës Supreme.

2. Pala mund të kërkojë zbutjen e jashtëzakonshme të dënimit në çdo kohë gjatë periudhës së mbajtjes së dënimit, por jo kur kanë mbetur edhe gjashtë (6) muaj deri në përfundim të dënimit me burgim. Pala i paraqet kërkesën gjykatës themelore e cila ka nxjerr aktgjykimin e formës së prerë, e cila ia përcjell të gjitha kërkesat e vlefshme Gjykatës Supreme.

3. Pala mund të paraqesë kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë brenda tre (3) muajsh nga aktgjykimi i formës së prerë ose aktvendimi i formës së prerë kundër të cilit kërkohet mbrojtja e ligjshmërisë. Pala paraqet kërkesën në gjykatën themelore e cila ka nxjerr

aktgjykimin e formës së prerë, e cila ia përcjell të gjitha kërkesat e vlefshme Gjykatës Supreme.

4. Nenet 375, 376, 377, 378 dhe 379 të këtij Kodi zbatohen për të gjitha kërkesat nga ky nen.

A. Rishikimi i procedurës penale

Neni 419 Dispozita e përgjithshme

Procedura penale e përfunduar me aktvendim të formës së prerë ose me aktgjykim të formës së prerë mund të rishikohet me kërkesën e personave të autorizuar vetëm në rastet dhe sipas kushteve të parapara me këtë Kod.

Neni 420 Ndryshimi i aktgjykimit të formës së prerë pa rishikim të procedurës penale

1. Aktgjykimi i formës së prerë mund të ndryshohet edhe pa rishikimin e procedurës penale kur:

1.1. në dy ose më shumë aktgjykime të të njëjtit person të dënuar janë shqiptuar në formë të prerë disa dënime pa i zbatuar dispozitat për shqiptimin e dënimit unik për vepra penale në bashkim;

1.2. me rastin e shqiptimit të dënimit unik sipas dispozitave për vepra penale në bashkim, dënimi i përfshirë në dënimin e shqiptuar sipas një aktgjykimi të mëparshëm për vepra penale në bashkim gjithashtu është marrë parasysh; ose

1.3. aktgjykimi i formës së prerë me të cilin për disa vepra penale është shqiptuar dënim unik pjesërisht nuk mund të ekzekutohet për shkak të amnistisë, faljes ose për shkaqe të tjera.

2. Në rastin nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.1. i këtij neni, gjykata me aktgjykim të ri e ndryshon aktgjykimin e mëparshëm për dënimet e shqiptuara dhe shqipton dënim unik. Marrja e aktgjykimit të ri është kompetencë e gjykatës themelore që ka gjykuar çështjen ku është shqiptuar lloji më i rëndë i dënimit. Kur janë shqiptuar dënime të llojit të njëjtë, aktgjykimi i ri merret nga gjykata e cila ka shqiptuar dënim më të rëndë, ndërsa kur dënimet janë të njëjta, aktgjykimi merret nga gjykata e cila e fundit ka shqiptuar dënimin.

3. Në rastin nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.2. i këtij neni, aktgjykimin e ndryshon gjykata e cila me rastin e shqiptimit të dënimit unik ka përfshirë gabimisht dënimin i cili është përfshirë në ndonjë aktgjykim të mëparshëm.

4. Në rastin nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.3. i këtij neni, gjykata që gjykon në shkallë të parë ndryshon aktgjykimin e mëparshëm sa i përket dënimit dhe shqipton dënim të ri, ose vendos cila pjesë e dënimit të shqiptuar me aktgjykim të mëparshëm duhet ekzekutuar.

5 Aktgjykimin e ri e merr gjykata në seancë të kolegjit me propozim të prokurorit të shtetit kur procedura është filluar me kërkesën e tij ose të të akuzuarit, por pas dëgjimit të palës kundërshtare.

6. Kur në rastet nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.1. ose 1.2. i këtij neni me rastin e shqiptimit të dënimit janë marrë parasysh aktgjykimet e gjykatave të tjera, kopja e vërtetuar e aktgjykimit të ri të formës së prerë u dërgohet atyre gjykatave.

Neni 421 **Vazhdimi i procedurës**

Kur aktakuza hudhet sipas nenit 253, paragrafi 1. nën-paragrafi 1.2. ose nenit 358 të këtij Kodi, me kërkesën e prokurorit të shtetit vazhdohet procedura posa të pushojnë arsyet për marrjen e aktvendimit të tillë.

Neni 422 **Rishikimi i procedurës penale të pushuar me aktvendim të formës së prerë**

1. Procedura penale e pushuar në formë të prerë para fillimit të shqyrtimit gjyqësor mund të rishikohet kur prokurori i shtetit tërhiqet nga aktakuza dhe vërtetohet se tërheqja është pasojë e veprës penale të keqpërdorimit të pozitës zyrtare të prokurorit të shtetit. Gjatë provimit të veprës penale zbatohen dispozitat nga neni 423, paragrafi 2. i këtij Kodi.

2. Kur aktakuza hidhet bazuar në mungesë provash të mjaftueshme për të mbështetur dyshimin e bazuar mirë se i pandehuri ka kryer veprën penale të përshkruar në aktakuzë dhe nëse zbulohen dhe mblidhen fakte dhe prova të reja, mund të ngritet aktakuzë e re kur kolegji shqyrtues vendos se provat dhe faktet e reja e arsyetojnë këtë.

Neni 423 **Rishikimi i procedurës penale të përfunduar me aktgjykim të formës së prerë**

1. Procedura penale e përfunduar me aktgjykim të formës së prerë mund të rishikohet vetëm nëse:

1.1. provohet se aktgjykimi është mbështetur në dokument të falsifikuar ose në deklaram të rremë të dëshmitarit, ekspertit ose përkthyesit;

1.2. provohet se aktgjykimi është pasojë e veprës penale të kryer nga gjyqtari ose personi që ka ndërmarrë veprimet hetimore;

1.3. zbulohen fakte të reja ose paraqiten prova të reja, të cilat vetë ose së bashku me provat e mëparshme ka të ngjarë të arsyetojnë pafajësinë e personit të dënuar ose dënimin e tij sipas një dispozite më të butë penale;

1.4. personi për të njëjtën vepër është gjykuar disa herë ose kur disa persona janë dënuar për vepër të njëjtë të cilën ka mund ta kryejë vetëm një person ose disa prej tyre; ose

1.5. në rastin e dënimit për vepër penale në vazhdim ose vepra tjera penale të cilat sipas ligjit përfshijnë disa veprime të njëjta ose të ndryshme, zbulohen fakte të reja ose paraqiten prova të reja që tregojnë se i dënuari nuk ka kryer veprimin që është përfshirë në veprën penale për të cilën ai është dënuar dhe ekzistimi i fakteve të tilla do të ishte me ndikim vendimtar në caktimin e dënimit.

2. Procedura penale e përfunduar me aktgjykim të formës së prerë mund të rishikohet vetëm në favor të të pandehurit, përveç nëse vërtetohet që rrethanat nga paragrafi 1. nën-paragrafët 1.1. dhe 1.2. të këtij neni janë pasojë e veprës penale të kryer nga i pandehuri ose personi që vepron në emër të tij kundër një dëshmitari, eksperti, përkthyesi, prokurori të shtetit ose gjyqtari apo të afërmeve të tyre, me ç'rast procedura penale e përfunduar me aktgjykim të formës së prerë mund të rishikohet kundër të pandehurit. Rishikimi i procedurës penale kundër të pandehurit lejohet vetëm brenda pesë (5) vjetëve nga koha e shpalljes së aktgjykimit të formës së prerë.

3. Në rastet nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.1. dhe 1.2. ose paragrafi 2. i këtij neni, me aktgjykim të formës së prerë duhet vërtetuar se personat e tillë a janë shpallur fajtor për veprat penale përkatëse. Kur procedura kundër këtyre personave nuk mund të zbatohet për shkak se kanë vdekur ose ekzistojnë rrethana që përjashtojnë ndjekjen penale, faktet nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.1. dhe 1.2. ose paragrafi 2. i këtij neni mund të vërtetohen edhe me prova të tjera.

Neni 424

Personat e autorizuar për të kërkuar rishikimin e procedurës penale

1. Rishikimin e procedurës penale mund ta kërkojnë palët dhe mbrojtësi. Pas vdekjes së të dënuarit, rishikimin mund ta kërkojë prokurori i shtetit, bashkëshorti, bashkëshorti jashtëmartesor, personi në gjini gjaku në vijë direkte deri në shkallë të parë, prindi adoptues, fëmija i adoptuar, vëllai, motra ose prindi birësues i të dënuarit.

2. Rishikimi i procedurës penale mund të kërkohet edhe pasi i dënuari mban dënimin, pavarësisht nga afati i parashkrimit, amnistisë ose faljes.

3. Kur gjykata kompetente për të vendosur mbi rishikimin e procedurës penale mëson se ekzistojnë shkaqe për rishikimin e procedurës penale, për këtë e njofton të dënuarin apo personin e autorizuar për paraqitje të kërkesës.

Neni 425

Përmbajtja e kërkesës për rishikim të procedurës penale dhe gjykata që vendos për të

1. Kërkesa për rishikimin e procedurës penale vendoset nga kolegji shqyrtues i gjykatës themelore e cila ka gjykuar në procedurën e mëparshme.

2. Në kërkesë duhet shënuar bazën ligjore sipas së cilës kërkohet rishikimi, si dhe provat me të cilat argumentohen faktet në të cilat mbështetet kërkesa. Nëse kërkesa nuk i përmban këto të dhëna, gjykata e thërret parashtruesin që brenda afatit të caktuar të plotësojë kërkesën.

3. Me rastin e vendosjes së kërkesës për rishikim, në kolegji nuk merr pjesë gjyqtari i cili ka marrë pjesë në marrjen e aktgjykimit në procedurën e mëparshme.

Neni 426

Baza dhe procedura për hedhjen e kërkesës për rishikim të procedurës penale

1. Gjykata me aktvendim hudh kërkesën kur në bazë të saj dhe shkresave të procedurës së mëparshme vërteton se:

1.1. kërkesën e ka parashtruar personi i paautorizuar;

1.2. nuk ka bazë ligjore për rishikim të procedurës;

1.3. faktet dhe provat në të cilat mbështetet kërkesa janë paraqitur në kërkesën e mëparshme për rishikim të procedurës e cila është refuzuar me aktvendim të formës së prerë;

1.4. faktet dhe provat nuk ofrojnë arsyë për lejim të rishikimit të procedurës; ose

1.5. parashtruesi i kërkesës për rishikim të procedurës nuk ka vepruar sipas nenit 425, paragrafit 2. të këtij Kodi.

2. Kur gjykata nuk e hudh kërkesën, kopja e kërkesës i dërgohet prokurorit të shtetit ose palës kundërshtare, e cila ka të drejtë që brenda tetë (8) ditëve të përgjigjet në kërkesë. Pasi gjykata të merr përgjigje në kërkesë ose kur kalon afati për paraqitjen e përgjigjes, kryetari i kolegjit shqyrtues urdhëron gjurmimin dhe shqyrtimin e fakteve dhe provave të paraqitura në kërkesë dhe në përgjigje.

Neni 427

Vendimet e kolegjit lidhur me kërkesën për rishikim

1. Bazuar në rezultatet e hetimit, gjykata aprovon kërkesën dhe lejon rishikimin e procedurës penale ose e refuzon kërkesën.

2. Kur gjykata çmon se shkaqet për të cilat ka lejuar rishikimin e procedurës janë edhe në dobi të një të bashkakuuari i cili nuk ka paraqitur kërkesë për rishikim të procedurës, vepron sipas detyrës zyrtare sikur kërkesa e tillë të ishte paraqitur.

3. Në aktvendim me të cilin lejohet rishikimi i procedurës penale, gjykata urdhëron caktimin e menjëhershëm të shqyrtimi të ri gjyqësor ose kthimin e çështjes në fazën e hetimit, apo fillimin e hetimit kur hetimi nuk është zbatuar më parë.

4.. Gjykata urdhëron që ekzekutimi i aktgjykimit të shtyhet ose të ndërpritet nëse duke u bazuar në provat e paraqitura çmon se:

4.1. i dënuari në procedurë të përsëritur mund të dënohet me dënim të tillë që pas llogaritjes së dënimit të mbajtur do të duhej të lirohet;

4.2. ai mund të lirohet nga akuza; ose

4.3. akuza e ngritur kundër tij mund të refuzohet.

5. Kur aktvendimi me të cilin lejohet rishikimi i procedurës penale merr formë të prerë, atëherë pushohet ekzekutimi i dënimit. Por, nëse ekzistojnë kushtet nga neni 187 paragrafi 1. i këtij Kodi, gjykata cakton paraburgimin.

Neni 428

Rregullat për procedurën e re të rishikimit

1. Për procedurën e re që zbatohet në bazë të aktvendimit me të cilin lejohet rishikimi i procedurës penale vlejnë dispozitat e njëjta si ato të procedurës së mëparshme. Në procedurën e re, gjykata nuk detyrohet me aktvendimet e marra në procedurën e mëparshme.

2. Në qoftë se procedura e re pushohet para fillimit të shqyrtimit gjyqësor, aktgjykimi i mëparshëm anulohet me aktvendimin mbi pushimin e procedurës.

3. Me rastin e marrjes së aktgjykimit të ri, gjykata anulon aktgjykimin e mëparshëm apo vetëm një pjesë të tij, ose e lë në fuqi aktgjykimin e mëparshëm. Në dënim të shqiptuar me aktgjykim të ri, gjykata i llogarit të akuzuarit dënimin e mbajtur, e kur lejohet rishikimi vetëm për ndonjë vepër për të cilën i akuzuari ka qenë i dënuar ose i liruar, gjykata shqipton dënim të ri unik sipas dispozitave të Kodit Penal.

4. Gjykata në procedurën e re detyrohet me ndalesën e paraparë në nenin 395 të këtij Kodi.

B. Zbutja e jashtëzakonshme e dënimit

Neni 429

Lejimi i zbutjes së jashtëzakonshme të dënimit

Zbutja e jashtëzakonshme e dënimit lejohet kur pas formës së prerë të aktgjykimit paraqiten rrethana të cilat nuk kanë ekzistuar në kohën e marrjes së aktgjykimit ose, megjithëse kanë ekzistuar në atë kohë, gjykata nuk ka qenë në dijeni për to, kurse ato dukshëm do të ndikonin në dënim më të ulët.

Neni 430

Personat e autorizuar për të kërkuar zbutjen e jashtëzakonshme të dënimit dhe efekti i saj

1. Kërkesë për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit mund të paraqesë prokurori i shtetit kur procedura është zbatuar me kërkesë të tij, i dënuari dhe mbrojtësi i tij.
2. Kërkesa për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit nuk e pezullon ekzekutimin e dënimit.

Neni 431

Procedura lidhur me kërkesën për zbutjen e jashtëzakonshme të dënimit dhe vendimet e Gjykatës Supreme

1. Për kërkesën mbi zbutjen e jashtëzakonshme të dënimit vendos Gjykata Supreme e Kosovës.
2. Kërkesa për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit në pajtim me nenin 376 të këtij Kodi i paraqitet gjykatës themelore e cila ka marrë aktgjykimin.
3. Gjykata themelore ia dërgon kërkesën prokurorit të shtetit, i cili përgjigjet në pajtim me nenin 377 të këtij Kodi.
4. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues të gjykatës themelore e hudh kërkesën që nuk është në pajtim me nenin 376 të këtij Kodi.
5. Gjykata themelore vërteton se a ekzistojnë shkaqe për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit, e pastaj shkresat me propozimin e arsyetuar ia dërgon Gjykatës Supreme të Kosovës.
6. Gjykata Supreme e Kosovës refuzon kërkesën kur çmon se nuk ka bazë ligjore për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit. Kur e aprovon kërkesën, gjykata me aktvendim e ndryshon aktgjykimin e formës së prerë lidhur me vendimin mbi dënimin.

C. Kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë

Neni 432

Arsyet për paraqitje të kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë

1. Kundër vendimit gjyqësor të formës së prerë ose kundër procedurës gjyqësore e cila i ka paraprirë marrjes së vendimit të tillë, pas përfundimit të procedurës penale në formë të prerë mund të paraqitet kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë në rastet vijuese:

- 1.1. në rast të shkeljes së ligjit penal;

1.2. në rast të shkeljes esenciale të ligjit të procedurës penale nga neni 384, paragrafi 1. i këtij Kodi; ose

1.3. në rast të shkeljeve të tjera të dispozitave të procedurës penale kur shkeljet e tilla kanë ndikuar në ligjshmërinë e vendimit gjyqësor.

2. Kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë nuk mund të ushtrohet për shkak të konstatimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, as kundër vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës me të cilën është vendosur mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë.

3. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1. të këtij neni, Kryeprokurori i Shtetit mund të paraqesë kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë për cilëndo shkelje ligjore.

4. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1. të këtij neni, kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë mund të paraqitet, gjatë procedurës penale e cila nuk ka përfunduar në formë të prerë, vetëm kundër vendimeve të formës së prerë lidhur me caktimin ose vazhdimin e paraburgimit.

Neni 433

Personat e autorizuar për të paraqitur kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë

1. Kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë mund të paraqesë Kryeprokurori i Shtetit, i pandehuri dhe mbrojtësi i tij. Pas vdekjes së të pandehurit, kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në emër të tij mund të paraqesin personat e paraparë në nenin 424, paragrafi 1. fjalia e fundit e këtij Kodi.

2. Kryeprokurori i shtetit, i pandehuri, mbrojtësi i tij dhe personat e paraparë në nenin 424, paragrafi 1. fjalia e fundit e këtij Kodi mund të paraqesin kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë brenda tre (3) muajve nga dita kur të pandehurit i është dorëzuar vendimi gjyqësor i formës së prerë. Nëse kundër vendimit të gjykatës themelore nuk paraqitet ankesë, afati rrjedh nga dita kur vendimi merr formë të prerë.

3. Kur me vendim të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut është vërtetuar se me vendim përfundimtar janë shkelur të drejtat e njeriut në dëm të të pandehurit, afati për paraqitjen e kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë rrjedh nga dita kur vendimi i Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut i dorëzohet të pandehurit.

4. Pavarësisht nga dispozitat e nenit 432, paragrafi 2. i këtij Kodi, kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë nga paragrafi 3. i këtij neni mund të paraqitet edhe kundër vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës.

Neni 434

Paraqitja e kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë në gjykatë themelore

1. Kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë i paraqitet gjykatës themelore që ka marrë vendimin.

2. Gjyqtari i procedurës paraprake, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues i gjykatës themelore me aktvendim hudh kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë nëse:

2.1. kërkesa është paraqitur kundër vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës nga neni 432, paragrafi 2. i këtij Kodi, me përjashtim të rasteve të parapara në nenin 433, paragrafi 4. i këtij Kodi;

2.2. kërkesa është paraqitur nga personi i paautorizuar nga neni 433, paragrafi 1. i këtij Kodi; ose

2.3. kërkesa është paraqitur jashtë afatit nga neni 433, paragrafi 2. i këtij Kodi.

3. Kundër këtij aktvendimi mund të paraqitet ankesë në Gjykatën e Apelit.

4. Varësisht nga përmbajtja e kërkesës, gjykata themelore mund të vendosë që ekzekutimi i vendimit gjyqësor i formës së prerë të shtyhet apo të ndërpritet.

Neni 435

Shqyrtimi i kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë nga kolegji i Gjykatës Supreme

1. Për kërkesën e mbrojtjes së ligjshmërisë vendos Gjykata Supreme e Kosovës në seancë të kolegjit.

2. Gjykata Supreme e Kosovës me aktvendim e hudh kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë nëse kërkesa është e papranueshme ose është paraqitur jashtë afatit nga neni 434, paragrafi 2. i këtij Kodi. Në të kundërtën, kopjen e kërkesës ia dërgon palës kundërshtare, e cila në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditëve nga dita e dorëzimit të kërkesës mund të paraqesë përgjigje në kërkesë.

3. Para marrjes së vendimit mbi kërkesën, gjyqtari raportues, sipas nevojës, mund të kërkojë raport për shkeljet e pretenduara ligjore.

4. Varësisht nga përmbajtja e kërkesës, Gjykata Supreme e Kosovës mund të caktojë shtyrjen ose ndërprerjen e ekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë.

Neni 436

Favoret e të pandehurit përkitazi me kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë

1. Me rastin e vendosjes mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë, Gjykata Supreme e Kosovës kufizohet vetëm në verifikimin e shkeljeve ligjore në të cilat paraqitësi i kërkesës pretendon.

2. Kur Gjykata Supreme e Kosovës vërteton se shkaqet për të cilat ka marrë vendim në dobi të të pandehurit ekzistojnë edhe për ndonjërin nga të bashkakuzuarit që nuk ka paraqitur kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë, vepron sipas detyrës zyrtare sikurse kërkesa e tillë të ishte paraqitur nga personi i tillë.

3. Kur kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë është paraqitur në dobi të të pandehurit, Gjykata Supreme e Kosovës me rastin e vendosjes detyrohet me ndalesën e paraparë në nenin 395 të këtij Kodi.

Neni 437

Refuzimi i kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë

Gjykata Supreme e Kosovës me aktgjykim refuzon si të pabazë kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë kur vërteton se nuk ekziston shkelje e ligjit për të cilën pretendon paraqitësi i kërkesës, ose kur kërkesa është paraqitur për shkak të vërtetimit të gabuar ose jo të plotë të gjendjes faktike nga nenet 386 dhe 432, paragrafi 2. i këtij Kodi.

Neni 438

Aktgjykimi mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë

1. Kur Gjykata Supreme e Kosovës vërteton se kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë është e bazuar, merr aktgjykim me të cilin, duke pasur parasysh llojin e shkeljes:

1.1. ndryshon vendimin e formës së prerë;

1.2. në tërësi ose pjesërisht anulon vendimin e gjykatës themelore dhe të gjykatës më të lartë ose vetëm vendimin e gjykatës më lartë dhe lëndën për vendim të ri ose për rigjykim ia kthen gjykatës themelore ose gjykatës më të lartë; ose

1.3. kufizohet vetëm në vërtetimin e shkeljes së ligjit.

2. Kur Gjykata Supreme e Kosovës çmon se kërkesa e paraqitur për mbrojtjen e ligjshmërisë në dëm të të pandehurit është e bazuar, vetëm konstaton shkeljen e ligjit pa ndikuar në vendimin e formës së prerë.

3. Kur Gjykata e Apelit sipas këtij Kodi nuk ka pasur të drejtë ta mënjanojë shkeljen e ligjit e cila është bërë me vendim të shkallës së parë ose në procedurë gjyqësore që i ka paraprirë atij vendimi dhe Gjykata Supreme e Kosovës vërteton se kërkesa e paraqitur në dobi të të akuzuarit është e bazuar dhe se për mënjanimin e asaj shkelje duhet anuluar ose ndryshuar vendimin e shkallës së parë, Gjykata Supreme e Kosovës e anulon ose e ndryshon edhe vendimin e Gjykatës së Apelit, edhe pse me të nuk është shkelur ligji.

Neni 439

Pasojat e dyshimit mbi saktësinë e fakteve në vendimin që kundërshtohet me kërkesë

Kur me rastin e vendosjes mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë ka dyshim të konsiderueshëm lidhur me saktësinë e fakteve vendimtare të vërtetuara në vendimin kundër të cilit është paraqitur kërkesë, Gjykata Supreme e Kosovës me aktgjykim me të cilin vendos mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë anulon vendimin dhe urdhëron mbajtjen e shqyrtimit të ri gjyqësor në gjykatën e njëjtë ose në gjykatën tjetër themelore.

Neni 440

Anulimi i aktgjykimit të formës së prerë të gjykatës themelore

1. Në qoftë se aktgjykimi i formës së prerë anulohet dhe lënda kthehet për gjykim të ri, procedura merr për bazë aktakuzën e mëparshme ose atë pjesë të saj që ka të bëjë me pjesën e anuluar të aktgjykimit.
2. Gjykata detyrohet t'i ndërmerr të gjitha veprimet procedurale dhe t'i shqyrtojë të gjitha çështjet për të cilat e ka paralajmëruar Gjykata Supreme e Kosovës.
3. Në gjykatë themelore apo në Gjykatë të Apelit palët kanë të drejtë të paraqesin fakte dhe prova të reja.
4. Me rastin e marrjes së vendimit të ri, gjykata detyrohet me ndalesën e paraparë në nenin 395 të këtij Kodi.
5. Kur krahas vendimit të Gjykatës së Apelit anulohet edhe vendimi i gjykatës themelore, lënda i dërgohet gjykatës themelore nëpërmjet Gjykatës së Apelit

Neni 441

Kushtetuta e Republikës së Kosovës, Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut

Kërkesë për mjet të jashtëzakonshëm juridik sipas këtij kapitulli mund të paraqitet në bazë të të drejtave të siguruara me këtë Kod dhe të mbrojtura me Kushtetutën e Republikës së Kosovës ose Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut dhe protokollet e saj, si dhe me vendimet e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

PJESA E TRETË ADMINISTRIMI I PROCEDURËS

KAPITULLI XXII PARASHTRESAT

Neni 442

Forma e paraqitjes së parashtrësave

1. Aktakuzat, propozimet për ndjekje, aktvendimet e prokurorëve, mjetet juridike dhe deklaratat e njoftimit tjera paraqiten me shkrim ose gojarisht në procesverbal.
2. Parashtrësia e paraqitur nga paragrafi 1. i këtij neni mund të dërgohet në formë elektronike nëse zyra e regjistrimit të gjykatës ka mundësi për administrimin e parashtrësive elektronike. Këshilli Gjyqësor i Kosovës përcakton mundësitë e gjykatave

për të administruar parashtrësat elektronike dhe nxjerr urdhëresë për lejimin e parashtrësave të tilla elektronike, si dhe përcakton rregulloret për parashtrësat e tilla.

3. Parashtrësat nga paragrafi 1. i këtij neni duhet të jenë të kuptueshme dhe të përmbajnë çdo gjë të nevojshme që të mund të veprohet sipas tyre.

4. Nëse me këtë Kod nuk është paraparë ndryshe, gjykata thërret paraqitësin e parashtrësës së pakuptueshme ose që nuk përmban atë që është e nevojshme që të mund të veprohet në bazë të saj, që ta korrigjojë apo ta plotësojë parashtrësën, e nëse ai nuk e bën këtë brenda afatit të caktuar, gjykata e hudh poshtë parashtrësën.

5. Në thirrjen për korrigjim apo për plotësimin e parashtrësës paraqitësit i tërhiqet vërejtja për pasojat e mosveprimit.

Neni 443

Dërgimi i parashtrësave në kopje të mjaftueshme

1. Parashtrësat të cilat në bazë të këtij Kodi i dërgohen palës kundërshtare, i dorëzohen gjykatës në numër të mjaftueshëm kopjesh për gjykatën dhe për palën tjetër.

2. Kur parashtrësat e tilla nuk i janë dorëzuar gjykatës në numër të mjaftueshëm kopjesh, gjykata e urdhëron paraqitësin që në afat të caktuar të dorëzojë kopje të mjaftueshme. Në qoftë se paraqitësi nuk vepron sipas urdhrit të gjykatës, gjykata kopjon ekzemplarët e nevojshëm në shpenzime të paraqitësit.

Neni 444

Dënimet për parashtrësat me shkrim ose për paraqitjet gojore me përmbajtje ofenduese

Gjykata e dënon me gjobë deri në dyqindpesëdhjetë (250) Euro mbrojtësin ose të dëmtuarin i cili në parashtrësë ose gojarisht ofendon ose fyen gjykatën apo personin që merr pjesë në procedurë. Aktvendimin lidhur me dënimin e merr gjyqtari apo kolegji para të cilit është dhënë deklarata, e kur ajo është bërë në parashtrësë e merr gjykata e cila duhet të vendosë për parashtrësën. Kundër këtij aktvendimi lejohet ankesë. Kur prokurori i shtetit e ofendon tjetrin, për këtë njoftohet prokurori kompetent i shtetit që e mbikëqyr atë. Për dënimin e avokatit apo të praktikantit të avokatisë njoftohet Oda e Avokatëve.

KAPITULLI XXIII

AFATET

Neni 445

Afatet

1. Afatet e parapara me këtë Kod nuk mund të vazhdoen, përveç kur këtë shprehimisht e lejon ligji. Në qoftë se afati për realizimin e të drejtës së mbrojtjes dhe të drejtave të tjera procedurale të të pandehurit është paraparë me ligj, me kërkesën e tij me shkrim ose gojarisht në procesverbalin e gjykatës ky afat mund të shkurtohet.
2. Kur deklarata është e lidhur me afat, konsiderohet se është dhënë brenda afatit nëse i është dorëzuar marrësit të autorizuar para kalimit të afatit.
3. Kur deklarata dërgohet nëpërmjet postës, postës rekomande apo telegramit ose me ndonjë mjet tjetër si teleks, telefaks ose mjete të tjera të ngjashme, dita e postimit ose e dërgimit konsiderohet si ditë e dorëzimit për personin që i është dërguar. Dërguesi i deklaratës konsiderohet se nuk e ka lëshuar afatin kur personi të cilit tentohet t'i dërgohet deklarata nuk e ka marrë me kohë për shkak të gabimeve në mjetet e dërgimit për të cilat dërguesi nuk ka qenë në dijeni.
4. I pandehuri i cili gjendet në paraburgim, gjithashtu mund të jep deklaratë që është e lidhur me afat duke e përfshirë atë në procesverbalin e gjykatës që zbaton procedurën ose duke e dërguar në drejtorinë e burgut, kurse personi i cili gjendet në mbajtje të dënimit ose ndodhet në ndonjë institucion tjetër me urdhër për trajtim të detyrueshëm për rehabilitim, mund t'ia dërgojë deklaratën e tillë drejtorisë së institucionit ku është vendosur ai. Dita kur është përpiluar procesverbali i tillë apo kur deklarata i është dërguar drejtorisë së institucionit konsiderohet si ditë e dorëzimit të marrësit të autorizuar.
5. Kur parashtrësa dorëzimi i së cilës është i lidhur me afat, për arsye të mosdijes ose të gabimit të qartë të dërguesit i është dërguar gjykatës jokompetente para kalimit të afatit, konsiderohet se është dorëzuar me kohë, përkundër faktit se te gjykata kompetente arrin pas kalimit të afatit të paraparë.

Neni 446

Llogaritja e afateve

1. Afatet llogariten me orë, me ditë, me muaj dhe me vite.
2. Ora ose dita kur është bërë dorëzimi, njoftimi apo kur ka ndodhur ngjarja që konsiderohet si fillim i afatit nuk llogaritet në afat, por për fillim të afatit merret ora apo dita e parë vijuese. Për një ditë llogariten njëzet e katër (24) orë, kurse muaji llogaritet sipas kalendarit.
3. Afatet e caktuara me muaj apo vite kalojnë në muajin ose vitin e fundit në fund të ditës së njëjtë të muajit kur ka filluar afati. Nëse një ditë e tillë nuk ekziston në muajin e fundit, afati kalon në ditën e fundit të atij muaji.

4. Kur dita e fundit e afatit bie në ditë feste zyrtare, të shtunën ose të dielën ose në ndonjë ditë tjetër kur organi kompetent nuk punon, afati kalon në fund të ditës pasuese të punës.

Neni 447

Kërkesa për kthim në gjendje të mëparshme

1. Nëse i pandehuri për shkaqe të arsyeshme nuk paraqet ankesë kundër aktgjykimit ose aktvendimit për konfiskimin e dobisë pasurore brenda afatit, gjykata i lejon kthim në gjendje të mëparshme për paraqitjen e ankesës nëse brenda tetë (8) ditësh nga pushimi i shkaqeve për mosrespektimin e afatit i pandehuri paraqet kërkesë për kthim në gjendje të mëparshme dhe paraqet paralajmërimin për ankesë ose ankesën së bashku me kërkesë.

2. Kërkesa për kthim në gjendje të mëparshme nuk mund të paraqitet nëse kanë kaluar tre (3) muaj nga dita e kalimit të afatit.

Neni 448

Aktvendimi për kthim në gjendje të mëparshme

1. Kryetari i trupit gjykues, i cili ka marrë aktgjykimin ose aktvendim kundër të cilit është ushtruar ankesë, merr aktvendim për kthim në gjendje të mëparshme.

2. Kundër aktvendimit me të cilin lejohet kthimi në gjendje të mëparshme nuk lejohet ankesë.

3. Kur i pandehuri paraqet ankesë kundër aktvendimit me të cilin refuzohet kthimi në gjendje të mëparshme, gjykata detyrohet që këtë ankesë ose ankesën kundër aktgjykimit apo aktvendimit për konfiskimin e dobisë pasurore, përgjigjen në ankesë dhe të gjitha procesverbalet t'ia dërgojë gjykatës më të lartë për marrjen e vendimit.

Neni 449

Efekti i kërkesës për kthim në gjendje të mëparshme

Në parim, kërkesa për kthim në gjendje të mëparshme nuk e pezullon ekzekutimin e aktgjykimit apo ekzekutimin e aktvendimit për konfiskimin e dobisë pasurore, por gjykata kompetente për marrjen e vendimit lidhur me kërkesën mund të vendosë ndërprerjen e ekzekutimit derisa të merret vendimi lidhur me kërkesën.

KAPITULLI XXIV SHPENZIMET E PROCEDURËS PENALE

Neni 450

Lloji i shpenzimeve të procedurës penale

1. Shpenzimet e procedurës penale janë shpenzime të bëra gjatë procedurës penale dhe shpenzimet e shkaktuara lidhur me të.
2. Shpenzimet e procedurës penale përfshijnë:
 - 2.1. shpenzimet për dëshmitarë, ekspertë, përkthyes, specialistë, stenografim, regjistrime teknike dhe për këqyrjen e vendit;
 - 2.2. shpenzimet e transportit të të pandehurit;
 - 2.3. shpenzimet për shoqërimin e të pandehurit apo të personit të paraburgosur;
 - 2.4. shpenzimet e transportit dhe të udhëtimit të personave zyrtarë;
 - 2.5. shpenzimet e mjekimit të të pandehurit gjatë kohës sa gjendet në paraburgim ose në institucionin shëndetësor në bazë të vendimit të gjykatës, si dhe shpenzimet e lindjes së fëmijës;
 - 2.6. shpenzimet paushalle;
 - 2.7. shpërblimet dhe shpenzimet e nevojshme të mbrojtësit; dhe
 - 2.8. shpenzimet e nevojshme për të dëmtuarin dhe përfaqësuesin e tij ligjor, si dhe kompenzimet dhe shpenzimet e nevojshme të përfaqësuesit të autorizuar.
3. Shuma paushalle caktohet nga Këshilli Gjyqësor i Kosovës me urdhëresë administrative duke pasur parasysh zgjatjen dhe ndërlikueshmërinë e procedurës dhe gjendjen financiare të personit që ngarkohet me mbulimin e këtyre shpenzimeve.
4. Shpenzimet nga nën-paragrafët 2.1. deri në 2.5. të paragrafit 2. të këtij neni dhe shpërblimi apo shpenzimet e nevojshme të mbrojtësit të caktuar dhe të përfaqësuesit të autorizuar të të dëmtuarit parapaguhet nga fondet e policisë, të prokurorisë së shtetit ose të gjykatës që e zbaton procedurën penale, kurse arkëtohen më vonë nga personat që detyrohen t'i paguajnë sipas dispozitave të këtij Kodi. Organi që e zbaton procedurën penale detyrohet të shënojë të gjitha shpenzimet e parapaguara në listën e cila i bashkëngjitet shkresave.
5. Shpenzimet e përkthimit në gjuhën e të pandehurit, të dëshmitarit dhe të personit tjetër i cili merr pjesë në procedurë penale që shkaktohen me zbatimin e dispozitave të këtij Kodi nuk arkëtohen nga personat që sipas dispozitave të këtij neni detyrohen t'i paguajnë shpenzimet e procedurës penale.

6. Shpenzimet e përkthimit nuk i ngarkohen të pandehurit i cili nuk e di ose nuk e flet gjuhën në të cilën zbatohet procedura penale.

7. Shpërblimi dhe shpenzimet e nevojshme të mbrojtësit të caktuar nga neni 57, paragrafi 2. apo 3. ose neni 58 i këtij Kodi paguhen nga mjetet buxhetore e jo nga i pandehuri.

Neni 451

Aktvendimi për shpenzimet e procedurës penale

1. Në çdo aktgjykim ose aktvendim me të cilin përfundohet procedura penale duhet përfshirë edhe vendimin për mbulimin e shpenzimeve të procedurës dhe shumën e tyre.

2. Kur mungojnë të dhënat për shumën e shpenzimeve, procesmbajtësi merr aktvendim të posaçëm për shumën e shpenzimeve, i cili aprovet nga gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues kur sigurohen të dhënat. Kërkesa me shënime për shumën e shpenzimeve mund të paraqitet brenda tre (3) muajsh nga dita e dorëzimit të aktgjykimit ose të aktvendimit të formës së prerë për personin që ka të drejtë të paraqesë kërkesë të tillë.

3. Kur për shpenzimet e procedurës penale është vendosur me aktvendim të posaçëm, për ankesë kundër atij aktvendimi vendos kolegji.

Neni 452

Pagimi i shpenzimeve sipas fajit të personit që i ka shkaktuar

1. I pandehuri, i dëmtuari, mbrojtësi, përfaqësuesi ligjor, përfaqësuesi i autorizuar, dëshmitari, eksperti, përkthyesi dhe specialisti, pavarësisht nga rezultati i procedurës penale, paguajnë shpenzimet e shoqërimit të tyre forcërisht, të shtyrjes së një veprimi hetimor, shpenzimet tjera të procedurës të shkaktuara me fajin e tyre, si dhe pjesën përkatëse të shumës paushalle.

2. Për shpenzimet nga paragrafi 1. i këtij neni merret aktvendim i posaçëm, përveç kur për shpenzimet që i paguan i pandehuri vendoset me vendim për çështjen kryesore.

Neni 453

Efekti i vendimit fajësues në kompenzimin e shpenzimeve

1. Kur gjykata e shpall të pandehurin fajtor, me aktgjykim vendos se detyrohet t'i kompenzojë shpenzimet e procedurës penale.

2. Personi i cili është fajësuar për disa vepra penale nuk ngarkohet me kompensim të shpenzimeve lidhur me veprat për të cilat është liruar nga akuza po qe se këto shpenzime mund të veçohen nga shpenzimet e përgjithshme.

3. Në aktgjykimin me të cilin disa të pandehur janë shpallur fajtor, gjykata cakton pjesën e shpenzimeve që duhet paguar secili prej tyre, e kur kjo nuk është e mundur, urdhëron që të

gjithë të pandehurit të ngarkohen me shpenzime në mënyrë solidare. Pagesa e shumës paushalle caktohet veçmas për secilin të pandehur.

4. Në vendimin me të cilin vendoset për shpenzimet, gjykata mund ta lirojë të pandehurin nga detyrimi i kompensimit, në tërësi ose pjesërisht, të shpenzimeve të procedurës penale nga neni 450, paragrafi 2., nën-paragrafët 2.1. deri në 2.6. të këtij Kodi, nëse pagesa e tyre do të rrezikonte gjendjen materiale të të pandehurit ose të personave që ai detyrohet t'i mbështesë materialisht. Kur këto rrethana konstatohen pas marrjes së vendimit lidhur me shpenzimet, gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues me aktvendim të posaçëm mund të lirojë të pandehurin nga detyrimi i kompensimit të shpenzimeve të procedurës penale ose t'i lejojë që ato t'i paguajë me këste.

Neni 454

Efekti i vendimeve të tjera lidhur me kompensimin e shpenzimeve

1. Kur pushohet procedura penale apo kur merret aktgjykimi me të cilin i pandehuri lirohet nga akuza ose me të cilin refuzohet akuza, gjykata në aktvendim apo në aktgjykim shënon se shpenzimet e procedurës penale nga neni 450, paragrafi 2. nën-paragrafi 2.1. deri në 2.5. të këtij Kodi, shpenzimet e nevojshme të të pandehurit dhe kompensimi i shpenzimeve të nevojshme të mbrojtësit paguhen nga mjetet buxhetore, përveç në rastet e caktuara në paragrafët vijues të këtij neni.

2. Personi i cili me vetëdije ka paraqitur kallëzim të rremë i paguan shpenzimet e procedurës penale.

3. I dëmtuari i cili është tërhequr nga propozimi për ndjekje penale dhe si rrjedhojë e kësaj procedura pushon, detyrohet t'i paguajë shpenzimet e procedurës penale nëse i pandehuri nuk ka paralajmëruar se do t'i paguajë ato.

Neni 455

Shpërblimi dhe shpenzimet e nevojshme të mbrojtësit ose të përfaqësuesit të autorizuar

1. Shpërblimi dhe shpenzimet e nevojshme të mbrojtësit ose të dëmtuarit detyrohet t'i paguajë personi i përfaqësuar pavarësisht se kush detyrohet të paguajë shpenzimet e procedurës penale në bazë të urdhrin të gjykatës, përveç kur mbrojtësi caktohet sipas nenit 57 paragrafi 2. ose 3. apo nenit 58 të këtij Kodi.

2. Mbrojtësi ose përfaqësuesi i autorizuar, të cilët nuk janë anëtarë të Odës së Avokatëve, nuk kanë të drejtë në kompensim. Ata kanë të drejtë në shpenzimet e nevojshme, kurse anëtarët e Odës së Avokatëve kanë të drejtë edhe në fitimin e humbur.

Neni 456

Vendimi përfundimtar mbi detyrimin për pagesën e shpenzimeve

1. Vendimin përfundimtar lidhur me detyrimin për pagesën e shpenzimeve që shkaktohen në gjykatën themelore e merr gjyqtari apo kolegji kompetent i gjykatës themelore në pajtim me këtë Kapitull.
2. Vendimin përfundimtar lidhur me detyrimin për pagesën e shpenzimeve që shkaktohen në Gjykatën e Apelit e merr kryetari i kolegjit të Gjykatës së Apelit në pajtim me këtë Kapitull.
3. Vendimin përfundimtar lidhur me detyrimin për pagesën e shpenzimeve që shkaktohen në Gjykatën Supreme e merr kryetari i kolegjit të Gjykatës Supreme në pajtim me këtë Kapitull.
4. Kushtet e këtij Kapitulli zbatohen përshtatshmërisht për shpenzimet e shkaktuara në procedurën e mjeteve të jashtëzakonshme juridike.

Neni 457

Rregulloret për shpenzimet

Këshilli Gjyqësor i Kosovës nxjerr urdhëresë administrative me të cilën rregullohen më detajisht çështjet e pagesës së shpenzimeve të shkaktuara në procedurën penale në gjykatë, e cila mund të ndryshohet për çdo vit.

KAPITULLI XXV

KËRKESAT PASURORE JURIDIKE

Neni 458

Kërkesat pasurore juridike

1. Kërkesa pasurore juridike si rrjedhojë e kryerjes së veprës penale vendoset me propozimin e personave të autorizuar në procedurën penale në qoftë se kjo nuk e zvarrit procedurën në mënyrë të konsiderueshme.
2. Kërkesa pasurore juridike mund të përfshijë kompensimin e dëmit, kthimin e sendit ose anulimin e një veprimi të caktuar juridik.

Neni 459

Personat e autorizuar për paraqitjen e propozimit për realizimin e kërkesës pasurore juridike

1. Propozimin për realizimin e kërkesës pasurore juridike në procedurë penale mund ta paraqesë personi i cili është i autorizuar për ta ushtruar këtë kërkesë në kontest civil.

2. Në qoftë se me veprë penale është dëmtuar pasuria në pronësi publike, shtetërore ose shoqërore, organi ose personi kompetent i cili është i autorizuar me ligj të kujdeset për mbrojtjen e kësaj pasurie, mund të merr pjesë në procedurë penale në pajtim me autorizimet që ka në bazë të ligjit të tillë.

Neni 460

Paraqitja e propozimit për realizimin e kërkesës pasurore juridike

1. Propozimi për realizimin e kërkesës pasurore juridike në procedurë penale i paraqitet organit kompetent të cilit i është parashtruar kallëzimi penal ose gjykatës para së cilës zbatohet procedura.
2. Propozimi mund të paraqitet jo më vonë se deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor në gjykatën themelore.
3. Personi i autorizuar për paraqitjen e propozimit detyrohet ta parashtrorë në mënyrë të qartë kërkesën e vet dhe të paraqesë prova.
4. Kur personi i autorizuar nuk e ka paraqitur propozimin për realizimin e kërkesës pasurore juridike në procedurë penale para ngritjes së aktakuzës, ai duhet njoftuar se propozimin mund ta paraqesë deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor. Kur me veprë penale është shkaktuar dëm në pasurinë në pronësi publike, shtetërore ose shoqërore dhe nuk është paraqitur propozim, gjykata për këtë e njofton organin ose personin kompetent sipas nenit 459, paragrafi 2. i këtij Kodi.

Neni 461

Tërheqja dhe heqja dorë nga propozimi për realizimin e kërkesës pasurore juridike

1. Personat e autorizuar mund të tërhiqen nga propozimi për realizimin e kërkesës pasurore juridike në procedurë penale deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor dhe atë ta realizojnë në kontest civil. Kur propozimi tërhiqet, i njëjti propozim nuk mund të paraqitet përsëri, përveç nëse me këtë Kod është paraparë ndryshe.
2. Në qoftë se pas paraqitjes së propozimit dhe para përfundimit të shqyrtimit gjyqësor e drejta në kërkesë pasurore juridike sipas rregullave të së drejtës pasurore i ka kaluar personit tjetër, ai person thirret të deklarohej se a mbetet pranë propozimit. Në qoftë se personi i thirrur me rregull nuk i përgjigjet thirrjes, konsiderohet se ka hequr dorë nga propozimi.

Neni 462

Shqyrtimi i propozimit për realizimin e kërkesës pasurore juridike

1. Gjykata që zbaton procedurën penale merr në pyetje të pandehurin për faktet e deklaruara në propozim dhe heton rrethanat që janë të rëndësishme për vërtetimin e kërkesës pasurore juridike. Por gjykata edhe para paraqitjes së propozimit të tillë detyrohet të mbledhë prova dhe të kryejë hetimin e nevojshëm për marrjen e vendimit lidhur me kërkesën.

2. Në qoftë se hetimi i kërkesës pasurore juridike do të zvarriste procedurën penale në masë të konsiderueshme, gjykata kufizohet në mbledhjen e atyre të dhënave, vërtetimi i të cilave më vonë nuk do të ishte i mundur ose do të ishte dukshëm i vështirësuar.

Neni 463

Vendimi mbi propozimin për realizimin e kërkesës pasurore juridike

1. Për kërkesat pasurore juridike vendos gjykata.
2. Në aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor, gjykata mund të vendosë për kërkesën pasurore juridike të të dëmtuarit në tërësi ose pjesërisht dhe për pjesën e mbetur e udhëzon në kontest civil. Kur të dhënat e mbledhura në procedurë penale nuk paraqesin bazë të sigurt për gjykim të plotë e as të pjesërishtëm, gjykata e udhëzon të dëmtuarin që kërkesën pasurore juridike mund ta realizojë në kontest civil.
3. Kur gjykata merr aktgjykim me të cilin i pandehuri lirohet nga akuza ose me të cilin akuza refuzohet apo kur me aktvendim pushohet procedura penale, e udhëzon të dëmtuarin që kërkesën pasurore juridike ta realizojë në kontest civil. Kur gjykata shpallet jokompetente për procedurën penale, e udhëzon të dëmtuarin që kërkesën pasurore juridike ta ushtrojë në procedurë penale të filluar ose të vazhduar nga gjykata kompetente.

Neni 464

Kthimi i sendit

Kur kërkesa pasurore juridike ka të bëjë me kthimin e sendit dhe gjykata konstaton se sendi i takon të dëmtuarit dhe se gjendet tek i pandehuri ose tek njëri nga pjesëmarrësit në veprën penale apo te personi të cilit ia kanë dhënë për ta ruajtur, me aktgjykim urdhëron që sendi t'i dorëzohet të dëmtuarit.

Neni 465

Anulimi i veprimit të caktuar juridik

Kur kërkesa pasurore juridike ka të bëjë me anulimin e veprimit të caktuar juridik, kurse gjykata çmon se kërkesa është e bazuar, me aktgjykim e urdhëron anulimin e plotë ose të pjesërishtëm të atij veprimi juridik me pasojat që rrjedhin nga veprimi i tillë, pa cenuar të drejtat e personave të tretë.

Neni 466

Ndryshimi i aktgjykimit të formës së prerë lidhur me kërkesën pasurore juridike

1. Gjkata që zbaton procedurën penale, mund ta ndryshojë aktgjykimin e formës së prerë me të cilin është vendosur për kërkesën pasurore juridike vetëm në rastin e rishikimit të procedurës penale ose kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë.
2. Në të gjitha rastet tjera, i dënuari apo trashëgimtarët e tij mund të kërkojnë ndryshimin e aktgjykimit të formës së prerë të gjykatës penale me të cilin është vendosur për kërkesën

pasurore juridike vetëm në kontest civil, me kusht të ekzistimit të arsyeve për rishikim sipas dispozitave të zbatueshme në procedurën kontestimore civile.

Neni 467

Masat e përkohshme për sigurimin e kërkesës pasurore juridike

1. Masat e përkohshme për sigurimin e kërkesës pasurore juridike si rrjedhojë e kryerjes së veprës penale mund të urdhërohen në procedurë penale sipas dispozitave të zbatueshme për procedurën e përmbarimit me propozimin e personave të autorizuar nga neni 459 i këtij Kodi.
2. Aktvendimi nga paragrafi 1. i këtij neni merret në procedurën paraprake nga gjyqtari i procedurës paraprake. Pas ngritjes së aktakuzës, aktvendimin e merr gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues për rastet jashtë shqyrtimit gjyqësor, kurse në shqyrtim gjyqësor aktvendimin e merr i tërë trupi gjykues.
3. Kundër aktvendimit të trupit gjykues për masat e përkohshme të sigurimit të kërkesës nuk lejohet ankesë. Në raste të tjera, për ankesë vendos kolegji prej tre (3) gjyqtarësh. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit.

Neni 468

Kthimi i pasurisë të dëmtuarit

1. Në qoftë se kërkesa përfshin sendet të cilat padyshim i takojnë të dëmtuarit e nuk shërbejnë si provë në procedurë penale, sendet e tilla i dorëzohen të dëmtuarit edhe para përfundimit të procedurës.
2. Në qoftë se pronësia e sendeve kontestohet nga disa të dëmtuar, ata udhëzohen në kontest civil, ndërsa gjykata në procedurë penale urdhëron vetëm ruajtjen e sendeve si masë të përkohshme për sigurimin e kërkesës.
3. Sendet që shërbejnë si provë përkohësisht sekuestrohen dhe i kthehen pronarit pas përfundimit të procedurës. Kur sendi i tillë është shumë i nevojshëm për pronarin, ai mund t'i kthehet edhe para përfundimit të procedurës nëse ai zotohet se do ta kthejë kur t'i kërkohet.

Neni 469

Masat për sigurimin e përkohshëm të kërkesës pasurore juridike të drejtuar kundër personave të tretë

1. Në qoftë se i dëmtuari ka parashtruar kërkesë kundër personit të tretë për shkak se ai disponon me sendet që i ka fituar me veprë penale ose përmes veprës penale ka realizuar dobi pasurore, gjykata në procedurë penale, me propozimin e personave të autorizuar dhe sipas dispozitave që zbatohen në procedurën e përmbarimit, mund të urdhërojë masa të përkohshme për sigurimin e kërkesës kundër asaj pale të tretë. Në këtë rast zbatohen edhe dispozitat e nenit 467, paragrafët 2. dhe 3. të këtij Kodi.

2. Në aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor, gjykata revokon masat nga paragrafi 1. i këtij neni nëse nuk janë revokuar më parë ose e udhëzon të dëmtuarin në kontest civil, në të cilin rast këto masa revokohen, përpos nëse kontesti civil nuk është filluar brenda afatit të caktuar nga gjykata.

KAPITULLI XXVI MARRJA DHE KOMUNIKIMI I VENDIMEVE

Neni 470

Llojet dhe marrja e vendimeve

1. Në procedurën penale vendimet merren në formë të aktgjykimit, të aktvendimit dhe të urdhrit.
2. Aktgjykimin mund ta marrë vetëm gjykata, aktvendimin mund ta marrë edhe prokurori i shtetit, ndërsa urdhrin mund marrin edhe organet e tjera publike që marrin pjesë në procedurën penale.
3. Urdhri merret dhe shpallet në pajtim me dispozitat e këtij kodi.

Neni 471

Procedura për marrjen e vendimeve në seancë për këshillim dhe votim nga trupi gjykues

1. Vendimi i trupit gjykues merret pas këshillimit gojor dhe votimit. Vendimi miratohet kur për të voton shumica e anëtarëve të trupit gjykues.
2. Kryetari i trupit gjykues drejton këshillimin dhe votimin, kurse vetë voton i fundit. Ai detyrohet të kujdeset për shqyrtimin e tërësishëm të të gjitha çështjeve nga çdo këndvështrim.
3. Kur votat për ndonjë çështje individuale për të cilën duhet votuar ndahen në disa mendime të ndryshme, kështu që asnjëri prej tyre nuk e ka shumicën, çështjet ndahen dhe votimi përsëritet derisa të arrihet shumica e votave. Nëse në këtë mënyrë nuk arrihet shumica, atëherë merret vendim sipas të cilit votat të cilat janë më të pafavorshme për të pandehurin u shtohen votave të cilat janë më pak të pafavorshme se këto derisa të arrihet shumica e nevojshme.
4. Anëtarët e trupit gjykues nuk mund ta refuzojnë votimin për çështjet që i parashtron kryetari i trupit gjykues, por anëtari i trupit gjykues i cili ka votuar për lirimin e të akuzuarit ose për revokimin e vendimit dhe ka mbetur në pakicë nuk detyrohet të votojë për dënimin. Në qoftë se ai nuk voton, konsiderohet se pajtohet me votën që është më e favorshme për të pandehurin.

Neni 472
Radha e shqyrtimit të çështjeve për të cilat votohet

1. Me rastin e marrjes së vendimit, së pari votohet për kompetencën e gjykatës, pastaj për nevojën e plotësimit të procedurës dhe për çështje të tjera paraprake.
2. Me rastin e marrjes së vendimit për çështjen kryesore, së pari votohet se a e ka kryer i akuzuari veprën penale dhe a është ai penalisht përgjegjës, pastaj votohet për dënimin, për sanksionet tjera penale ose masat për trajtim të detyruar, për shpenzimet e procedurës penale, për kërkesën pasurore juridike dhe për çështje të tjera për të cilat duhet marrë vendim.
3. Nëse një person akuzohet për disa vepra penale, së pari votohet për përgjegjësinë e tij penale dhe dënimet për secilën veprë penale, pastaj votohet për një dënim unik për të gjitha veprat penale.

Neni 473
Seanca e mbyllur për këshillim dhe votim

1. Këshillimi dhe votimi mbahen në seancë të mbyllur.
2. Në sallën ku gjykata mban këshillimin dhe votimin, të pranishëm mund të jenë vetëm anëtarët e trupit gjykues dhe procesmbajtësi.

Neni 474
Komunikimi i vendimeve

1. Në qoftë se ky Kod nuk parasheh ndryshe, vendimet u komunikohen palëve të interesuara gojarisht nëse janë të pranishëm, e kur mungojnë atyre u dërgohet kopja e vërtetuar.
2. Kur vendimi komunikohet gojarisht shënohet në procesverbal ose në shkresë, kurse personi të cilit i është dërguar vendimi, marrjen e vërteton me nënshkrimin e tij. Kur personi i interesuar deklaron se nuk do të ankohet, kopja e vërtetuar e vendimit të komunikuar gojarisht nuk i dërgohet po që se me këtë Kod nuk është paraparë ndryshe.
3. Kopjet e vendimeve kundër të cilëve lejohet ankesë dërgohen së bashku me udhëzim për të drejtën në ankesë.

KAPITULLI XXVII DËRGIMI I SHKRESAVE

Neni 475 Mënyra e dërgimit të shkresave

1. Në parim, shkresat dërgohen me postë. Dërgesa mund të bëhet edhe nëpërmjet organit kompetent komunal, zyrtarit të organit që ka marrë vendimin ose drejtpërdrejt përmes atij organi.

2. Thirrja për të marrë pjesë në shqyrtim gjyqësor ose thirrjet tjera gjykata mund t'ia komunikojë edhe gojarisht personit i cili gjendet në gjykatë së bashku me udhëzimin për pasojat e mosparaqitjes së tij. Thirrja e bërë në këtë mënyrë shënohet në procesverbal të cilin personi i thirrur e nënshkruan, përveç kur kjo thirrje është shënuar në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor. Kjo mënyrë konsiderohet si dërgesë e rregullt.

3. Gjykata apo prokurori i shtetit mund të urdhërojë Policinë e Kosovës që të bëjë dërgimin e shkresave, nëse pas përpjekjes së parë nga paragrafi 1. ose 2. të këtij neni dërgimi është i pasuksesshëm, është e paqartë nëse dërgimi ka qenë i suksesshëm ose personi i thirrur nuk paraqitet. Gjykata mund të urdhërojë Policinë e Kosovës për të dërguar thirrjen pa shfrytëzuar mundësitë nga paragrafi 1. ose 2. të këtij neni nëse çmon se personi me gjasë nuk do të veprojë në pajtim me thirrjen nga paragrafi 1. dhe 2. të këtij neni.

Neni 476 Dorëzimi personal i shkresave

Shkresa, që sipas këtij Kodi duhet dorëzuar personalisht, i jepet direkt personit të cilit i është adresuar. Në qoftë se personi, të cilit shkresa duhet dorëzuar personalisht nuk gjendet në vendin ku duhet bërë dorëzimi, dërguesi mëson se kur dhe ku mund të gjendet ai person dhe le njoftimin me shkrim të ndonjëri nga personat e paraparë në nenin 477 të këtij Kodi, që marrësi i shkresës të gjendet në banesën e tij ose në vendin e punës në ditën dhe orën e caktuar për të pranuar shkresën. Kur edhe pas kësaj dërguesi nuk e gjen personin të cilit duhet dorëzuar shkresën, ai vepron sipas dispozitave të nenit 477, paragrafi 1. i këtij Kodi dhe dorëzimi i tillë konsiderohet se është kryer.

Neni 477 Alternativat e dorëzimit personal

1. Shkresa, për të cilën me këtë Kod nuk është paraparë dorëzim detyrues personal, dorëzohet gjithashtu personalisht, por kur marrësi nuk gjendet në banesë ose në vendin e punës, shkresa e tillë mund t'i dorëzohet ndonjërit nga anëtarët e rritur të familjes së tij i cili detyrohet ta pranojë shkresën. Në qoftë se ata nuk gjenden në shtëpi, shkresa i dorëzohet kujdestarit ose fqinjët, në qoftë se ai pajtohet ta pranojë atë. Kur dërgimi bëhet në vendin e punës së personit i cili duhet të pranojë shkresën, ndërsa ai nuk gjendet aty, mund t'i dorëzohet personit të autorizuar për marrjen e postës i cili detyrohet ta pranojë shkresën, ose personit të punësuar në të njëjtin vend pune në qoftë se ai pajtohet ta pranojë shkresën.

2. Kur shkresa nuk mund t'u dorëzohet personave nga paragrafi 1. i këtij neni, marrësit i lihet njoftimi për postën se ku mund të merret shkresa dhe afati deri kur mund të marrë atë shkresë. Shkresa e cila nuk merret brenda afatit të paraparë kthehet.

3. Kur vërtetohet se mungon personi të cilit duhet t'i dërgohet shkresa dhe se personat nga paragrafi 1. i këtij neni nuk mund t'ia dorëzojnë atij shkresën me kohë, shkresa kthehet me shënimin se ku gjendet personi që mungon.

Neni 478

Shkresat që duhet dorëzuar personalisht

1. Të pandehurit personalisht i dorëzohet thirrja për marrje në pyetje në procedure paraprake dhe për shqyrtim gjyqësor.

2. Të pandehurit i cili nuk ka mbrojtës i dërgohet personalisht aktakuza, aktgjykimi dhe vendimet tjera për të cilat afati i ankesës fillon nga dita e dorëzimit, duke përfshirë edhe ankesën e palës kundërshtare të dorëzuar për përgjigje. Me kërkesën e të pandehurit, aktgjykimi dhe vendimet tjera i dorëzohen personit të caktuar nga ai.

3. Në qoftë se të pandehurit i cili nuk ka mbrojtës duhet dorëzuar aktgjykimin me të cilin i është shqiptuar dënimi me burgim, kurse aktgjykimi nuk mund t'i dërgohet në adresën e tij të mëparshme, gjykata menjëherë i cakton mbrojtës të pandehurit, i cili e ushtron këtë detyrë derisa të gjindet adresa e re e të pandehurit. Mbrojtësit të caktuar i lihet afati i nevojshëm për t'u njoftuar me shkresat, e pastaj i dorëzohet aktgjykimi dhe vazhdon procedura. Në rast të ndonjë vendimi tjetër për të cilin data e dorëzimit konsiderohet si datë e fillimit të ecjes së afatit për parashtrimin e ankesës, ose në rastin e ankesës së palës kundërshtare e cila dorëzohet për përgjigje dhe dërguesi nuk ka mund ta gjej adresën e re të të pandehurit, vendimi apo ankesa vihet në stendën e gjykatës dhe pas tetë (8) ditëve nga dita e vënies në stendë dërgesa konsiderohet valide.

4. Në qoftë se i pandehuri ka mbrojtës, shkresa nga paragrafi 2. i këtij neni i dërgohet mbrojtësit dhe të pandehurit në pajtim me dispozitat e nenit 477 të këtij Kodi. Në rastin e tillë, afati për ushtrimin e mjetit juridik apo të përgjigjes në ankesë rrjedhë nga dita e dorëzimit të shkresës të pandehurit. Kur të pandehurit nuk mund t'i dorëzohet vendimi apo ankesa për shkak të mosdhënies së adresës, ato vihen në stendën e gjykatës dhe pas tetë (8) ditëve nga dita e vënies në stendë dërgesa konsiderohet valide.

5. Kur shkresa duhet dorëzuar mbrojtësit të të pandehurit dhe i pandehuri ka më shumë se një mbrojtës, mjafton t'i dorëzohet njërit prej tyre.

Neni 479

Procedura e dorëzimit

1. Marrësi dhe dërguesi e nënshkruajnë fletëdërgesën për të vërtetuar dorëzimin. Marrësi në fletëdërgesë shënon personalisht datën e pranimit.

2. Në qoftë se marrësi nuk di shkrim ose nuk është në gjendje të nënshkruajë emrin e tij, për të nënshkruhet dërguesi duke e shënuar ditën e dorëzimit dhe arsyen përse është nënshkruar në vend të marrësit.

3. Kur marrësi refuzon të nënshkruajë fletëdërgesën, dërguesi këtë e shënon në fletëdërgesë si dhe ditën e dorëzimit të dërgesës, ndërsa dërgimi konsiderohet valid.

Neni 480 **Refuzimi i marrjes së shkresës**

Kur marrësi ose anëtari i rritur i familjes së tij refuzon marrjen e shkresës, dërguesi shënon në fletëdërgesë ditën, orën dhe shkaku të refuzimit të marrjes dhe shkresën e lë në banesën e marrësit ose në vendin e tij të punës. Dorëzimi i tillë konsiderohet valid.

Neni 481 **Dërgimi i shkresave në rrethana të veçanta**

1. Zyrtarëve të policisë, rojeve në institucionet ku mbahen personat e privuar lirie, të punësuarve në transportin tokësor, ujor dhe ajror u dërgohen thirrjet nëpërmjet komandës së tyre apo eprorit të drejtpërdrejtë dhe, sipas nevojës, në këtë mënyrë mund t'u dërgohen edhe shkresat tjera.

2. Personave të burgosur u dorëzohet thirrja nëpërmjet gjykatës ose nëpërmjet institucionit ku ata mbahen të burgosur.

3. Përveç rasteve kur me marrëveshje ndërkombëtare është caktuar ndryshe, personave që gëzojnë të drejtën e imunitetit në Kosovë u dërgohen thirrjet në pajtim me dispozitat e këtij kapitulli. Në lokalet e organizatës ndërkombëtare të mbrojtur me të drejtën apo marrëveshjen ndërkombëtare nuk mund të bëhet dorëzimi personal i thirrjes.

Neni 482 **Dërgimi i shkresave prokurorit të shtetit**

1. Prokurorit të shtetit vendimet dhe shkresat tjera i dërgohen përmes zyrës së regjistrimit të prokurorit të shtetit.

2. Në rastin e dërgimit të vendimeve ose shkresave të tjera për të cilat afati fillon të rrjedhë nga dita e dorëzimit, dita e dorëzimit të shkresës në zyrën e regjistrimit të prokurorit të shtetit konsiderohet ditë e dorëzimit.

3. Prokurorit të shtetit, me kërkesën e tij, i dërgohen për shqyrtim shkresat e çështjes penale. Kur afati për ushtrimin e mjetit të rregullt juridik rrjedh ose kur kjo është e nevojshme për arsye të tjera procedurale, gjykata mund të caktojë një afat kur prokurori i shtetit detyrohet t'i kthejë shkresat.

Neni 483
Dorëzimi sipas dispozitave të procedurës kontestimore

Për rastet që nuk janë paraparë në mënyrë të veçantë me këtë Kod, dërgimi bëhet sipas dispozitave që vlejné për procedurën kontestimore.

Neni 484
Dorëzimi i shkresave nëpërmjet pjesëmarrësve të tjerë në procedurë

1. Thirrjet dhe vendimet e marra para përfundimit të shqyrtimit gjyqësor dhe të adresuara për personin që merr pjesë në procedurë, përpos të pandehurit, mund t'i dorëzohen një pjesëmarrësi në procedurë i cili pranon t'ia dorëzojë personit të adresuar, kur organi përkatës konsideron se në këtë mënyrë marrja e tyre është e sigurt.

2. Personat nga paragrafi 1. i këtij neni mund të njoftohen për thirrjen për shqyrtim gjyqësor ose për thirrjet tjera, si dhe për vendimin për shtyrje të shqyrtimit gjyqësor apo të veprimeve të tjera të planifikuara përmes telekomunikimit, nëse nga rrethanat mund të sigurohet se njoftimi i bërë në këtë mënyrë do të pranohet nga personi të cilit i është adresuar.

3. Në procesverbal bëhet shënim zyrtar se thirrja ose vendimi janë dërguar në mënyrën e paraparë në paragrafët 1. dhe 2. të këtij neni.

4. Personi i cili është njoftuar ose të cilit i është dërguar vendimi në pajtim me paragrafin 1. ose 2. të këtij neni mund të vuajë pasojat e dëmshme për shkak të mosndërmarrjes së veprimeve vetëm nëse vërtetohet se ai e ka marrë thirrjen apo vendimin me kohë dhe është njoftuar për pasojat e mosndërmarrjes së veprimit.

KAPITULLI XXVIII
EKZEKUTIMI I VENDIMEVE

Neni 485
Forma e prerë dhe ekzekutueshmëria e vendimit

1. Aktgjykimi merr formë të prerë kur më nuk mund të kundërshtohet me ankesë ose kur nuk lejohet ankesë.

2. Aktgjykimi i formës së prerë ekzekutohet kur është bërë dorëzimi dhe kur për ekzekutimin e tij nuk ka pengesa ligjore. Në qoftë se nuk është parashtruar ankesë ose palët kanë hequr dorë nga e drejta në ankesë apo janë tërhequr nga ankesa e parashtruar, aktgjykimi konsiderohet i ekzekutueshëm pas kalimit të afatit për ankesë apo nga dita e heqjes dorë ose e tërheqjes së ankesës.

3. Në qoftë se gjykata e cila ka marrë aktgjykimin në shkallë të parë nuk është kompetente për ekzekutimin e tij, kopjen e vërtetuar të aktgjykimit ia dërgon organit kompetent për ekzekutim së bashku me vërtetimin që lejon ekzekutimin.

4. Dispozitat që zbatohen për ekzekutimin e sanksioneve penale përcaktohen me ligj të posaçëm.

Neni 486 **Ekzekutimi i dënimit me gjobë**

Kur gjoba e shqiptuar me këtë Kod nuk mund të arkëtohet as detyrimisht, gjykata e ekzekuton duke zbatuar nenin 46 të Kodit Penal.

Neni 487 **Ekzekutimi i aktgjykimit lidhur me shpenzimet e procedurës penale, konfiskimin i dobisë pasurore dhe kërkesën pasurore juridike**

1. Në rastin e shpenzimeve të procedurës penale, konfiskimit të dobisë pasurore dhe kërkesës pasurore juridike, aktgjykimi ekzekutohet nga gjykata kompetente sipas dispozitave të zbatueshme në procedurën e përmbarimit.

2. Arkëtimi i detyrueshëm i shpenzimeve të procedurës penale që duhet derdhur në buxhet bëhet sipas detyrës zyrtare. Shpenzimet e arkëtimit të detyrueshëm fillimisht mbulohen nga mjetet buxhetore të gjykatës.

3. Në qoftë se me aktgjykim shqiptohet dënim plotësues i konfiskimit të sendit, sendet e tilla menjëherë kalojnë në pronësi të shtetit. Kopja e certifikuar e aktgjykimit të formës së prerë menjëherë i dërgohet Agjencisë për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar ose të Konfiskuar, e cila mund të bëjë shitjen e sendeve ose dorëzimin e tyre për shfrytëzim nga Qeveria. Të ardhurat e fituara nga shitja e sendeve të tilla derdhen në buxhet.

4. Kur merret vendim për konfiskimin e sendeve në bazë të Kapitullit XVIII, pjesa 2 të këtij Kodi, paragrafi 3. i këtij neni zbatohet përshtatshëmrisht.

5. Përveç rishikimit të procedurës penale ose kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë, urdhri i formës së prerë për konfiskimin e sendit mund të ndryshohet në kontest civil nëse paraqitet kontest lidhur me pronësinë e sendit të konfiskuar.

Neni 488 **Ekzekutimi i aktvendimit dhe i urdhrit**

1. Në qoftë se ky Kod nuk parasheh ndryshe, aktvendimi ekzekutohet kur merr formën e prerë. Urdhri ekzekutohet menjëherë, përpos rasteve kur organi që lëshon urdhrin vendos ndryshe.

2. Aktvendimi merr formën e prerë kur ndaj tij më nuk mund të ushtrohet ankesë ose kur nuk lejohet ankesë.

3. Nëse nuk është paraparë ndryshe, aktvendimet dhe urdhrat ekzekutohen nga organet që i kanë marrë ato vendime. Kur gjykata ka vendosur për shpenzimet e procedurës penale me

aktvendim, arkëtimi i këtyre shpenzimeve bëhet sipas dispozitave të nenit 487, paragrafët 1. dhe 2. të këtij Kodi.

Neni 489

Mëdyshjet për ekzekutimin e vendimit dhe korrigjimet e tij

1. Kur ka mëdyshje lidhur me lejimin e ekzekutimit të vendimit gjyqësor apo për llogaritjen e dënimit, ose kur me aktgjykimin e formës së prerë nuk është vendosur për llogaritjen e paraburgimit apo të dënimit të mbajtur më parë apo llogaritja nuk është bërë në mënyrë të saktë, kryetari i trupit gjykues që ka gjykuar çështjen në shkallë të parë për këto çështje vendos me aktvendim të posaçëm. Ankesa nuk pezullon ekzekutimin e aktvendimit, përveç nëse gjykata vendos ndryshe.

2. Kur ka mëdyshje lidhur me interpretimin e vendimit gjyqësor, për këtë vendos gjykata që ka marrë vendimin e formës së prerë.

Neni 490

Lëshimi i kopjes së vërtetuar të vendimit lidhur me kërkesën pasurore juridike

Kur vendimi mbi kërkesën pasurore juridike merr formën e prerë, i dëmtuari mund të kërkojë nga gjykata e cila ka marrë vendimin në shkallë të parë që atij t'i lëshojë kopjen e vërtetuar të vendimit me shkrim që thotë se vendimi mund të ekzekutohet.

Neni 491

Mbajtja e evidencës për personat e dënuar

Evidencën mbi procedurat penale dhe evidencën e personave të dënuar e mban organi publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore. Mënyra e mbajtjes së evidencës caktohet me akt nënligjor.

KAPITULLI XXIX DISPOZITAT TJERA

Neni 492

Imuniteti sipas të drejtës ndërkombëtare

1. Për përjashtimin e ndjekjes penale të personave të huaj, të cilët gëzojnë imunitet, zbatohen rregullat e së drejtës ndërkombëtare.

2. Në rast të dyshimi nëse një person gëzon imunitet, sipas paragrafit 1. të këtij neni, organi që e zhvillon procedurën i drejtohet për sqarim Ministrisë për Punë të Jashtme.

PJESA E KATËRT PROCEDURAT E VEÇANTA

KAPITULLI XXX PROCEDURAT PËR DHËNIEN E URDHËRIT NDËSHKIMOR

Neni 493

Kërkesa për urdhër ndëshkimor

1. Për veprat penale për të cilat parashihet dënim me gjobë ose burgim deri në tri (3) vjet, për të cilat prokurori i shtetit është informuar në bazë të provave të besueshme nga kallëzimi penal, prokurori i shtetit mund të kërkojë në aktakuzë që gjykata të jep urdhër ndëshkimor, në të cilin të akuzuarit do t'i shqiptojë dënim përkatës pa e mbajtur shqyrtimin gjyqësor.
2. Prokurori i shtetit mund të kërkojë shqiptimin e një ose më shumë masave vijuese: dënim me gjobë, ndalim të drejtimit të automjetit, urdhër për publikim të aktgjykimit, konfiskim të sendit, vërejtje gjyqësore ose konfiskim të dobisë pasurore të fituar me vepër penale.

Neni 494

Hudhja e kërkesës për urdhër ndëshkimor

1. Një gjyqtar i vetëm hudh kërkesën për dhënie e urdhrit ndëshkimor për vepra penale për të cilat nuk mund të paraqitet kërkesë e tillë, ose kur prokurori i shtetit kërkon shqiptimin e dënimit i cili sipas ligjit nuk është i lejueshëm. Kolegji shqyrtues në afat prej dyzet e tetë (48) orëve vendos për ankesën e prokurorit të shtetit kundër aktvendimit mbi hudhjen e kërkesës.
2. Kur gjyqtari i vetëm çmon se të dhënat në aktakuzë nuk ofrojnë bazë të mjaftueshme për dhënie e urdhrit ndëshkimor ose nga të dhënat e tilla mund të pritët shqiptim i ndonjë dënimi tjetër nga ai që e ka propozuar prokurori i shtetit, ai pasi që ta pranojë aktakuzën cakton shqyrtim gjyqësor.

Neni 495

Aktgjykimi për urdhër ndëshkimor

1. Kur gjyqtari i vetëm pajtohet me kërkesën, ai jep urdhër ndëshkimor me aktgjykim.
2. Në urdhrin ndëshkimor shënohet se pranohet kërkesa e prokurorit të shtetit dhe se shqiptohet dënimi nga kërkesa ndaj të pandehurit, të dhënat personale të të cilit duhet shënuar qartë. Dispozitivi i aktgjykimit mbi urdhrin ndëshkimor përfshin të dhënat e nevojshme nga neni 365, paragrafi 1. i këtij Kodi, përfshirë vendimin për kërkesën pasurore juridike nëse është paraqitur propozimi për realizimin e saj. Në arsyetim shënohen provat që arsyetojnë dhënie e urdhrit ndëshkimor.

3. Urdhri ndëshkëimor përmban udhëzimin për të pandehurin në pajtim me dispozitat e nenit 496 paragrafi 2. i këtij Kodi si dhe njoftimin se pas kalimit të afatit për kundërshtim, kur kundërshtim nuk paraqitet, urdhri ndëshkëimor merr formë të prerë dhe ekzekutohet dënimi i shqiptuar kundër të pandehurit.

Neni 496

Dërgimi i aktgjykimit për urdhër ndëshkëimor dhe kundërshtimi i tij

1. Urdhri ndëshkëimor i dërgohet të pandehurit dhe mbrojtësit të tij, nëse ka mbrojtës, si dhe prokurorit të shtetit.
2. I pandehuri ose mbrojtësi i tij në afat prej tetë (8) ditëve pas pranimit mund të paraqesin kundërshtim me shkrim ose me gojë kundër urdhrin ndëshkëimor në procesverbal të gjykatës. Kundërshtimi nuk duhet domosdo të arsyetohet. Në të mund të propozohen prova në dobi të mbrojtjes. I akuzuari mund të heqë dorë nga e drejta në kundërshtim, por nga kundërshtimi i paraqitur nuk mund të tërhiqet pas caktimit të shqyrtimit gjyqësor. Pagimi i gjobës para kalimit të afatit për kundërshtim nuk konsiderohet heqje dorë nga e drejta në kundërshtim.
3. Të pandehurit i cili për shkaqe të arsyeshme lëshon afatin për paraqitjen e kundërshtimit, gjyqtari i lejon kthim në gjendje të mëparshme. Me rastin e vendosjes mbi lutjen për kthim në gjendje të mëparshme zbatohen dispozitat e neneve 447 dhe 448 të këtij Kodi.
4. Kur një gjyqtar i vetëm nuk e hudh kundërshtimin si të paafatshëm ose të paraqitur nga personi i paautorizuar, cakton shqyrtim gjyqësor lidhur me aktakuzën e prokurorit të shtetit.
5. Kolegji prej tre (3) gjyqtarësh vendos për ankesë kundër aktvendimit mbi hudhjen e kundërshtimit kundër urdhrin ndëshkëimor në afatin e përcaktuar në paragrafin 1. të nenit 494 të këtij Kodi.

Neni 497

Gjyqtari i vetëm gjykues nuk detyrohet nga kërkesa për urdhër ndëshkëimor

Me rastin e marrjes së aktgjykimit lidhur me kundërshtimin, gjyqtar i vetëm gjykues nuk detyrohet me kërkesën e prokurorit të shtetit nga neni 493, paragrafi 2. i këtij Kodi dhe as me ndalesën nga neni 395 i këtij Kodi.

KAPITULLI XXXI

SHQIPTIMI I VËREJTJES GJYQËSORE

Neni 498

Vërejtja gjyqësore

1. Vërejtja gjyqësore shqiptohet me aktgjykim.

2. Nëse në këtë kapitull nuk është paraparë ndryshe, dispozitat e këtij Kodi lidhur me aktgjykimin me të cilin i pandehuri shpallet fajtor zbatohen përshtatshëmrisht edhe ndaj aktgjykimit për vërejtje gjyqësore.

Neni 499

Shpallja dhe përmbajtja e dispozitivit të aktgjykimit për vërejtjen gjyqësore

1. Aktgjykimi për vërejtje gjyqësore shpallet menjëherë pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor, së bashku me arsyet esenciale.
2. Në dispozitiv të aktgjykimit për vërejtje gjyqësore shënohen të dhënat personale të të akuzuarit, shënohet se është shqiptuar vërejtje gjyqësore për veprën që është objekt i aktakuzës dhe emërtimi ligjor i veprës penale. Dispozitivi i aktgjykimit për vërejtje gjyqësore përfshin edhe të dhënat e nevojshme nga neni 365, paragrafi 1. nën-paragrafët 1.4. dhe 1.6. të këtij Kodi.
3. Në arsyetim të aktgjykimit, gjykata paraqet shkaqet në të cilat është bazuar me rastin e shqiptimit të vërejtjes gjyqësore.

Neni 500

Arsyet për ankesë kundër aktgjykimit mbi vërejtjen gjyqësore

1. Kundër aktgjykimit për vërejtjen gjyqësore mund të paraqitet ankesë sipas arsyeve të parapara në nenin 383, paragrafi 1. nën-paragrafët 1.1., 1.2. dhe 1. 3. të këtij Kodi, si dhe për shkak të mosekzistimit të rrethanave që e arsyetojnë shqiptimin e vërejtjes gjyqësore.
2. Kur aktgjykimi për vërejtjen gjyqësore përmban vendimin mbi masën për trajtim të detyrueshëm për rehabilitim, konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale, shpenzimet e procedurës penale ose kërkesën pasurore juridike, ndaj aktgjykimit të tillë mund të ushtrohet ankesë për shkak se gjykata nuk e ka zbatuar drejt masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim ose të konfiskimit të dobisë pasurore të fituar me vepër penale apo për arsye se vendimin për shpenzimet e procedurës penale ose për kërkesën pasurore juridike e ka marrë në kundërshtim me dispozitat ligjore.

Neni 501

Ndalimi i tejkalimit të autorizimeve gjyqësore të parashikuara me ligj

Përveç shkeljeve të ligjit penal të përcaktuara në nenin 385 të këtij Kodi, me rastin e shqiptimit të vërejtjes gjyqësore po ashtu ekziston shkelje e ligjit penal kur gjykata tejkalon autorizimet që i ka me ligj përkitazi me vërejtjen gjyqësore, masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitimin ose konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale.

Neni 502
Efekti i ankesës

1. Kur ankesën kundër aktgjykimit për vërejtje gjyqësore e paraqet prokurori në dëm të të akuzuarit, Gjykata e Apelit mund të merr aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor dhe gjykohet me dënim ose shqiptohet dënim alternativ kur çmon se gjykata themelore saktë ka vërtetuar provat materiale, por zbatimi i drejtë i ligjit kërkon shqiptimin e dënimit.
2. Gjykata e Apelit mund të vendosë për çdo ankesë kundër aktgjykimit mbi vërejtjen gjyqësore me aktgjykim me të cilin aktakuza hudhet, ose me aktgjykim me të cilin i akuzuari lirohet nga akuza kur çmon se gjykata themelore i ka vërtetuar saktë faktet vendimtare, por zbatimi i drejtë i ligjit kërkon marrjen e ndonjërit nga këto aktgjykime.
3. Kur ekzistojnë arsyet nga neni 401 i këtij Kodi, Gjykata e Apelit merr aktgjykim me të cilin refuzohet ankesa si e pabazë dhe vërteton aktgjykimin e gjykatës themelore mbi vërejtjen gjyqësore.

KAPITULLI XXXII
PROCEDURA NDAJ PERSONAVE TË CILËT KANË KRYER
VEPËR PENALE NËN NDIKIMIN E ALKOOLIT OSE DROGËS

Neni 503
Shqiptimi i masës për trajtim të detyrueshëm rehabilitues

1. Me aktgjykim dënues, gjykata mund të shqiptojë masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitimin e kryerësve të varur nga alkooli ose nga droga të cilët kanë kryer vepër penale nën ndikim të alkoolit ose drogës në pajtim me nenet 58 dhe 90 të Kodit Penal.
2. Masën nga paragrafi 1. i këtij neni gjykata mund ta shqiptojë pavarësisht nga sanksioni që i ka shqiptuar të akuzuarit dhe ekzekutimi i saj bëhet pavarësisht nëse i akuzuari gjendet në liri apo në mbajtje të dënimit me burgim.
3. Gjykata vendos për zbatimin e masës nga paragrafi 1. i këtij Kodi pas dëgjimit të mendimit të ekspertit dhe pas dëgjimit të prokurorit të shtetit dhe mbrojtjes. Mendimi i ekspertit duhet t'i analizojë mundësitë për trajtimin e të pandehurit.
4. Koha e qëndrimit në institucionin shëndetësor për masën e trajtimit të detyrueshëm rehabilitues llogaritet në kohëzgjatjen e dënimit me burgim.

Neni 504
Mbikëqyrja e trajtimit të detyrueshëm rehabilitues nga gjykata

1. Gjykata e cila ka shqiptuar masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim në institucionin e kujdesit shëndetësor, sipas detyrës zyrtare ose me propozimin e institucionit për kujdes shëndetësor dhe bazuar në mendimin e ekspertit të psikiatrisë, i merr të gjitha vendimet lidhur me kohëzgjatjen dhe ndryshimin e masës nga neni 90 i Kodit Penal.

2. Vendimet nga paragrafi i mëparshëm merren nga kolegji shqyrtues pas seancës së dëgjimit. Njoftimi për seancë dëgjimi i dërgohet prokurorit të shtetit dhe mbrojtësit. Para marrjes së vendimit, gjykata dëgjon mendimin e ekspertit dhe të kryerësit nëse gjendja e tij shëndetësore e lejon këtë.

3. Në procedurë për shqyrtim të vazhdimit ose ndryshimit të masës për trajtim të detyrueshëm për rehabilitim, kryerësi duhet të ketë mbrojtës.

4. Çdo dy (2) muaj, gjykata në pajtim me paragrafin 2. të këtij neni vendos sipas detyrës zyrtare nëse ende ekzistojnë kushtet për masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim në institucionin për kujdes shëndetësor. Eksperti i cili nuk punon në institucionin e kujdesit shëndetësor ku kryerësi i është nënshtruar trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim, kryen ekspertimin dhe paraqet konstatimin e tij me shkrim dhe kur është e nevojshme, bën deklaram në gjykatë.

5. Gjukata pushon zbatimin e masës nga paragrafi 1. i këtij neni kur trajtimi ose rehabilitimi më nuk janë të nevojshëm ose kur ka kaluar koha e përcaktuar në nenin 90 te Kodit Penal.

Neni 505

Zbatimi përshtatshmërisht i dispozitave të tjera të këtij kodi

Me përjashtim të rasteve kur në këtë Kapitull parashihet ndryshe, dispozitat tjera të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht për personat të cilët kanë kryer vepra penale nën ndikimin e alkoolit dhe drogës.

KAPITULLI XXXIII

PROCEDURA PENALE KU PËRFSHIHEN KRYERËS ME ÇRREGULLIME MENDOR

Neni 506

Përkufizimet

Për qëllime të këtij Kapitulli:

1. **“Çrregullim mendor”** do të thotë çdo paaftësi apo çrregullim i mendjes apo trurit qoftë i përhershëm apo i përkohshëm që rezulton me dëmtim apo çrregullim të funksionimit mendor;

2. **“Paaftësi mendore”** ka kuptimin e paraparë në paragrafin 1. të nenit 18 të Kodit Penal;

3. **“Aftësi e zvogëluar mendore”** ka kuptimin e paraparë në paragrafin 2. të nenit 18 të Kodit Penal; dhe

4. **“Masë e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik”** do të thotë masë e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik dhe ndalim në institucionin e kujdesit shëndetësor ose masë a trajtimit të detyrueshëm psikiatrik në liri.

Neni 507
Masat e trajtimit të detyrueshëm sipas Kodit Penal

Kryerësi më çrregullim mendor apo personi i cili trajtohet si i tillë gëzon të drejtat dhe masat e trajtimit të detyrueshëm nga Kapitulli V i Kodit Penal.

Neni 508
Zbatimi i ekzaminimit psikiatrik

1. Në çdo kohë gjatë procedurës, duke përfshirë kohën gjatë shqyrtimin gjyqësor, nëse ekziston dyshimi se i pandehuri ka qenë në gjendje të paaftësisë mendore ose në gjendje të aftësisë së zvogëluar mendore në kohën e kryerjes së veprës penale apo nëse ka ndonjë çrregullim mendor, gjykata sipas detyrës zyrtare ose me propozimin e prokurorit të shtetit apo të mbrojtësit, mund të caktojë ekspert sipas nenit 146 të këtij Kodi për të kryer ekzaminimin psikiatrik të të pandehurit për të konstatuar nëse:

1.1. në kohën e kryerjes së veprës penale i pandehuri ka qenë në gjendje të paaftësisë mendore ose aftësisë së zvogëluar mendore; ose

1.2. i pandehuri është i paaftë për të përballuar gjykimin.

2. Në urdhër shënohet koha kur duhet kryer ekzaminimin psikiatrik i cili duhet kryer brenda dy (2) javësh nga lëshimi i urdhërit. Nëse i pandehuri nuk ka angazhuar mbrojtës, gjykata nxjerr një urdhër për emërimin e mbrojtësit me shpenzime të shtetit .

3. Mbrojtësi mund të merr pjesë në ekzaminimin psikiatrik për të konstatuar aftësinë e të pandehurit për të përballuar gjykimin, përveç nëse eksperti konstaton se prania e tij do të pengonte vlerësimin e drejtë të të pandehurit

4. Nëse eksperti konstaton se për ekzaminimin psikiatrik të pandehurit nevojitet observim në një institucion të kujdesit shëndetësor, ose nëse i pandehuri refuzon ekzaminimin psikiatrik, eksperti i paraqet kërkesë të arsyetuar gjykatës për marrjen e aktvendimit mbi ndalimin në institucionin e kujdesit shëndetësor. Pas dëgjimit të prokurorit të shtetit dhe mbrojtësit, gjykata mund të marrë aktvendim për ndalimin e të pandehurit në institucionin e kujdesit shëndetësor deri në dy (2) javë. Ankesa kundër këtij aktvendimi nuk e ndalon ekzekutimin e tij

5. Nëse eksperti konstaton se për ekzaminimin psikiatrik të pandehurit në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni ose për observimin e tij në një institucion të kujdesit shëndetësor në pajtim me paragrafin 4. të këtij neni nevojitet më tepër kohë, ai i paraqet kërkesë të arsyetuar gjykatës për zgjatjen e afatit. Gjykata mund të urdhërojë zgjatjen e afatit deri në dy (2) javë.

6. Nëse observimi në institucionin e kujdesit shëndetësor në pajtim me paragrafin 4. të këtij neni shqiptohet ndaj personit i cili është në paraburgim, koha e kaluar në institucionin e kujdesit shëndetësor llogaritet në periudhën e paraburgimit.

7. Në rastin e ekzaminimit psikiatrik të urdhëruar në pajtim me paragrafin 1. nën-paragrafin 1.1. të këtij neni, eksperti në konstatimin e tij shënon elementet vijuese: natyrën, llojin,

shkallën dhe kohëzgjatjen e sëmundjes mendore të të pandehurit; llojin e ndikimit që kjo gjendje mendore ka pasur dhe ende ka në të kuptuarit dhe veprimet e të akuzuarit dhe nëse ky çrregullim mendor ka ekzistuar dhe deri në çfarë shkalle në kohën e kryerjes së veprës penale

8. Në rastin e ekzaminimit psikiatrik të urdhëruar në pajtim me paragrafin 1. nën-paragrafin 1.2. të këtij neni, eksperti në konstatimin e tij shënon elementet vijuese: natyrën, llojin, shkallën dhe kohëzgjatjen e sëmundjes mendore të të pandehurit dhe llojin e ndikimit që ky çrregullim mendor e ka në të kuptuarit dhe veprimet e të akuzuarit, veçmas në aftësinë e tij për ta mbrojtur veten, në aftësinë që të konsultohet me personat tjerë duke përfshirë mbrojtësin dhe në aftësinë për ta kuptuar akuzën.

Neni 509

Paraburgimi për personat me çrregullime mendor

1. Përveç rasteve nga neni 187 i këtij Kodi ku mund të urdhërohet paraburgimi, gjykata mund të urdhërojë paraburgim ndaj personit nëse:

1.1. ekziston dyshim i bazuar se personi i tillë ka kryer veprë penale;

1.2. në bazë të ekzaminimit psikiatrik të urdhëruar sipas nenit 508 të këtij Kodi, personi ka qenë në gjendje të paaftësisë mendore ose në gjendje të aftësisë së zvogëluar mendore në kohën e kryerjes së veprës penale; dhe

1.3. personi aktualisht vuan nga çrregullimi mendor, dhe si rezultat i kësaj, ka arsye për të besuar se ai do të rrezikojë jetën apo shëndetin e ndonjë personi tjetër.

2. Paraburgimi në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni mund të urdhërohet vetëm nëse prokurori i shtetit ka paraqitur propozimin e paraparë në nenin 512 të këtij Kodi. Paraburgimi i tillë mbahet në institucionin e kujdesit shëndetësor dhe mund të zgjasë për aq kohë sa i pandehuri është i rrezikshëm, por që nuk kalon afatet e parapara për paraburgim në nenin 190 të këtij Kodi.

3. Nëse i pandehuri ndodhet në paraburgim dhe më pas konstatohet se ka qenë në gjendje të paaftësisë mendore në kohën e kryerjes së veprës penale, gjykata urdhëron që i pandehuri të mbajë paraburgimin në institucionin e kujdesit shëndetësor nëse ai aktualisht ndodhet në gjendje të çrregullimit mendor.

4. Gjkata merr aktvendim në pajtim me paragrafin 1. ose 3. të këtij neni vetëm pas dëgjimit të prokurorit të shtetit, mbrojtësit dhe të pandehurit, nëse gjendja e tij këtë e lejon, dhe pasi të ketë shqyrtuar mendimin e ekspertit. Aktvendimi i tillë i dërgohet prokurorit të shtetit, të pandehurit dhe mbrojtësit të tij, institucionit mjekësor dhe qendrës së paraburgimit. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e urdhrat

5. Institucioni i kujdesit shëndetësor vendos për masat për të siguruar sigurinë publike dhe sigurinë e të pandehurit pas konsultimeve me organin kompetent të paraburgimit, duke marrë parasysh nevojat për siguri dhe nevojat terapeutike.

6. Dispozitat e këtij Kodi mbi paraburgimin zbatohen përshtatshëmrisht për paraburgimin e mbajtur në institucionin e kujdesit shëndetësor

Neni 510

Aktvendimi mbi aftësinë për t'iu nënshtruar gjykimit

1. Gjykata, sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të mbrojtësit apo prokurorit të shtetit, merr aktvendim mbi aftësinë e të pandehurit për t'iu nënshtruar gjykimit pas shqyrtimit të raportit të ekspertit të marrë në pajtim me nenin 508 të këtij Kodi dhe pas dëgjimit të prokurorit të shtetit, mbrojtësit dhe të pandehurit.
2. Gjykata vendos se i pandehuri është i paaftë për t'iu nënshtruar gjykimit nëse ai aktualisht ka çrregullim mendor dhe për shkak të çrregullimit të tillë mendor ai nuk është i aftë që të mbrohet, të konsultohet me mbrojtësin apo të kuptojë procedurën.
3. Kundër aktvendimit mbi aftësinë e të pandehurit për t'iu nënshtruar gjykimit mund të ushtrohet ankesë.

Neni 511

Pushimi apo ndërprerja e procedurës për shkak të aktvendimit mbi paaftësinë për t'iu nënshtruar gjykimit

1. Nëse gjykata vendos se i pandehuri është i paaftë për t'iu nënshtruar gjykimit gjatë procedurës për shkak të sëmundjes së përhershme mendore, ajo merr vendim për pushimin e procedurës
2. Nëse gjykata vendos se i pandehuri është i paaftë për t'iu nënshtruar gjykimit gjatë procedurës për shkak se ai ka pësuar ndonjë çrregullim të përkohshëm mendor pas kryerjes së veprës penale, ndërpriten hetimet ose ndërpritet shqyrtimi gjyqësor në pajtim me këtë Kod.
3. Nëse procedura pushohet në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni, procedura rifillohet me kërkesën e prokurorit të shtetit, posa të pushojnë së ekzistuari arsyet për marrjen e aktvendimit të tillë
4. Nëse gjykata vendos se i pandehuri është i paaftë për t'iu nënshtruar gjykimit në pajtim me këtë nen, ajo mund të kërkojë fillimin e procedurave për pranimin e tij në ndonjë institucion të kujdesit shëndetësor në pajtim me ligjin në fuqi për Procedurën Jashtëkontestimore. Në këtë rast, gjykata mund të merr aktvendim që i pandehuri të ndalet në institucionin e kujdesit shëndetësor për një periudhë maksimale prej dyzet e tetë (48) orëve në pritje të fillimit të procedurave për pranim në ndonjë institucion të kujdesit shëndetësor në pajtim me ligjin në fuqi për Procedurën Jashtëkontestimore, nëse srezultat i çrregullimit mendor të këtij personi ekzistojnë arsyet për të dyshuar se ai do të rrezikojë jetën apo shëndetin e ndonjë personi tjetër.

Neni 512

Propozimi i prokurorit për masën e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik

1. Para hapjes së shqyrtimit gjyqësor, prokurori I shtetit paraqet propozim që gjykata të shqiptojë masën e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik nëse i pandehuri ka kryer veprë penale në gjendje të paaftësisë mendore dhe nëse ekzistojnë arsyet për shqiptimin e masës së tillë, siç parashihet në nenet 88 dhe 89 të Kodit Penal.
2. Nëse provat e paraqitura në shqyrtimin gjyqësor dëshmojnë se i pandehuri ka kryer veprë penale në gjendje të paaftësisë mendore, prokurori I shtetit gjatë shqyrtimit gjyqësor e ndryshon aktakuzën dhe paraqet propozim që gjykata të shqiptojë masën e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik nëse ekzistojnë arsyet për shqiptimin e masës së tillë siç parashihet në nenet 88 dhe 89 të Kodit Penal.
3. I pandehuri duhet të ketë mbrojtës pas dorëzimit të propozimit nga paragrafi 1. ose 2. i këtij neni.

Neni 513

Zbatimi i procedurës për shqiptimin e masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik

1. Masa e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik shqiptohet pas mbajtjes së shqyrtimit gjyqësor nga gjykata e cila është kompetente për gjykimin e çështjes në shkallë të parë.
2. Përveç personave të cilët duhet të thirren në shqyrtimin gjyqësor duhet të thirren edhe ekspertët dhe psikiatrat nga institucioni i kujdesit shëndetësor të cilëve iu është besuar kryerja e ekzaminimit psikiatrik mbi aftësinë mendore të të akuzuarit. Bashkëshorti/ja e të pandehurit dhe prindërit e tij ose prindërit adoptues njoftohen për shqyrtimin gjyqësor.
3. Vendimi mbi shqiptimin e masës së tillë bazohet në dëgjimin e personave të thirrur dhe në rezultatet dhe mendimet e ekspertëve. Gjatë marrjes së vendimit mbi shqiptimin e masës, gjykata nuk detyrohet nga propozimi i prokurorit të shtetit.

Neni 514

Vendimet gjyqësore

1. Nëse gjykata konstaton se nuk ekzistojnë arsyet për shqiptimin e masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik të parapara në nenet 88 dhe 89 të Kodit Penal, ajo e pushon procedurën e shqiptimit të masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik.
2. Gjkata merr aktgjykim lirues për të pandehurin nëse i pandehuri ka qenë në gjendje të paaftësisë mendore kur e ka kryer veprën penale dhe nëse prokurori i shtetit nuk ka paraqitur propozimin për shqiptimin e masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik në pajtim me nenin 512 të këtij Kodi.
3. Gjkata merr aktvendim për shqiptimin e masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik nëse ekzistojnë arsyet për shqiptimin e masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik siç parashihet në nenet 88 dhe 89 të Kodit Penal dhe nëse prokurori I shtetit ka paraqitur

propozimin për shqiptimin e masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik në pajtim me nenin 512 të këtij Kodi. Në aktvendim theksohet:

3.1. vepra të cilën është vërtetuar se e ka kryer i pandehuri, kualifikimi juridik i veprës dhe dispozitat e zbatuara të ligjit penal;

3.2. vendimin që i pandehuri e ka kryer veprën në gjendje të paaftësisë mendore; dhe

3.3. masën e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik që i është shqiptuar të pandehurit.

4. Të gjithë personat të cilët kanë të drejtë të ushtrojnë ankesë kundër aktgjykimit, përveç të dëmtuarit, kanë të drejtë të paraqesin ankesë kundër aktvendimit të gjykatës brenda tetë (8) ditësh pas marrjes së aktvendimit.

5. Në rastin kur gjykata vendos të pushojë procedurën në pajtim me paragrafin 1. të këtij neni, pas konstatimit se në kohën e kryerjes së veprës penale i pandehuri nuk ka qenë në gjendje të paaftësisë mendore, prokurori I shtetit mund të heqë dorë nga e drejta e parashtrimit të ankesës kundër këtij vendimi, dhe menjëherë mund të paraqesë aktakuzë. Aktakuza paraqitet brenda tetë (8) ditësh nga heqja dorë e të drejtës për ankesë.

6. Në rastet nga paragrafi 5. i këtij neni, shqyrtimi gjyqësor rihapet pranë trupit të njëjtë gjykues dhe procedura vazhdon në bazë të aktakuzës së re duke iu nënshtruar këtyre kushteve:

6.1. gjykata mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes; dhe

6.2. provat e paraqitura më herët nuk prezantohen përsëri, përveç se në rastet e parapara në nenin 311 të këtij Kodi ose nëse trupi gjykues e çmon të nevojshme që ndonjë pjesë e provës të prezentohet sërish.

Neni 515

Shqiptimi dhe llogaritja e masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik

1. Kur gjykata merr aktgjykim ndaj personit i cili ka kryer vepër penale në gjendje të aftësisë së zvogëluar mendore, në atë aktgjykim ajo gjithashtu shqipton masën e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik nëse ekzistojnë arsyet për shqiptimin e masës së tillë nga nenet 88 dhe 89 të Kodit Penal.

2. Masat nga paragrafi 1. i këtij neni mund të shqiptohen pavarësisht nëse i pandehuri ndodhet në liri apo ndaj tij është shqiptuar dënimi me burgim.

3. Koha e kaluar në institucionin e kujdesit shëndetësor në pajtim me nenin 508, me urdhërin për paraburgim në pajtim me nenin 509 të këtij Kodi ose me masën e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik me ndalim, llogaritet në dënimin e shqiptuar.

Neni 516
Njoftimi mbi vendimin me të cilin shqiptohet masë e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik

Pasi të merr formë të prerë, vendimi me të cilin shqiptohet masa e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik me ndalim apo masa e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik në liri i dorëzohet gjykatës e cila është kompetente që të marrë vendim mbi privimin nga zotësia për veprim. Qendra kompetente për mirëqenie sociale gjithashtu njoftohet për vendimin.

Neni 517
E drejta për mbrojtës

Kryerësi ka mbrojtës gjatë procedurës për të ndryshuar apo pushuar masën e trajtimit të detyrueshëm psikiatrik

Neni 518
Ekzekutimi i masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik

Ekzekutimi i masës së trajtimit të detyrueshëm psikiatrik nga ky kapitull rregullohet me nenet 181 deri 187 të Ligjit për Ekzekutimin e Sanksioneve Penale.

KAPITULLI XXXIV
PROCEDURA PËR REVOKIMIN E DËNIMEVE ALTERNATIVE

Neni 519
Kushtet për revokimin e dënimeve alternative

1. Kur dënimi me kusht kushtëzohet me njërin nga detyrimet nga neni 51 i Kodit Penal dhe i akuzuari nuk e përmbush detyrimin brenda afatit të caktuar nga gjykata, gjykata themelore fillon procedurën për revokimin e dënimit me kusht sipas propozimit të prokurorit të shtetit ose të dëmtuarit ose sipas detyrës zyrtare.
2. Gjyqtari të cilit i caktohet çështja gjyqësore, merr në pyetje të dënuarin kur është i arritshëm dhe shtron pyetjet e nevojshme për vërtetimin e fakteve dhe mbledhjen e provave që kanë të bëjnë me gjykimin e çështjes, e pastaj shkresat ia dërgon kolegjit.
3. Kryetari i kolegjit cakton seancën e kolegjit për të cilën e lajmëron prokurorin e shtetit, të dënuarin dhe të dëmtuarin. Mosprania e palëve dhe e të dëmtuarit nëse janë thirrur me rregull nuk pengon mbajtjen e seancës së kolegjit.
4. Kur gjykata vërteton se i dënuari nuk e ka përmbushur detyrimin e caktuar me aktgjykim, atëherë merr aktgjykimin në pajtim me nenin 55 të Kodit Penal.

KAPITULLI XXXV
PROCEDURA PËR MARRJEN E VENDIMIT PËR SHLYERJEN E DËNIMIT
NGA EVIDENCA

Neni 520
Shlyerja e dënimit

1. Kur ligji parasheh shlyerjen e dënimit pas kalimit të një afati të caktuar, me kusht që kryerësi të mos kryejë veprë të re penale brenda këtij afati nga neni 103 i Kodit Penal, organi publik kompetent për çështje gjyqësore sipas detyrës zyrtare merr aktvendimin për shlyerjen e dënimit.
2. Para marrjes së aktvendimit mbi shlyerjen e dënimit bëhen gjurmime të nevojshme, veçanërisht në mbledhjen e të dhënave të cilat tregojnë nëse kundër të dënuarit zbatohet procedurë penale për ndonjë veprë të re penale të kryer para kalimit të afatit të paraparë për shlyerjen e dënimit.

Neni 521
Procedura për shlyerjen e dënimit në rastet kur organi administrativ nuk vepron

1. Kur organi publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore nuk merr aktvendim mbi shlyerjen e dënimit, personi i dënuar mund të kërkojë të konstatohet se shlyerja e dënimit është bërë në bazë të ligjit.
2. Kur organi publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore nuk merr aktvendim sipas kërkesës së të dënuarit brenda tridhjetë (30) ditëve nga dita e marrjes së kërkesës, i dënuari mund të kërkojë që gjykata e cila në shkallë të parë ka marrë aktgjykimin të merr aktvendim për shlyerje të dënimit.
3. Për këtë kërkesë vendos gjykata pasi të dëgjojë mendimin e prokurorit të shtetit kur procedura është filluar me kërkesë të tij.

Neni 522
Shlyerja e dënimeve alternative

Kur dënimi alternativ nuk revokohet pas një (1) viti nga dita e pushimit të kohës së verifikimit, gjykata e cila ka gjykuar në shkallë të parë merr aktvendim me të cilin e shlyen dënimin. Ky aktvendim i dërgohet të dënuarit dhe prokurorit të shtetit kur procedura është filluar me kërkesë të tij, si dhe organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore.

Neni 523
Procedura për shlyerjen e dënimit në bazë të vendimit gjyqësor

1. Procedura për shlyerjen e dënimit në bazë të vendimit gjyqësor nga neni 104 i Kodit Penal fillohet me kërkesë të të dënuarit.

2. Kërkesa i paraqitet gjykatës e cila ka vendosur në shkallë të parë.
3. Gjyqtarit të cilit i caktohet çështja, së pari konstaton nëse ka kaluar afati i paraparë i nevojshëm ligjor, pastaj bën gjurmime të nevojshme, vërteton faktet të cilat i pohon kërkuesi dhe mbledh prova për të gjitha rrethanat e rëndësishme për vendim.
4. Gjykata për sjelljet e kërkuetit mund të kërkojë raport nga policia në territorin e të cilit ai ka banuar pas mbajtjes së dënimit, ndërsa raport të tillë mund ta kërkojë edhe nga administrata e institucionit ku i dënuari ka mbajtur dënimin.
5. Pas kryerjes së gjurmimeve dhe pas dëgjimit të prokurorit të shtetit, kur procedura zbatohet sipas kërkesës së tij, gjyqtari ia dërgon lëndën me propozim të arsyetuar kolegjit të gjykatës e cila e ka gjykuar çështjen në shkallë të parë.
6. Kërkuesi ose prokurori i shtetit mund të ushtrojë ankesë ndaj vendimit të gjykatës për shlyerjen e dënimit.
7. Kur gjykata refuzon kërkesën për shkak se i dënuari me sjelljen e tij nuk e ka arsyetuar shlyerjen e dënimit, i dënuari përsëri mund të paraqesë kërkesë pasi të kalojnë dy (2) vite nga dita kur aktvendimi mbi refuzimin e kërkesës ka marrë formën e prerë.

Neni 524

Efkti i shlyerjes nga evidenca e dënimeve

Dënimi i shlyer nuk shënohet në certifikatën e lëshuar të bazuar në evidencën e dënimeve për realizimin e të drejtave të individëve.

KAPITULLI XXXVI

PROCEDURA PËR KOMPENSIM DËMI, REHABILITIM DHE PËR USHTRIMIN E TË DREJTAVE TË TJERA TË PERSONAVE TË DËNUAR OSE TË ARRESTUAR PA ARSYE

1. Procedura për kompensimin e dëmit të personave të dënuar ose arrestuar pa arsye

Neni 525

Personat të cilët kanë të drejtë kompensimi për gjykim të paarsyeshëm

1. Të drejtë në kompensim dëmi për dënim të paarsyeshëm ka personi kundër të cilit është shqiptuar sanksioni penal në formë të prerë ose që është shpallur fajtor dhe është liruar nga dënimi por që më vonë, sipas mjetit të jashtëzakonshëm juridik, procedura e rishikuar është pushuar në formë të prerë ose me aktgjykim të formës së prerë është liruar nga akuza ose akuza është refuzuar, përveç në këto raste:

1.1. kur pushimi i procedurës ose aktgjykimi me të cilin akuza është refuzuar ka ndodhur për arsye se në procedurën e re i dëmtuari është tërhequr nga propozimi si rezultat i marrëveshjes me të pandehurin; ose

1.2. kur në procedurën e rishikimit me aktvendim është refuzuar akuza për shkak të moskompetencës së gjykatës, e paditësi i autorizuar e ka ndërmarrë ndjekjen në gjykatën kompetente.

2. I dënuari nuk ka të drejtë në kompensim dëmi në qoftë se me pohimin e tij të rremë ose në mënyrë tjetër ka shkaktuar me qëllim dënimin e tij, përveç kur për këtë ka qenë i detyruar.

3. Në rast të dënimit për vepra penale në bashkim, e drejta në kompensim dëmi ekziston për veprën penale për të cilën plotësohen kushtet për njohjen e kompensimit.

Neni 526

Kërkesa për kompensim nga organi administrativ dhe parashkrimi i saj

1. E drejta për kompensim dëmi parashkruhet tri (3) vjet pas formës së prerë të aktgjykimit të shkallës së parë me të cilin i akuzuar është liruar nga akuza ose me të cilin është refuzuar akuza, apo nga forma e prerë e aktvendimit me të cilin hudhet aktakuza ose pushohet procedura. Kur për ankesë vendos gjykata më e lartë, e drejta për kompensim parashkruhet pas tri (3) vitesh nga dita e marrjes së vendimit nga gjykata e tillë.

2. Para se të paraqesë padinë në gjykatë për kompensim dëmi, i dëmtuari kërkesën e tij ia drejton organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore për arritjen e marrëveshjes për ekzistimin e dëmit, llojin dhe lartësinë e kompensimit.

3. Në rastin nga paragrafi 1. nën-paragrafi 1.2. neni 525 i këtij Kodi, kërkesa mund të vendoset vetëm kur paditësi i autorizuar nuk e ka ndërmarrë ndjekjen në gjykatën kompetente brenda tre (3) muajve nga dita e marrjes së aktvendimit të formës së prerë. Nëse pas kalimit të këtij afati paditësi i autorizuar ndërmerr ndjekjen në gjykatën kompetente, procedura për kompensim dëmi pezullohet derisa të përfundojë procedura penale.

Neni 527

Padia për kompensim

1. Kur kërkesa për kompensim dëmi nuk miratohet ose organi publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore dhe i dëmtuari nuk arrijnë marrëveshje brenda tre (3) muajsh nga dita e paraqitjes së kërkesës, i dëmtuari mund të paraqesë padinë për kompensim dëmi në gjykatën kompetente. Nëse arrihet marrëveshje vetëm për një pjesë të kërkesës, i dëmtuari mund të paraqesë padi për pjesën tjetër të kërkesës.

2. Derisa zgjat procedura nga paragrafi 1. këtij neni nuk ec afati i parashkrimit nga neni 526, paragrafi 1. i këtij Kodi.

3. Padia për kompensim dëmi paraqitet kundër organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore.

Neni 528

Kompensimi pas vdekjes së të dëmtuarit

1. Trashëgimtarët trashëgojnë të drejtën e personit të dëmtuar vetëm për kompensim dëmi material. Nëse i dëmtuari ka paraqitur kërkesë, trashëgimtarët mund të vazhdojnë procedurën vetëm në kufijtë e kërkesës së paraqitur për kompensimin e dëmit material.

2. Pas vdekjes së të dëmtuarit, trashëgimtarët e tij mund ta vazhdojnë procedurën për kompensim dëmi apo ta fillojnë procedurën nëse personi i dëmtuar ka vdekur para kalimit të afatit të parashkrimit dhe nëse nuk ka hequr dorë nga kërkesa për kompensim.

Neni 529

Personat që kanë të drejtë në kompensim për heqje lirie pa bazë

1. E drejta në kompensim dëmi i takon gjithashtu:

1.1. personit i cili është mbajtur në paraburgim e kundër tij nuk është filluar procedurë penale ose procedura është pushuar me aktvendim të formës së prerë ose ai me aktgjykim të formës së prerë është liruar nga akuza apo akuza është refuzuar;

1.2. personit i cili ka mbajtur dënimin me heqje të lirisë dhe me rastin e rishikimit të procedurës penale ose kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë i është shqiptuar dënim me burgim më të shkurtër nga dënimi të cilin e ka mbajtur, apo i është shqiptuar saksion penal pa heqje të lirisë ose është deklaruar fajtor dhe është liruar nga dënimi;

1.3. personit i cili për shkak të gabimit ose veprimit të paligjshëm të një organi është arrestuar pa arsye ose është mbajtur një kohë në paraburgim apo në një institucion korrektues për mbajtjen e dënimit ose masës së shqiptuar; dhe

1.4. personit i cili në paraburgim ka kaluar kohë më të gjatë se sa dënimi me burgim për të cilin është gjykuar.

2. Personi i cili sipas nenit 163 të këtij Kodi është arrestuar pa bazë ligjore, i takon e drejta në kompensim dëmi në qoftë se kundër tij nuk është caktuar paraburgimi ose nëse koha e arrestit nuk i është llogaritur në dënimin e shqiptuar për vepër penale ose kundërvajtje.

3. Kompensim dëmi nuk i takon personit i cili me veprimet e tij të palejueshme ka shkaktuar arrestimin. Në rastet nga paragrafi 1. nën-paragrafët 1.1 dhe 1.2. të këtij neni përjashtohet e drejta në kompensim dëmi kur ekzistojnë rrethanat nga neni 525, paragrafi 1, nën-paragrafët 1.1. dhe 1.2. të këtij Kodi.

4. Në procedurën për kompensimin e dëmit në rastet e parapara në paragrafët 1. dhe 2. të këtij neni, dispozitat e këtij kapitulli zbatohen përshtatshëm.

2. Rehabilitimi

Neni 530

Shpallja në media e komunikatës nga e cila shihet se gjykimi i mëparshëm ka qenë i pabazë

1. Kur rasti i dënimit të paarsyeshëm ose i arrestimit të pabazë të ndonjë personi është paraqitur në mjetet publike të informimit dhe me këtë është cenuar reputacioni i personit, gjykata, me kërkesën e tij, shpall njoftimin në gazetë ose në mjetin tjetër të informimit publik për vendimin nga i cili shihet qartë se dënimi ishte i paarsyeshëm ose arrestimi i pabazë. Kur rasti nuk është paraqitur në mjetet e informimit publik, me kërkesën e personit, njoftimi i tillë i dërgohet punëdhënësit të tij. Pas vdekjes së personit të dënuar, e drejta për paraqitjen e kësaj kërkesë i takon bashkëshortit të tij apo bashkëshortit jashtëmartesor, fëmijëve, prindërve, vëllezërve dhe motrave të tij.
2. Kërkesa nga paragrafi 1. i këtij neni mund të paraqitet edhe kur nuk është bërë kërkesë për kompensim dëmi.
3. Pavarësisht nga kushtet e parapara në nenin 525 të këtij Kodi, kërkesa nga paragrafi 1. i këtij neni mund të paraqitet edhe kur me mjetin e jashtëzakonshëm juridik ndryshohet cilësimi juridik i veprës, kur për shkak të cilësimit juridik në aktgjykimin e mëparshëm është cenuar rëndë reputacioni i personit të dënuar.
4. Kërkesa nga paragrafët 1., 2. ose 3. të këtij neni i paraqitet brenda gjashtë (6) muajsh sipas nenit 526 paragrafi 1. i këtij Kodi, në gjykatën e cila në procedurën penale ka gjykuar në shkallë të parë. Për kërkesë vendos kolegji shqyrtues i Gjykatës së Apelit. Me rastin e vendosjes për kërkesë zbatohen përshtatshmërisht dispozitat e nenit 525, paragrafët 2. dhe 3. dhe neni 529, paragrafi 3. i këtij Kodi.

Neni 531

Aktvendimi për anulimin e dënimit të paarsyeshëm

Gjykata e cila ka gjykuar në procedurë penale në shkallë të parë, sipas detyrës zyrtare merr aktvendim me të cilin e anulon regjistrimin e dënimit të paarsyeshëm në evidencën e dënimeve. Aktvendimi i dërgohet organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore. Të dhënat nga vendimi i anuluar nuk i komunikohen askujt.

Neni 532

Kufizimet me rastin e shikimit dhe të kopjimit të shkresave

Personi i autorizuar për shikim dhe kopjim të shkresave lidhur me dënimin e paarsyeshëm ose arrestimin e pabazë të personit nuk mund t'i përdorë këto shënime në mënyrë të dëmshme për rehabilitimin e personit kundër të cilit është zbatuar procedura penale. Kryetari i gjykatës detyrohet që për këtë të paralajmërojë personin të cilit i lejohet shikimi dhe kjo shënohet në shkresë me nënshkrimin e atij personi.

3. Procedura për realizimin e të drejtave tjera

Neni 533 Realizimi i të drejtave tjera

1. Personit të cilit për shkak të dënimit të paarsyeshëm ose arrestimit të pabazë i ka pushuar marrëdhënia e punës ose sigurimi social sipas sistemit të mirëqenies sociale, ka të drejtë të përfitojë kohën e humbur të papunësisë dhe të sigurimit duke ia llogaritur kohën e humbur të papunësisë sikur të ishte i punësuar gjatë dënimit ose arrestimit të pabazë. Në stazh llogaritet edhe koha që ka qenë pa punë për shkak të dënimit të paarsyeshëm ose arrestimit të pabazë, nëse humbja e vendit të punës nuk është shkaktuar me fajin e atij personi.
2. Me rastin e çdo vendosjeje për të drejtën në të cilën ndikon gjatësia e stazhit të punës apo stazhit të sigurimit social, organi kompetent merr parasysh stazhin e njohur nga paragrafi 1. i këtij neni.
3. Kur organi kompetent nga paragrafi 2. i këtij neni nuk e merr parasysh stazhin e njohur nga paragrafi 1 i këtij neni, i dëmtuari mund të kërkojë që gjykata nga neni 527, paragrafi 1. i këtij Kodi të konfirmojë njohjen e asaj kohe sipas ligjit. Padia paraqitet kundër organit kompetent i cili refuzon të pranojë stazhin e pranuar dhe kundër organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore.
4. Me kërkesë të organit në të cilin realizohet e drejta nga paragrafi 2. i këtij neni, kontributi i caktuar për kohën e pranuar nga paragrafi 1. i këtij neni paguhet nga mjetet buxhetore.
5. Stazhi i sigurimit social i pranuar me paragrafin 1. të këtij neni në tërësi llogaritet në stazhin pensional.

KAPITULLI XXXVII PROCEDURA PËR DHËNIEN E LETËRRESHTIMIT DHE SHPALLJEVE PUBLIKE

Neni 534 Kërkimi i adresës së të pandehurit

Kur nuk dihet vendbanimi i përhershëm apo i përkohshëm i të pandehurit, kurse me dispozitat e këtij Kodi kjo është e nevojshme, gjykata kërkon nga policia që i pandehuri të kërkohet dhe që gjykata të njoftohet për adresën e tij.

Neni 535 Kushtet për dhënien e letërrreshtimit

1. Letërrreshtimi mund të urdhërohet kur i pandehuri gjendet në arrati, e kundër të cilit është filluar procedura penale për veprën penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare dhe për të

cilën vepër mund të shqiptohet sipas ligjit dënim me të paktën dy (2) vjet burgim dhe kur është lëshuar urdhërarrest ose aktvendim për caktimin e paraburgimit.

2. Letërreshtimi urdhërohet nga gjykata e cila e zbaton procedurën penale. Në procedurë paraprake lëshimi i letërreshtimit urdhërohet nga gjyqtari i procedurës paraprake me propozim të prokurorit të shtetit.

3. Letërreshtimi urdhërohet edhe në rastet kur i pandehuri është arratisur nga institucioni ku mban dënimin, pavarësisht nga lartësia e dënimit, ose kur është arratisur nga institucioni ku mban masën e trajtimit të detyrueshëm që konsiston me heqje lirie. Në këtë rast, urdhrin e lëshon drejtori i institucionit.

4. Letërreshtimi ndërkombëtar mund të kërkohet në cilëndo nga situatat e parapara sipas këtij neni, nga ana e autoritetit përkatës kur personi i kërkuar nuk gjendet në Kosovë ose ka prova se personi banon jashtë Kosovës.

5. Kërkesa e gjykatës ose e drejtorit të institucionit për lëshimin e letërreshtimit ndërkombëtar duhet të dërgohet tek autoritetet kompetente për lëshimin dhe shpërndarjen e tyre.

6. Urdhri i gjykatës ose i drejtorit të institucionit për lëshimin e letërreshtimit i dërgohet policisë për ekzekutim.

7. Policia mban evidencë mbi letërreshtimet e lëshuara. Të dhënat për personat ndaj të cilëve është lëshuar letërreshtim fshihen nga evidenca posa organi kompetent e revokon letërreshtimin.

Neni 536 Shpalljet Publike

1. Nëse janë të nevojshme informatat për sendet e caktuara lidhur me veprën penale ose këto sende duhet të gjenden, sidomos nëse janë të nevojshme për identifikimin e kufomës së paidentifikuar, organi kompetent i cili e zbaton procedurën, urdhëron shpalljen me të cilën kërkon që informatat dhe njoftimet t'i dërgohen organit kompetent që e zbaton procedurën.

2. Policia mund të publikojë fotografitë e kufomave dhe të personave të zhdukur kur ekzistojnë arsye për dyshim se vdekja apo zhdukja e këtyre personave është shkaktuar me vepër penale

Neni 537 Tërheqja e letërreshtimit ose e shpalljes publike

1. Organi i cili ka urdhëruar letërreshtimin, letërreshtimin ndërkombëtar ose shpalljen e tërheq atë posa të gjendet personi ose sendi i kërkuar, kur kalon afati i parashkrimit për ndjekje penale ose i ekzekutimit të dënimit, ose kur paraqiten shkaqe të tjera për të cilat letërreshtimi ose shpallja më nuk janë të nevojshme.

2. Urdhri për tërheqjen e letërrreshtimit, letërrreshtimit ndërkombëtar ose shpalljes duhet të i dërgohet autoritetit kompetent i cili duhet të siguroj anulimin e menjëhershëm të tyre.

Neni 538

Shpallja e letërrreshtimit ose kërkesës për informata nga publiku

1. Letërrreshtimin dhe shpalljen publike e shpallë organi publik kompetent për punë të brendshme.
2. Për njoftimin e publikut me letërrreshtim ose shpallje mund të shfrytëzohen edhe mjetet e informimit publik.
3. Organi kompetent mund të shpallë edhe letërrreshtim ndërkombëtar përmes kanaleve ndërkombëtare.
4. Me lutjen e organit të jashtëm, organi kompetent për punë të brendshme mund të lëshojë letërrreshtim për personin për të cilin dyshohet se gjendet në Kosovë, me kusht që në lutje të shënohet se në rast se gjendet ky person do të kërkohet ekstradimi i tij.
5. Dispozitat e këtij neni zbatohen përshtatshëmrisht edhe në rastet kur policia shpall kërkimin e personave ose sendeve.

PJESA E GJASHTË DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

KAPITULLI XXXVIII DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 539

Kodi në fuqi për procedurat penale të filluara pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi

Çdo procedurë penale e filluar pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi duhet të jetë në pajtim me kushtet e përcaktuara në këtë Kod.

Neni 540

Zbatimi i këtij kodi për procedura penale të filluara para hyrjes së tij në fuqi

Dispozitat e këtij Kodi zbatohen përshtatshëmrisht për çdo procedurë penale të filluar para hyrjes në fuqi të këtij Kodi në të cilën nuk është ngritur aktakuzë.

Neni 541

Aktakuzat apo propozimakuzat e paraqitura para hyrjes në fuqi të këtij Kodi

1. Procedurat penale në të cilat është ngritur aktakuza por nuk është konfirmuar para hyrjes në fuqi të këtij kodi, nuk do të konfirmohen sipas dispozitave të Kodit që ka qenë në fuqi në kohën e ngritjes së aktakuzës, por do të procedohen sipas dispozitave të këtij kodi.
2. Procedurat penale në të cilat aktakuza është konfirmuar me aktvendim të formës së prerë, para hyrjes në fuqi të këtij kodi, dhe procedurat në të cilat është ngritur propozim akuza, do të përfundohen në bazë të dispozitave të këtij kodi.

Neni 542

Zbatimi i afateve

Nëse me hyrjen në fuqi të këtij Kodi është duke ecur ndonjë afat, afati i tillë llogaritet në pajtim me dispozitat e këtij Kodi, përveç nëse afati i mëparshëm ka qenë më i gjatë ose dispozitat e këtij kapitulli parashohin ndryshe.

Neni 543

Vazhdimi i padisë private

1. Për veprat penale për të cilat kryerësi ndiqet me padi private ose padi subsidiare, procedura e tillë vazhdon në kuadër të departamentit të përgjithshëm të gjykatës themelore përkatëse.
2. Në procedurën penale nga paragrafi 1. të këtij neni ndjekja zbatohet përshtatshmërisht sipas dispozitave të Kodit të Procedurës Penale të Kosovës

Neni 544

Ligji i zbatueshëm në rishqyrtim

Nëse pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi paraqitet ankesë ose me mjet të jashtëzakonshëm juridik anulohet aktgjykimi, shqyrtimi gjyqësor zbatohet përshtatshmërisht sipas dispozitave të kodit të mëparshëm.

Neni 545

Zbatueshmëria e dispozitave kalimtare

1. Vendimi nëse duhet zbatuar këtë Kod të procedurës penale bazohet në datën e ngritjes së aktakuzës. Veprat të cilat janë kryer para hyrjes në fuqi të këtij Kodi i nënshtrohen këtij Kodi nëse procedura penale për hetimin apo ndjekjen e asaj vepre është filluar pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi.
2. Me hyrjen në fuqi të këtij Kodi pushojnë të zbatohen dispozitat e Kodit të Procedurës Penale të Kosovës, përpos rasteve të parapara në këtë Kapitull.

Neni 546
Zbatimi i këtij Kodi

Këshilli Gjyqësor i Kosovës, Këshilli Prokurorial i Kosovës dhe Ministria e Drejtësisë mund të nxjerrin rregullore administrative në fushat në kuadër të kompetencave të tyre për zbatimin e këtij Kodi

Neni 547
Hyrja në fuqi

Ky Kod hyn në fuqi me 1 Janar 2013.

Kodi Nr. 04/ L-123
13 dhjetor 2012

Kryetari i Kuvendit të Republikës së Kosovës,

Jakup KRASNIQI